

PROGRAMMABEGROTING 2011

Inhoudsopgave

Deel 1 Algemeen

1.1	Inleiding	1
1.2	Primitieve begroting	3
1.3	Opzet van de programmabegroting(en de productenraming)	13
1.4	Autorisatie door de raad op programmaniveau	15
1.5	Leeswijzer	16
	Kengetallen	17
	Vaststelling	19
	Bijlage I	20

Deel 2 Beleidsbegroting

2.1	<i>Programmaplan</i>	25
2.1.1	Stedelijke ontwikkeling	25
2.1.2	Wonen	31
2.1.3	Veiligheid	35
2.1.4	Beheer openbare ruimte	41
2.1.5	Bereikbaarheid	45
2.1.6	Zorg	53
2.1.7	Welzijn	69
2.1.8	Milieu en duurzaamheid	77
2.1.9	Economie en arbeidsmarktbeleid	81
2.1.10	Onderwijs	89
2.1.11	Kunst en cultuur	99
2.1.12	Sport en recreatie	109
2.1.13	Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	115
2.1.14	Publieksdienstverlening	121
2.1.15	Natuur- en recreatiebeheer	127
2.1.16	Algemene dekkingsmiddelen en financiering	131
2.2	<i>Paragrafen</i>	135
2.2.1	Lokale heffingen	135
2.2.2	Weerstandsvermogen	141
2.2.3	Beheer kapitaalgoederen	145
2.2.4	Financiering	149
2.2.5	Bedrijfsvoering	155
2.2.6	Verbonden partijen	165
2.2.7	Grondbeleid	169

Deel 3 Financiële begroting

3.1	<i>Overzicht van baten en lasten en de toelichting</i>	179
3.1.1	Raming baten en lasten en saldo per programma	181
3.1.2	Overzicht geraamde algemene dekkingsmiddelen	182
3.1.3	Geraamd bedrag voor onvoorzien	182
3.1.4	Geraamd resultaat voor bestemming	182
3.1.5	Beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma	183
3.1.6	Geraamd resultaat na bestemming	184

3.2	<i>Uiteenzetting van de financiële positie</i>	185
3.2.1	Raming van de gevolgen van bestaand en nieuw beleid per programma	185
3.2.2	Jaarlijks terugkerende arbeidskosten	185
3.2.3	Investerings 2011 (exclusief beslisdocument)	186
3.2.4	Stand en verloop van de reserves	187
3.2.5	Stand en verloop van de voorzieningen	188
3.3	<i>Meerjarenbegroting 2011</i>	189
3.3.1	Raming baten en lasten en het saldo per programma	190
3.3.2	Jaarlijks terugkerende arbeidskosten	192
3.3.3	Investerings (exclusief beslisdocument)	193
3.3.4	Stand en verloop van de reserves	194
3.3.5	Stand en verloop van de voorzieningen	195
	Bijlage Meerjarensaldi producten	197
	Meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie	201
	- Meerjarenperspectief: pagina 1 t/m 76	
	- Nota BoVO: pagina 1 t/m 12	

Deel 1 Algemeen

1.1 Inleiding

Hierbij bieden wij de raad de primitieve begroting 2011 aan. Deze primitieve begroting vormt samen met het beslisdocument de begrotingsstukken, die op 9 november 2010 in de raad zullen worden behandeld.

Als thema van de begroting hebben we voor het jaar 2011 gekozen om 'Veldhoven in de steigers' zichtbaar te maken. Op de tabbladen van deze begroting 2011 zijn (bouw)werken in aanbouw afgebeeld als resultante van de plannen en groei van de afgelopen jaren als ook nieuwe ontwikkelingen die voor de deur staan.

Met uitzondering van de tabbladen is de begroting in zwart-wit gedrukt en niet in kleur zoals voorzien, aangezien dit leidt tot een kostenbesparing van € 2.000,-.

Qua opzet vormt dit eerste algemene deel van de begroting een (beleidsarme) weergave van de primitieve begroting, die tot stand is gekomen op basis van de (financieel) technische uitgangspunten uit de kadernota en voorjaarsnota. Daarnaast zijn in dit eerste hoofdstuk van de primitieve begroting voorstellen opgenomen met onontkoombare bijstellingen, die betrekking hebben op de Wet Werk en Bijstand en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Deze voorstellen zijn niet toegelicht bij de afzonderlijke programma's, maar enkel in dit eerste deel opgenomen.

Dit begrotingsboekwerk met een actualisatie van bestaand beleid dient als onderlegger voor te maken keuzen in de bezuinigingsdiscussie. De resultaten van de bezuinigingsdiscussie alsmede het presenteren van voorstellen om nieuwe middelen beschikbaar te stellen worden opgenomen in het beslisdocument. Dit kan betekenen dat ontwikkelingen of activiteiten, die in deze primitieve begroting genoemd zijn, achterhaald kunnen zijn of niet doorgaan, wanneer uiteindelijk de bezuinigingen concreet worden ingevuld.

Op 9 november wordt deze voorliggende (primitieve) begroting inclusief het beslisdocument ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

In eerdere jaren werd ook de bestuursrapportage II-2010, waarin het college u informeert over het verloop van de uitvoering van de begroting 2010, als opmaat naar de jaarrekening in dezelfde vergadering samen met de begroting behandeld. Echter dit jaar is ervoor gekozen om de tweede bestuursrapportage in de raadsvergadering van december te behandelen en los te koppelen van de begroting. In het verleden was de aandacht in de vergadering van november veelal gericht op de begroting en slechts in mindere mate op de bestuursrapportage. Daarnaast was in het verleden de rapportage gebaseerd op de informatie over de eerste acht maanden, waardoor het verschil met de jaarrekening soms substantieel was. Door de tweede bestuursrapportage later op te stellen en separaat te behandelen wordt verwacht dat dit instrument als onderdeel van de planning en controlcyclus beter tot zijn recht komt.

Een uitvloeisel van deze keuze is wel dat er nu in dit eerste deel van de begroting bijstellingen worden gepresenteerd, die anders in de bestuursrapportage zouden zijn opgenomen. Ook wordt in een aantal gevallen het jaar 2010 gepresenteerd, als deze bijstelling van het lopende jaar consequenties heeft voor de begrotingscijfers of het meerjarig verloop van de reserves.

De voorliggende programmabegroting 2011 bieden wij u derhalve als beleidsarme primitieve begroting aan als een weergave van het huidige, bestaande beleid inclusief de financiële doorrekening daarvan. Alle financiële informatie over het bestaande

beleid en eventuele bijstelling daarvan, die op het moment van het opstellen van deze begroting bekend was, is cijfermatig in voorliggend begrotingsboekwerk weergegeven.

1.2 Primitieve begroting

In de Kadernota 2011 zijn de financiële uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2011-2014 gepresenteerd. Deze hebben uiteindelijk een uitwerking gekregen in de Voorjaarsnota 2011. De vertaling van genoemde uitgangspunten in totstandkoming van de primitieve begroting heeft verder geleid tot een aantal technische bijstellingen, die in dit hoofdstuk worden gepresenteerd en toegelicht. Daarnaast is er sprake van een aantal voorstellen met onontkoombare bijstellingen, die niet aangemerkt kunnen worden als nieuw beleid. Deze voorstellen moeten worden vertaald in een geactualiseerd meerjarenperspectief als vertrekpunt voor de bezuinigingsdiscussie.

Ook de bijstellingen in het meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie (bge) inclusief de wijzigingen in investeringen in bovenwijkse voorzieningen (bovo) (en de bijbehorende dekking) zullen in dit hoofdstuk worden toegelicht. Als gevolg van de nieuwe Grondexploitatiewet is er namelijk sprake van een grote onderlinge afhankelijkheid tussen de bouwgrondexploitaties, de bovenwijkse voorzieningen (en de bijbehorende reserve bovo) en de vrije reserves. Een aantal keuzen, die in het meerjarenperspectief BGE c.q. de nota bovo impliciet besloten zitten en als zodanig verwerkt ook zijn in de primitieve begroting, worden in dit hoofdstuk separaat gepresenteerd.

De bijstelling van de reservepositie als gevolg van de totstandkoming van de begroting en de bijstellingen in de bouwgrondexploitaties en het verloop van de reserve bovo is ook in dit hoofdstuk weergegeven. Op deze wijze krijgt u ook op dit onderdeel inzicht, zodat deze primitieve begroting als onderlegger kan dienen voor te maken keuzen.

1.2.1 Bijstelling meerjarenperspectief ná de voorjaarsnota 2011

Voor de actualisatie van de begrotingsjaren 2011-2014 gaan we terug naar het gepresenteerde meerjarenperspectief zoals dat in de voorjaarsnota 2010 als sluitstuk is gepresenteerd. Dat meerjarenperspectief, zoals dat in navolgende tabel is gepresenteerd, vormt het vertrekpunt voor deze primitieve begroting.

Begrotingssaldi 2011 t/m 2014 ná de voorjaarsnota als vertrekpunt

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2011	2012	2013	2014
Meerjarenperspectief 2011-2014 ná voorjaarsnota		1.719	1.019	643	641

Na verwerking van alle bijstellingen en voorstellen uit de voorjaarsnota resulteerde een voordelig saldo van ruim € 1,7 miljoen in 2011 aflopend tot € 641.000 voordeel in 2014. In deze paragraaf worden deze begrotingssaldi uit de voorjaarsnota aan de hand van drie 'technische' invalshoeken geactualiseerd en dat leidt tot onderstaand bijgesteld meerjarenperspectief (na verwerking van de technische bijstellingen)

Geactualiseerd meerjarenperspectief 2011-2014 incl. 'technische' bijstellingen

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2011	2012	2013	2014
Meerjarenperspectief 2011-2014 ná voorjaarsnota	1.719	1.019	643	641	
Technische bijstellingen:					
- Consequenties junicirculaire 2010	-813	-816	-666	-773	
- Begrotingswijzigingen + overige mutaties	-273	-201	-232	-272	
- Calculatiemutaties (rente, kostenverdeling, uren, tarieven)	-712	-891	101	-2	
Subtotaal technische bijstellingen	-1.798	-1.908	-797	-1.047	
Geactualiseerd meerjarenperspectief na technische bijstellingen	-79	-889	-154	-406	

In het gepresenteerde overzicht komt een geactualiseerd meerjarenperspectief ná verwerking van alle genoemde technische bijstellingen naar voren dat nadelige saldi laat zien. In 2011 is er sprake van een begrotingstekort van € 79.000 met ook tekorten in 2012, in 2013 en in 2014 van respectievelijk € 889.000, € 154.000 en € 406.000.

In een totstandkoming van een begroting vanuit de voorjaarsnota is er altijd sprake van technische bijstellingen. In het navolgende worden deze per onderdeel kort toegelicht.

Het in de voorjaarsnota gepresenteerde meerjarenperspectief is ten eerste bijgesteld op basis van de financiële vertaling van de juni-circulaire 2010 van het Rijk. In deze circulaire geeft het Rijk aan wat de meerjarige ontwikkeling van het gemeentefonds is op basis van kengetallen van onze gemeente als ook ontwikkelingen in het rijksbeleid. De financiële vertaling van deze circulaire leidt tot fors nadelige bijstellingen van de begrotingssaldi van € 813.000 in 2011 en vervolgens € 816.000 in 2012, € 666.000 in 2013 en € 773.000 in 2014. Deze nadelige bijstellingen zijn fors, maar vallen in vergelijking met andere gemeenten relatief gezien mee. Vorig jaar zijn namelijk bij de raming van het verwachte verloop van de algemene uitkering na 2012 zeer voorzichtige aannames gehanteerd, omdat er veel onzekerheid was op dat moment. Achteraf gezien leidt dit nu tot negatieve bijstellingen, zoals bij elke gemeente, maar qua omvang beperkter dan bij andere gemeenten door de gekozen voorzichtigheid.

Kengetallen van onze gemeente laten zien dat de belastingcapaciteit (de mogelijk te heffen onroerende zaakbelastingen) is gestegen. Dit leidt in de becijfering van de algemene uitkering tot een verlaging van de door de gemeente ontvangen rijksmiddelen van € 380.000 in 2011. Dat is één van de oorzaken van de negatieve bijstelling op basis van de juni-circulaire. De negatieve bijstelling vanuit deze circulaire wordt, naast een aantal kleinere mutaties, ook veroorzaakt door een korting voor alle gemeenten op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning als rijksmaatregel. Voor Veldhoven bedraagt deze korting € 338.000 in 2011. Mogelijkerwijs volgt hiervan een (gedeeltelijke) compensatie via de septembercirculaire 2010, maar dat is nog onzeker. Vooralsnog worden de becijferde nadelen op de te ontvangen uitkering uit het gemeentefonds hier volledig gepresenteerd als technische bijstelling voor de primitieve begroting.

Specificatie technische bijstelling door junicirculaire 2010

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2011	2012	2013	2014
Junicirculaire 2010					
- Verlaging inkomsten agv toename belastingcapaciteit en WMO en overig	-813	-816	-666	-773	
Totaal bijstelling agv junicirculaire	-813	-816	-666	-773	

Ten tweede is het in de voorjaarsnota gepresenteerde meerjarenperspectief bijgesteld door raadsbesluiten tot en met de raadsvergadering van juli, die leiden tot begrotingswijzigingen die op dat moment nog niet in de voorjaarsnota verwerkt konden worden. Dit betreft onder meer de financiële consequenties van de pakketmaatregelen AWBZ, de financiële vertaling van het Gemeentelijk RioleringsPlan en de subsidies aan drie festivals conform eerdere raadsbesluiten.

Verder is er een aantal ramingen bijgesteld als gevolg van gewijzigde inzichten of aannames, die van technische aard zijn. Ten aanzien van topsport betrof het onder andere het terugdraaien van een ingeboekte bezuiniging op een budget, dat niet geraamd was. Ten aanzien van de Kempen Campus betrof het een administratieve correctie van € 151.0000 structureel, aangezien na de administratieve overdracht van de Kempen Campus van de afdeling Maatschappelijke en Stedelijke Ontwikkeling naar de afdeling Beheer Openbare Ruimte er te weinig geraamd was. Ten aanzien van omgevingsvergunningen, naturalisatie en verkiezingen betreft het aanpassing van budgetten vanwege andere tijdsfasering of nieuwe wetgeving. In het navolgende overzicht is per onderdeel een specificatie weergegeven van de bijstelling van het meerjarenperspectief als gevolg van de begrotingswijzigingen en overige mutaties.

Specificatie technische bijstelling door begrotingswijzigingen en overige mutaties

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2011	2012	2013	2014
Begrotingswijzigingen t/m juli 2010					
- Opvang pakketmaatregelen AWBZ	-149	-150	-151	-153	
- Doorvoeren Gemeentelijk RioleringsPlan 2011-2014	237	226	228	250	
- Subsidie 3 festivals	-12	0	0	0	
Subtotaal begrotingswijzigingen	76	76	77	97	
Overige mutaties					
- Mutaties Kempen Campus, topsport, omgevingsvergunning, naturalisatie	-311	-185	-174	-285	
- Diverse, kleinere begrotingsmutaties	-38	-92	-135	-84	
Subtotaal overige mutaties	-349	-277	-309	-369	
Totaal bijstellingen agv begrotingswijzigingen en overig	-273	-201	-232	-272	

Ten derde is het in de voorjaarsnota gepresenteerde meerjarenperspectief bijgesteld op basis van calculatiemutaties als gevolg van het opstellen van de begroting. Als een begroting wordt opgesteld worden altijd een nieuwe kostenverdeling, personeelsbegroting, renteberekening en -toedeling gemaakt én wordt voor het bepalen van de (kostendeckende) tarieven gekeken of de kosten en opbrengsten nog aan elkaar gelijk zijn. Nieuwe ontwikkelingen of aannames liggen hieraan ten grondslag en dit resulteert in reguliere bijstellingen, die volgens onderstaand overzicht zijn te specificeren.

Specificatie technische bijstelling door calculatiemutaties

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2011	2012	2013	2014
Calculatiemutaties:					
- Kostenverdeling uren en personeelsbegroting	-53	1	-103	-150	
- Kostendekkende tarieven (afval, honden en parkeren)	-117	-169	-285	-273	
- Rente	-414	-668	469	451	
- Overige calculatieverschillen	-127	-55	20	-30	
Totaal bijstelling agv calculatiemutaties	-711	-891	101	-2	

Zonder al deze reguliere bijstellingen op detail toe te lichten, verdienen de bijstellingen voor de kostendekkende tarieven en de bijstelling vanwege de rente een nadere toelichting. Er is sprake van een nadelige bijstelling als gevolg van het bepalen van de kostendekkende tarieven voor afval, honden en parkeren, hetgeen wil zeggen dat er minder kosten (waaronder vooral eigen uren van medewerkers) worden geraamd voor deze producten. Aangezien de opbrengsten niet meer mogen zijn dan de kosten, zijn de opbrengsten bij het opstellen van de begroting afgeraamd en leidt dit tot een negatieve bijstelling van de begrotingssaldi.

Ten aanzien van de rente is er sprake van hogere rentekosten, doordat er meer (en eerder) langlopende leningen aangetrokken moeten worden dan verwacht vanwege een vertraagde ontvangst van de winsten uit de bouwgrondexploitaties. Dit leidt tot een nadelig effect. Echter vanwege het feit dat bij de vorige begroting voor de begrotingsjaren na 2012 ook ten aanzien van de rente (net zoals voor de ontwikkeling van de algemene uitkering) aannames op basis van voorzichtigheid zijn gedaan, treden in de jaren 2013 en 2014 geen negatieve bijstellingen op.

1.2.2 Onontkoombare bijstellingen

Om een volledig financieel beeld in de primitieve begroting te kunnen presenteren als vertrekpunt voor de bezuinigingsdiscussie moet ook een aantal onontkoombare bijstellingen nu in het meerjarenperspectief worden meegenomen. De bijstellingen betreffen een structurele aanpassing van de budgetten voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Wet Werk en Bijstand (WWB) en andere, aanverwante onderwerpen. De ontstane afwijking in budgetten zijn ontstaan door demografische ontwikkelingen danwel rijksbeleid en leiden tot onontkoombare bijstellingen met weinig keuzemogelijkheden

Genoemde bijstellingen zijn niet cijfermatig in de begrotingscijfers bij alle programma's verwerkt, maar leggen wij nu als een gezamenlijk voorstel om het meerjarenperspectief te actualiseren voor. Door deze posten in de begrotingssaldi van deze primitieve begroting te verwerken ontstaat er een reëel beeld van het meerjarenperspectief als vertrekpunt voor te maken keuzen in het beslisdocument. Om de bezuinigingsdiscussie zo zuiver mogelijk te houden, zijn nu niet reeds maatregelen opgenomen ten aanzien van deze beleidsvelden om deze nadelige bijstellingen op te vangen. Het college wil deze en ook andere vraagstukken in de bezuinigingsdiscussie aan bod laten komen.

In het navolgende overzicht is het meerjarenperspectief inclusief de eerder gepresenteerde technische bijstellingen geactualiseerd met de onontkoombare bijstellingen als gevolg van de WMO/WWB en aanverwante onderwerpen.

Meerjarenperspectief 2011-2014 na 'technische' en onontkoombare bijstellingen

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2011	2012	2013	2014
Meerjarenperspectief 2011-2014 ná voorjaarsnota		1.719	1.019	643	641
Subtotaal technische bijstellingen		-1.798	-1.908	-797	-1.047
Subtotaal onontkoombare bijstellingen WMO/WWB		-1.394	-1.442	-1.535	-1.529
Meerjarenperspectief incl. technische+onontkoombare bijstellingen		-1.473	-2.331	-1.689	-1.935

In bovenstaand overzicht komt naar voren dat het meerjarenperspectief voor een bedrag van afgerond € 1,4 miljoen nadelig wordt bijgesteld in 2011 en 2012 oplopend tot € 1,5 miljoen nadelig in 2013 en 2014 als gevolg van de ontwikkelingen in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Wet Werk en Bijstand.

Na verwerking van de technische en onontkoombare bijstellingen komt een nadelig geactualiseerd meerjarenperspectief naar voren van bijna € 1,5 miljoen in 2011, € 2,3 miljoen in 2012, € 1,7 miljoen in 2012 en € 1,9 miljoen in 2014.

In het navolgende worden de genoemde nadelige, onontkoombare bijstellingen ten aanzien van de WMO/WWB kort toegelicht en nader gespecificeerd.

Specificatie onontkoombare bijstellingen WMO/WWB en aanverwante posten

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2011	2012	2013	2014
Onontkoombare bijstellingen WMO/WWB:					
Bijzondere bijstand (langdurigheidstoelage)		-40	-40	-40	-40
Wet Maatschappelijke Ondersteuning WMO		-976	-984	-992	-1.000
Wet Werk en Bijstand		-407	-442	-520	-506
Uitstroombevordering		450	450	450	450
Overige uitkeringen		-421	-426	-433	-433
Subtotaal onontkoombare bijstellingen WMO/WWB		-1.394	-1.442	-1.535	-1.529

Toelichting ten aanzien van de verschillende onderdelen van de WMO/WWB-bijstellingen:

Bijzondere bijstand

De afgelopen jaren bleven de verstrekkingen binnen de begrote cijfers. Door met name een stijging van het onderdeel Langdurigheidstoelage is het budget voor Bijzondere Bijstand niet meer voldoende. Naar verwachting zal € 40.000 structureel meer budget nodig zijn.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Periodiek rapporteert het WMO-kantoor over de ontwikkelingen op gebied van de WMO. Door het WMO-kantoor is aangegeven dat de kosten voor zorg in natura en het persoonsgebonden budget zijn opgelopen. Deze ramingen zijn tevens de grondslag voor de ramingen 2011 en volgend en betekend een stijging van de uitgaven van € 930.000 structureel. Daarnaast is de verwachting dat door de vergrijzing van de bevolking de vraag om vervoersvoorzieningen in natura, zoals rolstoelen, rollators, scootmobielen, de komende jaren zullen toenemen met structureel € 46.000.

Wet Werk en Bijstand (WWB)

De toename van de uitgaven wordt met name veroorzaakt door een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. Vanaf 2008 (286 gemiddeld aantal cliënten) is dit aantal flink opgelopen in 2010 (337 gemiddeld aantal cliënten).

Ook is door het uitvoeren van de regeling WWB voor personen ouder dan 65 jaar door de Sociale Verzekeringsbank de hoogte van de bijdrage van het Rijk naar beneden bijgesteld.

Uitstroombevordering

Uit onderzoek van de huisaccountant kwam naar voren dat de uren van eigen personeel voor een deel gedeclareerd kan worden bij het werkdeel / participatiebudget. Dit voor zover de werkzaamheden geen betrekking hebben op wettelijke taken. Hierdoor ontstaat een structureel voordeel van € 450.000.

Overige uitkeringen

Vanaf 2010 zijn de rijksbijdrages gebundeld voor de combinatie WWB, IOAW, IOAZ en BBZ. Hierdoor vervallen de rijksbijdrages (€ 421.000) op dit product en worden deze rijksbijdrages opgenomen in het product Wet Werk en Bijstand (WWB).

1.2.3 Bijstellingen als gevolg van meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie en investeringen bovenwijkse voorzieningen inclusief dekking

De bijstellingen in het meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie (BGE) inclusief de investeringen in bovenwijkse voorzieningen (BOVO) en de bijbehorende dekking hebben als gevolg van de nieuwe Grondexploitatiewet (GREX-wet) meer impact op het meerjarenperspectief en de gemeentelijke reservepositie dan andere jaren. Als gevolg van de GREX-wet is er namelijk sprake van een grote onderlinge afhankelijkheid tussen de bouwgrondexploitaties, de bovenwijkse voorzieningen (en de bijbehorende reserve bovo) en de vrije reserves.

De impact van het meerjarenperspectief BGE c.q. de nota BOVO zullen derhalve via deze paragraaf als afzonderlijk te accorderen voorstel worden voorgelegd aan de raad. Deels betreft dit accordering 'achteraf', aangezien de bijstellingen al wel reeds financieel vertaald zijn in de primitieve begroting (omdat anders de rente, als noodzakelijke bouwsteen voor de begroting (zie ook bij de technische bijstellingen), niet kan worden gecijferend).

Het betreft onder andere de bijstelling van de winstnemingen of verliezen van bouwgrondexploitaties. Ook is er sprake van bijstelling van de hoogte van investeringskredieten voor bovenwijkse voorzieningen of verschuiving in de tijd (naar voren of naar achteren). In de bijstelling of prioritering van de investeringen voor bovenwijkse voorzieningen heeft het college zich gebaseerd op het belang van investeringen in relatie tot de financiële mogelijkheden in de vrije reserves.

In het navolgende overzicht worden de bijstellingen van de winstnemingen van de BGE-complexen gepresenteerd als ook wijzigingen in de BOVO-investeringen en de consequenties daarvan voor de reserve BOVO. Ook de jaarschijf 2010 is weergegeven, want als er sprake is van verliesgevende bouwgrondexploitaties, moet het verlies direct (in 2010) 'genomen' worden. Alle mutaties zijn uiteindelijk budgettair neutraal voor de exploitatie en hebben vooral effect voor de reservepositie. Het geactualiseerde meerjarenperspectief verandert dus niet door deze bijstellingen.

Bijstellingen agv meerjarenperspectief BGE en nota BOVO

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2010	2011	2012	2013	2014
Bouwgrondexploitatie bijstellingen (budgettair neutraal via reserves)						
BGE (bijstelling winstnemingen en stortingen BOVO NIEUW)		3.865	1.837	17.088	15.159	4.291
BGE (bijstelling winstnemingen en stortingen BOVO OUD)		1.800	9.502	8.564	26.337	2.070
BGE (bijstelling winstnemingen en stortingen bovo)		-2.065	7.665	-8.524	11.178	-2.221
Winstnemingen BGE NIEUW (zie blz 11 mjp bge)		2.421	486	12.353	11.755	1.436
Winstnemingen BGE OUD (zie blz 11 mjp bge)		4	6.181	2.485	22.575	0
Storting vrije algemene reserve (bijstelling winstnemingen)		2.417	-5.695	9.868	-10.820	1.436
Storting BOVO tlv BGE NIEUW (zie blz 25 mjp bge en blz 10 nota bovo)		1.444	1.351	4.735	3.404	2.855
Storting BOVO tlv BGE OUD		1.796	3.321	6.079	3.762	2.070
Storting bovo (bijstelling storting bovo)		-352	-1.970	-1.344	-358	785
	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2010	2011	2012	2013	2014
Bovenwijkse voorzieningen bijstellingen (budg neutraal via reserves)						
Kredieten BOVO NIEUW (zie blz 7 nota bovo)		7.789	3.606	5.058	4.791	7.800
Kredieten BOVO OUD		4.054	5.325	4.650	3.950	0
Nieuwe kredieten bovenwijkse investeringen		-3.735	1.719	-408	-841	-7.800
Dekking tlv BOVO NIEUW (zie blz 11 nota bovo)		6.599	2.442	3.932	4.135	4.777
Dekking tlv BOVO OUD		1.967	5.025	4.000	2.470	0
Dekking ten laste van reserve BOVO		4.632	-2.583	-68	1.665	4.777
Dekking tlv vrije reserve NIEUW (zie blz 11 nota bovo)		1.190	1.164	1.126	656	3.023
Dekking tlv vrije reserve OUD		2.087	300	650	1.480	
Dekking ten laste van vrije reserves		-897	864	476	-824	3.023
	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2010	2011	2012	2013	2014
Verloop reserve BOVO (te vereffenen via vrije reserve)						
Egaliseren reserve bovo met vrije reserve		7.915	1.326	-563	966	2.155
Storting vrije algemene reserve (zie blz 11 nota bovo)		-7.915	-1.326	563	-966	-2.155
Subtotaal bijstellingen nav BGE / BOVO		0	0	0	0	0

Voor een meer gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar het meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie en de nota bovenwijkse voorzieningen, dat onderdeel van deze primitieve begroting vormt. Bij een aantal regels in bovenstaand overzicht is ook de pagina weergegeven waarop de toelichting terug te vinden is.

1.2.4 Financieel resumé van bijstellingen om te komen tot primitieve begroting

Resumerend geeft onderstaand overzicht een weergave van alle aanpassingen als gevolg van technische bijstellingen, onontkoombare mutaties WWB/WMO en bijstellingen BGE/BOVO, zoals in voorgaande paragrafen is weergegeven.

Resumerend overzicht van alle bijstellingen en voorstellen in de primitieve begroting

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2011	2012	2013	2014
Meerjarenperspectief 2011-2014 ná voorjaarsnota		1.719	1.019	643	641
Subtotaal technische bijstellingen		-1.798	-1.908	-797	-1.047
Subtotaal onontkoombare bijstellingen WMO/WWB		-1.394	-1.442	-1.535	-1.529
Subtotaal bijstellingen BGE/BOVO		0	0	0	0
Geactualiseerde meerjarenperspectief 2011-2014 primitieve begroting		-1.473	-2.331	-1.689	-1.935

Dit overzicht laat zien dat na verwerking van alle bijstellingen er een nadelig begrotingstekort resulteert van bijna € 1,5 miljoen in 2011. Ook in 2012, in 2013 en 2014 is er sprake van een nadelig saldi, namelijk van respectievelijk € 2,3 miljoen, € 1,7 miljoen en € 1,9 miljoen. Deze saldi vormen het vertrekpunt voor de te maken keuzen in het beslisdocument om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting en vormen onderlegger hiervoor.

1.2.5 Consequenties van de bijstellingen voor de reservepositie

De totstandkoming van de primitieve begroting inclusief de bijstellingen uit deze inleiding hebben uiteraard ook consequenties voor het verloop van de algemene reserves.

In het overzicht op de volgende bladzijde zijn de consequenties daarvan inzichtelijk gemaakt. De jaarschijf 2010 is ook gepresenteerd om alle tot nu toe beschikbare informatie over het lopende jaar ook inzichtelijk te maken en een geactualiseerde beginstand voor het jaar 2011 te presenteren.

Dit overzicht laat zien dat de ultimostand van de algemene reserves in 2010 € 33,4 miljoen bedraagt en afneemt in 2011 tot € 20,8 miljoen.

Ook voor de overige jaren is een prognose van het verloop van de algemene reserves opgenomen, maar dit verloop is erg afhankelijk van de mutaties in de bouwgrondexploitaties. Op het moment dat winsten niet volgens de nu bekende inzichten ontvangen worden, verandert het verloop van de reservepositie direct. Daadwerkelijke beslissingen over onttrekkingen uit reserves voor nieuw beleid moeten derhalve met die onzekerheid ten aanzien van reserves bekeken worden. Voor het verloop van de reserves is er sprake van een grote afhankelijkheid van de te ontvangen winsten uit de bouwgrondexploitatie.

De vrije reserves hebben als onderdeel van de totale algemene reserves in 2010 een beginstand van bijna € 27 miljoen en nemen af in 2011 tot € 11,4 miljoen. Daarna volgt een grillig verloop van € 1,0 miljoen negatief in 2012 tot € 6,8 miljoen in 2013 en bijna € 14,0 miljoen in 2014.

Overzicht verloop alg. reserves incl. bijstellingen primitieve begroting 2011 en bge/bovo

	2010	2011	2012	2013	2014
bedragen x € 1.000,-					
Risicoreserve benoemde risico's	19.081	11.913	11.913	11.913	11.913
Risicoreserve onbenoemde risico's	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Algemene vrije reserves	26.941	11.441	-1.029	6.814	13.924
Stand 1-1 algemene reserves	56.022	33.354	20.884	28.727	35.837
Onttrekkingen uit de algemene vrije reserves:					
Investerings maatschappelijk nut	5.445	4.910	3.739	3.686	0
Beslisdocument begroting 2010 (MFA Noord in 2011 en diversen)	0	8.891	540	608	0
Begroot resultaat parkeerbedrijf	44	0	0	0	0
Brainport (beslisdocument 2009)	60	0	0	0	0
Wegbeheer (beslisdocument 2008)	287	0	0	0	0
Informatiebeleidsplan (beslisdocument 2010)	300	0	0	0	0
Dienstverleningsbeleidsplan (beslisdocument 2010)	240	0	0	0	0
Budgetoverheveling 2009-2010	1.162	0	0	0	0
Begrotingswijzigingen 2010					
Uitvoering woonvisie 2010-2014	37	37	37	37	0
Schadeloosstelling Versantvoort	1.861	0	0	0	0
Indexering looncomponent subsidies 2010-2011	68	69	0	0	0
Te besluiten in september: bommenruiming	1.800	0	0	0	0
Burap I 2010					
Benoemde risico's (weerstandsvermogen)	5.266	0	0	0	0
Onderwijsachterstanden	100	103	0	0	0
Terugbetalen afvalstoffenheffing 2009	248	0	0	0	0
Restant investeringen maatschappelijk nut 2009	3.853	0	0	0	0
Verschuivingen diverse investeringen	800	-300	100	0	0
Voorjaarsnota 2011					
Inventarisatie voorstel nieuw beleid huisvesting de Zwengel	0	0	0	0	pm
Begroting 2011					
Bijstelling investeringen MN door urenplanningen 2011	0	198	211	196	770
Bijstelling primair onderwijs	0	33	33	33	32
Verschuiving deel krediet MFA noord naar 2010 (aanvulling burap I-2010)	3.124	-3.124	0	0	0
Correctie restantkrediet Cobbeek (tlv vrije reserve niet kredietcrisis)	300	0	0	0	0
BGE: Vervallen huidige investeringen MN (bovo)	-2.087	-300	-650	-1.480	0
BGE: Nieuwe investeringen MN (bovo)	1.190	1.164	1.126	656	3.023
BGE: eenmalig afboeken grondkosten MN	976	0	0	0	0
BGE: Verliesvoorzieningen bge	2.636	0	0	0	0
BGE: Storten in reserve bovenwijkse voorzieningen	7.915	1.326	0	966	2.155
Totaal onttrekkingen gedurende het jaar uit de vrije reserves	35.625	13.007	5.136	4.702	5.980
Stortingen in de algemene vrije reserves:					
Begroot resultaat parkeerbedrijf	0	-37	-47	-55	-55
Begroot resultaat BGE	4	6.181	2.485	22.575	0
Begrotingswijzigingen 2010					
Jaarrekening 2009	870	0	0	0	0
Burap I 2010					
Wegenbeheer	1.000	0	0	0	0
verschuiving afschrijvingen parkeerbedrijf	0	4	4	4	4
Verkoop aandelen Endinet	3.400	0	0	0	0
Voorjaarsnota 2011					
Bijstellen indexen parkeerbedrijf	0	-5	-9	-14	-8
Bezuinigingen programma 5 (parkeerbedrijf, paragraaf 2.2)	0	25	25	0	0
Begroting 2011					
Bijstelling resultaat parkeerbedrijf urenplanningen 2011	0	-18	-22	-18	-16
Rente MJB 2011-2014 parkeerbedrijf	0	24	24	23	32
Correctie saldo parkeerbedrijf	0	58	88	117	117
Benoemde risico's (weerstandsvermogen)	12.434	0	0	0	0
BGE: vervallen huidig resultaat bge	-4	-6.181	-2.485	-22.575	0
BGE: nieuw resultaat bge	2.421	486	12.353	11.755	1.436
BGE: onttrekken uit reserve bovenwijkse voorzieningen	0	0	563	0	0
Totaal stortingen gedurende het jaar	20.125	537	12.979	11.812	1.510
Stand 31-12 algemene reserves	33.354	20.884	28.727	35.837	31.367

In principe is het niet gebruikelijk om een negatieve vrije reserve te presenteren, maar er is in dit geval ook een risicoreserve voor onbenoemde risico's van € 10 miljoen. Feitelijk betekent dit dat in 2012 er sprake is van een tijdelijke risicoreserve voor onbenoemde risico's is van bijna € 9,0 miljoen en dat op deze manier het nadelig saldo in de vrije reserves vereffend is tot nul. Aangezien het beleid omtrent weerstandsvermogen geënt is op een risicobuffer van € 10,0 miljoen voor onbenoemde risico's vindt het college dit enkel nu incidenteel verantwoord.

1.3 Opzet van de programmabegroting (en de productenraming)

1.3.1 Algemeen

Met de programmabegroting stelt de gemeenteraad de kaders vast waarbinnen het college van burgemeester en wethouders het beleid dient uit te voeren. De productenraming is voor het college een instrument om deze beleidsuitvoering op meer gedetailleerd niveau te volgen en (bij) te sturen. De productenraming is sinds twee jaar ingebed in de programmabegroting en verschijnt niet meer afzonderlijk.

Voorliggende programmabegroting 2011 is conform de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgebouwd uit een beleidsbegroting en een financiële begroting. De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de zeven (deels verplichte) paragrafen. Binnen het programmaplan treft u de zestien begrotingsprogramma's, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien aan.

Een begrotingsprogramma bevat voor één of meerdere met elkaar samenhangende beleidsterreinen de beantwoording van de drie "W-vragen": "wat willen we bereiken?", "wat gaan we daarvoor doen?" en "wat gaat dat kosten?". De "wat willen we bereiken?"-vragen, oftewel: de gewenste beleidseffecten, zijn overgenomen uit de kadernota 2011 (inclusief de aangenomen moties).

Een begrotingsprogramma is opgebouwd volgens een piramidestructuur. Een programma bestaat namelijk uit diverse producten. De producten zijn dusdanig ingedeeld dat een product slechts in één programma voorkomt.

Naast de programma's bestaat de programmabegroting uit paragrafen. Deze, deels verplichte, paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting weer vanuit een bepaald perspectief en zijn over het algemeen programmaoverstijgend.

Deze programmabegroting vormt een onderdeel van de planning en controlcyclus van de gemeente Veldhoven, waarin de verschillende instrumenten qua opzet en opbouw op elkaar aansluiten. In de jaarstukken worden eveneens de drie W-vragen belicht. Gedurende het begrotingsjaar wordt de uitvoering van het in de programmabegroting opgenomen beleid gevolgd en gestuurd via de twee bestuursrapportages, welke voor de zomer en in het najaar verschijnen.

1.3.2 Tekstwijzigingen ten opzichte van de Kadernota 2011

In deze begroting hebben wij wijzigingen aangebracht ten opzichte van de Kadernota 2011 verschillende programmabeschrijvingen en algemene doelstellingen. Enerzijds zijn dit aanpassingen om de tekst aantrekkelijker en leesbaarder te presenteren zonder inhoudelijke wijzigingen, dit betreft alle programma's. Anderzijds zijn inhoudelijke aanpassingen aangebracht. Deze zijn aangebracht om het programma nader af te stemmen op de realiteit, het coalitieakkoord en de huidige economische omstandigheden. In bijlage I treft inhoudelijke wijzigingen aan ten opzichte van de Kadernota 2011.

Verder zijn 2 aanpassingen in de beleidskaders aangebracht; we hebben uitvoering gegeven aan het amendement dat in de raadsvergadering van 15 juli is aangenomen om een kader op te nemen over energiebesparing, u treft dit als kader 8.4 aan in

programma 8 Milieu en duurzaamheid. Tot slot hebben we in deze begroting kader 15.3 uit de Kadernota 2011 (Vergroten van de biodiversiteit in grotere groenzones en parken) verplaatst naar programma 8, kader 8.5, zoals toegezegd aan uw raad tijdens dezelfde raadsvergadering.

1.4 Autorisatie door de raad op programmaniveau

De raad autoriseert met de vaststelling van de programmabegroting het college tot het doen van uitgaven op programmaniveau. Met de instrumenten van planning en control (kadernota, programmabegroting en bestuursrapportages) en het controle-instrumentarium (rekenkamercommissie, recht van onderzoek, rechtmatigheidonderzoek door accountant) zijn hiervoor voldoende waarborgen ingebed. Vanwege het incorporeren van de productenraming binnen deze programmabegroting sinds de begroting 2009 hechten wij er aan om voor alle duidelijkheid in onderstaand schema nogmaals de verschillende verantwoordelijkheden en bevoegdheden tot het doen van uitgaven voor de begroting 2011 weer te geven, waarmee de gemeenteraad zijn autorisatiefunctie ten behoeve van de opdracht aan het college uitoefent.

Gemeenteraad	Exploitatie: Totale (bruto-)lasten en baten per programma	- Programmabegroting - Begrotingswijzigingen, die leiden tot bijstelling van de raming van de totale lasten en/of baten van een programma
	Investerings: Totale (bruto-)uitgaven en inkomsten per investeringskrediet	- Programmabegroting - Begrotingswijzigingen, die leiden tot bijstelling van de raming van de totale (bruto-)uitgaven en/of inkomsten op een investeringskrediet
	Bouwgrondexploitatie: Totale (bruto-)uitgaven en inkomsten op bge-complexen in totaliteit	- Meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie
College B&W	Exploitatie: Totale lasten en baten per product	- Productenraming - Begrotingswijzigingen, die verschuivingen binnen programma's bevatten
	Investerings: (Bruto-) uitgaven en inkomsten binnen totale investeringskrediet	- Productenraming - Begrotingswijzigingen die leiden tot bijstelling van de raming van (bruto-) uitgaven en/of inkomsten op een investeringskrediet
	Bouwgrondexploitatie: Per complex de totale (bruto-) uitgaven en inkomsten	- Bijstellingen exploitatieopzet per complex

Met de autorisatie op programmaniveau worden geen begrotingswijzigingen door de raad vastgesteld, die betrekking hebben op verschuivingen tussen producten binnen één programma. Deze wijzigingen, die door het college worden goedgekeurd, worden wel ter inzage voor de gemeenteraad gelegd.

1.5 Leeswijzer

Alle programma's zijn volgens dezelfde indeling opgebouwd:

- 1) Programmabeschrijving
- 2) Algemene doelstelling
- 3) Beleidseffecten
- 4) Producten
- 5) Productenraming
- 6) Voorstellen nieuw beleid (eventueel)

Ad 1) Programmabeschrijving: De beschrijving van een programma bevat kort en bondig informatie die het bestaansrecht en de kernpunten van een programma aantonen en de ambitie aangegeven.

Ad 2) Algemene doelstelling: In het tweede onderdeel van een programma wordt de algemene doelstelling beschreven die in het betreffende programma wordt nagestreefd en welke recht doet aan de kernpunten en ambities.

Ad 3) Beleidseffecten: De beleidseffecten betreffen een vertaling van de algemene doelstelling in te bereiken effecten, de mate waarin dit effect bereikt moet worden (het effectdoel) en de bijbehorende meeteenheid (de effectindicator).

Ad 4) Producten: Een product bestaat uit een of meerdere samenhangende activiteiten om de gewenste (effect)doelen te bereiken. Op deze plaats worden de producten gepresenteerd die binnen de beleidsterreinen van het betreffende programma horen. Elk product is voorzien van een korte beschrijving en, daar waar relevant, de activiteiten en ontwikkelingen in 2011.

Ad 5) Productenraming: Per product zijn (meerjarig) de lasten en baten gepresenteerd die voortvloeien uit de onder punt 4) beschreven activiteiten. Daarnaast wordt per programma het totaalsaldo aangegeven. Vanwege de overzichtelijkheid van het programmaplan wordt het saldo per product afzonderlijk als bijlage bij de financiële begroting aangegeven.

KENGETALLEN FYSIEK

Oppervlakte gemeente in hectaren:

waarvan:

- binnenwater
- historische stads- of dorpskern

Aantal woningen:

waarvan:

- huurwoningen
- eigen woningen

Lengte van de wegen in m2:

- totaal wegen en fietspaden
- gemiddeld belaste wegen
- licht belaste wegen
- wegen in woongebied
- wegen in verblijfsgebied
- fietspaden

Aantal hectaren openbaar groen:

<i>werkelijk</i> <i>1-1-2010</i>	<i>raming</i> <i>1-1-2011</i>
3.192	3.192
11	11
-	-
18.702	18.823
6.050	6.079
12.652	12.744
2.795.428	2.798.678
356.398	357.148
181.291	182.041
1.336.593	1.337.593
691.423	691.673
229.723	230.223
274	274

KENGETALLEN SOCIAAL

	<i>realisatie</i> <i>per 1-1-2010</i>	<i>ramingen</i> <i>per 1-1-2011</i>
Aantal inwoners:	43.251	43.500
waarvan:		
- 0 t/m 4 jaar	2.152	2.170
- 5 t/m 14 jaar	5.131	5.150
- 15 t/m 64 jaar	28.791	28.900
- 65 jaar en ouder	7.177	7.280
Aantal eenouderhuishoudens		1.870
Aantal inwoners < 20 jaar		10.050
Aantal inwoners > 64 jaar		7.300
Aantal ouderen 75-85 jaar		2.690
Aantal uitkeringsgerechtigden:		
- BBZ	4	4
- IOAW	27	30
- IOAZ	3	3
- WWB	351	345
- WSW'ers	165	165
- WAO/WIA	1.230	1.200
- WAZ	80	80
- WAJONG	710	730
- WIW	770	750
Aantal medewerkers in de sociale werkvoorziening	165	165
Aantal personen op wachtlijst	22	20
Aantal leerlingen per 1/10:		
- primair onderwijs:	3.947	3.788
. openbaar onderwijs	456	500
. bijzonder basisonderwijs	3.420	3.288
. speciale school voor basisonderwijs	71	65
- speciaal onderwijs (ZMLK)	155	155
- speciaal onderwijs (LZK)	69	69
- voortgezet onderwijs	2.320	2.320
Samenstelling gemeenteraad:		
- VSA	7	7
- VVD	4	5
- GBV	4	5
- CDA	5	4
- PvdA	5	3
- D66	-	2
- Fractie Kootkar	1	1
- Lijst Peer	1	-
totaal	27	27,8

**Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Veldhoven in
zijn vergadering van 9 november 2010,**

de griffier,

de burgemeester,

Bijlage I

Inhoudelijke wijzigingen in programmabeschrijvingen en –doelstellingen in de Begroting 2011 ten opzichte van de Kadernota 2011.

Programma 1 Stedelijke ontwikkeling

Begroting 2011

Programmabeschrijving

De gemeente Veldhoven realiseert woningbouw in een prettige woonomgeving. Dit gebeurt op basis van de taakstelling die regionaal wordt afgesproken en die is vastgelegd in de lokale woonvisie. Ook zorgen wij voor meer levendigheid in het centrum. In de ontwikkeling van plannen gaat bijzondere aandacht uit naar een evenwichtige verdeling tussen (detailhandel)voorzieningen, horeca en woningbouw. Bij het (her)ontwikkelen van bedrijventerreinen streeft de gemeente Veldhoven samen met het bedrijfsleven naar een divers aanbod van branches. In regionaal verband ligt het accent hierbij op de hoogwaardige medische en informatietechnologie.

In aansluiting op het document 'Stadsvisie, het beste van Veldhoven!' en de 'Ruimtelijke StructuurVisie Veldhoven' stemmen wij de diverse wensen en eisen op het gebied van wonen, verblijven en ontmoeten af op de beschikbare ruimte, met aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit. Bij het opstellen van (ruimtelijke) plannen hiervoor houden we rekening met ontwikkelingen op regionaal, provinciaal en rijksniveau.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Wij realiseren de komende jaren veel woningbouw in Zilverackers en in diverse inbreidingslocaties. Daarnaast is het centrum toe aan herziening waarbij een combinatie van voorzieningen (winkels, horeca etc.) en woningbouw (appartementen) moet zorgen voor meer levendigheid. We ontwikkelen daarvoor "Lijnen en Pleinen". Bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen beogen we een breed aanbod van verschillende branches, maar leggen – mede in regioverband van Brainport – een accent op de branches van hoogwaardige medische en informatietechnologie. De diversiteit van wensen en eisen ten aanzien van wonen, verblijven en ontmoeten stemmen wij af op de beschikbare ruimte, met aandacht voor openbaar groen. In aansluiting op de Stadsvisie Veldhoven is er een nieuwe ruimtelijke structuurvisie door de raad vastgesteld.

Programma 2 Wonen

Begroting 2011

Algemene Doelstelling

Wij zorgen voor een toereikend, passend en gevarieerd woningaanbod met keuzemogelijkheden voor alle woningzoekenden, onder wie ook starters, ouderen en mensen met een zorgbehoefte.

Kadernota 2011

Algemene Doelstelling

Wij zorgen voor een toereikend passend en gevarieerd woningaanbod met speciale aandacht voor senioren, starters en gehandicapten.

Programma 4 Beheer openbare ruimte

Begroting 2011

Programmabeschrijving

Samen met onze inwoners zorgen wij voor een schone en veilige openbare ruimte. Het onderhoud daarvan bepaalt in hoge mate de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Daarom zorgen wij voor een verantwoord onderhoud van de openbare ruimte. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met duurzaamheid en onderhoud.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Samen met onze inwoners zorgen wij voor een schone, hele en veilige openbare ruimte. Het onderhoud daarvan bepaalt in hoge mate de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Daarom handhaven we het onderhoud tenminste op het huidige niveau. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met duurzaamheid en onderhoud.

Programma 5 Bereikbaarheid

Begroting 2011

Programmabeschrijving

Wij verbeteren de bereikbaarheid van de stad, de wijken, de voorzieningen en de gebieden waar de werkgelegenheid zich concentreert. Daarbij gaat het niet alleen om de bereikbaarheid met de auto, maar ook om die met het openbaar vervoer en de fiets. De gemeente Veldhoven zorgt voor een betere verkeersafwikkeling van en naar de buurgemeenten en snelwegen. Vanwege de grote invloed van het verkeer op de leefomgeving, is er veel aandacht voor leefbaarheid, parkeren en verkeersveiligheid. Het vastgestelde verkeerscirculatieplan biedt een kader voor een integrale aanpak.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Wij verbeteren de bereikbaarheid van de stad, de wijken, voorzieningen en de concentratiegebieden van werkgelegenheid. Bereikbaarheid betreft niet alleen de auto, maar ook het openbaar vervoer en de fiets. Wij zorgen voor een betere verkeersafwikkeling van en naar de buurgemeenten. Vanwege de grote invloed van het verkeer op de leefomgeving besteden we veel aandacht aan leefbaarheid, parkeren en verkeersveiligheid. Het vastgestelde Verkeerscirculatieplan biedt een kader voor een integrale aanpak.

Naast het Verkeerscirculatieplan wordt intensief gewerkt aan een verbetering van de ontsluiting voor het zuidelijk gedeelte van Veldhoven waarbij ingestoken wordt op het realiseren van een aansluiting op de A67, een upgrading van de aansluiting nabij de A2/Randweg Eindhoven en een aanpassing van de Kempenbaan over praktisch de gehele lengte. Wij zijn bezig met de concrete voorbereiding van de realisatie van de Zilverbaan inclusief een aansluiting op de Kempenbaan. In de regio denken we mee over een oplossing voor de N69 problematiek. Bij het SRE sturen we aan op verbetering van het Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-systeem middels de studie 'HOV-doorstroomassen'.

Programma 6 Zorg

Begroting 2011

Programmabeschrijving

Wij zorgen voor voorzieningen die onze inwoners in staat stellen zo gezond en harmonieus mogelijk op te groeien en zo volwaardig mogelijk aan de samenleving deel te nemen. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is daarvoor het wettelijk kader. Belangrijk uitgangspunt is het bevorderen van de zelfredzaamheid en het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid. Het is onze zorg dat de voorzieningen bereikbaar zijn, dat er voldoende gebruik van wordt gemaakt en dat ze zijn afgestemd op de specifieke behoeften van doelgroepen zoals jongeren, ouderen, gehandicapten, kwetsbaren en minima.

Onder dit programma vallen zowel voorzieningen die individueel worden verstrekt als voorzieningen die collectief worden aangeboden.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Wij zorgen voor voorzieningen die onze inwoners in staat stellen zo gezond en harmonieus mogelijk op te groeien en zo volwaardig mogelijk aan de samenleving deel te nemen. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning is daarvoor het wettelijk kader. Het is onze verantwoordelijkheid dat deze voorzieningen bereikbaar zijn, dat er voldoende gebruik van wordt gemaakt en dat ze zijn afgestemd op de specifieke behoeften van doelgroepen zoals jongeren, ouderen, gehandicapten, kwetsbaren en minima.

Onder dit programma vallen zowel voorzieningen die individueel worden verstrekt als voorzieningen die collectief worden aangeboden.

Programma 8 Milieu en duurzaamheid

Begroting 2011

Programmabeschrijving

Wij beschermen onze inwoners tegen onaanvaardbare risico's die de gezondheid en de veiligheid kunnen aantasten. Daarvoor stellen we regels vast, die we vervolgens zorgvuldig handhaven. Bovendien zorgt de gemeente ervoor dat de leefomgeving duurzaam beheerd en ontwikkeld wordt. We bevorderen duurzaam bouwen en het gebruik van duurzame energiebronnen en we behouden of herstellen natuurlijke elementen in het landschap. We willen de burgers hierbij betrekken via bewustwording en participatie. Samen met de regio, de provincie en het Rijk werken we aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

Om al deze taken te realiseren, hebben we het milieubeleidsplan 'Op weg naar een duurzaam Veldhoven' vastgesteld. Dit gaan we in de jaren 2010-2014 uitvoeren.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Wij beschermen onze inwoners tegen onaanvaardbare risico's die de gezondheid en de veiligheid kunnen aantasten. Daartoe stellen we regels vast en handhaven we die. Bovendien zorgen wij ervoor dat de leefomgeving duurzaam beheerd en ontwikkeld wordt. We bevorderen duurzaam bouwen, het gebruik van duurzame energiebronnen en we behouden of herstellen natuurlijke elementen in het landschap. We ambiëren hoger ambitieniveau van het milieubeleidsplan. Samen met de regio, de provincie en het rijk werken we aan verbetering van de luchtkwaliteit.

Programma 10 Onderwijs

Begroting 2011

Programmabeschrijving

De wet draagt de gemeente een aantal onderwijstaken op. Naast het handhaven van de leerplicht en het organiseren van leerlingenvervoer is de belangrijkste onderwijstaak het adequaat huisvesten van alle scholen. Ook het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van volwasseneneducatie vinden hun basis in de wet. Wij voeren deze taken uit als onderdeel van ons lokale onderwijsbeleid. Hiermee bevorderen wij dat meer mensen op zijn minst een startkwalificatie behalen.

Scholen hebben een belangrijke sociale functie en fungeren als ontmoetingsplaats in de wijk. De KempenCampus is een eigentijds en kwalitatief hoogstaand complex waar het voortgezet onderwijs zich clustert. Hiermee verschaft Veldhoven niet alleen de eigen bewoners, maar ook de regio een aantrekkelijk onderwijsaanbod.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Een aantal onderwijstaken is bij wet aan de gemeente opgedragen. De belangrijkste daarvan is het adequaat huisvesten van alle scholen, naast het handhaven van de leerplicht en het organiseren van leerlingenvervoer. Ook het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van volwasseneneducatie vinden hun basis in de wet. Wij voeren deze taken uit als onderdeel van ons lokaal onderwijsbeleid. Met dit beleid bevorderen wij dat meer mensen minimaal een startkwalificatie behalen. Scholen hebben een belangrijke sociale functie en fungeren als ontmoetingsplaats in de wijk. Naast het realiseren van de brede school in Veldhoven Noord opteren wij daarom voor een tweede brede school in Veldhoven Midden en een derde in Veldhoven Zuid (Op Dreef) en onderzoeken we de haalbaarheid van een brede school in Veldhoven West.

Het voortgezet onderwijs is op de Kempen Campus geclusterd tot een eigentijds en kwalitatief hoogstaand onderwijscomplex. Hiermee biedt Veldhoven niet alleen voor de eigen bewoners, maar ook voor de regio een interessant onderwijsaanbod.

Programma 12 Sport en recreatie

Begroting 2011

Programmabeschrijving

Sporten is goed voor de volksgezondheid en bevordert de sociale cohesie. We bieden daarom een gevarieerd en passend pakket sportvoorzieningen en stimuleren de sportdeelname, met name onder de jeugd. Sportverenigingen spelen hierbij een primaire rol en hebben bovendien een belangrijke ontmoetingsfunctie.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Sporten is goed voor de volksgezondheid en bevordert de sociale cohesie. We bieden daarom een gevarieerd en passend pakket sportvoorzieningen aan en stimuleren de sportdeelname, met name onder de jeugd. Sportverenigingen spelen hierbij een primaire rol en hebben bovendien een belangrijke ontmoetingsfunctie. Zij verdienen daarom onze (financiële) ondersteuning.

Programma 14 Publieksdienstverlening

Begroting 2011

Programmabeschrijving

Onze inwoners, instellingen en bedrijven hebben recht op een professioneel aanbod van producten, diensten en informatie door de gemeente. De contacten met onze klanten verlopen via het éénloketprincipe. We vergroten onze toegankelijkheid door steeds meer producten en informatie ook digitaal aan te bieden, wat leidt tot efficiencywinst en kostenbesparing. Via klantenpanels toetsen wij de waardering voor onze dienstverlening om deze voortdurend te kunnen verbeteren.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Onze inwoners, instellingen en bedrijven hebben er recht op dat wij producten, diensten en informatie professioneel aanbieden. De contacten met onze klanten verlopen via het één-loket-principe. We vergroten onze toegankelijkheid door producten en informatie in toenemende mate ook digitaal aan te bieden. Via klantenpanels toetsen wij de waardering voor onze dienstverlening om deze voortdurend te kunnen verbeteren.

Programma 15 Natuur- en recreatiebeheer

Begroting 2011

Programmabeschrijving

Samen met onze inwoners zorgen wij voor een schone en veilige openbare ruimte. Het onderhoud van het groen speelt een belangrijke rol in de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Daarom zorgen wij voor een verantwoord onderhoud van de openbare ruimte. Bij de (her)inrichting van het openbaar gebied besteden we aandacht aan groen en houden we rekening met de duurzaamheid en het onderhoud hiervan.

Onze recreatieve voorzieningen vervullen een belangrijke ontmoetingsfunctie voor onze inwoners en trekken bezoekers aan van buiten de stad. De recreatieve sector biedt nog kansen voor verdere ontwikkeling. Door die aan te grijpen, kunnen we onze economie, werkgelegenheid en identiteit versterken. Dit is alleen mogelijk als we in regionaal verband samenwerken.

Kadernota 2011

Programmabeschrijving

Samen met onze inwoners zorgen wij voor een schone, hele en veilige openbare ruimte. Het onderhoud van het groen bepaalt mede de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Daarom handhaven we het onderhoud tenminste op het huidige niveau. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte besteden we aandacht aan groen en houden we rekening met de duurzaamheid en onderhoud hiervan.

Onze recreatieve voorzieningen vervullen een belangrijke ontmoetingsfunctie voor onze inwoners en trekken bezoekers van buiten de stad aan. De recreatieve sector biedt nog kansen voor verdere ontwikkeling zodat economie, werkgelegenheid en onze identiteit worden versterkt. We kunnen dat alleen bereiken als we in regionaal verband samenwerken.

Deel 2 Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

2.1.1 Stedelijke ontwikkeling

Programmabeschrijving

De gemeente Veldhoven realiseert woningbouw in een prettige woonomgeving. Dit gebeurt op basis van de taakstelling die regionaal wordt afgesproken en die is vastgelegd in de lokale woonvisie. Ook zorgen wij voor meer levendigheid in het centrum. In de ontwikkeling van plannen gaat bijzondere aandacht uit naar een evenwichtige verdeling tussen (detailhandel)voorzieningen, horeca en woningbouw. Bij het (her)ontwikkelen van bedrijventerreinen streeft de gemeente Veldhoven samen met het bedrijfsleven naar een divers aanbod van branches. In regionaal verband ligt het accent hierbij op de hoogwaardige medische en informatietechnologie.

In aansluiting op het document 'Stadsvisie, het beste van Veldhoven!' en de 'Ruimtelijke StructuurVisie Veldhoven' stemmen wij de diverse wensen en eisen op het gebied van wonen, verblijven en ontmoeten af op de beschikbare ruimte, met aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit. Bij het opstellen van (ruimtelijke) plannen hiervoor houden we rekening met ontwikkelingen op regionaal, provinciaal en rijksniveau.

Algemene doelstelling

Wij ontwikkelen een aantrekkelijke, duurzame en sociaal veilige woon-, werk- en leefomgeving met een hoge beeldkwaliteit.

Beleidseffecten

De onderstaande tabel geeft de beleidseffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleidseffecten stedelijke ontwikkeling

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
1.1	Voldoende spreiding van maatschappelijke voorzieningen	Iedere woonservicezone voldoet aan het minimale aanbod van maatschappelijke voorzieningen volgens de Uitwerkingsnota Zorgzame wijken 2008 t/m 2011, waarin een checklist is opgenomen met het minimale aanbod op het gebied van welzijn, wonen en zorg per woonservicezone	Aantal woonservicezones met voldoende maatschappelijke voorzieningen
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2011	Afdeling MSO
1.2	Voldoende ruimte en kwaliteit voor 'groen'	Het oordeel van inwoners over het groen in Veldhoven blijft minimaal gelijk t.o.v. vorig jaar	Rapportcijfer openbaar groen

Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2011	Wijkatlas (b)
1.3	Jongeren blijven in Veldhoven wonen	Het aantal jongeren dat kiest om in Veldhoven te blijven wonen nadat het ouderlijk huis wordt verlaten neemt toe ten opzichte van vorig jaar	Aantal jongeren dat vanuit het ouderlijk huis verhuist naar een adres in Veldhoven
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Gemeentelijke Basisregistraties
1.4	Prettige woonomgeving	Het oordeel van wijkbewoners over het wonen in hun wijk blijft minimaal gelijk t.o.v. het vorige rapportcijfer	Rapportcijfer woonomgeving
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Wijkatlas
1.5	Levendig centrum	Toename van de waardering van het centrumgebied door inwoners, ten opzichte van het vorige waarderingscijfer	Waarderingscijfer centrumgebied
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Wijkatlas
1.6	Vermindering regeldruk	Minder onnodige regels in de welstandsnota	Lager percentage van het totale aantal bouwaanvragen dat door de welstandscommissie moet worden beoordeeld, ten opzichte van het voorgaand jaar
Bron:	Welstandsnota Veldhoven 2008	Welstandsnota Veldhoven 2008	Afdeling VH&T
1.7	Objectivering van de welstandstoets	Heldere en concretere welstandscriteria	Lager percentage bouwplannen die door de welstandscommissie worden aangehouden of afgewezen, ten opzichte van voorgaand jaar
Bron:	Welstandsnota Veldhoven 2008	Welstandsnota Veldhoven 2008	Afdeling VH&T

Producten

In de onderstaande tabel staan de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel volgt een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleideffect
6500	Eigendommen/grond	-
6501	Stedenbouw	2, 3, 4, 5, 6, 7
6503	Bouwgrondexploitatie	2, 3, 4, 5, 6
6506	Eigendommen/gebouwen	1

6500 Eigendommen/grond

Dit product omvat het beheer van de onbebouwde en bebouwde gronden. Via contracten verpacht de gemeente onder meer agrarische gronden die zij heeft verworven voor toekomstige gemeentelijke plannen, maar die nog niet direct nodig zijn voor de daadwerkelijke realisatie. Onder verpachte gronden vallen de langlopende (zesjarige) en de kortlopende (eenjarige) pacht en de jachtpacht.

Al sinds 2004 is de gemeente gronden en gebouwen aan het verwerven voor de realisatie van het plan Zilverackers. Maar zelfs voor die tijd was de gemeente al eigenaar van diverse onroerende zaken in dit gebied en elders. Het is van belang om deze gebouwen en gronden goed te beheren. De kosten en opbrengsten worden geboekt op de betreffende bouwgrondexploitatie.

Verpachting gebeurt in principe voor drie jaar. Aan het einde van elk jaar wordt echter bekeken of verpachting voor het volgende jaar nog mogelijk is. De pacht prijs is marktconform: € 740,- per hectare per jaar (prijsspeil 2010), plus 50% van de waterschapslasten en de toetsingskosten van de Grondkamer. Bij de verhuur van panden is eveneens sprake van een marktconforme prijs. Deze houdt wel rekening met de onderhoudssituatie van het pand en de tijdelijke verhuursituatie.

De activiteiten in 2011 zijn afhankelijk van de ontwikkeling van nieuwe in- en uitbreidingen en de verdere verwerving van panden en gronden die hiervoor nodig zijn. Het is belangrijk dat de gemeente de panden en gronden die in eigendom zijn optimaal verhuurt en verpacht, zodat ze wel op het juiste tijdstip beschikbaar zijn voor de ontwikkelingen.

6501 Stedenbouw

Onder dit product vallen vooral de voorbereiding en realisatie van structuurvisies, bestemmingsplannen en projectbesluiten (zowel binnen de bebouwde kom als in het buitengebied), de behandeling van rijks- en provinciale nota's op het gebied van ruimtelijke ordening en de deelname in provinciale en regionale projectgroepen.

Vele van deze producten en projecten hebben een doorlooptijd van meerdere jaren. Een groot deel is dus al in 2010 of nog eerder gestart en loopt door tot in 2012 of zelfs nog langer.

Hieronder omschrijven we de belangrijkste activiteiten die voor 2011 op de planning staan.

Structuurplannen algemeen

Hieronder vallen onder andere de (voorbereidende) activiteiten voor besluitvorming over bovenlokale plannen (Rijk, provincie, regio en buurgemeenten) op het gebied van ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer. Ook deelname in provinciale en regionale project- en werkgroepen hoort hierbij, net als het opstellen van gemeentegrensoverschrijdende plannen en projecten, zoals structuurvisies van andere overheden, Tracébesluit N2 Aansluitingen Meerenakkerweg/Heistraat en Noord Brabantlaan, Gebiedsgerichte verkenning N69 en een nieuwe aansluiting op de A67.

Ruimtelijke StructuurVisie Veldhoven

In de 'Ruimtelijke StructuurVisie Veldhoven' (RSVV) zijn ambities geformuleerd die themagewijs uitgewerkt moeten worden. Het was de bedoeling om jaarlijks twee thema's uit te werken, elk met een begroot bedrag van € 50.000,-. In de Voorjaarsnota is besloten om de uitwerking van de thema's van de RSVV op te schorten tot na 2014, en de uitwerking pas ter hand te nemen als de financiële situatie van de gemeente verbeterd is. De consequentie hiervan is dat de uitwerking van zowel de Stedelijke As als het Centrumontwikkelingsplan pas na 2014 aan de orde komt. Ditzelfde geldt voor de planmatige uitwerkingen.

In de praktijk zullen zich binnen het gebied van de Stedelijke As echter ongetwijfeld ontwikkelingen voordoen. Dat kunnen particuliere initiatieven zijn, maar ook activiteiten van bedrijven en instellingen in dit gebied. Het is niet gewenst om de initiatiefnemers tot 2015 in onzekerheid te laten. Daarom wordt in 2011 een

procesvoorstel opgesteld over hoe we omgaan met dit soort ontwikkelingen in de periode tot 2015.

Herzieningen en gedeeltelijke wijzigingen van bestemmingsplannen

Jaarlijks ontvangt de gemeente diverse verzoeken voor de realisatie van individuele particuliere plannen. Een positief besluit van de gemeente brengt in veel gevallen een wijziging van het bestemmingsplan met zich mee.

Actualisering bestemmingsplannen

Volgens de Wet ruimtelijke ordening mogen bestemmingsplannen niet ouder zijn dan tien jaar. Omdat het onmogelijk is om alle bestemmingsplannen in één jaar te herzien, gebeurt dit gespreid over een aantal jaren. Dit is een continu proces, dat doorlopend aandacht vraagt. De herzieningen van de bestemmingsplannen die in 2010 zijn gestart (Heers/Westervelden en Zandoerle), worden bijvoorbeeld in 2011 afgerond. Verder gaan we in 2011 aan de slag met onder andere de algehele herziening van de bestemmingsplannen De Berkt 2000 en Heikant 2000.

Bestemmingsplan buitengebied

In december 2009 stelde de raad het gewijzigde 'Bestemmingsplan Buitengebied 2009' vast. Hiertegen is beroep ingesteld. Naar verwachting doet de Raad van State hierover eind 2010 een uitspraak. In 2011 start de procedure van correctieve herziening. Daarbij wordt het bestemmingsplan aangepast aan de uitspraak van de Raad van State en de provinciale Verordening ruimte, fase 2. Ook wordt bepaalde ontbrekende informatie aangevuld.

Streekontwikkeling De Kempen

Per jaar was een totaalbudget van € 155.000,- opgenomen voor het opstellen van visies en plannen en het uitvoeren van projecten in het kader van reconstructie, streekontwikkeling en plattelandsvernieuwing. In de Voorjaarsnota 2010 is besloten om dit bedrag in 2014 met € 100.000,- terug te brengen. Dit betekent dat in 2014 uit te voeren projecten beperkter van omvang zullen zijn dan die in voorgaande jaren.

Welstandsbeleidsplan

De door de raad vastgestelde welstandsvisie moet actueel gehouden worden. Dit is een continu proces, dat doorlopend de nodige aandacht vraagt.

6503 Bouwgrondexploitatie

Bouwgrondexploitatie omvat de ontwikkeling van bouwgrond voor woningen, bedrijven, winkels en kantoren. Informatie over de activiteiten en ontwikkelingen in 2011 is te vinden in de Nota meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie, verderop in deze begroting. De diverse bouwgrondexploitaties zijn hierin volledig uitgewerkt.

6506 Eigendommen/gebouwen

Hieronder valt het beheer van gebouwde eigendommen van de gemeente voor de huisvesting van gemeentelijke organisaties en sociale en maatschappelijke instellingen en stichtingen. In vervolg op de uitgevoerde conditiemeting volgens NEN 2767 wordt in 2011 de meerjarenonderhoudsplanning verder geactualiseerd. Deze vormt de basis voor de uitvoering van het reguliere onderhoud in 2011 en verder.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6500	Eigendommen/grond	335	100	236	239	236	234
6501	Stedenbouw	945	1.146	1.039	1.055	1.046	943
6503	Bouwgrondexploitatie	42.160	27.564	18.084	33.413	36.334	37.326
6506	Eigendommen/gebouwen	1.127	1.451	1.448	1.446	1.436	1.433
6508	Afbouw bge compl./beheer	34	6				
6509	Afbouw bge compl./realisatie		8	6	6	6	6
		44.601	30.275	20.813	36.159	39.058	39.942
Baten							
6500	Eigendommen/grond	89	106	106	107	108	109
6501	Stedenbouw	7	29	30	30	30	30
6503	Bouwgrondexploitatie	46.299	25.133	19.921	50.501	51.494	41.617
6506	Eigendommen/gebouwen	2.960	2.983	3.504	3.536	3.566	3.596
6508	Afbouw bge compl./beheer						
6509	Afbouw bge compl./realisatie						
		49.355	28.251	23.561	54.174	55.198	45.352
	Saldo (- = nadeel)	4.754	-2.024	2.748	18.015	16.140	5.410
Mutaties reserves							
	<i>Toevoeging reserve:</i>						
6500	Eigendommen/grond						
6501	Stedenbouw	48					
6503	Bouwgrondexploitatie	4.176	3.866	1.837	17.088	15.159	4.291
6506	Eigendommen/gebouwen	35	1.715				
6508	Afbouw bge compl./beheer						
6509	Afbouw bge compl./realisatie						
		4.259	5.581	1.837	17.088	15.159	4.291
	<i>Onttrekking reserve:</i>						
6500	Eigendommen/grond						
6501	Stedenbouw	94	63				
6503	Bouwgrondexploitatie	37	6.297				
6506	Eigendommen/gebouwen	37	1.881	90	90	90	90
6508	Afbouw bge compl./beheer	34	6				
6509	Afbouw bge compl./realisatie		8	6	6	6	6
		202	8.255	96	96	96	96
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	697	650	1.007	1.023	1.077	1.215

2.1.2 Wonen

Programmabeschrijving

Wij realiseren voldoende woningen, geheel volgens de taakstelling die we in regionaal verband op ons hebben genomen. Dit alles uiteraard binnen de kaders die het programma Stedelijke ontwikkeling stelt. Wij zorgen voor een flexibele woningbouwplanning die past bij de vraag naar woningen. Dit betekent ook dat we voldoende levensloopbestendige en betaalbare woningen bouwen, als antwoord op de behoeften van senioren en starters. Op nieuwbouwlocaties en herstructureringsgebieden zorgen we voor variatie in de woningtypes.

De gemeente Veldhoven werkt samen met gemeenten in de regio, woningcorporaties en andere marktpartijen. In samenspraak met de woningbouwcorporaties betrekken we de bewoners bij ontwikkelingen in hun wijk. De veranderende bevolkingssamenstelling (ontgroening en vergrijzing) maakt welzijn en zorg tot een speciaal aandachtspunt. De gewijzigde opvattingen over zorgverlening (vermaatschappelijking en extramuralisering), mede onder invloed van de Wet maatschappelijke ondersteuning, versterken dat nog eens.

Algemene doelstelling

Wij zorgen voor een toereikend, passend en gevarieerd woningaanbod met keuzemogelijkheden voor alle woningzoekenden, onder wie ook starters, ouderen en mensen met een zorgbehoefte.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten wonen

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
2.1	Starters aan een woning helpen	Van het aantal betaalbare huurwoningen dat bij de in Veldhoven actieve woningcorporaties voor verhuur beschikbaar komt, 20% toewijzen aan starters	Het % betaalbare huurwoningen dat aan starters beschikbaar is gesteld
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Afdeling MSO
2.2	Voldoende sociale woningbouw in nieuwbouwprojecten	Van alle nieuwbouwwoningen in de periode 2010 t/m 2014 is 29% een sociale woning	Percentage sociale nieuwbouw woningen ten opzichte van het totaal aantal nieuwbouwwoningen
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Afdeling MSO
2.3	Woningen in Veldhoven zijn levensloopbestendig	Van alle nieuwe woningen (projectmatige bouw) is 100% levensloopbestendig	Percentage levensloopbestendige nieuwbouwwoningen bij projectmatige bouw
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Afdeling MSO
2.4	Voldoen aan de regionaal afgesproken taakstelling in netto aantal nieuwe woningen	Voor 2020 zijn netto 2.867 nieuwe woningen gebouwd	Netto aantal nieuwe woningen
Bron:	Regionale afspraken woningbouwprogrammering	Kadernota 2009	Afdeling MSO

Producten

De onderstaande tabel presenteert de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleidseffect
6510	Volkshuisvesting	1, 2, 3, 4
6511	Wonen	1, 2, 3, 4

6510 Volkshuisvesting

In februari 2010 stelde de raad de 'Woonvisie 2010-2014' vast. Vier thema's staan hierin centraal:

- meer keuzemogelijkheden voor woningzoekenden;
- blijvend aandacht voor betaalbaarheid;
- meer kansen voor mensen met een zorgvraag;
- een gevarieerder aanbod van wonen met begeleiding (voor specifieke doelgroepen).

Deze thema's resulteren in diverse acties voor de gemeente en andere partijen (met name woningcorporaties) in de genoemde periode, en dus ook in 2011 en daarna. Deze acties staan in de 'Woonvisie 2010-2014'. De uitvoering van deze woonvisie wordt gevolgd via een jaarlijkse monitor wonen. In 2009 startte het overleg tussen de gemeente en de woningcorporaties over nieuwe prestatieafspraken. De huidige afspraken liepen eind 2009 af. Besluitvorming over de nieuwe afspraken vindt plaats in de tweede helft van 2010.

Onder het product volkshuisvesting valt ook de uitvoering van de vastgestelde regelingen voor startersleningen en woonruimteverdeling (lotingsregeling). Het dagelijks bestuur van het SRE heeft onze gemeente toestemming verleend om tot 2020 meer woningen (max. 2.867) te realiseren dan het aantal van 2.217 dat is genoemd in het 'Regionaal Woningbouwprogramma 2010-2020'. Er lopen in de regio nog verschillende discussies over dit woningbouwprogramma, onder andere naar aanleiding van het 'Aldersrapport'. Mogelijk leiden deze nog tot aanpassingen in de hierboven genoemde cijfers.

6511 Wonen

De 'Woonvisie 2010-2014' verwoordt de sturing van de ontwikkelingen op het gebied van de volkshuisvesting. Hierin wordt richting gegeven aan het aantal, het type, de kwaliteit en de locatie van de woningbouwontwikkeling.

Een van de belangrijkste activiteiten binnen dit product is uiteraard de monitoring van de regionale afspraken over het aantal te realiseren woningen. Drie keer per jaar wordt de politiek hiervan op de hoogte gesteld via een voortgangsrapportage. Het aantal woningbouwprojecten is aanzienlijk. De gemeente doet alles wat binnen haar mogelijkheden ligt om de gestelde doelen te bereiken.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6510	Volkshuisvesting	165	646	306	308	306	305
6511	Wonen	458	436	322	288	252	214
		623	1.082	628	596	558	519
Baten							
6510	Volkshuisvesting	416	407	50			
6511	Wonen	383	346	307	266	223	223
		799	753	357	266	223	223
	Saldo (- = nadeel)	176	-329	-271	-330	-335	-296
Mutaties reserves							
	<i>Toevoeging reserve:</i>						
6510	Volkshuisvesting	163	400	50			
6511	Wonen						
		163	400	50	0	0	0
	<i>Onttrekking reserve:</i>						
6510	Volkshuisvesting		500	100	100	100	100
6511	Wonen	40	47	37	37	37	
		40	547	137	137	137	100
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	53	-182	-184	-193	-198	-196

2.1.3 Veiligheid

Programmabeschrijving

Het waarborgen van veiligheid is een primaire taak van de overheid. Taken als brandweezorg, rampenbestrijding en handhaving van de openbare orde zijn bij wet aan de gemeente opgedragen. Deze taken voeren we steeds meer bovenlokaal en in regionaal verband uit.

Wij voeren de regie over de veiligheid om ervoor te zorgen dat mensen in Veldhoven veilig kunnen wonen, werken en verblijven. Hiervoor stellen we elke vier jaar een nota integraal veiligheidsbeleid op. Dit gebeurt op basis van gegevens uit de Wijkatlas.

Algemene doelstelling

Wij zorgen voor een (sociaal) veilige woon-, werk- en leefomgeving.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten veiligheid

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
3.1	Verbeteren van de absolute veiligheid	Het aantal a. woninginbraken b. meldingen van jeugdoverlast c. gevallen van vandalisme d. gevallen van overlast als gevolg van uitgaand publiek daalt in de komende 4 jaar met 5% ten opzichte van 2008	a. Aantal woninginbraken b. Aantal meldingen van jeugdoverlast c. Aantal gevallen van vandalisme per jaar d. Aantal meldingen van overlast vanwege uitgaand publiek
Bron:	Kadernota Integrale Veiligheid	Kadernota Integrale Veiligheid	Politie (a,c, d), Stimulans (b)
3.2	Verbeteren van het veiligheidsgevoel onder inwoners	Het rapportcijfer "algemene veiligheid" in de wijkatlas stijgt ten opzichte van het cijfer in de vorige wijkatlas	Rapportcijfer algemene veiligheid
Bron:	Kadernota Integrale Veiligheid	Kadernota Integrale Veiligheid	Wijkatlas
3.3	Vergroten verkeersveiligheid voor scholieren	Het aantal basisscholen dat deelneemt aan het Brabants Verkeersveiligheidslabel is minimaal 35%	Percentage deelnemende basisscholen
Bron:	Amendement	Kadernota Integrale Veiligheid	Afdeling Integrale Veiligheid
3.4	Toename in waardering van burgers voor aanpak van onveiligheid	De waardering voor de aanpak van onveiligheid neemt toe ten opzichte van de vorige meting	Waardering voor aanpak onveiligheid
Bron:	Kadernota Integrale Veiligheid	Kadernota Integrale Veiligheid	Wijkatlas
3.5	Op peil houden dekking repressieve brandweezorg	Dekkingspercentage: a. Objecten worden in minimaal 80% van de gevallen binnen de normtijd	a. % objecten dat binnen de normtijd is bereikt

- bereikt
b. Objecten worden in minimaal 95% van de gevallen binnen de normtijd + 1 minuut bereikt	b. % objecten dat binnen de normtijd + 1 minuut is bereikt
c. Objecten worden uiterlijk binnen 18 minuten bereikt	c. Aantal objecten dat binnen meer dan 18 minuten is bereikt

Bron:	Leidraad Basisbrandweerzorg	Leidraad Basisbrandweerzorg	Meldrapporten brandweer
-------	-----------------------------	-----------------------------	-------------------------

Producten

De onderstaande tabel presenteert de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleideffect
6162	Crisisbeheersing/rampenbestrijding	2, 4
6163	Regionale veiligheidszorg	2, 4, 5
6164	Veiligheid	1, 2, 3, 4
6167	Risicobeheersing fysieke veiligheid	2, 4
6168	Risicobestrijding fysieke veiligheid	2, 4, 5

6162 Crisisbeheersing / rampenbestrijding

Een ramp is een gebeurtenis of dreiging die leidt tot ernstige verstoring van de openbare orde en veiligheid, waarbij mens of materieel belang ernstig wordt bedreigd of geschaad en waarvoor een gecoördineerde multidisciplinaire inzet van (operationele) diensten nodig is. Onder crisisbeheersing verstaan we ook wel de inzet van alle middelen (in personeel en materieel) die nodig zijn om rampspoedige gebeurtenissen, catastrofes of schadegevallen te bestrijden of te voorkomen.

In 2010 zijn alle draaiboeken voor de gemeentelijke processen geactualiseerd en vastgesteld. Ook is een opleidings- en oefenplan vastgesteld voor 2010 tot en met 2012. Op basis hiervan vinden in 2011 per proces opleidingen en oefeningen plaats. Verder is in 2010 een continuïteitsplan opgesteld. Dit gaat in op de gevolgen van een calamiteit die direct (langdurige) gevolgen heeft voor onze gemeentelijke bedrijfsvoering én voor de dienstverlening aan burgers. In 2011 werken we aan de borging van dit plan in de organisatie.

6163 Regionale veiligheidszorg

De gemeente Veldhoven is samen met twintig andere gemeenten onderdeel van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Vanuit deze regeling wordt een aantal bovenlokale activiteiten in stand gehouden, zoals de gemeenschappelijke meldkamer en het regionale opleidingscentrum voor oefening en (bij)scholing. De deelnemende gemeenten hebben de beschikking over specialistisch materieel en personeel wanneer de inzet van lokale middelen onvoldoende is. Verder heeft de veiligheidsregio een belangrijke taak bij rampenbestrijding, crisisbeheersing, proactie/preventie en multidisciplinaire afstemming.

Door het van kracht worden van de Wet veiligheidsregio's en de bijbehorende kwaliteits-AMvB's krijgt de veiligheidsregio een nog formeler karakter. Verbindende

thema's zijn paraatheid, professionalisering, schaalvergroting en territoriale congruentie. De intentie van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om al het personeel van de brandweer, inclusief de vrijwilligers, in dienst te laten komen van de veiligheidsregio, is onder bepaalde voorwaarden geen verplichting meer. De gemeente Veldhoven kiest voor een helder doel: een duidelijke visie, kwaliteit, samenwerking en bijpassende voorwaarden.

In een regionaal beleidsplan formuleert het bestuur van de veiligheidsregio het beleid voor de opgedragen taken, en via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) levert de veiligheidsregio haar diensten aan de gemeenten. Ook beschrijft de veiligheidsregio hierin de wijze van kwaliteitsborging. De gemeente Veldhoven heeft het vaste personeel van de brandweer vanaf 2007 laten overgaan in de regionale dienst, die diensten levert volgens de DVO. Hierdoor zijn de kosten vanaf 2009 anders in de begroting weergegeven. Deze omrekening verloopt budgettair neutraal.

Verder wordt de veiligheidsregio gefinancierd uit bijdragen van de gemeenten. Het Rijk komt bovendien tegemoet in de kosten die voortvloeien uit de uitoefening van taken die bij de gemeenschappelijke regeling worden overgedragen aan het bestuur van de veiligheidsregio. Dit laatste staat beschreven in de wet.

Zeer nuttig was het regionale project 'Eén Brandweer', bedoeld om te bekijken of aan de kwaliteitseisen van de Wet veiligheidsregio's kan worden voldaan. De informatie die hieruit naar voren kwam, hielp om een aantal verbeterlagen te maken, zoals de repressieve basisbrandweezorg (paraatheid en opkomsttijden), betere samenwerking en regie voor de 3P-taken, bedrijfsvoering, toekomstbestendigheid en het nakomen van regionale afspraken. Deze elementen, samen met de uitvoeringsmaatregelen van de nieuwe kwaliteits-AMvB's, vormen een belangrijke basis voor de doorontwikkeling en professionalisering van de brandweezorg.

Ten slotte is de operationele leiding vanaf het niveau 'officier van dienst' voortaan regionaal georganiseerd. Bovendien wordt de Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (SGBBO) op basis van evaluaties aangepast voor een nog efficiëntere inzet.

Binnen de veiligheidsregio loopt een discussie over vermindering van de kosten met 10%. Het resultaat is eind 2010 bekend en wordt vervolgens in 2011 verwerkt via Bestuursrapportage I (Burap I).

6164 Veiligheid

Naast advisering en ondersteuning van de burgemeester bij taken op het gebied van openbare orde en veiligheid (Wet op de lijkbezorging, inbewaringstellingen, huisverboden), gaat het binnen dit product ook om de invulling van het integrale veiligheidsbeleid (IVB). Hieronder vallen onder andere onderzoek, advies en het initiëren of uitvoeren van concrete maatregelen om bedreigingen te voorkomen of problemen op diverse veiligheidsvelden op te lossen. Verschillende aspecten van veiligheid spelen dan een rol, en de oplossing van het probleem moet worden gezocht in een brede aanpak en in gestructureerde samenwerking met diverse partijen. Het initiatief voor deze maatregelen wordt vaak genomen binnen het cluster Integrale Veiligheid. Het streven is de uiteindelijke borging binnen het specifieke beleidsterrein.

In de 'Kadernota Integrale Veiligheid' is gekozen voor:

1. Een programmatische aanpak met aandacht voor borging van de wettelijk verplichte zaken en de lokale speerpunten. In 2010 vroeg een hanggroep van criminele jongeren met veel strafbare feiten op hun naam om veel inzet. In 2011 wordt deze hanggroep gemonitord vanuit het cluster Jeugd en Onderwijs. In 2010 is voor alle basisscholen in Veldhoven een veiligheidsscan uitgevoerd. Deze scholen ondertekenden bovendien een convenant 'Veilig op School', dat in

2011 wordt uitgevoerd. Hierin wordt ook het Brabants VerkeersveiligheidsLabel meegenomen.

Eind 2010 wordt de bestuurlijke strafbeschikking in de regio Brabant-Zuidoost van kracht. Deze richt zich op kleine ergernissen in de openbare ruimte, zoals vandalisme, parkeren en overlast. De verdere implementatie volgt in 2011. De lokale speerpunten in 2011 zijn jeugd, relationeel geweld en georganiseerde criminaliteit. Er is veel aandacht voor een integrale aanpak van overlastgevende jongeren en jeugdcriminaliteit. Een ander belangrijk aandachtspunt is de nazorg voor ex-gedetineerden, en specifiek voor jongeren die uit een justitieel traject komen. Ook sluiten we aan bij het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum, waarbij wordt onderzocht op welke wijze de gemeentelijke organisatie signalen van georganiseerde criminaliteit kan oppakken.

2. Een vraaggestuurde aanpak op basis van signalen, waarbij telkens de consequenties van bepaalde keuzes in beeld worden gebracht.
3. Een meer wijkgerichte aanpak. In 2011 worden de wijkveiligheidsscans afgerond. Deze leiden tot voorstellen voor aanpassingen in de openbare ruimte die het veiligheidsgevoel bevorderen. Hierbij sluiten we ook aan bij andere initiatieven en ontwikkelingen, zowel binnen het gemeentelijk beleid als van andere partijen.

Daarnaast werken we continu aan de verbetering van het veiligheidsgevoel door structurele communicatie en voorlichting. Ook gaat er veel aandacht uit naar lopende projecten en processen, zoals het 'Keurmerk Veilig Ondernemen', de bestrijding van relationeel geweld en de aanpak van graffiti.

In de Voorjaarsnota 2011 is besloten vanaf 2011 € 17.000 te bezuinigen door het 'schrappen' van 0,22 fte.

6167 Risicobeheersing fysieke veiligheid

Dit product voorziet in de eerste drie schakels van de veiligheidsketen: proactie, preventie en preparatie. Het doel van proactie is om in een vroeg stadium de aandacht te vestigen op veiligheid in bestuurlijke en ambtelijke processen. Zo is het vooraf mogelijk om een goede afweging te maken en te bepalen of het veiligheidsniveau acceptabel blijft. Preventie omvat de zorg voor het voorkomen en beperken van de gevolgen van inbreuken op veiligheid. Brandveiligheidsvoorschriften in de vergunningverlening, handhaving en voorlichting zijn de formele taken daarin. Bij preparatie gaat het om de voorbereidende fase op de daadwerkelijke hulpverlening. Deze schakels zijn de werkvelden om risico's te beheersen op het gebied van fysieke veiligheid.

Sinds de vorming van het cluster Integrale Veiligheid is er sprake van een stevige borging van het thema veiligheid binnen de gemeente. Ook is er integrale afstemming met de procesverantwoordelijke afdelingen.

Vanuit de veiligheidsregio is een samenwerking voor de Kempengemeenten in ontwikkeling, met daarin meer aandacht voor krachtenbundeling in de schakels proactie, preventie, toezicht en handhaving. Zo is er meer expertise beschikbaar, dicht bij of zelfs in de gemeenten. De gemeente Veldhoven wil hierin een voortrekkersrol vervullen.

In 2008 is een start gemaakt met het terugdringen van onechte en ongewenste automatische brandmeldingen. Inmiddels zijn de brandmeldinstallaties aangepast en gecertificeerd. De eerste resultaten laten weliswaar een vermindering zien, maar geven nog niet het gewenste resultaat. Inmiddels zijn vervolgstappen gezet om op ministerieel niveau een andere beleidslijn te gaan volgen. De Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR) en de veiligheidsregio

ondersteunen deze koers die het college van Veldhoven heeft ingezet. Ook wordt er gewerkt aan een andere vorm van alarmopvolging, door met een kleinere brandweereenheid te reageren op dit soort brandmeldingen.

Het beleid voor de komende planperiode, vertaald in eindresultaten en concrete doelen, heeft gevolgen voor de financiële meerjarenraming. Tegelijkertijd is er de afgelopen jaren een koers ingezet om de exploitatiekosten van de brandweerorganisatie waar mogelijk te verlagen. Deze willen we in de komende beleidsperiode voortzetten. We blijven inzetten op een verantwoord en acceptabel niveau van brandweezorg tegen zo beperkt mogelijke kosten. De producten 6167 (risicobeheersing fysieke veiligheid) en 6168 (risicobestrijding fysieke veiligheid) kunnen daarmee worden samengevoegd tot één product: 6168 brandweezorg (fysieke veiligheid). De begroting van dit product is doorlopen en mogelijke bezuinigingen in 2011 en verder zijn afgewogen. In de Voorjaarsnota 2011 is besloten vanaf 2011 structureel € 54.900,- uit de begroting van dit product te schrappen.

Hierbij valt op te merken dat de korting van 30% die de gemeente ontvangt voor het regionale bijscholingsprogramma vanaf 2011 vervalt. Voor het product brandweezorg is hierdoor € 14.662,- extra nodig. Dit bedrag wordt echter gecompenseerd door de vermindering van de regionale bijdrage met € 17.600,- (vanwege het wegvallen van de korting). Deze afname is opgenomen in product 6163 regionale veiligheidszorg. Verder is de brandweer bezig met de aanschaf van nieuw materieel in de vorm van twee tankautospuiten en een hulpverleningsvoertuig. Tot nu toe geldt voor dit soort voertuigen een afschrijvingstermijn van twaalf jaar, maar de ervaring leert dat brandweervoertuigen vijftien jaar meegaan. Dit betekent dat we de afschrijvingstermijn met drie jaar kunnen verlengen, waardoor de kapitaallasten vanaf 2011 met € 17.000,- per jaar afnemen.

6168 Risicobestrijding fysieke veiligheid

Risico's in de woon- en leefomgeving zijn en blijven onvermijdelijk. Dit pleit voor een adequate voorbereiding en professioneel optreden van hulpverlenende diensten. De brandweer is daarin verantwoordelijk voor de brandweezorg. Dit product behelst de werkvelden preparatie (opleiden, bijscholen en oefenen), repressie en nazorg. Als het om een grote calamiteit gaat, spreken we over grootschalig optreden. Voor het repressieve optreden zijn materieel, bluswatervoorziening, verbindingssapparatuur, kleding en persoonlijke uitrusting nodig. Deze zaken behoren allemaal tot dit product.

Om aan de gestelde eisen te voldoen, is het noodzakelijk om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en procedures. Cruciaal is de nieuwe kwaliteits-AMvB die in 2010 van kracht werd. Het brandweerpersoneel moet nu nog meer aantoonbaar maken dat het vakbekwaam is én blijft. Enkel het behalen van een diploma is niet langer voldoende.

Verder werkt de brandweer op basis van landelijke richtlijnen voor opkomsttijden, materieel en personeel. In 2009 is onderzocht of de paraatheid van de brandweer te verbeteren is door de brandweerkazernes op een andere locatie te vestigen. Reden voor dit onderzoek was het niet kunnen voldoen aan de wettelijke normen voor opkomsttijden en het verzoek om beide brandweerposten samen te voegen. Het college heeft besloten de huidige locatie te handhaven.

Ook is landelijk gestart met het ontwikkelingstraject 'Brandweer over morgen'. Een landelijke werkgroep (commissie Mans) ontwikkelde een visie voor de brandweer richting 2040. Het idee is een totaal nieuw concept, in plaats van het steeds maar blijven verbeteren van de organisatie. Extern moet de brandweer zich als een netwerkorganisatie gaan ontwikkelen, door samen met vele partijen en burgers te werken aan 'community safety'. Intern is het vooral zaak om te kijken of andere uitrukvormen en andere typen innovatie een soortgelijke kwaliteitsborging opleveren

voor de (brand)veiligheid van de burger. De uitwerking van de eerste fase van deze ontwikkelingen vindt plaats tussen 2010 en 2015. Voor de gemeente Veldhoven wordt eind 2010 een bestuurlijke richting bepaald.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6162	Crisisbeheersing/rampenbestr.	96	110	71	72	71	71
6163	Regionale veiligheidszorg	566	901	869	876	877	881
6164	Veiligheid	365	281	340	346	342	340
6167	Risicobeheersing fysieke veiligh.	38	47	38	38	38	39
6168	Risicobestrijding fysieke veiligh.	873	928	1.049	1.083	1.085	1.083
		1.938	2.267	2.367	2.415	2.413	2.414
Baten							
6162	Crisisbeheersing/rampenbestr.						
6163	Regionale veiligheidszorg						
6164	Veiligheid	9					
6167	Risicobeheersing fysieke veiligh.						
6168	Risicobestrijding fysieke veiligh.	6	22	2	2	2	2
		15	22	2	2	2	2
	Saldo (- = nadeel)	-1.923	-2.245	-2.365	-2.413	-2.411	-2.412
Mutaties reserves							
Toevoeging reserve:							
6162	Crisisbeheersing/rampenbestr.						
6163	Regionale veiligheidszorg						
6164	Veiligheid						
6167	Risicobeheersing fysieke veiligh.						
6168	Risicobestrijding fysieke veiligh.						
		0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve:							
6162	Crisisbeheersing/rampenbestr.						
6163	Regionale veiligheidszorg						
6164	Veiligheid						
6167	Risicobeheersing fysieke veiligh.						
6168	Risicobestrijding fysieke veiligh.	62					
		62	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-1.861	-2.245	-2.365	-2.413	-2.411	-2.412

2.1.4 Beheer openbare ruimte

Programmabeschrijving

Samen met onze inwoners zorgen wij voor een schone en veilige openbare ruimte. Het onderhoud daarvan bepaalt in hoge mate de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Daarom zorgen wij voor een verantwoord onderhoud van de openbare ruimte. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met duurzaamheid en onderhoud.

Algemene doelstelling

Wij zorgen voor een openbare ruimte die voldoet aan maatschappelijke en onderhoudstechnische normen.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten beheer openbare ruimte

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
4.1	Tevredenheid over het beheer van de openbare ruimte incl. buitengebied	De hieronder volgende waarderingen blijven minimaal gelijk aan het niveau van de wijkatlas 2008: a. Straatverlichting b. Begaanbaarheid wegen/straten c. Begaanbaarheid fietspaden d. Begaanbaarheid voetpaden e. Openbaar groen	Rapportcijfers in de Wijkatlas voor: a. Straatverlichting b. Begaanbaarheid wegen/straten c. Begaanbaarheid fietspaden d. Begaanbaarheid voetpaden e. Openbaar groen
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Wijkatlas
4.2	Het straatbeeld in Veldhoven is schoon	Rapportcijfer m.b.t. zwerfvuil en hondenpoep is minimaal een 6.2	Rapportcijfer zwerfvuil en hondenpoep in de wijk
Bron:	Kadernota 2009	Amendementen (2)	Wijkatlas
4.3	In de openbare ruimte zijn voldoende kwalitatief goede speelvoorzieningen	a. Per doelgebied van ca. 200x200m waarin meer dan 90 kinderen wonen is er minimaal 1 speelvoorziening b. Het rapportcijfer tevredenheid t.a.v. de kwaliteit speelvoorzieningen scoort in elke wijk een "voldoende"	a. Aantal speelvoorzieningen per doelgebied b. Rapportcijfer speelvoorzieningen in wijkatlas
Bron:	Kadernota 2010	Kadernota 2010	Afdeling Planrealisatie (a), Wijkatlas (b)

Producten

De onderstaande tabel presenteert de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleideffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleideffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in dit begrotingsjaar beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleids effect
6150	Kwaliteit woon- en leefomgeving	1, 2
6165	Verlichting	1
6166	Voorziening honden/opvang zwerfdieren	2
6502	Vastgoed informatie	1
6505	Inrichting openbaar gebied	1, 3

6150 Kwaliteit woon- en leefomgeving

In dit product gaat het om het bieden van een aantrekkelijke, leefbare en veilige woon- en leefomgeving.

Wijkbeheer

In december 2007 is de beleidsnota 2008-2011 'Vertrouwen in de buurt (binden en verbinden)' vastgesteld. In juli 2008 stelde het college de uitwerkingsnotitie vast. Speerpunten uit de beleidsnota en uitwerkingsnotitie zijn:

- meer aandacht voor sociale aspecten;
- burgerparticipatie;
- samenwerking;
- bewoners aan zet.

De verbindingen tussen diverse terreinen krijgen vorm zoals binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), prestatieveld 1. Er is duidelijk sprake van een verschuiving naar de sociale aspecten met een sterk fysieke basis. Aandachtspunten in 2011 zijn onder meer:

- blijvende aandacht voor de beheersmatige kant van de fysieke component, oftewel: het op orde houden van het openbaar gebied voorkomt veel problemen, ook in de sociale sfeer;
- een sterke klantgerichtheid, die onder meer tot uiting komt in een snelle reactie op klachten en meldingen;
- de inzet van bewoners (nog meer dan voorheen), want zij zijn de 'dragers' van dit proces, van hun eigen omgeving en hun eigen leefbaarheid.

Leefbaarheidsgroepen en wijkbladen

Leefbaarheidsgroepen ontvangen een budget voor het bevorderen van de betrokkenheid van groepen mensen bij de kwaliteit van hun leefomgeving. Van dit budget organiseren zij wijkgerichte activiteiten. Daarnaast ontvangen zij een subsidie voor het uitgeven en verspreiden van wijkbladen.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en daarna is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

Ontwikkelingsplan Oerle

In het najaar van 2008 is de gemeenteraad geïnformeerd over het opstellen van een ontwikkelingsplan voor Oerle. Dit het kader van het integrale dorpsontwikkelingsplan (iDOP). Het plan bestaat uit een visie op Oerle 2025, een leefbaarheidsagenda en de hieruit voortvloeiende uitvoeringsmaatregelen (opgenomen in de zogeheten oplegger). Het plan kwam tot stand in samenspraak met inwoners van Oerle, wijkplatform Oerle, het SRE en Streekontwikkeling Boven-Dommel (SRE), de provincie en ambtenaren van de gemeente.

De uitwerking (oplegger) omvat drie centrale thema's, inclusief bijbehorende sleutelprojecten: een authentiek en bindend centrum, sterke saamhorigheid en een mooi en toegankelijk buitengebied. In februari 2010 verleende de provincie hiervoor een subsidie. De projecten moeten uiterlijk eind 2012 gerealiseerd zijn. Daarbij is sprake van cofinanciering van minimaal 50%. In de begroting is € 1.300.000,- beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het centrum van Oerle. De provinciale subsidie bedraagt € 650.000,-. De voorbereiding is opgepakt in de tweede helft van 2010, in samenspraak met de bewoners van Oerle.

6165 Verlichting

Het doel van dit product is het waarborgen van de sociale en verkeersveiligheid ten aanzien van het verlichtingsniveau bij duisternis, volgens het in 2009 opgestelde ontwerpplan openbare verlichting. Hierbij hoort ook het herstellen van het gewenste verlichtingsniveau op wegen, pleinen en paden na het ontstaan van schades. Het doel daarbij is om zo veel mogelijk kosten te verhalen op de veroorzaker van de schade. In 2011 krijgt het overkoepelend beleidsplan openbare verlichting, waarin ook het ontwerpplan is opgenomen, verder invulling. Dit plan is ook richtinggevend voor toekomstige beheer- en uitvoeringsplannen. We zetten in op nieuwe ontwikkelingen en investeren in duurzame energie om kosten te besparen op energieverbruik. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van ledverlichting. In de Voorjaarsnota 2011 is besloten om voor de openbare verlichting – waar mogelijk en wenselijk – een avond- en nachtschakeling in te voeren.

6166 Voorziening honden/opvang zwerfdieren

Hierbij gaat het om de realisatie en instandhouding van voorzieningen voor honden, zoals uitlaatterreinen en -routes, met het doel om hondenbezitters gelegenheden te bieden om hun honden (vrij) uit te laten. Het beheer en onderhoud van de voorzieningen worden voortgezet, evenals de controle door de milieuwachten. Er zijn geen specifieke activiteiten gepland voor 2011. Daarnaast omvat dit product het voorkomen van overlast door dieren die op straat zwerven.

6502 Vastgoedinformatie

Vastgoedinformatie omvat de instandhouding van een actuele basisregistratie van gemeentelijk vastgoed, door een goede beschikbaarheid van grafische en administratieve gegevens. Dit om medewerkers en overige gebruikers te faciliteren en om het beheer van vastgoed te ondersteunen. Bij de grafische gegevens gaat het om zowel gegevens uit de Grootchalige Basiskaart Nederland (GBKN), specifiek Noord-Brabant, als om aanvullende gegevens, qua kwaliteit gelijkwaardig aan die uit de GBKN. Voorwaarde voor de administratieve gegevens is dat ze alle informatie bevatten die noodzakelijk is voor de beheerplannen vastgoed. De grafische gegevens moeten digitaal leverbaar zijn.

6505 Inrichting openbaar gebied

Hierbij richten we ons op het op peil houden van de kwaliteit van de verschillende onderdelen van het openbaar gebied, zoals vooraf gedefinieerd in de vastgestelde beheerplannen. Dit product omvat zowel openbare groenvoorziening als verharding (openbaar wegennet inclusief rijwielpaden). Het bestaat voornamelijk uit projectmatig groot onderhoud. De uitvoering hiervan combineren we zo veel mogelijk met andere werkzaamheden.

Verschiedende projecten die 2010 in voorbereiding waren, komen in 2011 tot uitvoering: de beheermaatregelen Cobbeek, Sterrenlaan fase II (inclusief rotondes Oortlaan en Mullerlaan) en de tweede fase van de aanpassing van de haltes voor het openbaar vervoer. Onder dit product vallen zowel de voorbereiding als de uitvoerende

werkzaamheden. Mogelijk worden er vanwege de veiligheidsscans in 2011 aanpassingen in de openbare ruimte gedaan om de veiligheid te bevorderen. Het begrote bedrag op dit product voor 2010 is hoger omdat in 2010 een groot aantal investeringen met maatschappelijk nut plaatsvindt.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6150	Kwaliteit woon- en leefomgeving	525	631	534	541	537	536
6165	Verlichting	634	1.572	1.137	1.157	1.167	1.159
6166	Voorz. honden/opvang zwerfd.	199	398	436	447	445	446
6502	Vastgoedinformatie	243	171	173	201	168	162
6505	Inrichting openbaar gebied	713	4.362	771	731	221	120
		2.314	7.134	3.051	3.077	2.538	2.423
Baten							
6150	Kwaliteit woon- en leefomgeving						
6165	Verlichting	90	129	131	132	134	134
6166	Voorz. honden/opvang zwerfd.						
6502	Vastgoedinformatie	24	28	28	28	29	29
6505	Inrichting openbaar gebied						
		114	157	159	160	163	163
	Saldo (- = nadeel)	-2.200	-6.977	-2.892	-2.917	-2.375	-2.260
Mutaties reserves							
	<i>Toevoeging reserve:</i>						
6150	Kwaliteit woon- en leefomgeving	42					
6165	Verlichting	488	498	508	518	528	539
6166	Voorz. honden/opvang zwerfd.						
6502	Vastgoedinformatie						
6505	Inrichting openbaar gebied						
		530	498	508	518	528	539
	<i>Onttrekking reserve:</i>						
6150	Kwaliteit woon- en leefomgeving		82				
6165	Verlichting	56	1.052	610	623	635	648
6166	Voorz. honden/opvang zwerfd.						
6502	Vastgoedinformatie						
6505	Inrichting openbaar gebied	645	4.359	756	716	206	105
		701	5.493	1.366	1.339	841	753
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-2.029	-1.982	-2.034	-2.096	-2.062	-2.046

2.1.5 Bereikbaarheid

Programmabeschrijving

Wij verbeteren de bereikbaarheid van de stad, de wijken, de voorzieningen en de gebieden waar de werkgelegenheid zich concentreert. Daarbij gaat het niet alleen om de bereikbaarheid met de auto, maar ook om die met het openbaar vervoer en de fiets. De gemeente Veldhoven zorgt voor een betere verkeersafwikkeling van en naar de buurgemeenten en snelwegen. Vanwege de grote invloed van het verkeer op de leefomgeving, is er veel aandacht voor leefbaarheid, parkeren en verkeersveiligheid. Het vastgestelde verkeerscirculatieplan biedt een kader voor een integrale aanpak.

Algemene doelstelling

Wij bieden een verkeersveilige en goed bereikbare woon-, werk- en leefomgeving.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten bereikbaarheid

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
5.1	Bereikbaarheid van Veldhoven is goed	De doorrijtijd op de Heerbaan en Kempenbaan in de spits is maximaal een factor tussen de 1,5 en 2,0 langer dan in daluren	Doorrijtijd autoverkeer op Kempenbaan en Heerbaan
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2011	Afdeling Planrealisatie
5.2	Toename verkeersveiligheid	a. Aantal slachtofferongevallen met dodelijke afloop of ziekenhuisopname daalt de komende jaren ten minste conform de landelijke norm. Voor het jaar 2011 max. 17 ziekenhuisgewonden en 0 verkeersdoden b. Het rapportcijfer "verkeersveiligheid" in de wijkatlas is minimaal een 7	a. Aantal doden en (ziekenhuis)gewonden b. Rapportcijfer verkeersveiligheid in wijkatlas
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Adviesdienst verkeer en vervoer (a) en Wijkatlas(b)
5.3	Inwoners van Veldhoven gebruiken de fiets	Het fietsgebruik per inwoner blijft gelijk of is hoger dan de vorige meting	a. Fietsgebruik per inwoner b. Aantal gestalde fietsen bij het City Centrum
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Wijkatlas (a) Afdeling PenR (b)
5.4	Kwalitatief goed onderhouden parkeervoorzieningen voor zowel fiets als auto nabij drukbezochte voorzieningen	De tevredenheid over parkeervoorzieningen blijft minimaal gelijk aan het niveau van het voorgaande jaar	Tevredenheidscijfer parkeervoorzieningen
Bron:	Kadernota 2010	Kadernota 2010	Wijkatlas
5.5	De bereikbaarheid van de openbare ruimte/openbare gebouwen voor gehandicapten is goed	De tevredenheid van gehandicapten over de bereikbaarheid is ruim voldoende	Tevredenheidscijfer bereikbaarheid voor gehandicapten
Bron:	Kadernota 2010	Kadernota 2011	Afdeling Planrealisatie

Producten

De onderstaande tabel toont de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleideffect
6170	Verkeersobjecten	1, 2, 3
6171	Mobiliteit en veiligheid	1, 2, 3, 4
6173	Wegen	1, 2, 3, 4
6175	Werken voor derden/nutsvoorzieningen	-
6176	Werken voor derden/overige	1, 2
6180	Exploitatie parkeerbedrijf	1, 3, 4, 5
6190	HOV	1, 2, 5

6170 Verkeersobjecten

Dit product behelst het bevorderen van de verkeersveiligheid en verkeerscirculatie door het beheren en onderhouden van verkeersregelininstallaties, straatmeubilair, bebording en bewegwijzering. In 2011 gaan we door met het optimaliseren van het beheersysteem van de verkeersregelininstallaties, zodat structureel onderhoud en vervanging op basis van meerjarenprogramma's blijvend kunnen worden uitgevoerd.

6171 Mobiliteit en veiligheid

Bij dit product gaat het om het ontwikkelen en aanleggen van verkeersveiligheidsvoorzieningen en het geven en/of stimuleren van verkeerseducatie en voorlichting. Hierbij horen ook het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets, en de aanleg van de voorzieningen hiervoor. Belangrijk is de participatie in allerlei regionale overlegstructuren en de ontwikkeling van een eigen gemeentelijke visie, om de regionale ontwikkelingen aan te spiegelen.

Vanuit het SRE is subsidie verstrekt voor een aantal projecten om diverse (knoop)punten binnen Veldhoven aan te pakken. Denk bijvoorbeeld aan verkeersdoorstromingsmaatregelen en veiligheid. Inmiddels weten externe partijen, waaronder wijkplatforms, de gemeente te vinden voor het gebruik van dynamische snelheidsindicatoren (DSI's). Ook in 2011 worden deze op diverse locaties ingezet. Verder komen er in 2011 nieuwe telpunten om de verkeersintensiteit te monitoren.

6173 Wegen

Dit omvat het doelmatig beheren en in stand houden van de bestaande infrastructuur via regulier onderhoud, voor de verbetering van comfort, bereikbaarheid en verkeersveiligheid. In lijn met het 'Wegbeheerplan 2009 t/m 2013' vindt de uitvoering van het onderhoud in 2011 plaats volgens een opgesteld uitvoeringsprogramma. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de beschikbare raamcontracten voor groot onderhoud en asfaltverhardingen. Ook wordt in 2011 een uitvoeringsprogramma voor 2012 uitgewerkt.

Hieronder staat een overzicht van de te realiseren projecten in de periode 2011 tot en met 2013. Waar mogelijk zijn projecten geclusterd. De Hovenring is een belangrijke schakel voor de ontsluiting van Veldhoven. Het is belangrijk dat de uitvoering van andere werkzaamheden hierop wordt afgestemd.

Er zijn diverse bronnen voor de financiering van de projecten: de vrije reserve, subsidie en een bijdrage uit het Fonds Bovenwijkse Voorzieningen (ook wel fonds BOVO). Alle dekkingsbronnen zijn terug te vinden in bijlage 5 (nota Bovo) van het Meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie, hoofdstuk 3 tabel 1. Subsidies komen in de meeste gevallen pas achteraf beschikbaar.

De projecten

De projecten voor 2011 en verder zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- A. projecten die behoren tot de westelijke ontsluitingsroute;
- B. projecten die behoren tot Brainport Avenue;
- C. projecten in het Verkeerscirculatieplan (VCP) die niet vallen onder A of B;
- D. overige projecten.

De uitvoering van de werkzaamheden plannen we zodanig dat de bereikbaarheid van Veldhoven zo goed mogelijk gewaarborgd blijft.

Hieronder gaan we per onderdeel in op de verschillende projecten. Eerst komen de projecten aan bod die actueel zijn in 2011 en daarna de projecten waarvan de uitwerking of uitvoering plaatsvindt na 2011.

A. Projecten die behoren tot de westelijke ontsluitingsroute

- Verlengde Oersebaan (707200). Bestemmingsplan is in procedure. Realisatie is waarschijnlijk mogelijk in de loop van 2011, maar dit is afhankelijk van de procedure en grondverwerving. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve, fonds BOVO en subsidie.
- Verlengde Heerbaan (707201). De planvorming loopt parallel aan de ontwikkeling van Oerle-Zuid. Eind 2011 kan de realisatie starten. Deze planning is wel afhankelijk van de uitkomsten van de lopende gerechtelijke procedures. In de bouwgrondexploitatie is, afgezien van de boekwaarde voor de verwerving van de grond, geen bijdrage meer opgenomen voor de aanleg van de Verlengde Heerbaan. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve, fonds BOVO en subsidie.
- Verblijfsgebied Zandoerle (724100), inclusief Paddevenweg en Banstraat. Dit project is een onderdeel van de aanleg van de Zilverbaan. Hiervoor is geen bestemmingsplan nodig, wel vindt er communicatie plaats met de bewoners. De uitvoering start in 2011. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve, fonds BOVO en subsidie.
- Afbouw Oersebaan (707000). Dit is het restant van de Oersebaan dat niet aangelegd kan worden vanwege de eigendomssituatie. Naar verwachting is realisatie in de loop van 2011, gelijktijdig met de Verlengde Oersebaan, haalbaar. Er is sprake van volledige dekking uit: fonds BOVO en subsidie.
- Zilverbaan (707202). Het conceptbestemmingsplan voor het gedeelte tot de Knegselseweg is eind augustus 2010 in procedure gebracht. Realisatie is waarschijnlijk mogelijk in de loop van 2012, maar dit is afhankelijk van de procedure en grondverwerving. Het resterende deel wordt ontwikkeld in combinatie met de aansluiting A67/Verlengde Kempenbaan. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve, fonds BOVO en subsidie.

B. Projecten die behoren tot Brainport Avenue

In de raadsvergadering van 29 september 2009 is uitvoerig ingegaan op alle onderdelen van het project Brainport Avenue. De raad heeft toen een standpunt ingenomen met betrekking tot deze businesscase. Voor de onderdelen waarvan de realisatie buiten de begrotingsperiode valt, zijn in de onderhavige begroting alleen kosten opgenomen voor de ontwikkeling en uitwerking.

- Opwaardering Gender (707600). De bouw van de kademuur is gestart in het najaar van 2010 en loopt door tot 2011 en verder. De herinrichting van het

groen en het water wordt afgestemd op de reconstructie van de Kempenbaan. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve, fonds BOVO en subsidie.

- Aansluiting A67 (707203). Dit project behelst het wegvak van de Verlengde Kempenbaan en de Zilverbaan tot de Knegselseweg. In 2010 startte een optimalisatiestudie. Belangrijke aandachtspunten zijn de inpassing in het bosgebied en de mogelijkheden voor de aanleg van een transferium. Een onderdeel van de studie is het (vrijwillig) opstellen van een milieu-effectrapportage (MER) voor de locatie van de aansluiting op de A67 en het maken van een bestemmingsplan. De uitvoering vindt medio 2014 plaats. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve, fonds BOVO en subsidie.
- Reconstructie Kempenbaan aansluitend op de A2 (707206). Dit wegvak is een onderdeel van de hierboven genoemde optimalisatiestudie. De uitvoering vindt medio 2014 plaats. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve, fonds BOVO en subsidie.
- Reconstructie Kempenbaan vanaf Zilverbaan tot De Run 6000 (707204). Dit project is ook een onderdeel van de optimalisatiestudie. Vooral in de buurt van de aansluiting Zilverbaan moeten nog de nodige gronden worden verworven. De uitvoering vindt medio 2015 plaats. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve en fonds BOVO.

C. Projecten in het Verkeerscirculatieplan (VCP) die niet vallen onder A of B

- Herinrichting Sterrenlaan-Zuid (fase II) inclusief rotondes Oortlaan en Mullerlaan (709127/722110/722111). De realisatie van deze projecten start in het najaar van 2010 en duurt tot halverwege het tweede kwartaal van 2011. Het is belangrijk om rekening te houden met de werkzaamheden bij Mira en in Zonderwijk (opknappen woningen Aert Swaens). Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve en subsidie.
- Herinrichting Sterrenlaan-Noord inclusief rotonde Nijverheidslaan/Beemd (709124). De uitvoering van dit project gaat gepaard met Sterrenlaan fase II (709127). De realisatie start in het najaar van 2010 en duurt tot halverwege het tweede kwartaal van 2011. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve en subsidie.
- Rtonde Dom-Heike (724600). De realisatie van het project start in het vierde kwartaal van 2010, zodat de afronding plaatsvindt in het eerste kwartaal van 2011. Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve (kredietcrisismaatregel).
- Aanpassing aansluiting Kruisstraat/Peter Zuidlaan op de Heistraat (722116). Het gaat hier om een wijziging van de aansluiting van de Kruisstraat op de Heistraat, die de gemeente Eindhoven naar verwachting in 2010 en 2011 realiseert. Gelijktijdig wordt de aansluiting van de Peter Zuidlaan aangepast en wordt het laatste deel van deze straat heringericht. De planontwikkeling en uitwerking zijn al gestart. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve en fonds BOVO.
- Herinrichting Centrum Oerle (722119). Dit project maakt deel uit van het totaalprogramma integraal dorpsontwikkelingsplan Oerle (iDOP). De planontwikkeling vindt plaats in 2010, de realisatie in 2011 en 2012. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve en subsidie.
- Herinrichting Locht (709122). Dit project omvat de inrichting van een weg, inclusief beheermaatregelen. In 2010 wordt het plan opgesteld, de realisatie vindt plaats in 2011. Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve.
- Herinrichting hoofdwegen Zonderwijk (722114). De planontwikkeling vindt plaats in 2011, de realisatie in 2011 en 2012. Het plan wordt verder uitgewerkt zonder vrije HOV-baan (zie ook product 6190 verderop in dit programma). Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve.

- Herinrichting hoofdwegen 't Look (722118). De planontwikkeling vindt plaats in 2012, de realisatie in 2013 en 2014. Duidelijkheid over de functie van de wegen voor het openbaar vervoer is noodzakelijk. Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve.
- Kruispunten De Run 4400/4500 inclusief de entree van Máxima Medisch Centrum (MMC) (722115). Dit project behelst de herinrichting van twee kruispunten, waarbij vooralsnog wordt gedacht aan een zogeheten kluifrotonde. De planontwikkeling vindt plaats in 2012, de realisatie in 2013. De uiteindelijke plannen worden afgestemd met de bedrijven in de omgeving, waaronder het MMC. Er is sprake van volledige dekking uit: de vrije reserve en fonds BOVO.
- Fietspad Bossebaan/Zilverackers (725500). De planning wordt afgestemd op de woningbouw in Zilverackers. De realisatie staat op het programma voor 2013. Er is sprake van volledige dekking uit fonds BOVO.
- Ombouw Julianastraat/Peter Zuidlaan (722117). Dit behelst de ombouw van de busbaan tot een rijbaan, inclusief de aansluiting op de Peter Zuidlaan. De planontwikkeling en uitwerking vinden plaats in 2013, de realisatie in 2014. Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve.

D. Overige projecten

- Kruispunt Burgemeester van Hoofflaan/Provincialeweg (711400). Dit omvat het ombouwen van het kruispunt Burgemeester van Hoofflaan/Provincialeweg tot een rotonde, voor een betere verkeersveiligheid. De verkeersregelininstallatie op dit kruispunt is aan vervanging toe. De planontwikkeling start in 2011, de realisatie vindt plaats in 2011 en 2012. In het kader van een goede doorstroming is het belangrijk dat het project afgestemd wordt met het project Sterrenlaan, dat nu in voorbereiding is en in 2010 en 2011 wordt uitgevoerd. Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve.
- Speelvoorzieningen. Het jaar 2011 wordt gebruikt om het meerjarenprogramma speelvoorziening opnieuw door te rekenen, zodat er een goed overzicht ontstaat van de kosten en investeringen. Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve.
- Herinrichting centrum Zeelst (724200). De studie 'Herinrichting centrum Zeelst' is afgewikkeld en het rapport is al verstrekt. Momenteel vindt er een inventarisatie plaats van welke projecten in 2011 tot en met 2013 technisch uitgevoerd kunnen worden. Hiervoor is al een voorbereidingskrediet aangevraagd. Hoewel de plannen nog niet concreet zijn, willen we in 2011 tot en met 2013 toch starten met de technische uitvoering. Daarom is al een geschat budget aangevraagd voor deze jaarschrijven. Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve.
- Parkeeroplossing Mira en Zuyderwijk (725300). In 2011 worden de voorbereidingen getroffen voor de aanleg van parkeerplaatsen. Dit heeft te maken met het tekort aan plaatsen bij winkelcentrum Mira. De nieuwe plaatsen komen op de locatie Zuyderwijk, in combinatie met lang parkeren bij winkelcentrum Mira. Er is sprake van volledige dekking uit de vrije reserve.

Bij de uitvoering van de diverse projecten gaat er veel aandacht uit naar onderlinge afstemming, zodat de bereikbaarheid van Veldhoven zo goed mogelijk is.

In vergelijking met de begroting 2010 zijn de lasten van dit product lager. Dit komt omdat in het bedrag van 2010 restantbudgetten uit 2009 zijn opgenomen, voor investeringen met maatschappelijk nut die via exploitatie lopen.

Bezuinigingsmaatregelen binnen het product wegen (6173)

In de Voorjaarsnota 2011 is besloten structureel € 30.000,- te besparen op straatmeubilair en structureel € 25.000,- op het aantal veegrondes. Verder is de kans aanwezig dat kosten in 2011 gerichter worden doorbelast volgens het principe 'de

vervuiler betaalt'. Dit is afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek naar de mogelijkheden om winkeliers (in winkelcentra) en kooplui (op de weekmarkt) financieel verantwoordelijk te maken voor het schoonhouden van de omgeving.

6175 Werken voor derden/nutsvoorzieningen

Dit product omvat het verlenen van vergunningen aan nutsbedrijven en toestemming aan telecombedrijven voor het verrichten van werkzaamheden in het openbaar gebied van Veldhoven. De aanbieders van openbare diensten hebben wettelijke graafrechten. De gemeente moet deze werkzaamheden gedogen. De gemeente bepaalt wel het tijdstip en de wijze van uitvoering als het gaat om het leggen, in stand houden en opruimen van kabels in de openbare grond. Ook hebben we een coördinatieplicht. Voor de coördinatie taken en de administratieve handelingen van de gemeente geldt een legesverordening, die de gemeenteraad elk jaar actualiseert. Ook zijn er degeneratiekosten vastgesteld: de vergoeding van de schade door achteruitgang van de verharding, veroorzaakt door de uitvoering van graafwerkzaamheden. Deze vergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd.

6176 Werken voor derden/overige

Dit zijn werkzaamheden die uitgevoerd worden op verzoek van derden. Denk bijvoorbeeld aan het aanleggen van inritten en rioolaansluitingen. Welke werkzaamheden in 2011 plaatsvinden, is afhankelijk van de (externe) vraag.

6180 Exploitatie parkeerbedrijf

Dit product behelst het reguleren van de parkeerstromen en het op termijn ten minste rendabel maken van het parkeerbedrijf, door optimaal gebruik te maken van de parkeervoorzieningen in het centrum.

In 2009 was er een Europese aanbesteding van parkeerdiensten voor de contractperiode 2010 tot en met 2013. Deze is positief uitgevallen. Naar verwachting herstelt de economie zich de komende tijd weer enigszins en trekt daardoor ook de verminderde parkeerintensiteit aan.

Er spelen op dit moment allerlei ontwikkelingen ten aanzien van het centrum van Veldhoven. Deze kunnen invloed hebben op het parkeerbedrijf. Denk bijvoorbeeld aan uitbreiding van de parkeergarage of het stimuleren van ondergronds parkeren. Mogelijk kunnen we in 2011 aan de slag met oplossingen voor de parkeerproblematiek in Veldhoven-Dorp. Dit is afhankelijk van verdere besluitvorming.

In de Voorjaarsnota 2011 is besloten de extra openstelling van de parkeergarage (De Schalm) af te schaffen (€ 25.000 in 2011 en 2012).

Tegelijk met deze begroting zal de raad de nieuwe parkeertarieven voor 2011 vaststellen. Om een goede keuze te maken uit de diverse scenario's, is hierbij een geactualiseerde exploitatieberekening gebruikt.

6190 HOV

Op 25 februari 2010 stelde de Regioraad van het SRE het eindrapport 'HOV-netwerk in de regio Zuidoost-Brabant, doorstart kwaliteitssprong in het openbaar vervoer' vast. Hierin staat het besluit om de bestaande HOV-lijn 402 in Veldhoven door te zetten in de wijken Zonderwijk en 't Look, maar dan zonder vrije HOV-baan. De ontsluiting van Zilverackers en de Park en Ride-locatie (P+R) aan de A67 vindt plaats via een buslijn over de geplande Zilverbaan. In het kader van het HOV zijn hiervoor dus geen bijzondere maatregelen nodig. Of voor de doorstroomas op de Kempenbaan in de toekomst nog specifieke maatregelen getroffen moeten worden, is afhankelijk van de resultaten van de studie naar de totale verkeersafwikkeling op de Kempenbaan in relatie tot de verbetering van de aansluiting op de N2/Randweg Eindhoven en de nieuwe aansluiting op de A67. Wel wordt een nieuwe HOV-lijn 407 geïntroduceerd. Deze koppelt een aantal grote ontwikkelingen rond de A2. De realisatie hiervan staat gepland na 2015.

Productenraming

Tabel 3 geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6170	Verkeersobjecten	826	516	467	479	476	476
6171	Mobiliteit en veiligheid	256	112	192	195	192	190
6173	Wegen	11.197	15.152	9.411	9.882	9.473	10.766
6175	Werken voor derden/nutsv.	220	107	97	98	97	96
6176	Werken voor derden/overige	129	87	78	79	79	80
6180	Exploitatie parkeerbedrijf	1.369	1.333	1.298	1.298	1.315	1.308
6190	HOV	1					
		13.998	17.307	11.543	12.031	11.632	12.916
Baten							
6170	Verkeersobjecten	24	17	18	18	18	19
6171	Mobiliteit en veiligheid	35	4	10	10	10	10
6173	Wegen	429	90	91	96	328	98
6175	Werken voor derden/nutsv.	125	67	68	69	69	70
6176	Werken voor derden/overige	90	58	58	59	59	60
6180	Exploitatie parkeerbedrijf	1.281	1.332	1.350	1.360	1.371	1.382
6190	HOV	-1.418					
		566	1.568	1.595	1.612	1.855	1.639
	Saldo (- = nadeel)	-13.432	-15.739	-9.948	-10.419	-9.777	-11.277
Mutaties reserves							
Toevoeging reserve:							
6170	Verkeersobjecten						
6171	Mobiliteit en veiligheid						
6173	Wegen		1.000				
6175	Werken voor derden/nutsv.						
6176	Werken voor derden/overige						
6180	Exploitatie parkeerbedrijf			51	63	57	74
6190	HOV	380					
		380	1.000	51	63	57	74
Onttrekking reserve:							
6170	Verkeersobjecten	220	91				
6171	Mobiliteit en veiligheid	4	4	4	4	4	4
6173	Wegen	8.826	14.213	7.442	7.852	7.176	8.677
6175	Werken voor derden /nutsv.						
6176	Werken voor derden/overige						
6180	Exploitatie parkeerbedrijf	88	44				
6190	HOV	1.797					
		10.935	14.352	7.446	7.856	7.180	8.681
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-2.877	-2.387	-2.553	-2.626	-2.654	-2.670

2.1.6 Zorg

Programmabeschrijving

Wij zorgen voor voorzieningen die onze inwoners in staat stellen zo gezond en harmonieus mogelijk op te groeien en zo volwaardig mogelijk aan de samenleving deel te nemen. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is daarvoor het wettelijk kader. Belangrijk uitgangspunt is het bevorderen van de zelfredzaamheid en het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid. Het is onze zorg dat de voorzieningen bereikbaar zijn, dat er voldoende gebruik van wordt gemaakt en dat ze zijn afgestemd op de specifieke behoeften van doelgroepen zoals jongeren, ouderen, gehandicapten, kwetsbaren en minima.

Onder dit programma vallen zowel voorzieningen die individueel worden verstrekt als voorzieningen die collectief worden aangeboden.

Algemene doelstelling

Wij zorgen ervoor dat onze inwoners betere mogelijkheden krijgen om deel te nemen aan de samenleving, vooral diegenen die daarbij beperkingen ondervinden. Daarnaast nemen we maatregelen om een gezonde leefstijl te bevorderen.

Beleids effecten

De volgende tabel geeft de beleids effecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleids effecten zorg

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
6.1	Ouderen, gehandicapten, jeugdigen en kwetsbaren hebben voldoende mogelijkheden om gebruik te maken van ondersteunende voorzieningen	Het aantal mensen per doelgroep dat gebruik maakt van de voor hen specifieke ondersteunende voorzieningen blijft op het huidige niveau en blijft in lijn met het regionale niveau	Het % mensen dat gebruik maakt van ondersteunende welzijnsvoorzieningen, uit de GGD monitor
Bron:	Programmabegroting 2008	Kadernota 2009	Afdeling MSO, GGD monitor
6.2	De maatschappelijke participatie van mensen met een minimuminkomen verbetert	Het aantal mensen dat geholpen wordt via de daarvoor bestemde instanties/regelingen blijft minimaal gelijk, uitgaande van de nulmeting in 2010	Aantal mensen dat geholpen is via de daarvoor bestemde instanties/regelingen
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Afdeling WIZ
6.3	Veldhoven kent een adequaat voorzieningenniveau op het gebied van thuiszorg	a. De kwaliteit van thuiszorg wordt door deelnemers gewaardeerd op een 7 b. De doorlooptijd van aanvragen voor thuiszorg, die door de eigen medewerkers geïndiceerd worden, is maximaal 3 weken	a. Waardering kwaliteit thuiszorg door deelnemers b. Doorlooptijd aanvragen voor thuiszorg, die door de eigen medewerkers geïndiceerd worden
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Afdeling WIZ
6.4	Mantelzorg wordt in Veldhoven goed ondersteund	a. In ieder geval 16% van de inwoners van Veldhoven geeft mantelzorg b. Van de mantelzorgers in Veldhoven is 10%	a. % inwoners dat mantelzorg geeft, vanuit de Wijkatlas b. Aantal geregistreerde mantelzorgers bij het

		geregistreerd bij het steunpunt Mantelzorg	steunpunt Mantelzorg
		c. Het aantal deelnemers aan activiteiten van het steunpunt Mantelzorg blijft in ieder geval 400	c. Het aantal deelnemers aan activiteiten van het steunpunt Mantelzorg
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Afdeling MSO (a), Wijkatlas (b) en Steunpunt Mantelzorg (c)
6.5	Jongeren in Veldhoven zijn fit en gezond	De hieronder volgende doelen handhaven we minimaal op het bijbehorende gemeentelijke niveau en zijn op of beter dan het niveau in de regio en zijn op of beter dan het landelijk gemiddelde: a. % van de kinderen vanaf 4 jaar dat sport op school b. % van de kinderen dat sport buiten school c. % van de jongeren in de leeftijdscategorie 12-18 jaar dat lid is van een sportclub of -vereniging d. % van de jongeren dat gezond eet in de vorm van dagelijks fruit te eten e. % van de jongeren dat gezond eet door dagelijks groenten te eten f. De gemiddelde startleeftijd waarop alcohol wordt gedronken g. Het alcoholgebruik van jongeren onder de 16 jaar daalt voor de leeftijdscategorieën 12, 13, 14 en 15 jaar oud, t.o.v. de voorgaande meting	a. % kinderen vanaf 4 jaar dat sport op school b. % kinderen dat sport buiten school c. % jongeren in de leeftijd 12-18 jaar dat lid is van een sportclub of -vereniging d. % jongeren dat dagelijks fruit eet e. % jongeren dat dagelijks groenten eet f. De gemiddelde startleeftijd waarop alcohol wordt gedronken g. Afname alcoholgebruik in de 4 leeftijdscategorieën, 12, 13, 14 en 15 jaar oud
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	GGD Monitor
6.6	Het bevorderen van de fysieke, sociale en financiële zelfredzaamheid van vitale en kwetsbare ouderen	Realiseren van de 10 actiepunten uit het lokaal ouderenbeleid in Veldhoven 2008-2012, 'Ontmoeten en Verbinden'.	Realiseren van de resultaten/ te bereiken personen in de doelgroep conform de meetbare doelen binnen de 10 actiepunten in het lokaal ouderenbeleid Veldhoven 2008-2012
Bron:	'Ontmoeten & verbinden', Lokaal ouderenbeleid in Veldhoven	'Ontmoeten & verbinden', Lokaal ouderenbeleid in Veldhoven	Afdeling MSO
6.7	De kwaliteit van de activiteiten van het Centrum voor Jeugd en Gezin is hoog	a. Jongeren, ouders en/of gezinnen zijn tevreden over de wijze waarop hun vraag is opgepakt b. Vindplaatsen zijn tevreden over de wijze waarop het CJG een signaal heeft opgepakt c. De doorlooptijd van het moment dat een vraag wordt gesteld ofesignaleerd wordt, tot aan het moment dat een passend antwoord wordt gegeven, is maximaal 5 werkdagen	a. Waarderingscijfers van jongeren, ouders en/of gezinnen b. Kwalitatief onderzoek inzake de tevredenheid van de vindplaatsen c. 1) Doorlooptijd van signaal afgegeven door vindplaats in het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd tot aan inzet passende hulp of antwoord 2) Doorlooptijd van eerste contact van doelgroep met CJG tot inzet van passende hulp of antwoord
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Afdeling MSO

Producten

De onderstaande tabel toont de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in dit begrotingsjaar beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleidseffect
6400	Algemeen jeugdbeleid	1, 5
6401	Ouderenbeleid	1, 2, 4, 6
6402	Maatschappelijke dienstverlening	1, 2, 6
6403	Gehandicaptenbeleid	1, 2, 4, 6
6404	Opvang vreemdelingen (WI)	1, 2, 3, 6
6405	GGD	1, 5
6406	Verslavingsbeleid	1,5
6407	Lokaal gezondheidsbeleid	5
6408	Algemeen beleid maatschappelijke ondersteuning	1, 2, 3, 4, 6
6409	Centrum voor Jeugd en Gezin	7
6410	Individuele voorzieningen Wmo	1, 2, 3, 6
6431	Bijzondere bijstand	2
6433	Tegemoetkoming kosten kinderopvang	2
6434	Minimabeleid	1, 2
6435	Clëntenparticipatie (WWB)	-
6437	Sociale werkvoorziening	1, 2

6400 Algemeen jeugdbeleid

Het creëren van gunstige omstandigheden voor de jeugd, zodat die zich optimaal kan ontwikkelen; daar draait het om binnen dit product. Dit doen we door te zorgen voor een samenhangend netwerk van voorzieningen en maatregelen op allerlei terreinen, zoals leefklimaat, onderwijs, gezondheid, vrije tijd, wonen, werk en sociale integratie. Het gaat hier vooral om algemeen, maar ook om specifiek jeugdbeleid. Algemeen jeugdbeleid richt zich op alle jeugdigen (zonder noemenswaardige problematiek). Hiervoor subsidiëren we bijvoorbeeld jeugdverenigingen en activiteiten op het gebied van jongerenparticipatie, tienerwerk en jongerenwerk. Specifiek jeugdbeleid richt zich op jeugdigen die te maken hebben of kunnen krijgen met problemen (zie ook product 6409). Maatregelen zijn onder andere de preventieve activiteiten van bureau Halt en de zogeheten Aanpak Jongeren op Straat (JoS) om overlast en jeugdcriminaliteit te voorkomen.

In 2011 gaat extra aandacht uit naar de aanpak van overlastgevend hanggroepen. Het ontspreiden van een grote groep jongeren in 2010 heeft duidelijk gemaakt dat regievoering vanuit de gemeente cruciaal is. Aandachtspunten in 2011 zijn het eerder betrekken van ouders bij de aanpak van overlastsituaties en het kijken naar de totale gezinssituatie van jongeren. Het gezin kan namelijk niet alleen bijdragen aan een oplossing, maar vormt soms ook de oorzaak van bepaalde problemen, zo is gebleken.

De kaders voor het jeugdbeleid staan in de nota jeugd 'Koersen op het kind in Veldhoven' (ook voor de activiteiten binnen product 6409). Deze nota loopt tot en met 2010. In 2011 wordt echter geen nieuwe nota opgesteld. Hiervoor zijn twee redenen:

1. De huidige kaders zijn nog actueel en van toepassing.
2. Door de toenemende samenhang tussen jeugdbeleid en lokaal educatief beleid ligt het steeds meer voor de hand om één integrale nota voor jeugd en onderwijs op te stellen, zoals al aangegeven in de nota 'Lokaal Educatief Beleid' (LEB).

De nota LEB loopt tot en met 2013. Daarna wordt een integrale nota voor jeugd en onderwijs opgesteld. Tot die tijd gelden de huidige kaders van de nota jeugd.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6401 Ouderenbeleid

Het ouderenbeleid richt zich op het creëren en in stand houden van voorzieningen voor ouderen, via de inzet van professionele en vrijwilligersorganisaties. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is het bevorderen van de fysieke, sociale en financiële zelfredzaamheid van ouderen. De vrijwilligersorganisaties hebben twee belangrijke taken: het behartigen de belangen van de doelgroep 'ouderen' en het organiseren van activiteiten met een sociaal-educatief en/of recreatief karakter.

Om het ouderenbeleid vorm te geven, heeft de gemeente afspraken gemaakt met de Stichting Welzijn voor Ouderen in de Veldhovense Gemeenschap (SWOVE). Dit is de professionele organisatie voor welzijnswerk voor ouderen. SWOVE ondersteunt de vrijwilligersorganisaties en onderhoudt een aantal voorzieningen voor ouderen, zoals de maaltijddienst, de ouderenadvisering (onder andere adviserend huisbezoek), het Steunpunt Mantelzorg en de Vrijwillige Thuiszorg Veldhoven. Zij voeren hun activiteiten uit volgens de gemeentelijke opdracht die de raad vaststelde voor de periode 2009-2011.

Een toenemend probleem is dementie. Hier moeten wij de komende jaren voldoende aandacht aan geven. Daarom neemt de gemeente deel aan het Regionaal Dementie Ondersteuningstraject (RDO). Dit project, dat we samen met de gemeente Valkenswaard, de provincie en diverse ketenpartners hebben opgezet, is erop gericht om een fysiek ondersteuningspunt en omliggend netwerk te realiseren voor mensen met (beginnende) dementie, zodat zij op laagdrempelige wijze informatie en hulp kunnen verkrijgen in de eigen woonplaats.

In 2011 voeren we de actiepunten uit de ouderennota verder uit. Deze loopt tot en met 2010. Voortschrijdend inzicht heeft echter uitgewezen dat de zaken die op dit terrein aandacht (zouden moeten) krijgen, alle sterk verbonden zijn met de Wmo-uitgangspunten en -speerpunten. Bovendien blijken veel activiteiten die gericht zijn op ouderen tevens nodig of nuttig te zijn voor andere (kwetsbare) doelgroepen die ook deel uitmaken van het Wmo-beleid. Het ouderenbeleid wordt daarom meer geïntegreerd in het Wmo-beleid (zie product 6408, Wmo-nota).

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6402 Maatschappelijke dienstverlening

De gemeente heeft een wettelijke opdracht (opgenomen in de Wmo, voorheen Welzijnswet) om ervoor te zorgen dat haar inwoners de beschikking hebben over maatschappelijke dienstverlening. De gemeente geeft hier onder meer vorm aan door

te zorgen voor de aanwezigheid van maatschappelijk werk. Hiervoor heeft zij afspraken gemaakt met de Lumens Groep, unit Dommelregio (algemeen maatschappelijk werk, AMW). Dommelregio verzorgt uiteenlopende activiteiten in Veldhoven met als voornaamste doel het bieden van psychosociale hulp, bijvoorbeeld bij een scheiding of een trauma. Daarnaast richt het AMW zich op schuldhulpverlening, outreachende hulpverlening, schoolmaatschappelijk werk, crisisdienst en huiselijk geweld. Naast het professionele AMW, bestaat in Veldhoven het Bureau Sociaal Raadslieden, dat gebaseerd is op de inzet van vrijwilligers. Dit bureau biedt op laagdrempelige wijze informatie en advies over rechten en voorzieningen op maatschappelijk, cultureel en recreatief terrein. Veel vragen die hier terechtkomen, gaan over sociale zekerheid, belastingen en familierecht.

Beide organisaties voeren deze activiteiten uit volgens de gemeentelijke opdracht die de raad vaststelde voor de periode 2009-2011. Als gevolg van beleidsmatige afspraken met de gemeente, is bij Dommelregio het accent verschoven van algemeen maatschappelijk werk naar meer outreachend werk, gericht op jeugd en kwetsbaren. Hierdoor is ook een kleine verschuiving te verwachten in de te bereiken doelgroep, omdat er hulp geboden wordt aan mensen die deze in eerste instantie weigeren of aan burgers die niet weten waar ze de hulp kunnen vinden. Schuldhulpverlening speelt hierbij een steeds belangrijkere rol. Bureau Sociaal Raadslieden zet de huidige activiteiten voort. Verder neemt het belang van het Klapperproject in het aanbod toe. Dit project helpt mensen met het opzetten van een duidelijke en overzichtelijke administratie, zodat zij beter zicht hebben en houden op hun financiële situatie. Dit voorkomt financiële problemen en schulden.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6403 Gehandicaptenbeleid

Binnen het gehandicaptenbeleid treft de gemeente maatregelen die ervoor zorgen dat gehandicapte burgers zo goed mogelijk aan het maatschappelijke leven kunnen deelnemen. Dit doen we door (belangenbehartigende) instellingen te ondersteunen en concrete fysieke maatregelen te nemen, maar vooral door structurele aandacht voor gehandicapten te bevorderen en te organiseren bij diverse andere beleidsterreinen.

Dit product omvat uiteenlopende aspecten. Er wordt subsidie verstrekt aan de regionale organisatie MEE, die het doel heeft om mensen met een verstandelijke of lichamelijke handicap de kans te geven om deel te nemen aan sociaal-culturele activiteiten. Daarnaast gaat er subsidie naar het Platform Gehandicaptenbeleid Veldhoven, dat zich richt op de belangenbehartiging van gehandicapten en advisering van het college. Zo is er regelmatig overleg met gemeentelijke afdelingen. Bovendien is er binnen dit project budget voor aanpassingen, zowel aan gebouwen als in het openbaar gebied. Hiervan worden bijvoorbeeld de rateltickers op kruispunten en de automatische toegangsdeuren voor openbare gebouwen betaald.

In 1993 stelde de VN Agenda 22 vast. Dit zijn 22 standaardregels die beschrijven op welke terreinen de maatschappij maatregelen moet nemen om mensen met een functiebeperking gelijke kansen te geven. De provinciale adviesfunctie Zet stelde in 2010 een rapportage op die laat zien in hoeverre de gemeente 'inclusief gehandicaptenbeleid' voert en welke activiteiten in dat kader uitgevoerd worden. De rapportage bevat aanbevelingen om verbetering aan te brengen op (onderdelen van) diverse beleidsterreinen binnen de gemeente. In 2011 wordt (verder) gekeken hoe deze aanbevelingen vorm kunnen krijgen.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6404 Opvang vreemdelingen (WI)

De opvang van vreemdelingen bestaat onder andere uit het bieden van huisvesting en maatschappelijke ondersteuning aan in de gemeente verblijvende vergunninghouders. Dit zijn inwoners met een vergunning tot verblijf, die in Veldhoven gehuisvest worden. We doen dit door huisvesting te huren en te exploiteren en door subsidie te verstrekken aan de stichting Vluchtelingenwerk voor de dienstverlening aan en ondersteuning van vreemdelingen. Bovendien bieden we opvang- en educatieactiviteiten, eventueel duaal, om allochtone inwoners zo snel mogelijk te laten inburgeren in de samenleving.

In 2011 gaan we door met het aanbieden van wettelijke inburgeringstrajecten. Waar wenselijk en mogelijk kiezen we voor een duale insteek. Belangrijk is de controle op de inburgeringsplichtigen die het inburgeringstraject zelf organiseren en bekostigen. Dit zogeheten handhaven krijgt ook een vervolg in 2011.

De exploitatie van het vluchtelingenwerk, als onderdeel van Stimulans, kan niet met de huidige middelen worden voortgezet. Er is een verzoek om verhoging van de subsidie ingediend. In het nieuwe beleid is daartoe een voorstel opgenomen.

Wij koppelen de inburgering waar mogelijk aan financiële onafhankelijkheid. Vandaar dat wij de mogelijkheden van het participatiebudget nadrukkelijker willen benutten en de inburgering zowel inhoudelijk als fysiek dicht bij de re-integratie willen brengen. Daarom betrekken wij de inburgering bij een soort leerwerkbedrijf.

Vanwege extra financiële middelen die voor 2010 beschikbaar zijn, heeft de gemeente Veldhoven met het ministerie afspraken gemaakt voor extra inspanningen in 2010. Afhankelijk van de resultaten van de in 2010 gecontracteerde inburgeringsinstelling Ooverbruggen B.V., zetten wij deze extra inspanningen in 2011 voort. Zoals het er nu naar uitziet, zijn hiervoor extra middelen beschikbaar vanuit het ministerie. De extra inzet in 2010 en 2011 levert besparingen op in de jaren daarna, omdat we hiermee vooruitlopen op de inburgering die uiteindelijk voor alle inwoners van allochtone afkomst wenselijk is.

In het najaar van 2010 wordt verder onderzocht hoe inburgering via kleinschalige trajecten voor specifieke groepen vorm kan krijgen. Dit heeft ook te maken met de successen die stichting EVA (Educatie Voor Anderstaligen) de afgelopen jaren met een gering budget wist te behalen.

6405 GGD

Alle gemeenten in Nederland hebben de taak om de gezondheid van hun inwoners te beschermen en te verbeteren (Wet publieke gezondheid). In het kader van de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost (BZO) voert de GGD deze taak voor de gemeenten uit. De GGD concentreert zich niet alleen op ziekte, maar op gezondheid in het algemeen. Centraal staat het behouden en verbeteren van de gezondheid via ondersteuning van een gezonde leefstijl. De GGD zet hierop in door direct contact met Veldhovense inwoners, maar ook door de gemeente te adviseren over het lokale gezondheidsbeleid. De GGD werkt dus niet alleen aan persoonlijke gezondheid, maar ook aan de gezondheid van de totale bevolking. Een deel van de activiteiten van de GGD is wettelijk vastgelegd. Via lokale afspraken geven de GGD en de gemeente samen vorm aan de niet-wettelijke taken. De afspraken zijn uiteraard afgestemd op het beleid van de gemeente, dat voortvloeit uit bijvoorbeeld lokaal gezondheidsbeleid, verslavingsbeleid, Wmo-beleid en jeugdbeleid.

Een deel van de taken van de GGD op een rij: jeugdgezondheidszorg, medische milieukunde, toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang, technische hygiënezorg, epidemiologie, gezondheidsvoorlichting, infectieziektebestrijding (waaronder geslachtsziekten, tuberculose, Q-koorts, Mexicaanse griep en baarmoederhalskanker), ambulancezorg en forensische geneeskunde (lijkschouwingen en euthanasieverklaringen).

De financiering van de GGD is grotendeels gebaseerd op bijdragen van de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling voor gezamenlijke taken. De GGD biedt gemeenten ook de mogelijkheid om bepaalde contracttaken af te nemen. Veldhoven neemt onder meer extra uren jeugdgezondheidszorg af, zodat er ruimte is voor meer maatwerk (bekostigd uit het product 6409).

De gemeenten hebben de GGD gevraagd om voor 2011 en 2012 bezuinigingsvoorstellen (voor 2012 qua omvang circa 10%) voor te leggen aan het algemeen bestuur. Als de resultaten hiervan bekend zijn, worden deze via de Burap vermeld.

6406 Verslavingsbeleid

Eindhoven is centrumgemeente voor het verslavingszorgbeleid in onze regio en ontvangt middelen van de rijksoverheid. Eindhoven koopt hiervoor producten in van Novadic-Kentron, en Veldhoven kan gebruikmaken van deze preventieve en curatieve diensten. Wij hebben besloten daarnaast extra diensten in te kopen in de vorm van een dienstverleningsproject. De instelling verzorgt acht uur per week preventieve activiteiten gericht op voornamelijk de jeugd van Veldhoven. Dit gebeurt vanuit het Jongerenpunt in het Sondervick College.

De gemeente Veldhoven neemt ook in 2011 deel aan de tweede projectperiode van 'Laat je niet flessen!', het SRE-project gericht op alcohol en jongeren (2010 tot en met 2013). Doelstellingen van het project zijn:

1. opschuiven van de startleeftijd voor alcoholgebruik (onder de 16 jaar geen alcohol);
2. afname van dronkenschap in het gehele publieke domein (geen acceptatie van dronken jongeren op straat, geen drank schenken aan beschonken jongeren);
3. verantwoord alcoholgebruik stimuleren in de leeftijdscategorie 16-24 jaar;
4. lokale implementatie van de producten die in de eerste projectperiode zijn ontwikkeld.

De resultaten van de eerste projectperiode laten zien dat het project effectief is. Zo is de startleeftijd voor alcoholgebruik gestegen. Ook het aantal ouders dat geen alcoholgebruik toestaat bij kinderen onder de 16 jaar is toegenomen.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6407 Lokaal gezondheidsbeleid

Algemeen lokaal gezondheidsbeleid behelst het bijdragen aan de gezondheid en de gezondheidsbeleving van de inwoners van Veldhoven door gerichte acties en facetbeleid. De Adviesgroep Lokaal Gezondheidsbeleid adviseert de gemeente over allerlei (lokale) zaken op dit terrein. Daarbij gaat ook aandacht uit naar de (mogelijke) betrokkenheid van andere partners in het gezondheidsveld. Samenwerking, afstemming en informatie-uitwisseling vergemakkelijken de activiteiten op het gebied van lokaal gezondheidsbeleid. In 2010 zijn de kaders van de nota 'Lokaal gezondheidsbeleid 2006-2009' met nog twee jaar verlengd. In 2011 worden diverse speerpunten uitgevoerd. Ook komt er dat jaar een nieuwe nota voor het lokaal gezondheidsbeleid (verplichting vanuit de Wet publieke gezondheid). De gemeente

stelt deze op in nauwe samenwerking met de Adviesgroep Lokaal Gezondheidsbeleid. De GGD ondersteunt hierbij.

Onder dit product valt ook het kwetsbarenbeleid (de prestatievelden 7, 8 en 9 van de Wmo). Eind 2009 is de uitwerkingsnotitie van de kadernota kwetsbaren vastgesteld en zijn diverse acties uit de kadernota ter hand genomen. In 2011 worden ook andere acties opgepakt en komt er een vervolg van het signaleringsoverleg ten aanzien van kwetsbaren. Ook de aanpak van huiselijk geweld hoort bij dit onderwerp.

In 2010 hebben we in samenwerking met de gemeenten Best en Geldrop-Mierlo uitvoering gegeven aan het meerjarige preventieplan relationeel geweld. Het doel hiervan: structurele aandacht voor het voorkomen van relationeel geweld bij diverse doelgroepen. Ook in 2011 komen hier weer activiteiten uit voort.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6408 Algemeen beleid maatschappelijke ondersteuning

Het doel van het beleid rondom maatschappelijke ondersteuning is een samenhangend aanbod van welzijn, wonen en zorg, dat kwetsbare groepen in staat stelt om deel te nemen aan de samenleving. De Wmo biedt hiervoor het kader. Concrete voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van woonservicezones en de aandacht voor sociale cohesie in de wijken. Samenhang in beleid krijgt op twee manieren vorm:

1. samenhang tussen welzijn, wonen en zorg (ketenzorg);
2. samenhang tussen voorzieningen met een algemeen karakter en aanvullende voorzieningen voor kwetsbare burgers (bijvoorbeeld een sportvereniging met G-teams).

De gemeente krijgt advies van de Klankbordgroep Welzijn, Wonen en Zorg. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van professionele en vrijwilligersorganisaties. Daarnaast kan de gemeente rekenen op advies van de Wmo-raad (voorheen Wmo-Gebruikersraad), die Veldhovense burgers en belangenbehartigers in de gelegenheid stelt om een bijdrage te leveren.

Onder dit product vallen voorzieningen met een collectief karakter. De individuele voorzieningen voor mensen met een beperking horen bij product 6410.

Om het 'meedoen' van kwetsbare inwoners te versterken, zet de gemeente ook in 2011 in op het versterken van maatschappelijke participatie in brede zin (dus niet alleen voor kwetsbare burgers). Maatschappelijke instellingen, vrijwilligersorganisaties en burgers zijn bij uitstek de spelers die invulling geven aan participatie. De gemeente brengt verbindingen tot stand en ondersteunt initiatieven die hieraan bijdragen.

Zorgzame wijken (640830)

In de rol van gemeentelijke regisseur bevordert de gemeente een zelfstandig bestaan in de eigen woning en woonomgeving. Dit gebeurt via een integraal aanbod van welzijn, wonen en zorg. Dit beleidsterrein richt zich op een brede doelgroep: mensen die nu of in de toekomst een fysieke, verstandelijke of psychische beperking ervaren. De woonservicezones Noord, Midden, Oost en Zuid – en in de toekomst ook West (Zilverackers) – vormen het uitgangspunt voor voorzieningen op de terreinen welzijn, wonen en zorg, en voor de spreiding daarvan.

Informele zorg en mantelzorgondersteuning (640860)

Al voor de komst van de Wmo besteedde de gemeente Veldhoven aandacht aan mantelzorgers, onder andere door subsidiëring van het Steunpunt Mantelzorg.

Inmiddels is het beleid uitgebreid. De doelstellingen zijn: een groter bereik, meer maatwerk in ondersteuning, een dekkend netwerk van respijtzorgvoorzieningen en betere afstemming tussen mantelzorgers en zorgvrijwilligers. De Klankbordgroep Informele Zorg adviseert de gemeente op dit beleidsterrein.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6409 Centrum voor Jeugd en Gezin

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) richt zich op opvoed- en opgroeiondersteuning van jeugdigen en ouders. Het doel: het beschermen en bevorderen van de lichamelijke, sociale en psychische gezondheid van de jeugd van -9 maanden tot 23 jaar, zowel op collectief als individueel niveau. Het Rijk stelt gemeenten verplicht om voor 2012 een CJG te realiseren, met daarin alle functies van de jeugdgezondheidszorg en de vijf gemeentelijke functies van preventief jeugd beleid (informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, lichte pedagogische hulp en coördinatie van zorg). Ook moet er een schakel zijn met Bureau Jeugdzorg en de zorgstructuren binnen het onderwijs. In 2008 is de contourennota Centrum voor Jeugd en Gezin vastgesteld en is gestart met de voorbereidingen.

In 2009 is een projectleider aangetrokken. De Veldhovense visie op het CJG gaat uit van outreachend werken. De vraag van ouders en verzorgers staat daarbij centraal. Dit outreachend werken gebeurt vanuit vier inlooppunten die eind 2010 operationeel zijn. Er is aansluiting gezocht bij locaties waar nu al sprake is van een natuurlijke toeloop van ouders, jongeren en kinderen, zoals gezondheidscentra, consultatiebureaus, opvoedsteunpunten en het Jongerenpunt. In 2010 wordt zowel een digitale als een telefonische frontoffice gerealiseerd. Hiervoor heeft Veldhoven samenwerking gezocht met enkele gemeenten uit de regio. Eind 2010 of begin 2011 komt er een coördinator CJG in gemeentelijke dienst, die verantwoordelijk is voor de verdere uitwerking en realisatie van de uitgangspunten zoals vastgesteld door de gemeenteraad.

De gemeente heeft een actieve (voortrekkers)rol bij de totstandkoming van de Aanpak Kindermishandeling Regio Eindhoven (voorheen RAAK). In 2009 was er een onderzoek naar de knelpunten (en dus de verbeterpunten) in de aanpak van kindermishandeling. Dit leidde tot tien speerpunten. Enkele van deze speerpunten zijn inmiddels als pilot uitgevoerd in Veldhoven, zoals het scholen van professionals in het signaleren van kindermishandeling. In 2011 wordt deze aanpak verder uitgerold in Veldhoven en de regio. Vanzelfsprekend wordt de aanpak ingebed in het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Een structurele samenwerking tussen zorgpartners en onderwijs is essentieel om jeugdigen met extra zorgbehoeften tijdig passende hulp te bieden. Hiervoor zijn de afgelopen jaren diverse netwerken en casuïstiekbesprekingen opgezet. De ontwikkelingen rond het CJG en passend onderwijs en zorg voor jeugd, maken een efficiënte zorgstructuur noodzakelijk. Sinds 2010 is er een model voor een sluitende zorgstructuur, dat in 2011 verder wordt verfijnd en geïmplementeerd. Ook het Eindhovens/Veldhovens nazorgtraject 'Niemand uit Beeld', voor de begeleiding van jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg, maakt deel uit van de sluitende zorgstructuur.

In april 2010 heeft het demissionaire kabinet zijn visie op de toekomst van de zorg voor de jeugd aangeboden aan de Tweede Kamer, en in mei 2010 publiceerde de parlementaire werkgroep Toekomstverkenning Jeugdzorg haar rapport. Beide gaan uit van een omslag en verschuiving van verantwoordelijkheden voor de uitvoering van de jeugdzorg van provincie naar gemeente, in de komende vier tot acht jaar. Deze

verandering vergt veel van de gemeente en vereist een duidelijke gemeentelijke visie en regievoering. Het CJG zal daarbij een centrale rol vervullen.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6410 Individuele voorzieningen Wmo

De gemeente biedt individuele voorzieningen voor mensen met een beperking. De wettelijke basis hiervoor is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), die de gemeente verplicht om mensen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich in en om de woning te verplaatsen en sociale relaties aan te gaan. De gemeente regelt daarvoor onder meer hulp bij het huishouden, woningaanpassingen, rolstoelen en vervoer. Het beleid voorziet in financiële tegemoetkomingen, in voorzieningen in natura of in een persoonsgeboden budget.

Het Wmo-beleid van de gemeente is verankerd in een verordening, een financieel besluit en uitvoerings- en beleidsregels. Het beleid is per 1 januari 2009, na een evaluatie, opnieuw vastgesteld.

Collectief vraagafhankelijk vervoer is er voor ouderen en inwoners met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer. Dankzij deze vorm van vervoer zijn zij in staat om zelfstandig plaatsen te bereiken en sociale contacten te onderhouden. Vanaf 1 januari 2011 voert een nieuwe aanbieder het collectief vraagafhankelijk vervoer uit. Op basis van een gelijkblijvende vervoersvraag vallen de kosten voor de gemeente in 2011 lager uit.

De ontwikkelingen rondom woningaanpassingen baren zorgen, deze vertonen een stijgende lijn. Wel gaan we de kosten van individuele voorzieningen beperken. Dit gebeurt via collectieve aanpassingen en via de zogeheten opplusregeling, waarmee woningen van huurders die ouder zijn dan 55 jaar kunnen worden aangepast. Steeds vaker doen woningstichtingen een beroep op collectieve voorzieningen als centrale deuropeners. Wij proberen dan via onderhandeling een compromis te bereiken voor de kosten van dergelijke aanpassingen.

In 2010 is een nieuwe aanbesteding gestart voor de hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen. Mogelijk levert een collectief contract met meerdere gemeenten aanzienlijk kostenvoordeel op. Vooralsnog gaan wij echter uit van de kostprijzen die gelden voor het huidige contract. Eventuele mutaties naar aanleiding van de aanbesteding zullen we doorrekenen en in de eerste Burap 2011 melden.

De uitgaven voor huishoudelijke zorg waren de voorgaande jaren veel hoger dan verwacht. Belangrijke oorzaken zijn de gebrekkige administratie van het Wmo-kantoor en de grote verschuiving in de zorg sinds 2007 (overgang van AWBZ naar gemeenten). Inmiddels hebben we een redelijk beeld van de ontwikkeling; zowel het aantal geïndiceerde als het aantal geleverde zorguren is in 2009 en 2010 beduidend hoger dan aanvankelijk verwacht. Het eerder opgelopen tekort verwerken we in de begroting.

De ontwikkeling van de Wmo-kosten baart ons zorgen. De diverse instellingen die bij zorg betrokken zijn, stemmen de zorg af op het hoogst noodzakelijke en proberen eventuele extra voorzieningen af te schuiven op de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn de huishoudelijke zorg voor bewoners in dependances van de AWBZ-instelling en de eerdergenoemde centrale voorzieningen in flatgebouwen.

Een ander punt van zorg is de voorgenomen bezuiniging van het Rijk op de Wmo-uitgaven. De landelijke bezuiniging van € 200 miljoen levert onze gemeente naar verwachting een nadeel op van € 300.000,- per jaar. Wij bereiden een plan van aanpak voor om in te spelen op de diverse ontwikkelingen, om uiteindelijk de kosten binnen de perken te houden.

In de Voorjaarsnota 2011 is al besloten om de indicaties voor aanleunwoningen naar de gemeente te halen en om de administratieve taken die zijn ondergebracht bij het Wmo-kantoor vanaf 1 januari 2011 in eigen beheer uit te voeren. Dit levert kostenbesparingen op van respectievelijk € 10.000,- (in de Voorjaarsnota 2011 abusievelijk opgenomen binnen programma 9) en € 25.000,-. Deze zijn al verwerkt in de cijfers.

6431 Bijzondere bijstand

De gemeentelijke taken op het gebied van bijzondere bijstand zijn verankerd in de wet. Het gemeentelijke beleid krijgt vorm via beleidsregels, bijvoorbeeld op het gebied van bijstand voor duurzame gebruiksgoederen. Sinds 2008 verstrekt onze gemeente deze duurzame gebruiksgoederen gratis en dus niet meer in de vorm van een lening. Dit is meteen een van de oorzaken van de toegenomen kosten van bijzondere bijstand. Een andere oorzaak is de verbetering van de toegankelijkheid, enerzijds door een vereenvoudigde aanvraagprocedure, anderzijds door de toegenomen bekendheid van het minimabeleid onder de mensen.

In het armoedebelaid wordt de bijzondere bijstand ook categoriaal ingezet. Zo zijn er bijvoorbeeld de collectieve zorgverzekering, de bijdrageregeling warme maaltijden en de compensatieregeling Wmo eigen bijdragen, die voorzieningen eenvoudiger bij de rechthebbenden moeten brengen.

Naast de eerdergenoemde gratis verstrekking van duurzame gebruiksgoederen, is het toegenomen aantal aanvragen een belangrijke oorzaak van de kostenstijging in 2009 en 2010. In 2011 krijgt het maatwerk bij de verstrekking van bijstand verder vorm. Bijzondere bijstand blijft een belangrijk onderdeel van het minimabeleid.

6433 Tegemoetkoming kosten kinderopvang

Op 1 januari 2005 trad de Wet kinderopvang in werking. Deze wet wil het voor ouders en verzorgers gemakkelijker maken om werk en zorg te combineren. Aan bepaalde doelgroepen verstrekt de gemeente een vergoeding voor de kosten van kinderopvang. Volgens de wet is daarom de gemeentelijke 'Verordening tegemoetkoming kosten Wet kinderopvang' vastgesteld. Hierin legde de gemeente het proces van verstrekking van de tegemoetkomingen op hoofdlijnen vast. Het gebruik van de regeling neemt gestaag toe: in 2006 ging het om 4,9 kinderen per maand, in 2007 om 6 kinderen per maand, in 2008 om 5,8 kinderen per maand en in 2009 om 8 kinderen per maand. Voor 2010 en daarna houden we rekening met een gemiddelde van 9 kinderen per maand.

6434 Minimabeleid

Het minimabeleid omvat financiële hulp- en dienstverlening met als doel het opheffen of beperken van financiële omstandigheden die deelname aan de maatschappij (participatie) belemmeren. Het minimabeleid is in 2006 en 2007 grondig herzien. Belangrijk is de regie over het hulpverleningsproces en de ketenpartners, evenals de coördinatie ervan. Het uitgangspunt is dat de problematiek vaak individueel van aard is. Met inzet van bijzondere bijstand en diverse ondersteunende activiteiten en regelingen willen we de armoedeproblemen zowel preventief als curatief te lijf gaan.

In 2010 is het aanvraagproces verder vereenvoudigd. Waar mogelijk kennen we op basis van gegevens die al bekend zijn de bijdrageregeling welzijnsactiviteiten en de kwijschelding van belastingen toe. Daarnaast hebben we met Stichting Leergeld

afspraken gemaakt over de uitwisseling van gegevens en de benadering van de gezamenlijke doelgroep.

Stichting Leergeld zien wij nadrukkelijk als een partner in de bevordering van de participatie van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Mede daarom kende de raad in juli 2010 een incidentele subsidie toe voor 2008 en 2009. Ook is besloten de subsidie via budgetafspraken op te nemen in het WelzijnsBudgetPlan. De subsidie is gebaseerd op de daadwerkelijke ondersteuning per kind. Gezien de discussie in de raad zullen wij voorstellen om de subsidiëring in het WelzijnsBudgetPlan te verankeren. Bij 'nieuw beleid' is dit raadsbesluit financieel verwerkt.

Twee keer per jaar hebben we overleg met de partners in het armoedenetwerk, zoals algemeen maatschappelijk werk Dommelregio, unit Schulddienstverlening, de voedselbank, Stimulans, Bureau Sociaal Raadslieden en Cliëntenraad Werk Inkomen en Zorg (WIZ). We informeren elkaar dan over nieuwe ontwikkelingen en maken – voor zover mogelijk – afspraken over de communicatie. In 2010 zijn we gestart met de voorbereiding van een formulierenbrigade. Samen met verschillende instellingen onderzoeken we waar we de dienstverlening aan de doelgroep kunnen verbeteren. Het ziet ernaar uit dat Bureau Sociaal Raadslieden de kern van de Veldhovense formulierenbrigade gaat vormen. Naar verwachting is deze in 2011 operationeel.

In 2010 komt er nieuwe wetgeving op het gebied van schuldhulpverlening. Op basis daarvan wordt de zorgplicht van de gemeente op het gebied van schuldhulp wettelijk verankerd. Met de ervaringen die we samen met onze partners op dit gebied hebben opgedaan, wordt het schuldhulpproces aangepast aan de nieuwe wettelijke eisen. Naar verwachting brengt de beter verankerde zorgplicht extra kosten met zich mee. Het ministerie compenseert een klein deel van de extra voorbereidingskosten.

6435 Cliëntenparticipatie (WWB)

Volgens de Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn gemeenten verplicht vorm te geven aan cliëntenparticipatie. Het doel van de Cliëntenraad WIZ is om zowel gevraagd als ongevraagd advies uit te brengen over het beleid en de uitvoering van de afdeling Werk, Inkomen en Zorg. Het gemeentelijke beleid ten aanzien van inspraak op dit gebied is geregeld in een verordening cliëntenparticipatie en een reglement. Voor de inspraak op het brede terrein van de Wmo is een Gebruikersraad Wmo opgericht. In 2010 heeft deze een nieuwe naam gekregen: Wmo-raad. Voor advisering op het gebied van de Wmo-voorzieningen is een protocol opgenomen in het reglement dat de gezamenlijke advisering door de Cliëntenraad WIZ en de Wmo-raad regelt.

Bij voorstellen voor de invoering of wijziging van beleid worden altijd de inspraakorganen geraadpleegd. Ook wordt er altijd een schriftelijk advies aan het voorstel toegevoegd.

De Cliëntenraad WIZ heeft zich het afgelopen jaar veel nadrukkelijker gemanifesteerd. Zowel de inhoudelijke advisering als de profilering naar de achterban is sterk verbeterd. De cliëntenraad zette bijvoorbeeld een nieuwe website op, organiseert regelmatig activiteiten voor de doelgroep (waaronder een nieuwjaarsontbijt) en, belangrijker voor de gemeente, stelde een uitgebreide visie op met actiepunten voor de cliëntenraad zelf en voor nieuw beleid van de gemeente.

Vanaf 1 januari 2011 is ook Werkplein Mercado wettelijk verplicht om de inspraak vorm te geven. Daarom zijn vertegenwoordigers van de lokale cliëntenraden verzocht om samen een Cliëntenraad Mercado in te richten. Deze leden van de cliëntenraden ontvangen een vergoeding van de betreffende gemeenten, volgens het daar geldende reglement. Op basis van acht vergaderingen per jaar moeten we hiervoor een klein bedrag extra begroten.

6437 Sociale werkvoorziening

De gemeenten Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre hebben de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (GRWRE = Ergon). Hiermee hebben de gemeenten de verplichting om aangepaste arbeidsplaatsen aan te bieden voor werknemers met een SW-indicatie en de bestaande werkgelegenheid van het SW-bedrijf te behouden. Naast het realiseren van arbeidsplaatsen, is het bevorderen en behouden van arbeidsbekwaamheid onder zo normaal mogelijke omstandigheden een belangrijke doelstelling.

De WSW biedt goede instrumenten om mensen met een arbeidshandicap aan het werk te helpen én te houden. De verordeningen wachtlijstbeheer en cliëntenparticipatie borgen de rechten en mogelijkheden van de doelgroep. Met extra middelen uit het werkdeel van het participatiebudget hebben we de mogelijkheid om extra WSW-plaatsen in te kopen en zo de wachtlijst te verkorten. Niettemin is het beroep op de WSW toegenomen, onder andere door de kredietcrisis en de daaruit voortvloeiende werkloosheid.

De uitvoering van de WSW verloopt kostenneutraal. De rijkssubsidie wordt doorgesluisd naar Ergon, dat de uitvoering verzorgt volgens een vooraf vastgesteld (meerjaren)beleidsplan.

Het project Trabajo, dat in 2009 van start ging, lijkt zijn vruchten af te werpen. In dit project krijgen kansrijke werklozen drie maanden lang een mix van werk, training en ondersteuning bij sollicitaties. De uitstroom naar regulier werk vanuit dit project is met 52% relatief groot in vergelijking met andere regionale en landelijke projecten in het kader van re-integratie. Weliswaar is dit geen WSW-activiteit, maar het project wordt wel onder de regie van Ergon uitgevoerd. De resultaten zijn voor ons aanleiding om te onderzoeken of er een vergelijkbaar project mogelijk is voor kansarme werklozen in Veldhoven.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6400	Algemeen jeugdbeleid	506	388	359	363	358	360
6401	Ouderenbeleid	578	616	611	592	596	601
6402	Maatsch. dienstverlening	583	579	579	577	582	588
6403	Gehandicaptenbeleid	40	61	71	72	73	73
6404	Opvang vreemdelingen (WI)	348	532	525	532	531	532
6405	GGD	686	698	701	693	685	690
6406	Verslavingsbeleid	60	39	41	42	42	37
6407	Lokaal gezondheidsbeleid	148	92	157	159	158	157
6408	Alg. beleid maatsch. onderst.	326	975	909	846	832	845
6409	Centrum voor Jeugd en Gezin	1.081	1.766	1.167	1.432	1.440	1.450
6410	Individuele voorz. Wmo	6.698	6.511	6.361	6.421	6.475	6.494
6431	Bijzondere bijstand	480	590	425	428	432	436
6433	Tegemoetk. kst. kinderopv.	73	85	96	98	97	96
6434	Minimabeleid	326	353	309	312	312	313
6435	Clëntenparticipatie (WWB)	37	22	26	26	26	26
6437	Sociale werkvoorziening	4.012	4.130	4.136	4.137	4.136	4.136
		15.982	17.437	16.473	16.730	16.775	16.834
Baten							
6400	Algemeen jeugdbeleid	14	24	24	24	24	25
6401	Ouderenbeleid						
6402	Maatsch. dienstverlening						
6403	Gehandicaptenbeleid						
6404	Opvang vreemdelingen (WI)	105	270	274	279	283	283
6405	GGD						
6406	Verslavingsbeleid						
6407	Lokaal gezondheidsbeleid						
6408	Alg. beleid maatsch. onderst.						
6409	Centrum voor Jeugd en Gezin	821	929	811	818	824	831
6410	Individuele voorz. Wmo	406	499	504	508	513	516
6431	Bijzondere bijstand	65	58	58	59	59	60
6433	Tegemoetk. kst. kinderopv.						
6434	Minimabeleid	13					
6435	Clëntenparticipatie (WWB)						
6437	Sociale werkvoorziening	4.008	4.101	4.098	4.098	4.098	4.098
		5.432	5.881	5.769	5.786	5.801	5.813
	Saldo (- = nadeel)	-10.550	-11.556	-10.704	-10.944	-10.974	-11.021

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Mutaties reserves							
	<i>Toevoeging reserve:</i>						
6400	Algemeen jeugdbeleid						
6401	Ouderenbeleid						
6402	Maatsch. dienstverlening						
6403	Gehandicaptenbeleid						
6404	Opvang vreemdelingen (WI)						
6405	GGD						
6406	Verslavingsbeleid						
6407	Lokaal gezondheidsbeleid						
6408	Alg. beleid maatsch. onderst.	37					
6409	Centrum voor Jeugd en Gezin	387					
6410	Individuele voorz. Wmo						
6431	Bijzondere bijstand						
6433	Tegemoetk. kst. kinderopv.						
6434	Minimabeleid						
6435	Clëntenparticipatie (WWB)						
6437	Sociale werkvoorziening						
		424	0	0	0	0	0
	<i>Onttrekking reserve:</i>						
6400	Algemeen jeugdbeleid	70					
6401	Ouderenbeleid		4	4			
6402	Maatsch. dienstverlening		8	8			
6403	Gehandicaptenbeleid						
6404	Opvang vreemdelingen (WI)						
6405	GGD						
6406	Verslavingsbeleid						
6407	Lokaal gezondheidsbeleid	30					
6408	Alg. beleid maatsch. onderst.		37				
6409	Centrum voor Jeugd en Gezin	61	387				
6410	Individuele voorz. Wmo	80					
6431	Bijzondere bijstand						
6433	Tegemoetk. kst. kinderopv.						
6434	Minimabeleid						
6435	Clëntenparticipatie (WWB)						
6437	Sociale werkvoorziening						
		241	436	12	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-10.733	-11.120	-10.692	-10.944	-10.974	-11.021

2.1.7 Welzijn

Programmabeschrijving

Om de sociale cohesie te versterken, betrekken wij inwoners bij het maatschappelijk leven door gezamenlijke activiteiten te stimuleren. Voor die sociale cohesie zijn vooral een sterk verenigingsleven, ontmoetingsplaatsen en betrokkenheid bij de eigen wijk belangrijk.

Daarnaast bieden wij welzijnsorganisaties de mogelijkheid individuele ondersteuning te geven aan inwoners die door bijzondere omstandigheden moeilijk kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Algemene doelstelling

Wij stellen inwoners in staat om deel te nemen aan de samenleving en bevorderen daarmee het algemeen welbevinden.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten welzijn

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
7.1	Bevorderen sociale cohesie	a. Het aantal inwoners dat deelneemt aan verenigingsactiviteiten en dat vrijwilligerswerk verricht, blijft minimaal gelijk aan het niveau in 2008 b. Het aantal jeugdige (tussen 12 en 18 jaar) vrijwilligers blijft in ieder geval op het niveau van 2010 c. Het aantal buurtverenigingen blijft op hetzelfde niveau of stijgt ten opzichte van 2009 d. Het % mensen dat zich eenzaam voelt blijft gelijk of neemt af ten opzichte van 2006	a. Percentage inwoners dat deelneemt aan verenigingsactiviteiten; percentage inwoners dat zich inzet als vrijwilliger b. Aantal jeugdigen (tussen 12 – 18 jaar) dat zich inzet als vrijwilliger c. Aantal buurtverenigingen d. % mensen dat zich eenzaam voelt
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Afdeling MSO, Wijkatlas (a), GGD monitor (b + d), Gemeentegids (c)
7.2	Versterking van de functie van wijkaccommodaties	a. Toename van het aantal onderscheiden activiteiten per gesubsidieerde accommodatie ten opzichte van het voorgaande jaar b. Toename van het aantal bezoekers van de gesubsidieerde wijkaccommodaties zowel in de leeftijdscategorie 18- als 18+, ten opzichte van het voorgaande jaar c. Een neutraal of positief exploitatieresultaat per gesubsidieerde	a. Aantal onderscheiden activiteiten per gesubsidieerde accommodatie b. Het aantal bezoekers in de leeftijdscategorieën 18- en 18+ per jaar per gesubsidieerde accommodatie c. Jaarresultaten van de gesubsidieerde wijkaccommodaties

wijkaccommodatie

Bron:	Kadernota Welzijnsaccommodatiebeleid 2008-2015	Kadernota Welzijnsaccommodatiebeleid 2008- 2015	Afdeling MSO; rapportage gesubsidieerde welzijnsinstellingen
7.3	Veldhoven heeft voldoende welzijnsvoorzieningen	De waardering van het voorzieningenniveau is gelijk aan het niveau in 2008 of hoger	Rapportcijfer Welzijnsvoorzieningen in de wijkatlas
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Afdeling MSO, wijkatlas
7.4	Volwaardige participatie migranten aan de samenleving	Betere of gelijkblijvende rapportcijfers ten opzichte van de nulmeting over het jaar 2009	Rapportcijfers van de jaarlijkse monitor over participatie van migranten aan de samenleving
Bron:	Nota Integratiebeleid 2010- 2014	Nota Integratiebeleid 2010-2014	Afdeling MSO

Producten

De onderstaande tabel presenteert de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in dit begrotingsjaar beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleideffect
6420	Subsidiebeleid	3
6421	Onvoorziene welzijnsactiviteiten	3
6422	Vrijwilligersbeleid	1
6423	Diverse initiatieven welzijnsterrein	3
6424	Welzijnsaccommodaties	1, 2, 3
6425	Ontmoetingsruimte mensen zonder werk	1, 3
6426	Vorming en ontwikkeling/emancipatie	4
6427	Samenlevingsopbouw/Roma	1
6428	Samenlevingsopbouw/overige	1, 2, 3, 4

6420 Subsidiebeleid

De gemeente subsidieert jaarlijks vele vrijwilligers- en professionele organisaties. De subsidiekaders liggen vast in de subsidieverordening welzijn. De subsidies kunnen structureel en incidenteel van karakter zijn. Als er sprake is van een jaarlijks terugkerende subsidie is de betreffende organisatie opgenomen in het WelzijnsBudgetPlan en vallen de subsidies onder dit product. Subsidies die eenmalig verstrekt worden (incidentele subsidies), vallen onder het product onvoorziene welzijnsactiviteiten.

2011 is het laatste jaar van de budgetperiode (2009 tot en met 2011), waarvoor we met de betrokken instellingen een driejarige budgetafpraak zijn overeengekomen. Volgens de geldende subsidieverordening wordt in het jaar voorafgaand aan een nieuwe driejarige periode (2012 tot en met 2014) op basis van de ingediende stukken een conceptbudgetafpraak opgesteld voor alle gesubsidieerde instellingen (voor de nieuwe periode). Vaak gebeurt dit in overleg met de instellingen. In het kader van de vaststelling van het WelzijnsBudgetPlan neemt de gemeenteraad hierover eind 2011 een besluit.

In een normale situatie vraagt de totstandkoming van nieuwe driejarige budgetafspraken met alle gesubsidieerde instellingen de nodige capaciteit. Vanwege de bezuinigingsmaatregelen, die ongetwijfeld ook effect hebben op de omvang van de subsidies, moeten we ervan uitgaan dat dit in 2011 meer capaciteit vraagt.

6421 Onvoorziene welzijnsactiviteiten

Dit product is bedoeld om te kunnen inspelen op onvoorziene, actuele ontwikkelingen. Dit kunnen geheel nieuwe initiatieven zijn, maar ook actuele problemen bij bestaande instellingen. De subsidies zijn altijd incidenteel van aard. Daarnaast komen de uitgaven van de regeling jubileumbijdrage vrijwilligersorganisaties standaard ten laste van dit product. Op deze regeling wordt zeer regelmatig een beroep gedaan.

6422 Vrijwilligersbeleid

Het vrijwilligersbeleid is onder meer van belang voor de sociale samenhang in onze gemeente. Via verschillende voorwaardenscheppende maatregelen geven we vorm aan dit beleid. Denk aan collectieve verzekeringen, de regeling schade aan motorvoertuigen, de vrijwilligersprijs, een subsidieregeling voor onkostenvergoeding voor vrijwilligers in de zorgsector, vrijwilligersavonden en cursussen verzorgd door De Parasol. Het Vrijwilligersbureau (onderdeel van Stimulans) verzorgt de werving en plaatsing van vrijwilligers.

In 2011 gaan we verder met de uitwerking van de nota 'Vrijwilligers maken het verschil'. Een belangrijk aandachtspunt is de maatschappelijke stage, een project waarmee de rijksoverheid jongeren wil betrekken bij het vrijwilligerswerk. Stichting Stimulans en het Sondervick College hebben de uitwerking hiervan op zich genomen. Omdat de huidige kadernota vrijwilligersbeleid (looptijd tot en met 2010) nog steeds een goed en actueel kader biedt voor de uitvoering van het gemeentelijk vrijwilligersbeleid, geldt deze ook nog voor 2011. Dit betekent dat er in 2011 geen nieuwe kadernota komt. Wel wordt er binnen de vastgestelde kaders een uitvoeringsprogramma opgesteld en uitgevoerd. Eind 2011 wordt dan beoordeeld of er inmiddels wel aanleiding is om de kaders opnieuw vast te stellen. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als de prioriteiten op dit terrein veranderen.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden onder product subsidiebeleid (6420).

6423 Diverse initiatieven welzijnsterrein

In dit product komen diverse initiatieven samen. Allemaal vrijwilligersactiviteiten die één ding met elkaar gemeen hebben: het brede maatschappelijk belang. Onder dit product vallen de initiatieven op het terrein van welzijn (slachtofferhulp, Sensor, het buurtbuscomité, commissie Ziekendag, Bloemenvereniging Flora en de dodenherdenking), initiatieven op het gebied van gezondheid (EHBO en het Rode Kruis) en de torenuurwerken.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden binnen product subsidiebeleid (6420).

6424 Welzijnsaccommodaties

Onder dit product valt de bijdrage in de stichtingskosten van multifunctionele ruimtelijke voorzieningen voor welzijnsactiviteiten. Op grond van bestaand beleid hebben we kredieten verstrekt om te investeren in de bouw en verbouw van gemeenschapshuizen en wijkcentra. De gemeente neemt de kapitaallasten daarvan voor haar rekening. De exploitatie en het risico komen volledig voor rekening van

zelfstandige wijkstichtingen. Het beheer van zowel de Erikant als wijkcentrum De Leus is overgedragen aan Stimulans.

In 2008 is de nota 'Welzijnsaccommodaties 2008-2015' opgesteld. Deze gaat onder meer in op de problematiek rondom de wijkaccommodaties. Vanwege de relatie met de Wmo beschrijft de nota het beleid ten aanzien van alle welzijnsaccommodaties. In 2009 is gestart met de uitvoering van de actiepunten. Al snel bleek dat de tien specifieke wijkaccommodaties de grootste zorg zijn. Een aantal accommodaties kent een positieve exploitatie, maar andere kampen met problemen. Oorzaken lijken te liggen in het niet meegaan met de tijd, het niet organiseren van eigentijdse activiteiten en een gestage terugloop van vrijwilligers. Hierdoor dreigt een negatieve spiraal te ontstaan waar de wijkaccommodaties moeilijk uitkomen.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden binnen product subsidiebeleid (6420).

6425 Ontmoetingsruimte mensen zonder werk

Hierbij gaat het om het bevorderen van de deelname van mensen zonder werk aan het maatschappelijke proces. Dit gebeurt door de instandhouding van een laagdrempelige en toegankelijke ruimte (de Nieuwe Band) waar mensen met verschillende sociale achtergronden elkaar kunnen ontmoeten en gezamenlijk kunnen deelnemen aan activiteiten. De Nieuwe Band organiseert daarvoor verschillende activiteiten die door vrijwilligers begeleid worden.

De Nieuwe Band heeft de gemeente benaderd met het verzoek om uitbreiding van de ruimte. In het bestuurlijk overleg daarover gaf de gemeente aan dat de instelling eerst zelf moet proberen om partners te vinden voor de realisatie van haar wensen.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden binnen product subsidiebeleid (6420).

6426 Vorming en ontwikkeling / emancipatie

Dit product houdt in dat we leden of deelnemers van instellingen in staat stellen om programma's uit te voeren die gericht zijn op persoonlijke vorming. Dit doen we door de betreffende instellingen te subsidiëren. Diverse instellingen ontvangen subsidies, zoals:

- vrouwenverenigingen, voor het uitvoeren van recreatieve activiteiten;
- stichting Educatie Voor Anderstaligen (EVA), voor het organiseren van (emancipatorische) cursussen voor leden van minderheidsgroepen, met name buitenlandse vrouwen die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheersen;
- Stichting Kaleidoscoop, voor het organiseren van emancipatorische activiteiten (voor zover andere Veldhovense instellingen die niet al verzorgen), het bevorderen van de communicatie tussen autochtone en allochtone vrouwen, en de Internationale Vrouwendag;
- Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit (COC), voor informatie, voorlichting, ontmoeting, individuele belangenbehartiging, politieke en maatschappelijke belangenbehartiging en public relations.

In september 2009 is de nota 'Integratiebeleid 2010-2014' vastgesteld. De acties die hieruit voortvloeien, zijn in 2010 opgepakt. Bij de behandeling in de raad is de motie met betrekking tot 'het plannen en voorbereiden van een jaarlijks multicultureel festival, zoals genoemd in de nota integratiebeleid', aangenomen. Voor de uitvoering hiervan zijn geen middelen gereserveerd. De benodigde middelen worden daarom ondergebracht bij 'nieuw beleid'.

In de nota staat ook dat de gemeente wettelijk verplicht is om vanaf 2010 een laagdrempelige antidiscriminatievoorziening aan te bieden aan burgers. Voor de uitvoering hiervan stelde de raad in 2010 de 'Verordening inrichting wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen' vast. In het kader van de besluitvorming over Burap I is hiervoor vanaf 2010 structureel een bedrag van € 16.000,- beschikbaar gesteld. De uitvoering van de frontoffice (lokaal meldpunt) ligt bij het gemeenteloket en het Bureau Sociaal Raadslieden. Verder kunnen Veldhovenaren hun klachten melden via de landelijke website www.adviespuntdiscriminatie.nl. Klachten van Veldhovense burgers die via deze site binnenkomen, worden automatisch doorgeleid naar de backoffice, het Adviespunt Discriminatie Zuidoost Brabant in Eindhoven. Dit adviespunt behandelt alle klachten die binnenkomen, zowel via de lokale meldpunten als via de website.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden binnen product subsidiebeleid (6420).

6427 Samenlevingsopbouw / Roma

De gemeente verstrekt een budget aan de professionele stichting Stimulans voor de ondersteuning, stimulering, coördinatie en begeleiding van diverse activiteiten gericht op het verbeteren van de participatie van de Roma in de Veldhovense samenleving. Voor 2011 gaat het onder andere om de volgende activiteiten: intermediair Roma (communicatie tussen Roma en diverse instellingen, problemen signaleren en oplossen, doorverwijzen en crisismanagement), actieve toeleiding van kinderen naar de basisschool en peuterspeelzaal, individuele begeleiding jongeren naar stage en werk, coaching leerlingen (en hun ouders) die deelnemen aan het voortgezet onderwijs en intensieve gezinsbegeleiding.

In 2004 hebben we alle Roma meegedeeld dat hun verblijf in Veldhoven rechten biedt, maar ook plichten met zich meebrengt. Als zij gebruikmaken van het recht op uitkering, moeten ze ook gehoor geven aan bijvoorbeeld de leerplichtwet. Veldhoven steekt hierbij in op een individuele benadering, waarbij per gezin, soms per individu, maatwerk wordt geleverd.

Om de weerbarstige problematiek op de landelijke politieke agenda te krijgen, is in 2008 het landelijk Platform Roma-gemeenten opgericht. Dit platform bestaat inmiddels uit twaalf gemeenten. De gemeenten Nieuwegein, Veldhoven en Oldenzaal/Enschede onderhouden de contacten met de landelijke politiek. Ook op ambtelijk niveau vervullen deze gemeenten een voortrekkersrol binnen het platform, samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Op 1 januari 2010 is daarnaast het Nederlands Instituut Sinti en Roma (NISR) opgericht, de opvolger van de Stichting Rechtsherstel Sinti en Roma. Het Platform Roma-gemeenten zoekt zo veel mogelijk de samenwerking op met dit instituut vanwege de financiële ondersteuning van projecten. De burgemeester van Veldhoven is lid van de raad van toezicht van het NISR.

6428 Samenlevingsopbouw / overige

De gemeente is verantwoordelijk voor het welzijn van haar inwoners. Zij geeft daar onder andere vorm aan door te zorgen voor de aanwezigheid van professioneel welzijnswerk. De gemeente verstrekt subsidie aan de professionele stichting Stimulans, die hiermee zorgt voor de ondersteuning, stimulering, coördinatie, begeleiding en uitvoering van activiteiten die de woon- en leefsituatie van de Veldhovense bevolking verbeteren. Dit gebeurt volgens de opdracht die de raad vaststelde voor de periode 2009-2011.

De activiteiten van Stimulans op een rijtje: Jeugd Preventie Programma (JPP), netwerken, tienerwerk (zoals naschoolse activiteiten, jeugdparticipatie in sport), jongeren op straat, professioneel Jongerencentrum Odeon (zoals ondersteuning Cult en Tumult), ambulant jongerenwerk, roefelen, opbouwwerk (zoals ondersteuning wijkplatforms, opbouwwerk Roma), ondersteunen vrijwilligerswerk (zoals Vrijwilligersbureau), beheer van de Erikant en wijkcentrum De Leus, kunst en cultuur (zoals marktplaats cultuureducatie). Sommige middelen voor de uitvoering van activiteiten zijn ondergebracht bij andere producten (met name jeugdbeleid).

Door de vele activiteiten werkte Stimulans altijd al veel samen met andere instellingen. Stimulans is bezig die samenwerkingen te intensiveren en uit te breiden, bijvoorbeeld met Korein en de Lumens Groep. Samenwerking is niet alleen nuttig om inhoudelijke redenen, maar ook uit exploitatieoverwegingen.

In het kader van de extra stap in de subsidieprocedure verstrekte de gemeente een uitgebreide opdracht aan Stimulans, waarna de stichting een even uitgebreid aanbod formuleerde. Gelet op de hoeveelheid taken is deze nieuwe werkwijze een groeiproces, zeker voor deze instelling. In 2010 vinden brainstormsessies plaats met medewerkers van Stimulans en beleidsmedewerkers van de gemeente, bedoeld om het welzijnsbeleid dat Stimulans uitvoert te actualiseren en optimaliseren. Uiteindelijk moet dit beleid vertaald worden in de opdracht aan Stimulans voor de jaren 2012 tot en met 2014.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden binnen product subsidiebeleid (6420).

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6420	Subsidiebeleid	86	61	95	97	95	94
6421	Onvoorziene welzijnsact.	22	44	47	48	48	48
6422	Vrijwilligersbeleid	95	210	219	132	132	133
6423	Div. initiatieven welz. terrein	91	44	44	44	44	45
6424	Welzijnsaccommodaties	313	378	391	390	387	372
6425	Ontm. ruimte mens. zond. werk	41	48	50	50	51	51
6426	Vorming en ontw./emancipatie	24	41	41	42	42	42
6427	Samenlevingsopbouw/Roma	160	165	204	207	205	204
6428	Samenlevingsopbouw/overige	803	840	843	838	846	854
		1.635	1.831	1.934	1.848	1.850	1.843
Baten							
6420	Subsidiebeleid						
6421	Onvoorziene welzijnsact.						
6422	Vrijwilligersbeleid	-6	57	71	32	33	33
6423	Div. initiatieven welz. terrein						
6424	Welzijnsaccommodaties	10	10	11	11	11	11
6425	Ontm. ruimte mens. zond. werk						
6426	Vorming en ontw./emancipatie						
6427	Samenlevingsopbouw/Roma						
6428	Samenlevingsopbouw/overige						
		4	67	82	43	44	44
	Saldo (- = nadeel)	-1.631	-1.764	-1.852	-1.805	-1.806	-1.799

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Mutaties reserves							
	<i>Toevoeging reserve:</i>						
6420	Subsidiebeleid						
6421	Onvoorziene welzijnsact.						
6422	Vrijwilligersbeleid						
6423	Div. initiatieven welz. terrein						
6424	Welzijnsaccommodaties						
6425	Ontm. ruimte mens. zond. werk						
6426	Vorming en ontw./emancipatie						
6427	Samenlevingsopbouw/Roma						
6428	Samenlevingsopbouw/overige						
		0	0	0	0	0	0
	<i>Onttrekking reserve:</i>						
6420	Subsidiebeleid						
6421	Onvoorziene welzijnsact.						
6422	Vrijwilligersbeleid	7					
6423	Div. initiatieven welz. terrein	50					
6424	Welzijnsaccommodaties	4	4	4	4	4	4
6425	Ontm. ruimte mens. zond. werk						
6426	Vorming en ontw./emancipatie						
6427	Samenlevingsopbouw/Roma						
6428	Samenlevingsopbouw/overige		12	13			
		61	16	17	4	4	4
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-1.570	-1.748	-1.835	-1.801	-1.802	-1.795

2.1.8 Milieu en duurzaamheid

Programmabeschrijving

Wij beschermen onze inwoners tegen onaanvaardbare risico's die de gezondheid en de veiligheid kunnen aantasten. Daarvoor stellen we regels vast, die we vervolgens zorgvuldig handhaven. Bovendien zorgt de gemeente ervoor dat de leefomgeving duurzaam beheerd en ontwikkeld wordt. We bevorderen duurzaam bouwen en het gebruik van duurzame energiebronnen en we behouden of herstellen natuurlijke elementen in het landschap. We willen de burgers hierbij betrekken via bewustwording en participatie. Samen met de regio, de provincie en het Rijk werken we aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

Om al deze taken te realiseren, hebben we het milieubeleidsplan 'Op weg naar een duurzaam Veldhoven' vastgesteld. Dit gaan we in de jaren 2010-2014 uitvoeren.

Algemene doelstelling

Wij bieden een veilige, gezonde en duurzame woon-, werk- en leefomgeving.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten milieu en duurzaamheid

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
8.1	Verbetering luchtkwaliteit	Voldoen aan de wettelijke norm voor de concentratie fijnstof (PM10) en concentratie stikstof(di)oxide (NOx)	Afwijking t.a.v. wettelijke norm voor de concentratie fijnstof en stikstof(di)oxide
Bron:	Programmabegroting 2010	Programmabegroting 2010	SRE
8.2	Veilige werk- en leefomgeving	Inwoners van Veldhoven worden beschermd tegen (milieu)overlast van bedrijfsactiviteiten en/of evenementen	Aantal gegronde klachten inzake (milieu)overlast neemt af t.o.v. voorgaand jaar
Bron:	Programmabegroting 2010	Programmabegroting 2010	Jaarrekening
8.3	Duurzame werk- en leefomgeving	Bij alle ruimtelijke plannen worden duurzaamheidsaspecten geïntegreerd	% ruimtelijke plannen waarin duurzaamheidsaspecten zijn geïntegreerd
Bron:	Programmabegroting 2010	Programmabegroting 2010	Afdeling Omgevingszaken
8.4	Energiebesparing	Een afname van het energieverbruik in 2011 met 2% t.o.v. 2008 in de gemeentelijke gebouwen	Meting van het energieverbruik van gemeentelijke gebouwen
Bron:	Amendement	Amendement	Afdeling Beheer en Openbare Ruimte
8.5	Vergroten van de biodiversiteit in grotere groenzones en parken	De biodiversiteit blijft gelijk of neemt toe ten opzichte van de nulmeting in 2011	Biodiversiteit in de SRE database
Bron:	Groenbeleidsplan 2009-2019	Kadernota 2011	Afdeling PenR

Producten

De onderstaande tabel presenteert de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleideffect
6560	Milieubeleid	8.1, 8.3, 8.4, 8.5
6565	Omgevingsbeleid (anders dan milieubeleid)	8.2, 8.3
6570	Omgevingshandhaving en -toezicht	8.2, 8.3
6552	Riolen	8.2, 8.3
6554	Afval	8.2, 8.3
6555	Begraafplaats	-

6560 Milieubeleid

Op 9 februari 2010 is het milieubeleidsplan 2010-2014 'Op weg naar een duurzaam Veldhoven' vastgesteld. Dit geeft uitvoering aan de vier leidende principes: duurzame ontwikkeling, bewustwording, betrokkenheid, en participatie en onderhoud bouwstenen. Centraal staan de twee speerpunten: klimaat en energie, en biodiversiteit. De beleidseffecten 8.1, 8.3, 8.4 en 8.5 maken deel uit van het milieubeleidsplan. Voor de jaren 2010-2011 stelde het college het 'Milieu-uitvoeringsprogramma 2010-2011' vast. De gemeente Veldhoven zoekt bij (ruimtelijke) ontwikkelingen naar de meest duurzame variant, met als voorwaarde een goede balans tussen people, profit en planet. In het hoofdstuk Financiën van het 'Milieu-uitvoeringsprogramma 2010-2011' staat dat de meerkosten van een duurzamere uitvoering aan de raad worden voorgelegd, zodat die op basis hiervan keuzes kan maken.

De jaarrekening 2010 bevat een evaluatie (op hoofdlijnen) van de uitvoering van het milieubeleid. Hierbij wordt ook ingegaan op de motie die is ingediend bij de vaststelling van de 'Kadernota 2011' (15 juli 2010), over toename van de bewustwording bij burgers over het belang van het milieu en de bijdrage die de burger aan het milieu kan leveren.

Biodiversiteit

Het onderhoud vindt in 2011 plaats volgens het in 2009 vastgestelde groenbeheerplan. Waar mogelijk worden naast grote doorgaande wegen en waterverbindingen natuurlijke bermen gecreëerd, wat leidt tot een toename van de biodiversiteit. In de raadsvergadering van 15 juli 2010 is besloten de uitvoering van het landschapsbeleidsplan te versoberen.

6565 Omgevingsbeleid (anders dan milieubeleid)

Aanvragen en verzoeken op het gebied van onder andere bouw, de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en bijzondere wetten moeten getoetst worden aan wettelijke regels en vastgesteld beleid. Deregulering is gewenst, terwijl de dienstverlening aan de initiatiefnemers moet worden verbeterd. Beleidskaders zijn hierdoor steeds belangrijker. De invoering van de omgevingsvergunning in 2010, de uitwerking hiervan in 2011 (en verder), en een gedereguleerde APV moeten hieraan bijdragen. Door het vaststellen van beleidskaders wordt ingezet op een goed leefmilieu. Daarnaast bieden de regels de mogelijkheid om te handhaven.

Om te zorgen voor meer bewustwording van omgevingsbeleid bij burgers en bedrijven, kiezen we voor proactieve communicatie.

6570 Omgevingshandhaving en -toezicht

Handhaving is een taak met grote prioriteit voor de gemeente. De speerpunten en organisatorische en planmatige aanpak hiervan zijn vastgelegd in de nota 'Integraal handhavingsbeleid 2009-2012'. Daarbij gelden de volgende doelstellingen:

1. verbeteren naleefgedrag;
2. integrale handhaving;
3. voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen.

Het 'Handhavingsuitvoeringsprogramma 2010-2011' benoemt concrete projecten die invulling geven aan de doelstellingen van het handhavingsbeleid. Naast een programmatische en planmatige werkwijze, heeft de gemeente de belangrijke taak om een actieve bijdrage te leveren aan het oplossen van klachten die binnenkomen bij het Klant Contact Centrum. Jaarlijks wordt geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd. De aanpak van klachten vindt plaats volgens de in het beleid vastgestelde prioriteiten.

6552 Riolen

Dit product ziet toe op het doelmatig beheren en in stand houden van de bestaande rioleringen en watergangen door het plegen van regulier onderhoud. Dit om overlast en schades in het openbaar gebied en aan particulier eigendom te voorkomen. Via een kostendekkend tarief verhalen we de exploitatiekosten van het rioolstelsel op de gebruikers. In 2011 wordt de riolering bij de Peter Zuidlaan aangepast, evenals de persleiding in Zonderwijk (Sterrenlaan) en het riool bij De Locht.

In 2011 start de structurele reiniging en inspectie van de riolering. Zo kunnen we onderhoud en eventuele vervangingen deugdelijk plannen, zowel voor korte als lange termijn. Ook het structurele onderhoud en de monitoring van de gemalen en randvoorzieningen worden verbeterd. Hiervoor zijn we een traject ingegaan met Waterschap De Dommel.

Het technisch functioneren wordt verder inzichtelijk gemaakt en de eerste verbetermaatregelen worden uitgevoerd. Dit gebeurt onder andere op basis van het Verbreed Basis Rioleringsplan. Op beleidsmatig gebied is het nieuwe (verbrede) Gemeentelijk RioleringsPlan richtinggevend, dat is vastgesteld in de raadsvergadering van februari 2010.

6554 Afval

Dit product behelst het op adequate wijze inzamelen, scheiden en afvoeren van het aangeboden huishoudelijke afval. Via een kostendekkend tarief verhalen we de inzamelkosten op de verbruikers. Voor 2011 staan er geen specifieke activiteiten op de planning.

6555 Begraafplaats

Mogelijkheden bieden om een overledene op passende wijze een laatste rustplaats te geven, daar draait het om bij dit product. Via een vergoeding per teraardebestelling of urnenplaatsing zijn de onderhouds- en beheerkosten van de gemeentelijke begraafplaats gedeeltelijk gedekt. Er zijn geen specifieke activiteiten gepland voor 2011.

Productenraming

De tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6552	Riolen	3.871	5.182	4.132	3.182	6.230	4.499
6554	Afval	3.874	4.024	4.056	4.172	4.179	4.235
6555	Begraafplaats	332	290	243	247	244	242
6560	Milieubeleid	586	6.185	850	862	854	851
6565	Omgev. beleid (niet milieubel.)	13	98	101	102	101	100
6570	Omgevingshandh. en -toezicht	1.262	1.739	1.604	1.629	1.596	1.584
		9.939	17.518	10.986	10.194	13.204	11.511
Baten							
6552	Riolen	3.862	5.398	4.402	3.442	6.497	4.788
6554	Afval	4.782	4.217	4.486	4.872	4.883	4.950
6555	Begraafplaats	112	117	114	116	116	118
6560	Milieubeleid	33	5	5	5	5	5
6565	Omgev. beleid (niet milieubel.)						
6570	Omgevingshandh. en -toezicht	57	9	9	9	9	9
		8.846	9.746	9.016	8.444	11.510	9.870
	Saldo (- = nadeel)	-1.093	-7.772	-1.970	-1.750	-1.694	-1.641
Mutaties reserves							
	<i>Toevoeging reserve:</i>						
6504	Uitvoering regelgeving						
6513	Bouwtoezicht						
6551	Milieuhandhaving						
6552	Riolen						
6554	Afval	225	248				
6555	Begraafplaats						
6560	Milieubeleid						
6565	Omgev. beleid (niet milieubel.)						
6570	Omgevingshandh. en -toezicht						
		225	248	0	0	0	0
	<i>Onttrekking reserve:</i>						
6504	Uitvoering regelgeving						
6513	Bouwtoezicht						
6551	Milieuhandhaving						
6552	Riolen						
6554	Afval	225	791	248			
6555	Begraafplaats						
6560	Milieubeleid		5.216	9	9	9	9
6565	Omgev. beleid (niet milieubel.)						
6570	Omgevingshandh. en -toezicht	155	100				
		380	6.107	257	9	9	9
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-938	-1.913	-1.713	-1.741	-1.685	-1.632

2.1.9 Economie en arbeidsmarktbeleid

Programmabeschrijving

Wij bevorderen de diversiteit en de continuïteit van onze werkgelegenheid door de aard van de bedrijvigheid te verbreden en ons binnen Brainport te profileren als vestigingsplaats voor (medisch-)technologische bedrijven. We scheppen een aantrekkelijk ondernemersklimaat, met name voor startende ondernemingen. Ook zetten we accountmanagement in om de contacten met de gevestigde bedrijven te verbeteren.

Het ondersteunen van onze inwoners bij het zoeken naar werk vinden wij een belangrijke sociale taak. De aard van die ondersteuning stemmen we af op de individuele mogelijkheden van de werkzoekende. Via samenwerking met bedrijven en opleidingsinstituten, koppelen we werkzoekenden aan de vraag op de arbeidsmarkt. Als de afstand tot de arbeidsmarkt niet te overbruggen is, bieden we alternatieven gericht op maatschappelijke participatie.

Algemene doelstelling

Wij bevorderen de werkgelegenheid, re-integratie van werkzoekenden, deelname aan maatschappelijke activiteiten in de vorm van stages en vrijwilligerswerk, en hebben een sterke positie binnen Brainport.

Beleids effecten

De volgende tabel geeft de beleids effecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleids effecten economie en arbeidsmarktbeleid

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
9.1	Veldhoven heeft een goed vestigingsklimaat	Het aantal bedrijven in Veldhoven neemt niet af	Aantal bedrijven
Bron:	Kadernota 2009	Programmabegroting 2008	KvK
9.2	Behoud van voldoende werkgelegenheid in Veldhoven	Het aantal geschikte arbeidsplaatsen is minstens gelijk aan de beroepsbevolking	aantal arbeidsplaatsen t.o.v. de beroepsbevolking
Bron:	Kadernota 2010	Kadernota 2010	UWV Werkbedrijf/Afdeling MSO
9.3	Beheersing van het aantal uitkeringsgerechtigden	De cijfers m.b.t. verandering in het aantal uitkeringsgerechtigden zijn in Veldhoven beter dan bij gemeenten in de regio	Aantal uitkeringsgerechtigden
Bron:	Kadernota 2010	Kadernota 2010	Afdeling WIZ
9.4	Veldhoven heeft detailhandelsvoorzieningen, afgestemd op het door inwoners gewenste niveau	De tevredenheid van inwoners over detailhandelvoorzieningen blijft 7,3 of hoger	Tevredenheidscijfer over detailhandelvoorzieningen
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Wijkatlas

Producten

De onderstaande tabel presenteert de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleidseffect
6200	Economische zaken	1, 2, 4
6210	Weekmarkt	4
6430	WWB	3
6432	Overige uitkeringen	3
6436	Uitstroombevordering	3
6438	Gesubsidieerd werk (wiw/id)	3

6200 Economische zaken

De gemeente bevordert de werkgelegenheid in Veldhoven en de regio Zuidoost-Brabant door het bieden van een goed ondernemersklimaat en een gunstig vestigingsklimaat. Daarbij moet de focus liggen op:

- het behoud van bestaande en de toename van nieuwe bedrijventerreinen;
- de ontwikkeling van een uitgiftestrategie voor nieuwe bedrijventerreinen;
- regulering van het aanbod in de detailhandel;
- de economische betekenis van toerisme in termen van bedrijvigheid en werkgelegenheid;
- het vervullen van de bedrijvencontactfunctie als intermediair tussen gemeente en bedrijfsleven via het digitale ondernemersloket.

De uitgifte van bouw kavels in het bestemmingsplan Habraken is in volle gang. In 2008 startte de bouw van het eerste bedrijf. Inmiddels hebben zich hier vijf bedrijven gevestigd. Anno 2010 zijn er vijf bedrijfspanden in aanbouw, waaronder een bedrijfsverzamelgebouw. Daarnaast is er in 2010 een marketingplan opgesteld waaruit acties voortkwamen om vraag en aanbod van bedrijfsgrond beter op elkaar te laten aansluiten. Zo gaat er onder meer aandacht uit naar een aanpassing van de profilering. Wijzigingen in het kader van de externe veiligheid hebben positieve gevolgen voor de arbeidsplaatsendichtheid en de vestigingsmogelijkheden van bedrijven op Habraken. Mede daarom startten in 2010 de voorbereidingen om het bestemmingsplan op een aantal punten aan te passen.

Ook de uitgifte van het woonvriendelijke bedrijventerrein Zandven is in volle gang. Inmiddels zijn er op de werkkavels vijf bedrijfspanden gerealiseerd of verkeert de bouw in een afrondende fase. Op twee werkkavels zijn bouwplannen in ontwikkeling en op één woon-werkkavel is de bouw al gestart.

Zowel voor Habraken als Zandven is onduidelijk in hoeverre er in 2011 gebouwd wordt. Een belangrijke oorzaak hiervan is de economische situatie.

Voor bedrijventerrein De Run loopt de uitwerking van het Masterplan ook in 2011 door. Het gaat daarbij met name om de projecten die ook deel uitmaken van het regionale project Brainport Avenue: aansluiting op de A67, verbetering van de doorstroming van het verkeer op de Kempenbaan, uitbreiding van De Run 1000/ herstructurering van De Run 2000 (Runport A2) en opwaardering van De Gender.

In 2010 startte het centrummanagement Kromstraat. Dit krijgt een vervolg in 2011 en verder.

In het kader van het Centrumontwikkelingsplan is herhaaldelijk ingegaan op het belang van een goede branchering en de rol die het centrummanagement daarin kan vervullen. Het centrummanagement bestaat uit een vertegenwoordiging van ondernemers, vastgoedeigenaren en de gemeente. Inmiddels heeft de ondernemersvereniging City Centrum het initiatief genomen voor het opstarten van centrummanagement. Zij werkt ondertussen samen met Corio (belegger City Passage), de Kamer van Koophandel en de gemeente aan een plan dat naar verwachting in het eerste kwartaal van 2011 gereed is. Dan is duidelijk of een bepaalde vorm van centrummanagement voor het City Centrum haalbaar én wenselijk is.

Medio 2010 startte een evaluatie van het gemeentebrede parkmanagement voor de bedrijventerreinen De Run, Habraken en Zandven, in de vorm van een midterm review. Deze dient als input voor de samenwerking tussen de gemeente, Veldhovens Ondernemers Contact en Stichting Parkmanagement Veldhoven voor de doorontwikkeling van het parkmanagement vanaf 2011.

In 2010 vond een evaluatie plaats van het actieprogramma 2007-2010 van de nota economisch beleid. Ook wordt een nieuw actieprogramma voor de periode 2011-2015 opgesteld. De acties die hieruit voortvloeien, worden bekostigd uit het reguliere budget voor economische zaken (620010 economisch beleidsplan). Het actieprogramma houdt ook rekening met het stimuleren van kleinschalige bedrijvigheid in en om de bestaande kernen. In 2011 vindt hiervan een effectmeting plaats.

In 2011 wordt verder uitvoering gegeven aan de Veldhovense Brainportagenda, die de raad eind 2009 vaststelde. Dit alles komt voort uit het feit dat de gemeente in 2009 besloot om vanaf 2010 deel te nemen in Brainport Development N.V. Door dit besluit heeft Veldhoven regionaal een grotere inbreng in het beleid en de activiteiten van Stichting Brainport. De Veldhovense Brainportagenda dient hierbij als leidraad.

In 2010 sloten Máxima Medisch Centrum, Brainport Development N.V. en de gemeente een intentieovereenkomst. Deze vormt het kader voor de verdere ontwikkeling van de High Med Campus.

In de Voorjaarsnota 2011 is besloten het lidmaatschap van het WTC op te zeggen zodat vanaf 2012 jaarlijks € 4.000,- wordt bezuinigd.

6210 Weekmarkt

Hieronder valt de zorg voor het behoud van een weekmarkt op het Meiveld. Zo dragen we bij aan de instandhouding van een adequaat voorzieningenniveau voor de burger. Voor 2011 staan er geen bijzondere activiteiten op de planning.

6430 Wet werk en bijstand

Onder dit product valt de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Wet werk en bijstand (WWB). Het gaat concreet om de verstrekking van informatie, de behandeling van aanvragen, de betaling en eventuele terugvordering van uitkeringen en alle activiteiten die hiermee verband houden.

Na jaren van succesvolle beperking van de instroom en bevordering van de uitstroom van voornamelijk kansrijke(re) kandidaten, is de uitstroom vanaf 2009 weer afgenomen. Door de economische crisis, die eind 2008 ook in onze regio voelbaar werd, verminderde het aantal arbeidsplaatsen aanzienlijk. Tegelijkertijd verloren veel

mensen hun baan en nam het aantal werklozen en bijstandsgerechtigden toe. Inmiddels zijn de eerste voorzichtige tekenen van herstel zichtbaar. We gaan ervan uit dat een flink gedeelte van het uitkeringsbestand, de categorie bijstandsgerechtigden tussen 21 en 65 jaar, in 2011 licht daalt (ten opzichte van 2010) tot ongeveer 335 personen. Dat is weliswaar een stijging van circa 13% in vergelijking met 2009 (296 bijstandsgerechtigden tussen 21 en 65 jaar), maar door de inzet van de diverse instrumenten en middelen kunnen we die stijging beperkt houden tot dit percentage. We verwachten dat de ingezette daling doorzet in 2012 en daarna. De ontwikkeling van het inkomensdeel, waaruit de uitkeringen worden bekostigd, is voor onze gemeente erg negatief. Door een relatief klein bestand in 2008 (t-2) is ons deel van het macrobudget in 2010 en 2011 veel lager dan verwacht. Omdat in de jaren van overschot niet is gereserveerd, zullen tekorten in deze begrotingsjaren ten laste van de exploitatie worden gebracht. In de synergie van WWB, Wmo, Wsw en WI, en de hieraan gekoppelde financieringsstromen, zien we overigens wel nieuwe kansen als we tijdig en planmatig inzetten op ontwikkelingen.

Dankzij een actieve samenwerking met Werkplein Mercado in Eindhoven, waar wij een bureau bemannen, bereiken we onze potentiële klanten eerder en kunnen we hen sneller naar werk begeleiden. De gemeente Veldhoven geeft samen met de gemeente Eindhoven en Werkplein Mercado ook in 2011 groepsgewijze voorlichting over de hoofdlijnen van de WWB. Daarbij richten we ons voornamelijk op mensen uit Eindhoven en Veldhoven die binnen afzienbare tijd de maximale uitkeringstermijn van de WW bereiken. Ook onderzoeken we de mogelijkheid om potentiële klanten in een vroegtijdig stadium – voordat zij uitstromen uit de WW – ‘op te pakken’ met gemeentelijke re-integratie-instrumenten. Via de website www.onbenuttalent.nl etaleren wij de meest kansrijke klanten op internet. Daarnaast investeren we in de ontwikkeling van vaardigheden en talenten van zowel eigen mensen als medewerkers van Mercado. Zo proberen we te komen tot een meer aanbodgerichte werkwijze en stimuleren we het besef dat iedere klant kansen en mogelijkheden in zich heeft.

Vermindering van administratieve lasten is een issue waarmee veel gemeenten in Nederland zich al bezighouden. Deze lastenvermindering heeft zowel voor de burger als voor de gemeentelijke organisatie voordelen. In 2010 zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een vermindering van lasten op procesmatig en thematisch niveau. Hierbij gaat het onder meer om versnelling en versimpeling van procedures en het minder opvragen, maar juist hergebruiken van gegevens. Kortom: minder regels en dus minder omslachtige procedures. Dit proces krijgt in 2011 een vervolg. Vermindering of afschaffing van de regels wordt gemeentebreed gepubliceerd. Door in 2011 te investeren in verminderde (administratieve) lastendruk, efficiencyvergroting en een slimmere aanpak in takenpakketten, kunnen we winst behalen. Die zetten we vervolgens in voor een kwalitatieve verbetering van de dienstverlening.

Handhaving is een van de pijlers binnen de uitvoering van de WWB. Zonder handhaving valt het maatschappelijk draagvlak voor het sociale vangnet voor een gedeelte weg en nemen de kosten van bijstand toe. Handhaving leidt bovendien tot een beperking van de instroom én genereert een hogere uitstroom uit de uitkering. In 2011 richt de handhaving zich met name op acties met een preventief karakter. Daarbij wordt zo veel mogelijk gebruikgemaakt van informatie die al aanwezig is.

6432 Overige uitkeringen

Onder dit product valt de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de volgende wettelijke regelingen:

- Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz);
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW);

- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

Het gaat om het verstrekken van informatie, de behandeling van aanvragen, de betaling en eventuele terugvordering van uitkeringen én alle activiteiten die hiermee verband houden.

Op grond van het Bbz kunnen (startende) ondernemers worden gefinancierd met bedrijfskapitaal en/of aanvullende uitkeringen voor levensonderhoud. Het beroep op het Bbz is wisselend.

Het aantal IOAW-uitkeringsgerechtigden steeg in 2010 ten opzichte van 2009, namelijk van 26 naar 33. We verwachten dat deze stijging in 2011 doorzet tot een aantal van 36. Voor 2012 verwachten we weinig verandering ten opzichte van 2011, maar na 2012 voorzien we weer een licht daling van het aantal IOAW-klanten. Overigens maakt de grotere groep IOAW'ers wel langer gebruik van de uitkering dan voorheen. Gelet op de leeftijd van deze personen, in relatie met de gewijzigde arbeidsmarkt, ligt succesvolle re-integratie niet voor de hand.

Het aantal IOAZ-uitkeringsgerechtigden bedraagt slechts 2 en is nauwelijks aan wijziging onderhevig.

6436 Uitstroombevordering / Wet investeren in jongeren

De Wet werk en bijstand verplicht de gemeente om inwoners van de gemeente Veldhoven die algemene bijstand ontvangen, personen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet en niet-uitkeringsgerechtigden te ondersteunen bij de re-integratie op de arbeidsmarkt. De aard van de ondersteuning en de intensiteit daarvan kunnen variëren en zijn afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt.

De kosten van re-integratieactiviteiten komen ten laste van het participatiebudget. Het oorspronkelijke werkdeel WWB is samengevoegd met inburgerings- en opleidings-/educatiebudgetten in het zogeheten participatiebudget. Dit biedt ons ruimere mogelijkheden om integrale trajecten in te richten. Volgens de prognose gaat het Rijk flink korten op het participatiebudget. Dat betekent dat er voor de gemeente Veldhoven minder middelen overblijven voor uitstroombevordering en activering.

Onze nieuwe instroom gaat eerst in een 'Direct Werk-omgeving' aan de slag. Hiermee willen we de functie van poortwachter vervullen en waar mogelijk instroom in de WWB voorkomen. Klanten ontvangen - waar mogelijk en nodig - extra ondersteuning bij het vinden van werk voordat het tot een uitkering komt. Ook krijgen zij via Direct Werk de mogelijkheid om in het arbeidsritme te komen of te blijven. Daarnaast beoordelen we hoe zij in een arbeidsomgeving functioneren. Zo kunnen wij een betere inschatting maken van de ambities en potenties. Direct Werk vindt plaats bij De Omslag in de gemeente Best.

Allochtone werklozen geven wij zo veel mogelijk nieuwe kansen op de arbeidsmarkt via duale trajecten (Nederlandse taal en activering).

Jongeren tot 27 jaar ontvangen een voorstel voor werken, leren of een combinatie daarvan. Dit is in lijn met de Wet investeren in jongeren (WIJ). Weigert de jongere dit aanbod, dan komt hij ook niet in aanmerking voor een inkomensvoorziening. Hoewel de WWB het mogelijk maakt om voorwaarden te verbinden aan de uitkering (uitkering weigeren of verlagen als de uitkeringsgerechtigde niet aan de voorwaarden voldoet), geldt voor jongeren dus voortaan een omgekeerd regime: niet meewerken aan re-integratie betekent zonder meer géén uitkering.

Wij stimuleren de bestrijding van jeugdwerkloosheid in regionaal verband. De bundeling van kennis en ervaring en het gebruik van eenduidige toegangspoorten, moeten leiden tot meer resultaat. Werkplein Mercado behandelt het aanbod van jongeren met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. Jongeren met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt worden gerekend tot 'de werkplaats'. Deze jongeren hebben meer aandacht nodig qua begeleiding en activering. Die aanpak wordt meer vanuit de gemeente Veldhoven begeleid. Naast de reguliere dienstverlening (trainingen, EVC, etc.) zijn er voor de WIJ-jongeren ook werkbedrijf Trabajo en Speelklaar. Het project Speelklaar is nodig om jongeren klaar te stomen, beter uit te rusten of te behouden voor de arbeidsmarkt. Bij de keuze voor Trabajo en Speelklaar betaalt de gemeente Veldhoven de rekening. We geven de voorkeur aan een traject dat jongeren die onvoldoende zijn toegerust voor de arbeidsmarkt in staat stelt om de benodigde kwalificaties te behalen. Het gaat bij deze doelgroep vaak om jongeren met meerdere problemen.

Wij zien het als onze taak om nog meer te gaan werken met de landelijk geïntroduceerde participatieladder en deze verder als stuurinstrument te ontwikkelen én te gebruiken. Deze ladder laat zien in welke fase van activering en re-integratie een klant zich bevindt en welke stappen er mogelijk zijn. Vanuit de bestandsanalyse die daarvoor noodzakelijk is, kunnen we nog adequater werken aan onze doelstelling om mensen dichterbij de arbeidsmarkt te bewegen. Onze ambitie voor 2011 is om klanten gemiddeld een trede hoger op de participatieladder te brengen. Samenwerking met externe partners is hierin verankerd.

In 2011 geven we verder vorm aan de re-integratie. Dat doen we door bevordering van participatie en versterking van het aanbod voor werklozen in de vorm van re-integratietrajecten, scholing en training. We zien mogelijkheden om een aantal werklozen activiteiten in de zorg te laten verrichten. Hierbij denken we aan koppeling van de Wmo, de Wet inburgering en de Sociale Werkvoorziening. Met name onder de allochtone bevolking willen we de arbeidsperspectieven verbeteren.

In het kader van de bestrijding van de economische crisis, is eind 2009 een externe partner ingehuurd om zogeheten verborgen vacatures binnen bedrijven in de gemeente Veldhoven op te sporen. Deze opdracht omvat ook het ontginnen van het lokale netwerk en het aftasten van de mogelijkheden van stages en participatiebanen voor bijstandsgerechtigden in de gemeente Veldhoven. De doelmatigheidsconsulenten van de afdeling WIZ die de re-integratie van klanten verzorgen, worden meegenomen in de ontwikkelingen op dit vlak door de praktijk en door expertiseoverdracht. De focus ligt daarbij op relatiebeheer met werkgevers, bedrijfsbezoeken en het matchen van vraag en aanbod. In 2010, 2011 en de jaren daarna geven de consulenten deze methodiek verder vorm en vindt de uitvoering plaats.

6438 Gesubsidieerd werk

Door de inzet van gesubsidieerde arbeidsmarktinstrumenten (detacheringsbanen of verstrekken van loonkostensubsidie) een bijdrage leveren aan het verkleinen van de afstand tot de (reguliere) arbeidsmarkt; daar draait het om bij dit product.

Loonkostensubsidies hebben volgens de verordening slechts een tijdelijk karakter. In de praktijk blijkt het echter moeilijk om de duur van de loonkostensubsidie te beperken. Vanaf 2011 willen wij een flexibelere inzet van het participatiebudget bereiken. Dit dwingt ons keuzes te maken en prioriteiten te stellen binnen het aantal subsidieplaatsen. In 2010 waren er 17 gesubsidieerde plaatsingen. Deze kwamen nog voor een deel voort uit de conversie van in- en doorstroombanen en Wiw-banen (Wet inschakeling werkzoekenden) in 2006. Vóór 1 januari 2011 worden de huidige gesubsidieerde banen geëvalueerd omdat de toekenningen slechts tot die datum geldig zijn. De kosten van loonkostensubsidies worden sinds 1 januari 2010 geboekt

onder product 6436 uitstroombevordering. De reden hiervoor is het gegeven dat deze loonkostensubsidies als re-integratie-instrument uit het werkdeel worden betaald. Door de kosten onder 6436 te verantwoorden, wordt beter aansluiting gevonden bij de financiële verwerking en de verantwoording aan het Rijk.

Als er sprake is van blijvende ongeschiktheid en inwoners niet in staat zijn om volledige arbeid in een normaal tempo te verrichten, helpen we hen via WSW-plaatsen aan structureel werk. De vernieuwde WSW biedt ons voldoende mogelijkheden om voor die categorie werknemers aansluiting te creëren. Vanuit de WSW worden werknemers zo veel mogelijk doorgeleid naar regulier werk of ondergebracht bij reguliere werkgevers via detacheringsbanen. Om de wachtlijst versneld terug te dringen, is extra geld ingezet uit het werkdeel WWB (participatiebudget). Eind 2010 beoordelen we of ook voor 2011 extra inzet noodzakelijk is.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6200	Economische zaken	660	693	641	641	636	637
6210	Weekmarkt	50	34	36	36	36	35
6430	WWB	6.576	6.357	7.396	7.478	7.476	7.496
6432	Overige uitkeringen	855	842	303	306	308	310
6436	Uitstroombestovoring	1.819	1.645	1.518	1.526	1.517	1.513
6438	Gesubsidieerd werk (Wiw/id)						
		9.960	9.571	9.894	9.987	9.973	9.991
Baten							
6200	Economische zaken	26					
6210	Weekmarkt	24	30	30	30	30	30
6430	WWB	4.604	5.017	5.569	5.646	5.724	5.725
6432	Overige uitkeringen	826	762	771	780	789	792
6436	Uitstroombestovoring	1.803	1.002	1.018	1.018	1.018	1.018
6438	Gesubsidieerd werk (Wiw/id)						
		7.283	6.811	7.388	7.474	7.561	7.565
	Saldo (- = nadeel)	-2.677	-2.760	-2.506	-2.513	-2.412	-2.426
Mutaties reserves							
Toevoeging reserve:							
6200	Economische zaken	60	60				
6210	Weekmarkt						
6430	WWB						
6432	Overige uitkeringen						
6436	Uitstroombestovoring						
6438	Gesubsidieerd werk (Wiw/id)						
		60	60	0	0	0	0
Onttrekking reserve:							
6200	Economische zaken	248	90				
6210	Weekmarkt						
6430	WWB		113				
6432	Overige uitkeringen						
6436	Uitstroombestovoring	48	85				
6438	Gesubsidieerd werk (Wiw/id)						
		296	288	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-2.441	-2.532	-2.506	-2.513	-2.412	-2.426

2.1.10 Onderwijs

Programmabeschrijving

De wet draagt de gemeente een aantal onderwijstaken op. Naast het handhaven van de leerplicht en het organiseren van leerlingenvervoer is de belangrijkste onderwijstaak het adequaat huisvesten van alle scholen. Ook het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van volwasseneneducatie vinden hun basis in de wet. Wij voeren deze taken uit als onderdeel van ons lokale onderwijsbeleid. Hiermee bevorderen wij dat meer mensen op zijn minst een startkwalificatie behalen.

Scholen hebben een belangrijke sociale functie en fungeren als ontmoetingsplaats in de wijk. De KempenCampus is een eigentijds en kwalitatief hoogstaand complex waar het voortgezet onderwijs zich clusterd. Hiermee verschaft Veldhoven niet alleen de eigen bewoners, maar ook de regio een aantrekkelijk onderwijsaanbod.

Algemene doelstelling

Wij stellen jongeren tot 23 jaar in staat om primair en voortgezet onderwijs te volgen en bieden mogelijkheden voor volwasseneneducatie.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten onderwijs

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
10.1	Alle scholen in Veldhoven beschikken over adequate huisvesting, waarin zij verantwoord onderwijs kunnen geven	Aantal scholen zonder adequate huisvesting is in 2014 gelijk aan 0	Aantal scholen zonder adequate huisvesting in Veldhoven
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Afdeling MSO
10.2	Afname van het schoolverzuim	Het aantal geregistreerde gevallen van schoolverzuim per onderwijscategorie (primair, voortgezet, etc.) neemt de komende vier jaar af	Aantal geregistreerde gevallen schoolverzuim per jaar
Bron:	Programmabegroting 2008	Programmabegroting 2008	Verslag CFI
10.3	Volwassenen die tot de specifieke doelgroepen (o.a. laaggeletterden en inburgeraars) behoren, brengen hun maatschappelijke en economische positie op het gewenste niveau via volwasseneneducatie	Voldoende deelname aan de mogelijkheden voor volwasseneneducatie die Veldhoven biedt	Aantal deelnemers aan volwasseneneducatie
Bron:	Kadernota 2009	Programmabegroting 2008	ROC
10.4	Terugdringen onderwijsachterstand in de voorschoolse periode en bij specifieke doelgroepen (Roma)	a. Deelname aan VVE programma's vergroten ten opzichte van het voorgaand jaar b. De deelname van Roma-jongeren aan regulier onderwijs neemt toe, waardoor deelname aan	a. Aantal deelnemers b. Deelname aan specifieke trajecten

specifieke trajecten afneemt t.o.v. vorig jaar			
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Afdeling MSO
10.5	Verbetering binnenmilieu basisonderwijs en speciaal onderwijs	a. In 2013 voldoen alle bestaande permanente schoolgebouwen aan de normen volgens "kwaliteitsklasse B" (volgens deskundigen een redelijk en voldoende niveau) b. Alle nieuwe scholen worden gebouwd volgens "kwaliteitsklasse A" (volgens deskundigen een goed niveau)	Aantal scholen die voldoen aan kwaliteitsklasse A respectievelijk B, ten opzichte van het totaal aantal scholen
Bron:	Nota verbetering binnenmilieu basisonderwijs en speciaal onderwijs	Nota verbetering binnenmilieu basisonderwijs en speciaal onderwijs	Afdeling MSO
10.6	Terugdringen aantal vroegtijdig schoolverlaters	Per 2014 is het aantal vroegtijdig schoolverlaters teruggedrongen tot ten hoogste 60% van referentiejaar 2008	Aantal vroegtijdig schoolverlaters t.o.v. 2008
Bron:	Aangenomen motie PvdA inzake actieplan voortijdig schoolverlaten	Aangenomen motie PvdA inzake actieplan voortijdig schoolverlaten	Afdeling MSO
10.7	Verbeteren van een aaneengesloten en doorlopende ontwikkeling voor 0 – 23 jarigen	De overgang en afstemming tussen instellingen voor educatie, opvang en zorg voor 0 – 23 jarigen en tot en met het halen van een startkwalificatie is verbeterd	Aantal instellingen met sluitende afspraken over doorlopende ontwikkeling
Bron:	Kadernota Lokaal Educatief Beleid 2009-2010	Kadernota Lokaal Educatief Beleid 2009-2010	Afdeling MSO

Producten

De onderstaande tabel toont de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleids­effect
6250	Primair onderwijs	1, 5, 7
6251	Openbaar onderwijs	1, 5
6252	Speciaal onderwijs	1, 5, 7
6253	Voortgezet onderwijs	1, 6, 7
6254	Volwasseneneducatie	3, 7
6255	Leerplicht	2, 7
6256	Leerlingenvervoer	2, 4
6257	Onderwijsranddiensten	4
6258	Bestrijding onderwijsachterstanden	4, 7
6259	Natuur- en milieueducatie	*
6260	Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang	4, 7

* Het product natuur- en milieueducatie voldoet wel aan de effectdoelstelling van programma Milieu en duurzaamheid (8).

6250 Primair onderwijs

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van basisscholen. Onder dit product verantwoorden wij de huisvesting van het primair onderwijs in Veldhoven. Wij ontvangen hiervoor gelden in het gemeentefonds, en stellen jaarlijks een huisvestingsprogramma en een meerjarenraming van de huisvestingskosten op. De investeringen voor het jaar 2011 zijn opgenomen in het huisvestingsprogramma 2011, dat medio 2010 door het college wordt vastgesteld. Omdat de projecten voor de brede scholen Noord, Midden en Zuid (Op Dreef) zich tegelijkertijd aandienen, is er gekozen voor een intensieve samenwerking op bestuurlijk niveau met het onderwijs en de welzijnsinstellingen. Deze samenwerking vindt plaats binnen de Regiegroep Onderwijs, waarin de gemeente samen met de genoemde organisaties zitting heeft. Deze regiegroep verzorgt de coördinatie van de verschillende processen die nodig zijn om de brede scholen op te richten en bewaakt de voortgang.

Brede school

De afgelopen jaren is er gewerkt aan het 'totale bouwwerk' van Brede School Veldhoven. Alle partners zoals schoolbesturen, scholen, kindpartijen, welzijnsinstellingen en overige instellingen die met jeugd te maken hebben, tekenden een samenwerkingsovereenkomst. Deze overeenkomst vormt samen met de daaraan gekoppelde beleidsmatrix de basis van het netwerk Brede School Veldhoven. Alle partners committeerden zich aan negentien geformuleerde resultaten. Een aantal van de organisaties uit dit netwerk wordt gezamenlijk gehuisvest in een drietal multifunctionele accommodaties (MFA's). Via Burap I 2010 is voor de MFA Zuid voor de jaren 2010, 2011 en 2012 een voorbereidingskrediet opgenomen. Voor de MFA Midden was al eerder een dergelijk krediet beschikbaar gesteld.

MFA Noord

Bij het vaststellen van de gemeentebegroting 2010 stemde de raad in met de kredietverlening voor de bouw van de MFA Noord. Hiervoor is een krediet beschikbaar gesteld van bijna € 12,7 miljoen. In de MFA Noord worden de volgende partners gehuisvest: basisschool Dick Bruna, peuterspeelzaalwerk, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, consultatiebureau, wijkaccommodatie en een afdeling voor kinderen met extra zorgbehoeften zoals speciaal (basis)onderwijs. Voor het ontwerp en de bouw van de MFA is, op basis van een Europese aanbesteding, in december 2009 een contract gesloten. De oplevering staat gepland voor het najaar van 2011.

Binnenmilieu

De gemeenteraad stelde in juli 2009, in het kader van de kredietcrisis, € 1,4 miljoen beschikbaar voor de verbetering van het binnenmilieu in bestaande permanente schoolgebouwen die niet opgaan in een brede school. De uitvoering van de maatregelen liep vertraging op omdat ze extra exploitatiegevolgen hebben, met name voor schoolbestuur Veldvest. Het schoolbestuur moet zich hierover beraden, ook vanwege de algehele financiële situatie bij Veldvest. Over eventuele (financiële) gevolgen van deze vertraging wordt nog gerapporteerd. De uitvoering van deze maatregelen heeft een directe relatie met de ontwikkelingen rondom brede scholen en met de verbreding van basisscholen. Daarom worden de maatregelen bij voorkeur in combinatie met elkaar uitgevoerd.

6251 Openbaar onderwijs

De gemeente draagt zorg voor voldoende openbaar basisonderwijs. Veldhoven heeft één openbare basisschool: Dick Bruna. Het bestuur van deze school is per 19 december 2008 overgedragen aan Stichting De Kempen, een organisatie voor openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs. De gemeente vervult hoofdzakelijk een

toezichthoudende rol. De portefeuillehouder vertegenwoordigt de gemeente in het regionale bestuur. De kosten van huisvesting worden verantwoord op het product primair onderwijs (6250).

Basisschool Dick Bruna groeit uit zijn jasje vanwege een toenemend aantal leerlingen. Totdat de MFA Noord opent, ligt de oplossing voor dit probleem in het overplaatsen van de bestaande noodlokalen van De Polders naar Kemphaan. De kosten daarvan bedragen eenmalig € 135.000,-, inclusief het herstel van het groen in De Polders. De raad stelde hiervoor middelen beschikbaar via Burap I 2010.

6252 Speciaal onderwijs

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen. Zij krijgt hiervoor gelden gestort in het gemeentefonds. Jaarlijks worden een huisvestingsprogramma en een meerjarenraming van de huisvestingskosten opgesteld. De door het college goedgekeurde investeringen zijn opgenomen in het huisvestingsprogramma 2011, dat medio 2010 wordt vastgesteld.

De Zwengel

De Zwengel is een school voor langdurig zieke kinderen. In 2007 nam de school de nieuwbouw aan de Platanenlaan in gebruik. Deze staat naast het gebouw van Herlaarhof, een instelling waar veel kinderen van de school een behandeling volgen. Door een toename van het aantal leerlingen kampt de school naar verwachting over enkele jaren met een ruimteprobleem.

Prins Willem-Alexanderschool

Het college van burgemeester en wethouders wees in 2008 de Sterrenlaan aan als locatie voor de Prins Willem-Alexanderschool (PWA-school). Dit project valt ook binnen de aansturing van de Regiegroep Onderwijs. Op basis van een onderzoek door de Werkgroep Speciaal Onderwijs, besloot het college op 18 augustus 2009 om de rapportage van de werkgroep te hanteren als leidraad voor de verdere uitwerking van de plannen voor Brede School Veldhoven. Voor de leerlingen van 4 tot 12 jaar liggen er kansen op het gebied van passend onderwijs, de samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs, en het aanbod van dagarrangementen. Ook wordt tegemoetgekomen aan de doelstelling voor thuisnabij onderwijs. Dit leidde tot een splitsing tussen de afdelingen SO en VSO van de PWA-school. De MFA Noord en de MFA Midden krijgen een afdeling voor kinderen met extra zorgbehoeften. Het gaat dan om kinderen van De Verrekijker (speciaal basisonderwijs), de PWA-school en kinderen die nu speciaal onderwijs volgen in Eindhoven.

Voor leerlingen van 12 tot 20 jaar ontstaan deze kansen als er een voorziening komt in Zilverackers, dicht bij de KempenCampus. Via Burap I van 2010 is voor 2010 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

6253 Voortgezet onderwijs

Sinds 1997 is de gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting van de school voor voortgezet onderwijs (Sondervick College). De raad besloot op 20 december 2004 een krediet te verlenen van bijna € 52 miljoen voor de realisatie van huisvestingsvoorzieningen voor het Sondervick College, en zowel binnen- als buitensportvoorzieningen op de KempenCampus. De KempenCampus opende zijn deuren in september 2007. Vanwege een samenhangend aanbod van activiteiten ziet het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de KempenCampus als een brede school voor voortgezet onderwijs.

6254 Volwasseneneducatie

Het budget voor volwasseneneducatie dat de gemeente van het Rijk ontvangt, daalde vanaf 2010 van € 450.000,- naar € 312.500,- per jaar. Wij gaan ons nog bezinnen over hoe we in de toekomst budgettair neutraal met deze ontwikkeling omgaan, vandaar dat dit niet is opgenomen in tabel 1.

Het kabinet kondigde aan de rijksbijdrage vanaf 2011 nog verder te korten. Voor de uitvoering van de educatie sluit de gemeente een contract met de school voor volwasseneneducatie (Ster College). Via een breed aanbod van cursussen op het gebied van lezen en schrijven, rekenen en digitale vaardigheden investeren we in de basisvaardigheden van kwetsbare, laaggeschoolde groepen en (jong)volwassenen die door omstandigheden hun kans hebben gemist. Daarnaast wordt het educatiebudget gebruikt voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), dat volwassenen de kans biedt om alsnog een vmbo-, havo- of vwo-diploma te halen. Met vavo voorkomen we veel voortijdig schoolverlaten én leveren we een belangrijke bijdrage aan de toename van het aantal mensen met een startkwalificatie. Vooral jongeren van 18 tot 23 jaar maken gebruik van dit onderwijs. Educatief centrum De Parasol biedt een divers en groot aanbod aan cursussen en activiteiten en richt zich daarmee op volwasseneneducatie, -vorming en –ontwikkeling. De doelgroep omvat alle inwoners van Veldhoven met een gemiddeld scholingsniveau.

Met het project Laaggeletterden (uitgevoerd door het Ster College) draagt de gemeente vanaf 2007 bij aan het terugdringen van het aantal laaggeletterden. Zo werken we bovendien aan een hogere participatiegraad. In 2010 is dit project geëvalueerd. De doelstelling voor Veldhoven was het aantal deelnemers in de periode 2007-2010 verhogen tot 34. Met een aantal van 55 haalden we deze doelstelling ruimschoots.

De gemeenten ontvangen vanaf 1 januari 2009 één budget om mensen te stimuleren deel te nemen aan inburgering, werk of school: het zogeheten participatiebudget. Ook de middelen die binnenkomen voor volwasseneneducatie zijn hierin ondergebracht. Voor de gemeente Veldhoven betekent dit dat er interne afspraken moeten komen over gezamenlijk beleid, ontschotting van middelen en verantwoordelijkheden. Het participatiebudget biedt meer mogelijkheden om middelen in te zetten voor onder meer vavo.

Vanaf 2010 ontvangt de gemeente € 312.500,- per jaar. Dit betekent een aanzienlijke korting op het educatiebudget. Hierdoor is het educatiebudget voor 2010 al snel uitgeput, eens te meer omdat het gebruik ervan is toegenomen. Door een interne verschuiving binnen het participatiebudget zijn extra middelen ingezet, waardoor de cursussen in de tweede helft van 2010 kunnen doorgaan. Met het Ster College stellen we strengere beleidsregels op voor onder meer de toelating van deelnemers en de duur van de scholingstrajecten.

6255 Leerplicht

Het doel van de leerplicht is garanderen dat kinderen naar school gaan en daar goed worden voorbereid op hun functioneren in de samenleving, nu en in de toekomst.

De aandacht voor leerplicht en voortijdig schoolverlaten is de laatste jaren toegenomen, zowel landelijk als lokaal. Zo is op 1 augustus 2007 de kwalificatieplicht voor jongeren tot 18 jaar ingevoerd. Dit om het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie terug te dringen. Voor jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie komt er naar verwachting een informatie- of meldingsplicht aan gemeenten.

Door de bovenstaande ontwikkelingen nemen de werkzaamheden op het terrein van de leerplicht toe. In de eerste helft van 2008 ontving de raad een notitie over

leerplicht met daarin een toelichting van alle taken en dus het beleid op dit terrein. De gemeenteraad stelde in juli 2009 het actieplan 'Voortijdig Schoolverlaten' vast. Dit houdt in dat Veldhoven naast het convenant Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) vanaf september 2009 ook aan de slag is gegaan met een gericht actieplan om het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in vier jaar met 40% terug te dringen (zie ook nota 'Leerplicht en voortijdig schoolverlaten'). Alle actiepunten in het actieplan worden inmiddels uitgevoerd. Denk daarbij aan een time-outvoorziening, intensivering zwaar dyslectische leerlingen en een buddyproject. Om hieraan handen en voeten te geven, werken we samen met diverse instellingen. Vooral het Sondervick College is een belangrijke partner.

6256 Leerlingenvervoer

De gemeente is verantwoordelijk voor de vervoersvoorzieningen in het primair, speciaal en voorgezet onderwijs. Voor de uitvoering hiervan is de verordening 'Leerlingenvervoer gemeente Veldhoven' vastgesteld. Per 1 augustus 2007 zijn er overeenkomsten gesloten met drie vervoersbedrijven voor de duur van vier jaar. Een aantal jaren op rij stegen de kosten van leerlingenvervoer sterk, maar sinds 2009 is er sprake van een kentering. Dat jaar werd er € 195.000,- minder uitgegeven dan geraamd. De belangrijkste oorzaak: een afname van het aantal verre taxiriten. Op dit moment ziet het ernaar uit dat ook 2010 voordelig uitpakt. De tweede helft van het schooljaar 2009-2010 valt immers in het boekjaar 2010. Daarom is in Burap I een voordeel gemeld van € 100.000,-.

In principe bestaat altijd het risico dat in de loop van het jaar de kosten toch weer toenemen, zeker bij de aanvang van het nieuwe schooljaar. Leerlingenvervoer is een opneindregeling. Dus een terecht beroep kan niet worden geweigerd.

Vanwege de problemen met het taxibedrijf Botax BV, besloot het college een kwaliteitscontrolebureau in te schakelen. De raad stelde daarvoor middelen beschikbaar. Het streven was om de opdracht nog voor de start van het schooljaar 2009-2010 uit te besteden. In de Voorjaarsnota 2011 besloot de gemeenteraad om het bedrag van € 22.000,- voor kwaliteitscontrole te bezuinigen.

6257 Onderwijsranddiensten

Via een meerjarige budgetovereenkomst stelt de gemeente middelen beschikbaar aan de Veldhovense scholen voor primair en speciaal onderwijs. Die middelen zijn bestemd voor de volgende randdiensten:

- schoolzwemmen;
- kunstzinnige vorming.

Bij de budgetonderhandelingen voor de periode 2009-2011 werd duidelijk dat Veldvest over onvoldoende middelen beschikt om het schoolzwemmen op het wenselijke niveau uit te voeren. De raad besloot daarom om vanaf 2010 aanvullende middelen beschikbaar te stellen.

Als gevolg van gewijzigd rijksbeleid is na een afbouwperiode van drie jaar de subsidiëring van de schoolbegeleiding stopgezet. In regionaal verband zijn hierover afspraken gemaakt. De raad besloot bij het vaststellen van de 'Kadernota Lokaal Educatief Beleid 2009-2013' om de middelen voor schoolbegeleiding vanaf 2010 in te zetten voor de uitvoering van het beleid.

6258 Bestrijding onderwijsachterstanden

De gemeente ontvangt een specifieke uitkering voor de bestrijding van de gemeentelijke onderwijsachterstanden (GOA-beleid). De gemeenteraad stelde in november 2006 het 'Onderwijsachterstandenplan 2006-2010' vast. Een van de speerpunten van het onderwijsachterstandenbeleid is de voor- en vroegschoolse

educatie (VVE). Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het voorschoolse deel van de VVE; schoolbesturen voor het vroegschoolse deel.

Op 1 augustus 2010 ging de wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKE) in. Door harmonisatie van de regelgeving voor voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzalen en kinderopvang) verbeteren de voorzieningen voor jonge kinderen op een aantal punten. Dit leidt tot meer en betere voorschoolse educatie (VVE). Ook zijn er voor ouders van doelgroepkinderen minder financiële drempels om deel te nemen aan VVE-programma's. De gemeente heeft de opdracht om te zorgen voor:

- voldoende kwaliteit van het reguliere peuterspeelzaalwerk;
- een dekkend en hoogwaardig aanbod van VVE in de voorschoolse periode;
- toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie;
- jaarlijks overleg binnen de gemeente en het maken van afspraken over VVE met schoolbesturen, kindercentra, peuterspeelzalen en andere instellingen.

De gemeente ontvangt naar verwachting vanaf 2011 minder middelen voor de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid. Een eerste voorlopige berekening laat een korting zien van € 28.000,-. Zodra het ministerie dit bedrag definitief vaststelt, rapporteren wij u hierover in de burap.

De raad besloot bij het vaststellen van de 'Kadernota Lokaal Educatief Beleid 2009-2013' om de middelen voor schoolbegeleiding vanaf 2010 in te zetten voor de uitvoering van het Lokaal Educatief Beleid. Dit is nodig om het beleid op het gewenste niveau uit te voeren.

6259 Natuur- en milieueducatie

Met de ondersteuning van een tweetal vrijwilligersorganisaties wil de gemeente Veldhoven haar inwoners informeren over milieu- en natuuraspecten van de leefomgeving. Deze twee organisaties zijn IVN Veldhoven en Vogelwerkgroep De Kempen. Met deze verenigingen is een budgetafpraak gemaakt.

Natuur- en milieueducatie komt ook aan de orde in het milieubeleidsplan (programma 8). In 2008 ging er veel aandacht uit naar communicatie over de 'Quickscan Flora en Fauna', die in 2007 werd afgerond. Daarnaast werden de projecten Groene Voetstappen en de Nacht van de Nacht georganiseerd.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidies voor 2011 en verder staat in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6260 Peuterspeelzaalwerk / kinderopvang

Peuterspeelzaalwerk

Hierbij gaat het om het bieden van een veilige en algemeen toegankelijke speel- en ontmoetingsplaats voor jonge kinderen en hun ouders. Een prikkelende speelplek naast de mogelijkheden thuis, waar kinderen zich ontplooien (sociaal, cognitief, motorisch en creatief) onder stimulerende begeleiding. De gemeente streeft naar betaalbare, goed verspreide en betrouwbare voorzieningen met voldoende capaciteit.

In lijn met de verordening 'Kwaliteitsregels peuterspeelzalen' zijn alle peuterspeelzalen per 1 augustus 2009 geprofessionaliseerd. Voor de peuterspeelzalen De Speelberg en De Tamboerijn kreeg deze professionaliseringsslag vorm en inhoud via een overname door Kinderopvang Nummereen.

Kinderopvang

Ouders in staat stellen arbeid met zorg te combineren; daar draait het om bij kinderopvang. Op 1 januari 2005 ging de Wet kinderopvang in. Deze wet, die de combinatie van werken en zorg ondersteunt, bepaalt dat ouders, werkgevers en overheid samen de kosten van kinderopvang dragen. Hierdoor veranderden de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente. Het accent van de inspanningen van de gemeente ligt op:

- zorgen voor samenhang en samenwerking tussen kinderopvang en andere jeugdvoorzieningen;
- toezicht houden op de kwaliteit van de kinderopvang en het handhaven hiervan;
- het bijhouden van het landelijke register van de kindercentra in de gemeente;
- het financieren van een tegemoetkoming in de kosten voor zogeheten doelgroepouders, waarvoor het Rijk een tegemoetkoming in het gemeentefonds stort.

Per 1 januari 2010 wijzigde de Wet kinderopvang op het gebied van gastouderopvang aanzienlijk. Er komt een landelijk register waarin zowel gastouders als gastouderbureaus ingeschreven moeten staan. De GGD gaat beide groepen inspecteren. Bij het opstellen van deze begroting zijn die wijzigingen nog niet volledig bekend. Ook wordt van de gemeente verwacht dat zij het ondernemingsklimaat voor kindercentra stimuleert.

Opmerking

Lokaal Educatief Beleid

De raad stelde eind 2009 de 'Kadernota Lokaal Educatief Beleid 2009-2013' vast. In 2010 wordt het uitwerkingsplan van de nota inclusief financiële consequenties vastgesteld. De financiële consequenties kunnen naar verwachting gedekt worden uit de middelen voor schoolbegeleiding die vanaf 2010 vrijkomen. Er is een toenemende samenhang tussen jeugdbeleid en lokaal educatief beleid. Het ligt dan ook voor de hand om in de toekomst één integrale nota voor jeugd en onderwijs op te stellen. Zie ook programma 6 Zorg, product jeugdbeleid (6400).

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6250	Primair onderwijs	2.338	2.556	2.480	2.749	2.669	2.682
6251	Openbaar onderwijs	2	4	5	5	5	5
6252	Speciaal onderwijs	263	574	289	285	267	265
6253	Voortgezet onderwijs	5.007	2.822	2.693	2.658	2.620	2.583
6254	Volwasseneneducatie	576	543	547	599	603	608
6255	Leerplicht	376	510	513	521	471	468
6256	Leerlingenvervoer	555	561	630	635	640	645
6257	Onderwijsranddiensten	279	284	281	283	285	287
6258	Bestrijd. onderw. achterstanden	146	213	233	131	131	131
6259	Natuur- en milieueducatie	24	24	24	25	25	25
6260	Peuterspeelz. werk/kind. opv.	414	432	441	445	446	449
		9.980	8.523	8.136	8.336	8.162	8.148
Baten							
6250	Primair onderwijs	51			66	361	297
6251	Openbaar onderwijs						
6252	Speciaal onderwijs						
6253	Voortgezet onderwijs		241	2	3	5	5
6254	Volwasseneneducatie	411	422	429	435	441	441
6255	Leerplicht	12					
6256	Leerlingenvervoer	2	4	4	4	4	4
6257	Onderwijsranddiensten						
6258	Bestrijd. onderw. achterstanden	86	70	71	72	73	73
6259	Natuur- en milieueducatie						
6260	Peuterspeelz. werk/kind. opv.						
		562	737	506	580	884	820
	Saldo (- = nadeel)	-9.418	-7.786	-7.630	-7.756	-7.278	-7.328

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Mutaties reserves							
	<i>Toevoeging reserve:</i>						
6250	Primair onderwijs	2.799	8.825	11.656	353	1.684	360
6251	Openbaar onderwijs						
6252	Speciaal onderwijs	28					
6253	Voortgezet onderwijs	444	95				
6254	Volwasseneneducatie						
6255	Leerplicht						
6256	Leerlingenvervoer						
6257	Onderwijsranddiensten						
6258	Bestrijd. onderw. achterstanden						
6259	Natuur- en milieueducatie						
6260	Peuterspeelz. werk/kind. opv.						
		3.271	8.920	11.656	353	1.684	360
	<i>Onttrekking reserve:</i>						
6250	Primair onderwijs	3.454	9.025	11.912	748	2.203	895
6251	Openbaar onderwijs						
6252	Speciaal onderwijs	139	89	94	93	76	76
6253	Voortgezet onderwijs	3.444	1.004	936	936	936	936
6254	Volwasseneneducatie		1	1			
6255	Leerplicht	25					
6256	Leerlingenvervoer						
6257	Onderwijsranddiensten						
6258	Bestrijd. onderw. achterstanden		100	103			
6259	Natuur- en milieueducatie						
6260	Peuterspeelz. werk/kind. opv.	4					
		7.066	10.219	13.046	1.777	3.215	1.907
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-5.623	-6.487	-6.240	-6.332	-5.747	-5.781

2.1.11 Kunst en cultuur

Programmabeschrijving

Wij bieden een gevarieerd pakket van voorzieningen om mensen in contact te brengen met kunst- en cultuuruitingen en hun actieve deelname daaraan te bevorderen. Zo kunnen zij zich ontplooiën, elkaar ontmoeten en hun vrije tijd zinvol besteden. Bovendien dragen kunst en cultuur bij aan een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor individuen en bedrijven. We voldoen aan onze wettelijke taak om het cultureel erfgoed, zoals de rijksmonumenten, kunstwerken en grafheuvels, te beschermen.

Algemene doelstelling

Wij stellen inwoners in staat om actief en passief deel te nemen aan kunst en cultuur en beschermen ons cultureel erfgoed.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten kunst en cultuur

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
11.1	Inwoners van Veldhoven worden in staat gesteld om actief en passief deel te nemen aan kunst, cultuur en evenementen	Het aantal leden van gesubsidieerde amateurkunstverenigingen en de bibliotheek, het aantal cursisten van de muziekschool en het aantal bezoekers van het theater, het museum en de gesubsidieerde evenementen blijft minimaal gehandhaafd op het niveau van 2008	Het aantal leden van gesubsidieerde amateurkunstverenigingen en de bibliotheek, het aantal cursisten van de muziekschool, het aantal bezoekers van het theater, het museum en gesubsidieerde evenementen
Bron:	Kadernota 2010	Kadernota 2011	Afdeling MSO
11.2	Inwoners in staat stellen kennis te nemen van goed onderhouden beeldende kunstuitingen in de openbare ruimte	Het aantal kunstwerken in de openbare ruimte blijft op het niveau van 2009, namelijk 66	Het aantal kunstwerken in de openbare ruimte
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	Afdeling MSO
11.3	Inzicht in de archeologische waarde van vondsten in de bodem van de gemeente Veldhoven	Bij elke archeologische vondst wordt de archeologische waarde ervan bepaald	Het aantal archeologische vondsten waarvan de archeologische waarde is vastgesteld ten opzichte van het totaal aantal archeologische vondsten
Bron:	Nota archeologische monumentenzorg Veldhoven	Nota archeologische monumentenzorg Veldhoven	Afdeling MSO

Producten

De onderstaande tabel toont de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleideffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleideffect. Onder de tabel staat een toelichting per

product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleids­effect
6300	Bibliotheek	1
6301	Muziekschool	1
6302	Beeldende kunst	2
6303	Kunst- en cultuurbeleid	1, 2
6304	Cultuureducatie	1
6305	Lokale omroep	1
6306	Theater De Schalm	1
6307	Cultuurhistorie	1, 2
6308	Evenementen	1
6309	Amateurkunst	1
6310	Gemeentelijke en rijksmonumenten	1, 3

6300 Bibliotheek

Binnen dit product draait het om de instandhouding van een voorziening voor de spreiding van taal- en letterkundige en audiovisuele producten (Openbare Bibliotheek Veldhoven). De activiteiten die de bibliotheek in 2011 uitvoert, zijn in lijn met de gemeentelijke opdracht voor de jaren 2009 tot en met 2011.

In 2009 besloot de gemeenteraad om de bibliotheek middelen ter beschikking te stellen om de openingstijden te verruimen. Daarnaast kreeg de bibliotheek de ruimte om de wettelijk verplichte leenrechtvergoeding te bekostigen en de collectie te actualiseren.

In 2010 besloot de gemeenteraad om voor de jaren 2010 en 2011 1,5% boven op de reguliere index te compenseren, om de bibliotheek tegemoet te komen in de loonkosten.

Onder dit product valt ook een subsidie uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidie voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6301 Muziekschool

Dit product behelst de instandhouding van een instelling voor muziekonderwijs, de Veldhovense Muziekschool/Art4u. Deze stichting biedt de volgende diensten aan: algemene muzikale vorming, instrumentonderwijs, opleiding van korps- en koorleerlingen en opleidings- en oefenfaciliteiten voor popmuziek. De muziekschool verzorgt ook steeds meer kortlopende cursussen, zoals muziek op schoot, Afrikaans slagwerk en singing in de sixties. Verder heeft de instelling een coördinerende rol in het korenplatform en stelt zij faciliteiten beschikbaar aan de Veldhovense Revue. De activiteiten die de muziekschool in 2011 uitvoert, zijn in lijn met de gemeentelijke opdracht voor de jaren 2009 tot en met 2011.

In 2010 besloot de gemeenteraad om voor de jaren 2010 en 2011 1,5% boven op de reguliere index te compenseren, om de muziekschool tegemoet te komen in de loonkosten.

In juni 2007 besloot de gemeenteraad om een deel van het Kempisch Centrum voor Muziek en Dans in de Veldhovense Muziekschool te verweven. Dit besluit vermeldt nadrukkelijk dat deze invlechting voor Veldhoven budgettair neutraal verloopt. Belangrijk is dat het personeel van de drie muziekscholen onder dezelfde cao valt. Hiernaar wordt in 2010 onderzoek gedaan. De uitkomsten van dat onderzoek worden naar verwachting in 2011 doorgevoerd.

Onder dit product valt ook een subsidie uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidie voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6302 Beeldende kunst

Dit product omvat de instandhouding en uitbreiding van de gemeentelijke kunstcollectie en de instandhouding van de expositieruimte in het gemeentehuis.

De gemeentelijke expositieruimte wordt geëxploiteerd onder de vlag van Museum 't Oude Slot. Een programmaraad stelt het programma samen.

Aan de hand van een uitgebreide inventarisatie in 2008, startte in 2009 het planmatig onderhoud van de kunstwerken in de openbare ruimte. In 2010 ging dit onderhoud verder. Niet alle kunstwerken worden tegelijkertijd in het planmatig onderhoud meegenomen. Daarom gaan deze werkzaamheden ook in 2011 door.

In 2009 zijn de voorbereidingen getroffen voor de realisatie van diverse kunstwerken in de openbare ruimte, waaronder die op de KempenCampus en bij het milieustation Habraken. In 2010 is Wuivend Gras, het kunstwerk bij het milieustation, opgeleverd en kreeg een kunstenaar de opdracht om een definitief ontwerp te maken voor het kunstwerk op de KempenCampus. Dat werk is naar verwachting in 2011 gereed.

In de Voorjaarsnota 2011 nam de gemeenteraad een aantal bezuinigingsmaatregelen. Een ervan is het besluit om voor de jaren 2011-2014 € 33.000,- minder aan de reserve beeldende kunsten toe te voegen. De reserve bevat na dit voorstel nog voldoende middelen om aan de lopende verplichtingen op het gebied van onderhoud en projecten te voldoen. Als gevolg van deze bezuiniging wordt het beeldendekunstbeleid deze jaren op een aanzienlijk lager pitje gezet.

6303 Kunst- en cultuurbeleid

Het kunst- en cultuurbeleid richt zich op het behoud van cultuurgood dat voor de gehele gemeenschap – of een deel daarvan – van waarde is en de eigen identiteit tot uitdrukking brengt en levend houdt. Verder richt het zich op het bevorderen van een voortgaande presentatie, productie, ontwikkeling en vernieuwing. Het beleid creëert voorwaarden voor een brede deelname aan cultuur, zowel in actieve als in passieve zin. Daarbij is het zaak om de diversiteit in de bevolkingssamenstelling te vertalen in een pluriform, multicultureel aanbod. Het beleid is voorwaardenscheppend en heeft als doel het in stand houden van een voorzieningenniveau dat bij de omvang en het profiel van Veldhoven past.

De huidige nota 'De vooruitgang van de cultuur' vormde de basis voor het kunst- en cultuurbeleid in de periode 2006-2010. Normaal gesproken zouden de voorbereidingen van een nieuwe nota al in 2010 gestart zijn. Vanwege de vacaturestop is het openstellen van de vacature voor beleidsmedewerker voor onbepaalde tijd uitgesteld.

6304 Cultuureducatie

Onder dit product verstaan we het ondersteunen van kunst- en cultuureducatie in het primair en voortgezet onderwijs. Het uiteindelijke doel is een structurele inbedding van kunst en cultuur in het onderwijs.

In 2004 stelde het samenwerkingsverband van culturele instellingen en het onderwijs een 'bitboek' samen. Dit is een inventarisatie van ambities en mogelijkheden van de culturele instellingen enerzijds, en van vragen en mogelijkheden van het onderwijs anderzijds. Op basis van het bitboek hebben de betrokken instellingen afspraken gemaakt over een achtjarig plan voor de inrichting van de 'marktplaats cultuureducatie' in Veldhoven. In 2005 wees de provincie subsidie toe aan het plan, voor de periode 2005-2008. De gemeentelijke matchingsgelden bestaan uit het structurele bedrag voor het kunst- en cultuureducatieprogramma, de subsidiebijdrage aan de professionele instellingen en het bedrag dat is opgenomen in het product onderwijsranddiensten voor kunstzinnige vorming. Ook voor de periode 2008-2010 kreeg het plan subsidie. Bovendien stelde de provincie onlangs een subsidie beschikbaar voor de periode 2010 (maart)-2013.

6305 Lokale omroep

Dit product concentreert zich op de instandhouding van een lokale omroep om de inwoners van Veldhoven te informeren over lokale activiteiten op cultureel, politiek en maatschappelijk gebied en binnen het verenigingsleven. De gemeente ondersteunt de radio- en kabelkrantactiviteiten.

In februari 2007 besloot het commissariaat, na advies van de gemeenteraad, om de zendtijdmachtiging met vijf jaar te verlengen. In 2011 wordt bekeken of de zendtijdmachtiging opnieuw verlengd kan worden. De lokale omroep is nu gevestigd in D'n Tref, maar het ziet ernaar uit dat er medio 2011 nieuwe huisvesting nodig is in verband met stedenbouwkundige ontwikkelingen.

De zendmast is in 2009 verplaatst van Huize Merefelt naar De Ligt. Na de realisatie van de nieuwbouw van Huize Merefelt wil de lokale omroep de zendmast weer op het dak van het nieuwe gebouw plaatsen. De hoogte van De Ligt is namelijk niet voldoende voor een optimaal bereik. Wijziging van de locatie brengt kosten met zich mee. Daarover heeft de raad tijdens de begrotingsbehandelingen in november 2009 een besluit genomen.

Onder dit product valt ook een subsidie uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidie voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6306 Theater De Schalm

Binnen dit product draait het om de instandhouding van Theater De Schalm, zodat inwoners en bezoekers van Veldhoven diverse activiteiten op het gebied van podiumkunst en film wordt geboden. De populariteit van het theater vertaalt zich onder meer in een jaarlijks groeiend bezoekersaantal. De activiteiten die het theater in 2011 uitvoert, zijn in lijn met de gemeentelijke opdracht voor de jaren 2009 tot en met 2011.

In 2010 besloot de gemeenteraad om voor de jaren 2010 en 2011 1,5% boven op de reguliere index te compenseren, om het theater tegemoet te komen in de loonkosten.

In 2006 is de foyer van De Schalm aangepast om een deel van de arboproblematiek op te lossen. De uitkomsten van een in 2008 gehouden onderzoek naar de verschillende scenario's om een toekomstbestendig theater te realiseren, zijn in 2009 verder geconcretiseerd. Volgens het plan zou in november 2010, na aanvullende onderzoeken, een definitief besluit vallen over het toekomstscenario. De gemeenteraad nam echter in juli 2010 een motie aan waarin het college werd opgeroepen geen verder onderzoek te doen naar scenario 3. De strekking van de motie is namelijk dat de zogeheten minimumvariant (variant 1, arbomaatregelen) in het kader van Lijnen en Pleinen fase I wordt uitgevoerd. De belangrijkste overweging

daarbij was dat de structurele exploitatiekosten van scenario 3 te hoog zouden worden. Het streven is wel om de uitstraling van scenario 3 binnen het kader van Lijnen en Pleinen fase I te behouden.

Onder dit product valt ook een subsidie uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidie voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6307 Cultuurhistorie

Dit product is bedoeld om de inwoners van Veldhoven en omgeving in aanraking te brengen met cultuurhistorische voorwerpen en geschriften die meer inzicht geven in de woon- en leefomgeving in deze streek. Cruciaal daarin zijn Museum 't Oude Slot, Stichting Historisch Erfgoed Veldhoven en de Archeologische Werkgroep. De activiteiten die het museum in 2011 uitvoert, zijn in lijn met de gemeentelijke opdracht voor de jaren 2009 tot en met 2011.

Onder dit product vallen ook de subsidies voor het Sint Lambertusgilde en het Sint Ceciliagilde voor de huur van het schietterrein, evenals de subsidies voor de moleneigenaren.

Kort geleden stelde het museum een nieuw beleidsplan op. Naar aanleiding daarvan besloot de gemeenteraad in 2009 om het budget van het museum structureel te verhogen.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6308 Evenementen

Dit product behelst het ondersteunen van evenementen en volksfeesten, en het bevorderen van initiatieven om de bevolking van Veldhoven en omgeving in aanraking te brengen met belangrijke ontwikkelingen op het gebied van kunst en cultuur. Dit alles als waardevolle aanvulling op het bestaande aanbod.

De nota 'Evenementenbeleid' (2004) gaf al aan dat de belangstelling voor evenementen almaar groeit. In de jaren daarna zette die trend zich voort. Het aantal evenementen nam de laatste jaren toe. Dat gegeven wakkerde ook de discussie aan over het al dan niet subsidiëren van evenementen. In juli 2010 besloot de gemeenteraad om voor 2011 een incidentele subsidie te verlenen aan de evenementen Oranjemarkt, Kioskop en Literair Festival Veldhoven. Gezien de discussie over de bezuinigingen, moet nog bekeken worden of deze gemeentelijke ondersteuning na 2011 een vervolg krijgt. In nieuw beleid is een voorstel opgenomen om het Jeugdcarnaval financieel te ondersteunen, vooralsnog alleen voor 2011. Een terugkerend aspect in de verzoeken om extra middelen is de toenemende wet- en regelgeving, die het steeds lastiger maakt om binnen het beschikbare budget een evenement te organiseren.

In april 2010 is een informatienota evenementenbeleid aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarin staat dat in 2010 en 2011 de volgende onderzoeken plaatsvinden:

- Meer evenementen in het City Centrum?
- Meer evenementen in de Kromstraat?
- Parkeerprobleem tijdens evenementen.

Het grootste culturele evenement dat de gemeente ondersteunt, is het Cult & Tumult Festival. De organisatie hiervan was altijd in handen van een samenwerkingsverband. In 2009 kreeg het festival echter te kampen met zaken die om een andere

organisatievorm vroegen. Ook werd duidelijk dat de gemeente in de oude opzet te veel petten tegelijk op had, namelijk die van subsidiënt, medeorganisator, vergunningaanvrager en –verlener, én handhaver. In de eerste maanden van 2010 is daarom gewerkt aan een nieuwe organisatievorm, waarna de Stichting Cult & Tumult is opgericht. De gemeente maakt niet alleen een subsidieafpraak met de nieuwe stichting, maar gaat hiermee ook een samenwerkingsovereenkomst aan. De nieuwe organisatievorm is een groeimodel. In 2011 worden bepaalde onderdelen nader uitgewerkt, bijvoorbeeld de financiële administratie.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6309 Amateurkunst

Onder dit product verstaan we het stimuleren van amateurs om in verenigingsverband theater, zang, muziek en/of beeldende kunst te beoefenen. Hierbij hebben we het over een grote doelgroep: één op de vier mensen beoefent een vorm van amateurkunst. De subsidies die onder dit product vallen, zijn bestemd voor de amateurverenigingen op de genoemde terreinen.

Voor de periode 2009-2011 zijn er opnieuw driejarige budgetafspraken gemaakt. Het aantal gesubsidieerde verenigingen is enigszins uitgebreid.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6310 Gemeentelijke en rijksmonumenten

Hieronder valt de zorg voor rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten. Het rijksmonumentenbeleid is overigens sterk afhankelijk van de budgetten die het Rijk hiervoor jaarlijks beschikbaar stelt.

Zoals vastgelegd in het raadsbesluit van december 2005, is er in 2006 en 2007 onderzoek verricht om gemeentelijke monumenten aan te wijzen. Medio 2008 besloot het college om in 2009 10 monumenten te selecteren uit een lijst van in totaal 42 monumenten. Na zorgvuldig overleg met de betrokkenen zijn er in 2009 uiteindelijk 8 panden aangewezen. Eén pand volgt later. Aanvankelijk was het de bedoeling dat de tweede fase (het aanwijzen van 20 andere panden als monument) in 2010 zou volgen, maar gezien de druk op de begroting is dat traject getemperd. In de Voorjaarsnota 2011 is besloten om de volgende 10 panden voorlopig nog niet aan te wijzen, hiermee wordt van 2011 tot en met 2014 jaarlijks € 56.000,- bezuinigd.

Sinds september 2007 is er een nieuwe archeologische wet van kracht, die de nodige consequenties heeft voor de gemeente. Deze zijn aangegeven in een nota die de raad in 2008 vaststelde.

Volgens de Wet op de archeologische monumentenzorg moet de gemeente erop toezien dat er bij bouwprojecten archeologisch onderzoek plaatsvindt. Dit geldt zowel voor grote projecten als voor kleinere, door particulieren uitgevoerde projecten, bijvoorbeeld in de achtertuin. In principe komen de kosten van het archeologisch onderzoek voor rekening van de ontwikkelaar. Het kan echter voorkomen dat de kosten voor opgraving zó hoog zijn dat de ontwikkelaar die nauwelijks (Wet op de archeologische monumentenzorg: redelijkheid en billijkheid) zelf kan opbrengen, bijvoorbeeld omdat er bijzondere zaken worden gevonden. Aanvankelijk werd verondersteld dat hiervoor een subsidieregeling in het leven zou worden geroepen, waarop particulieren een beroep konden doen. Nader onderzoek wees echter uit dat

het haast ondoenlijk is om in te schatten hoe vaak particulieren te maken krijgen met excessieve kosten en een beroep op de regeling doen. Daardoor is het onmogelijk om een enigszins betrouwbaar bedrag voor de begroting te ramen. Daarom stellen wij voor om eerst ervaring op te doen met het nieuwe beleid en in voorkomende gevallen te bekijken of we aan een verzoek tegemoet moeten en kunnen komen.

In 2011 moet de gemeente rekening houden met een nieuwe taak: het opstellen van een erfgoedkaart. De erfgoedkaart voor Zilverackers is er al, maar die voor de gehele gemeente nog niet. Volgens de wet moet die er wel komen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat we binnen dit product over de capaciteit en de middelen beschikken om aan deze wettelijke verplichting te voldoen.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6300	Bibliotheek	1.374	1.434	1.446	1.445	1.458	1.472
6301	Muziekschool	1.138	1.160	1.167	1.164	1.175	1.186
6302	Beeldende kunst	77	143	136	137	137	137
6303	Kunst- en cultuurbeleid	54	81	78	78	77	76
6304	Cultuureducatie	18	37	31	31	20	20
6305	Lokale omroep	23	21	22	22	22	22
6306	Theater De Schalm	1.217	1.220	1.243	1.244	1.252	1.261
6307	Cultuurhistorie	275	273	275	276	278	281
6308	Evenementen	191	180	174	164	163	163
6309	Amateurkunst	155	174	176	177	178	179
6310	Gem. en rijksmonumenten	147	277	225	227	226	226
		4.669	5.000	4.973	4.965	4.986	5.023
Baten							
6300	Bibliotheek						
6301	Muziekschool						
6302	Beeldende kunst						
6303	Kunst- en cultuurbeleid						
6304	Cultuureducatie	2					
6305	Lokale omroep						
6306	Theater De Schalm						
6307	Cultuurhistorie						
6308	Evenementen	45					
6309	Amateurkunst						
6310	Gem. en rijksmonumenten	50					
		97	0	0	0	0	0
	Saldo (- = nadeel)	-4.572	-5.000	-4.973	-4.965	-4.986	-5.023

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Mutaties reserves							
	<i>Toevoeging reserve:</i>						
6300	Bibliotheek						
6301	Muziekschool						
6302	Beeldende kunst	39	33				
6303	Kunst- en cultuurbeleid						
6304	Cultuureducatie						
6305	Lokale omroep						
6306	Theater De Schalm						
6307	Cultuurhistorie						
6308	Evenementen						
6309	Amateurkunst						
6310	Gem. en rijksmonumenten						
		39	33	0	0	0	0
	<i>Onttrekking reserve:</i>						
6300	Bibliotheek		14	14			
6301	Muziekschool		15	15			
6302	Beeldende kunst	30	138	68	38	38	38
6303	Kunst- en cultuurbeleid						
6304	Cultuureducatie						
6305	Lokale omroep						
6306	Theater De Schalm		8	8			
6307	Cultuurhistorie		2	2			
6308	Evenementen	8					
6309	Amateurkunst						
6310	Gem. en rijksmonumenten						
		38	177	107	38	38	38
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-4.573	-4.856	-4.866	-4.927	-4.948	-4.985

2.1.12 Sport en recreatie

Programmabeschrijving

Sporten is goed voor de volksgezondheid en bevordert de sociale cohesie. We bieden daarom een gevarieerd en passend pakket sportvoorzieningen en stimuleren de sportdeelname, met name onder de jeugd. Sportverenigingen spelen hierbij een primaire rol en hebben bovendien een belangrijke ontmoetingsfunctie.

Algemene doelstelling

Wij realiseren en beheren de (gemeentelijke) sportvoorzieningen en stimuleren de sportdeelname.

Beleids effecten

De volgende tabel geeft de beleids effecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleids effecten sport en recreatie

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
12.1	De sportdeelname van jongeren wordt gestimuleerd	Het percentage jongeren van 5 tot 18 jaar dat in georganiseerd verband sport beoefent is in 2011 minimaal 60% en in 2014 62%	Percentage jongeren dat lid is van een sportvereniging
Bron:	Kadernota Sport "Veldhoven: een sport hoger"	Kadernota Sport "Veldhoven: een sport hoger"	Afdeling MSO
12.2	De gemeente Veldhoven faciliteert adequate sportvoorzieningen	De bezetting in uren van gemeentelijke (overdekte) sportaccommodaties is in 2011 minimaal gestegen met 5% t.o.v. 2008	Bezettingsuren overdekte gemeentelijke sportaccommodaties
Bron:	Kadernota Sport "Veldhoven: een sport hoger"	Kadernota Sport "Veldhoven: een sport hoger"	Afdeling MSO
12.3	De sportdeelname van 50-plussers wordt gestimuleerd	Het aantal 50-plussers dat sport, is in 2011 minimaal 65% en in 2014 67%	Percentage 50-plussers dat sport
Bron:	Kadernota Sport "Veldhoven: een sport hoger"	Kadernota Sport "Veldhoven: een sport hoger"	Afdeling MSO

Producten

De onderstaande tabel toont de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleids effecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleids effect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleids­effect
6320	Buitensportaccommodaties	12.2
6321	Binnensportaccommodaties	12.2
6322	Sportstimulering	12.1, 12.3, 12.4
6332	Kermessen	N.v.t.

6320 Buitensportaccommodaties

Dit product draait om de opzet en instandhouding van een gevarieerd aanbod van buitensportvoorzieningen. Daarbij streven we naar een beheersvorm en onderhoudsniveau van de accommodaties die een optimaal gebruik tegen een minimale inzet van middelen mogelijk maken.

De wedstrijd- en trainingsaccommodaties moeten voldoen aan de normen van NOC*NSF en de daaraan gelieerde nationale sportbonden. De gemeentelijke sportaccommodaties staan daarvoor ter beschikking, op basis van de gemeentelijke sporttarievenregeling. De nota 'Veldhoven: een sport hoger' gaat uit van een trendmatige stijging voor de periode 2008-2010. In 2010 is gestart met een evaluatie in de vorm van een enquête in de Veldhovense sportwereld. De evaluatie houdt verband met eventuele bezuinigingen op het terrein van de sport. In afwachting van de consequenties voor de gemeentelijke sporttarieven stelden we voor de periode tot 1 augustus 2011 een trendmatige verhoging van 0,8% vast.

De voetbalcomplexen van UNA, RKVVO en Rood-Wit Veldhoven en het korfbalcomplex SDO beschikken inmiddels over een kunstgrasveld. Dit met het oog op het streven naar weerbestendige sportaccommodaties. In 2012 is de aanleg van een kunstgrasveld voorzien bij voetbalvereniging Marvilde en korfbalvereniging BIO.

De handbalvereniging Achilles '95 maakt sinds enige tijd gebruik van de atletiekaccommodatie op de KempenCampus, maar streeft op termijn naar een specifieke handbalaccommodatie. De vereniging moet eerst bewijzen dat er voldoende draagvlak bestaat én dat zij levensvatbaar is. In het kader van de uitwerking van de sportnota voerde een extern bureau een onderzoek uit. Dat bureau kwam tot de conclusie dat er vooralsnog geen aanleiding bestaat om voor Achilles '95 een aparte voorziening te creëren. Deze conclusie staat in de uitwerkingsnota van de sportnota. Op het kunstgrasveld van korfbalvereniging SDO is in elk geval handbalbelijning aangebracht, om op termijn de mogelijkheid van medegebruik door handballers open te houden.

Tennisvereniging De Hogt maakt gebruik van tenniscomplex De Heiberg. Dit is geregeld via een huurcontract voor vijf jaar, dat loopt tot en met 2012. Voor die tijd moet duidelijkheid komen over de toekomst van de vereniging en haar huisvesting. In het plan Zilverackers is ruimte gereserveerd voor een tennispark voor De Hogt. In afwachting van de realisatie daarvan ligt een verlenging van het huidige huurcontract met De Heiberg voor de hand.

In 2010 komt er een nieuwe opzet van de renovatieplanning van de gemeentelijke buitensportaccommodaties. Hiervoor schakelen we externe expertise in. Naar verwachting is de nieuwe opzet eind 2010 gereed. In het verleden reserveerden we jaarlijks middelen voor deze renovaties. Voortaan geldt echter het uitgangspunt dat – met als startkapitaal de tot nu toe gereserveerde middelen – de nieuwe renovatieplanning budgettair neutraal te realiseren is.

6321 Binnensportaccommodaties

Onder dit product vallen de opzet en instandhouding van een toereikend aanbod van overdekte sportvoorzieningen voor gymnastiekonderwijs en sport in verenigingsverband en daarbuiten. Het gaat om drie sporthallen (KempenCampus, Den Ekkerman en De Atalanta), twee sportzalen (Sporthal Nuvoc en het tafeltenniscentrum), acht gymnastieklokalen, een turnhal, een dojo, een fitnessruimte en zwembad Den Ekkerman. Voor alle accommodaties streven we naar een beheersvorm en onderhoudsniveau die een optimaal gebruik tegen een minimale inzet van middelen mogelijk maken.

De wedstrijd- en trainingsaccommodaties moeten voldoen aan de normen van NOC*NSF en de daaraan gelieerde nationale sportbonden. Daarvoor staan de gemeentelijke sportaccommodaties ter beschikking, op basis van de gemeentelijke sporttarievenregeling. De nota 'Veldhoven: een sport hoger' gaat uit van een trendmatige stijging voor de periode 2008-2010. In 2010 is gestart met een evaluatie in de vorm van een enquête in de Veldhovense sportwereld. De evaluatie houdt verband met eventuele bezuinigingen op het terrein van de sport. In afwachting van de consequenties voor de gemeentelijke sporttarieven stelden we voor de periode tot 1 augustus 2011 een trendmatige verhoging van 0,8% vast.

Het beheer en de exploitatie van sporthal De Atalanta, Sporthal Nuvoc, het tafeltenniscentrum en zwembad Den Ekkerman zijn geprivatiseerd. Per accommodatie is een (huur)overeenkomst gesloten. Met de Stichting Sport en Recreatie is een budgetafsprake gemaakt voor 2009-2011. Hierop is de 'Subsidieverordening Welzijn Veldhoven' van toepassing.

Tijdens de raadsvergadering van 15 juli 2010 nam de raad een motie aan waarin wordt verzocht om geen onderzoek meer te doen naar nieuwbouw van het zwembad. Nog in 2010 vindt onderzoek plaats om te bepalen welke renovatiewerkzaamheden noodzakelijk zijn om het huidige zwembad Den Ekkerman nog tien tot vijftien jaar kwalitatief te handhaven.

Enkele denksportverenigingen in Veldhoven bundelden zich tot een stichting. Deze heeft het doel om een denksportcentrum op te richten in Veldhoven. Op dit moment zijn de gemeente en de stichting in gesprek met wijkcentrum 't Tweespan en Zuidzorg. In de loop van 2011 ontstaat hierover meer duidelijkheid.

Onder dit product valt ook een subsidie uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6322 Sportstimulering

Hieronder valt het stimuleren van sport en sportdeelname door het verstrekken van subsidies. Het stimuleringsbeleid kent twee kernactiviteiten: jeugdsport en nieuwe initiatieven.

Jeugdsport

Het stimuleren van sportdeelname door jeugdigen in verenigingsverband en onder deskundige begeleiding; daar draait het om binnen deze kernactiviteit. Met de diverse sportclubs maakten we budgetafspraken voor de periode 2009-2011. Hierin staat de verplichting dat elke club ten minste één keer per jaar actief deelneemt aan een stimuleringsactiviteit.

Nieuwe initiatieven

Nieuwe initiatieven zijn onder te verdelen in drie categorieën: structurele initiatieven, incidentele initiatieven en breedtesportimpuls.

Structurele initiatieven

- financiële ondersteuning van gehandicaptensport;
- verstrekken van een sponsorbijdrage aan de Omloop der Kempen (zie ook onder topsportevenement).

Incidentele initiatieven

- ondersteuning van nieuwe initiatieven die een aanvulling vormen op het bestaande sportaanbod en het treffen van adequate materiële voorzieningen daarvoor;
- ondersteuning van projectmatige initiatieven gericht op stimulering van sportdeelname;
- verstrekken van jubileumbijdragen;
- ondersteuning van sporters ter voorbereiding op (inter)nationale kampioenschappen;
- ondersteuning bij de organisatie van sportwedstrijden van nationaal of internationaal niveau in Veldhoven.

Voor de voortzetting van het breedtesportbeleid stelden we vanaf 2009 structureel € 40.000,- beschikbaar. In 2008 verscheen de kadernota 'Sport 2009-2014'. De daarop gebaseerde uitwerkingsnotitie 'Sport deel I' kondigt diverse projecten en activiteiten aan op het gebied van sportstimulering en ontwikkeling in de breedtesport. Daarvoor is structureel € 34.000,- beschikbaar.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over die subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6332 Kermissen

Dit product betreft de organisatie van een aantal kermissen. De kermisexploitanten krijgen een meerjarig pachtcontract waarbij vooral aandacht uitgaat naar de inschrijfsom, de variatie in attracties en de aantrekkingskracht op het publiek. Ook in 2011 geldt weer een driejaarlijkse pachtperiode.

De ritprijzen zijn aan maxima gebonden. Vooruitlopend op de nieuwe pachtperiode 2011-2013 gingen de ritprijzen al in 2010 omhoog. Dit om de kermisexploitanten enigszins tegemoet te komen tijdens de economische crisis.

In 2011 gaan de kermissen van Meerveldhoven en d'Ekker daadwerkelijk samen.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6320	Buitensportaccommodaties	858	1.210	1.009	1.055	1.143	1.192
6321	Binnensportaccommodaties	2.860	2.813	3.318	3.371	3.387	3.399
6322	Sportstimulering	368	388	289	291	292	292
6332	Kermissen	139	103	123	125	123	123
		4.225	4.514	4.739	4.842	4.945	5.006
Baten							
6320	Buitensportaccommodaties	145	126	129	131	132	133
6321	Binnensportaccommodaties	660	613	807	814	821	827
6322	Sportstimulering	97	1	1	1	1	1
6332	Kermissen	60	58	58	59	59	60
		962	798	995	1.005	1.013	1.021
	Saldo (- = nadeel)	-3.263	-3.716	-3.744	-3.837	-3.932	-3.985
Mutaties reserves							
Toevoeging reserve:							
6320	Buitensportaccommodaties						
6321	Binnensportaccommodaties						
6322	Sportstimulering						
6332	Kermissen						
		0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve:							
6320	Buitensportaccommodaties	8	48	23	8	8	8
6321	Binnensportaccommodaties	75	5	5			
6322	Sportstimulering						
6332	Kermissen						
		83	53	28	8	8	8
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-3.180	-3.663	-3.716	-3.829	-3.924	-3.977

Toelichting

In de begroting voor 2010 is voor het product buitensportaccommodaties eenmalig een bedrag van € 182.000,- opgenomen voor uitbreiding van de kleedaccommodatie van de voetbalvereniging UNA. Daarom wijkt de raming voor dat jaar af ten opzichte van de andere jaren.

2.1.13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking

Programmabeschrijving

Wij zijn een daadkrachtig bestuur dat de problemen van vandaag aanpakt en Veldhoven voorbereidt op de toekomst. De raad en het college hanteren een moderne, open bestuursstijl die ruimte biedt voor initiatieven van anderen. We communiceren helder over onze plannen en besluiten.

Afhankelijk van het onderwerp kiezen we voor wisselende vormen van samenwerking met onze inwoners, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. We maken werk van burgerparticipatie. Samenwerking vinden we belangrijk, zowel binnen de gemeentegrenzen als in de regio. Bij ontwikkelingen in de regio spelen wij daarom een vooraanstaande rol die past bij onze positie als derde gemeente.

Algemene doelstelling

Wij besturen onze gemeente op een betrouwbare, transparante en op samenwerking gerichte wijze.

Beleids effecten

De volgende tabel geeft de beleids effecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleids effecten lokale democratie en bestuurlijke samenwerking

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
13.1	Vergroten betrokkenheid burgers bij het lokaal bestuur	Alle raadsvoorstellen besteden (verplicht) aandacht aan het betrekken van "stakeholders"	Aantal raadsvoorstellen met aandacht voor betrokkenheid van stakeholders
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	RIS
13.2	Vergroten vertrouwen van burgers in lokaal bestuur	De waardering van inwoners voor het bestuur blijft de komende raadsperiode in ieder geval gelijk aan het niveau van de wijkatlas 2010	Rapportcijfer in wijkatlas
Bron:	Programmabegroting 2008	Programmabegroting 2008	Wijkatlas
13.3	Bevorderen van (kennis en) belangstelling voor politieke besluitvorming en democratie	De belangstelling neemt de komende 4 jaar toe	a. Opkomstpercentage verkiezingen 2014 b. Aanwezigheid publiek bij raadsvergaderingen c. Het bekijken van raadsvergaderingen via de website
Bron:	Kadernota 2011	Kadernota 2011	Afdeling publiekszaken (a), Afdeling BB (c), Afdeling AenO (b)

Producten

De onderstaande tabel presenteert de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleids effecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleids effect. Onder de tabel staat een toelichting per

product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleidseffect
6110	Bestuursorganen	13.1, 13.2, 13.3
6111	Bestuursorganen/overige	13.1, 13.2, 13.3
6120	Communicatie	13.1, 13.2, 13.3
6130	Regionale samenwerking	13.2
6131	Ontwikkelingssamenwerking N-Z	N.v.t.
6132	Samenwerking Jarocin	N.v.t.

In de Voorjaarsnota 2011 nam de gemeenteraad een aantal bezuinigingsmaatregelen. Voor dit programma is dit tot een bedrag van € 50.000,- ingevuld op bestuurlijke kostenposten en digitaliseren van de 'Kortsluiting'.

6110 Bestuursorganen

Bij dit product horen twee organen: het college en de burgemeester.

College

Het college neemt het bestuur van de gemeente voor zijn rekening. Hieronder vallen het uitoefenen van bestuursbevoegdheden, het voeren van het dagelijks bestuur en het voorbereiden en uitvoeren van raadsbesluiten.

Burgemeester

De burgemeester voert de algemene coördinatie van het gemeentelijk beleid, heeft een zorgtaak in de verhouding tussen burgers en bestuur en is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

6111 Bestuursorganen/overige

Hieronder valt de gemeenteraad. Vanuit de positie als volksvertegenwoordiger richt de raad zich op het vervullen van zijn primaire functies, namelijk de normering vooraf (kaderstelling) en de controle achteraf.

Vergaderstructuur raad

Sinds 1 januari 2009 werkt de raad met een nieuwe vergaderstructuur. De raadscommissies zijn afgeschaft en vervangen door zogeheten raadsbijeenkomsten, waaraan steunfractieleden (voorheen: commissieleden) kunnen deelnemen. De functie van deze raadsbijeenkomsten is tweeledig: het voorbereiden van de besluitvorming van de raad en het voeren van overleg met het college en de burgemeester. Daarnaast bestaan sinds 2009 de raadsbijeenkomsten waarin informatie-uitwisseling tussen raad en burgers, bedrijven en het maatschappelijk middenveld centraal staat. Inmiddels is deze nieuwe vergaderstructuur geëvalueerd. Enkele onderdelen worden aangepast.

6120 Communicatie

Burgers, bedrijven, instellingen en andere publieksgroepen verwachten terecht dat de gemeente hen goed informeert én op tijd betreft bij beleidsvoorbereiding. Kortom: ze verwachten dat de gemeente goed communiceert. (Burger)participatie, voorlichting aan publiek en pers, public relations, promotie en crisiscommunicatie zijn vormen van gemeentelijke communicatie.

Communicatie is interactief, proactief, informierend en/of promotioneel. De eerste drie aspecten gelden zowel bij interne als externe communicatie. Het laatste aspect is vooral aan de orde bij communicatie die naar buiten is gericht. Bijvoorbeeld bij het in de markt zetten van vastgesteld beleid of bij het op de kaart zetten van Veldhoven in de regio of daarbuiten. Voor het interactieve onderdeel geldt dat de ervaringen met en de resultaten van burgerparticipatie het uitgangspunt vormen voor verder (communicatief) handelen. Met proactieve communicatie spelen we direct in op nieuwe ontwikkelingen, op eigen initiatief welteverstaan. Het spreekt verder voor zich dat de gemeente haar publieksgroepen goed informeert over zaken als genomen besluiten, regels en voorzieningen. Hierbij maakt ze gebruik van diverse communicatiemiddelen, waaronder de website, brochures en Gemeente Nieuws.

In de afgelopen raadsperiode is burgerparticipatie vaker toegepast, onder meer via de leidraad burgerparticipatie. De gemeentelijke organisatie, het college en de raad werkten samen aan de totstandkoming van deze leidraad. De evaluatie hiervan verscheen in 2010. Ook kwam er een evaluatie van het wijkbeheer, ook wel de 'continue vorm van burgerparticipatie' genoemd. In 2010 gebruiken we beide evaluaties om de betrokkenheid van burgers en instellingen bij het beleid en de uitvoering daarvan te herzien.

Begin 2011 gaat de nieuwe website online. Typerend is de duidelijke koppeling tussen het beleid voor dienstverlening, communicatie, informatie en automatisering. Kwalitatief goede overheidsinformatie, elektronische dienstverlening en interactie (e-participatie en e-democracy) vormen de pijlers van de nieuwe website.

De meeste communicatieproducten en -activiteiten worden opgevoerd bij projecten en plannen. Denk aan projecten als Zilverackers, centrumontwikkeling, brede scholen en andere plannen voor (ruimtelijke) ontwikkeling voor wonen en bedrijven. Alleen de 'communicatie-eigen producten' worden hier vermeld.

6130 Regionale samenwerking

Veldhoven wil als derde gemeente in Zuidoost-Brabant een actieve en betekenisvolle bijdrage leveren aan de werkzaamheden en besluitvorming binnen het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE). Via een intensieve samenwerking tussen 21 regiegemeenten bouwt het SRE mee aan een duurzame toekomst voor de inwoners van Zuidoost-Brabant. Kernwaarden voor het versterken van onze regio zijn een innovatieve economie, een leefbare omgeving en een samenbindende maatschappij. Voor het stedelijk gebied zijn, gezien de aard, omvang en intensiteit van de vraagstukken, extra afspraken gemaakt.

In het voorjaar van 2011 zet het SRE met de 'Regionale Agenda 2011-2014' de koers voor de komende jaren uit. De agenda vermeldt op welke onderwerpen en thema's de gemeenten samenwerken, met welke intensiteit zij dat doen en wat het gewenste resultaat is. Concrete keuzes en prioriteiten staan centraal en ook de financiële consequenties komen aan bod. In het licht van de slechte economische situatie is een bezuinigingsopgave uitgewerkt, die een rol speelt in de afwegingen ten aanzien van de Regionale Agenda. Het scenario gaat uit van een bezuiniging van 20% op de inwonersbijdrage aan het SRE. Dit moet ruim € 1.400.000,- opleveren, evenredig verdeeld over de beleidsprogramma's. Uitgezonderd zijn de middelen en activiteiten die zich richten op de innovatiekracht van de regio en die leiden tot cofinanciering van projecten.

De 21 gemeenten bepalen gezamenlijk de rol en de taken van het SRE. In het voorbereidingstraject van de Regionale Agenda is volop ruimte voor de inbreng van de gemeenten (debatavonden en procedure majeur dossier).

In 2011 komt er meer duidelijkheid over de resultaten van de evaluatie van de Wgr-plus. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) trekt in haar advies de conclusie dat de plusregio's (waarvan het SRE er een is) onmiskenbaar successen boeken en dat deze regio's verder versterkt en uitgebouwd moeten worden. Het realiseren van de regionale ambities vraagt straks om meer maatwerk en flexibiliteit binnen de samenwerking (SRE als verbinder en knooppunt).

6131 Ontwikkelingssamenwerking N-Z

De gemeente wil de bewustwording van de problematiek in ontwikkelingslanden actief stimuleren. In dat kader is de Projectgroep Ontwikkelingssamenwerking (POS) opgericht: een overleg- en coördinatieplatform voor particuliere groeperingen. De POS ontvangt als coördinerend platform een budget voor organisatie- en activiteitenkosten. Daarnaast stelt de gemeente jaarlijks een fonds voor projectbijdragen ter beschikking. De POS verdeelt dit onder lokale groeperingen, op basis van door de gemeente vastgestelde maatstaven (ingezamelde gelden voor projecten). Naast de POS subsidieert de gemeente ook de Stichting Huisvesting Ontwikkelingssamenwerking Veldhoven (SHOV) voor hypotheeklasten op het pand waarin de Wereldwinkel en de POS zijn gevestigd.

In 2009 is besloten dat Veldhoven een Millennium Gemeente wordt. Hiermee sluit de gemeente zich aan bij het initiatief van de VNG om – via de lancering van de Millennium Gemeenten – de campagne van de Verenigde Naties te ondersteunen. Het doel van deze campagne: de realisatie van acht Millenniumdoelen in 2015. De POS speelt een grote rol in het uitdragen van deze Millenniumdoelen en het creëren van bewustwording op dit terrein. In dit kader vinden er verschillende activiteiten plaats. Zo reikt de gemeente jaarlijks een lokale stimuleringsprijs uit aan bedrijven of bewoners in de gemeente Veldhoven.

Onder dit product vallen ook diverse subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan. Meer informatie over deze subsidies voor 2011 en verder is te vinden in programma 7, product subsidiebeleid (6420).

6132 Samenwerking Jarocin

In november 2009 viel de beslissing om de stedenband tussen Veldhoven en Jarocin (Polen) te beëindigen. Als gevolg daarvan eindigen de subsidies vanaf 1 januari 2011. Dat betekent dat dit product in zijn geheel vervalt.

Productenraming

De tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6110	Bestuursorganen	1.433	1.390	1.371	1.388	1.384	1.387
6111	Bestuursorganen/overige	1.032	1.202	1.154	1.169	1.164	1.166
6120	Communicatie	464	620	595	606	602	601
6130	Regionale samenwerking	1.047	1.169	1.089	1.079	1.065	1.073
6131	Ontwikk. samenwerk. N-Z	58	100	82	83	83	83
6132	Samenwerking Jarocin	9	28				
		4.043	4.509	4.291	4.325	4.298	4.310
Baten							
6110	Bestuursorganen	3					
6111	Bestuursorganen/overige						
6120	Communicatie						
6130	Regionale samenwerking						
6131	Ontwikk. samenwerk. N-Z						
6132	Samenwerking Jarocin						
		3	0	0	0	0	0
	Saldo (- = nadeel)	-4.040	-4.509	-4.291	-4.325	-4.298	-4.310
Mutaties reserves							
	Toevoeging reserve:						
6110	Bestuursorganen						
6111	Bestuursorganen/overige						
6120	Communicatie	35					
6130	Regionale samenwerking						
6131	Ontwikk. samenwerk. N-Z						
6132	Samenwerking Jarocin						
		35	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserve:						
6110	Bestuursorganen						
6111	Bestuursorganen/overige						
6120	Communicatie		35				
6130	Regionale samenwerking						
6131	Ontwikk. samenwerk. N-Z						
6132	Samenwerking Jarocin						
		0	35	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-4.075	-4.474	-4.291	-4.325	-4.298	-4.310

2.1.14 Publieksdienstverlening

Programmabeschrijving

Onze inwoners, instellingen en bedrijven hebben recht op een professioneel aanbod van producten, diensten en informatie door de gemeente. De contacten met onze klanten verlopen via het éénloketprincipe. We vergroten onze toegankelijkheid door steeds meer producten en informatie ook digitaal aan te bieden, wat leidt tot efficiencywinst en kostenbesparing. Via klantenpanels toetsen wij de waardering voor onze dienstverlening om deze voortdurend te kunnen verbeteren.

Algemene doelstelling

Wij bieden onze klanten vraaggerichte, toegankelijke en professionele dienstverlening.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten publieksdienstverlening

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
14.1	De inwoners van Veldhoven zijn tevreden over onze dienstverlening	Handhaven of verbeteren van de positie in de top 20 van de gemeente in de jaarlijkse Benchmarking Publiekszaken	Positie in de jaarlijkse Benchmarking Publiekszaken
Bron:	Programmabegroting 2010	Programmabegroting 2010	Afdeling PZ
14.2	Onze dienstverlening is transparant	100% van de publieksdiensten worden volgens vastgestelde, kenbaar gemaakte servicenormen aangeboden	% publieksdiensten welke volgens vastgestelde, kenbaar gemaakte servicenormen aangeboden worden
Bron:	Programmabegroting 2010	Programmabegroting 2010	Afdeling PZ
14.3	Digitalisering van producten-/dienstenaanbod	De gemeente Veldhoven voldoet aan de landelijke doelstelling m.b.t. de "Digitale Overheid"	% van de diensten/producten die digitaal aangeboden worden
Bron:	Kadernota 2010	Kadernota 2010	Website gemeente Veldhoven
14.4	De waardering voor de afhandeling van schriftelijke communicatie met de gemeente neemt toe	Ieder schriftelijk en/of digitaal verzoek, melding, klacht en/of vraag wordt binnen de afgesproken termijn afgedaan	% schriftelijke en/of digitale verzoeken, meldingen, klachten en/of vragen welke binnen de afgesproken termijn afgedaan wordt
Bron:	Kadernota 2010	Kadernota 2010	Postregistratiesysteem

Producten

De onderstaande tabel presenteert de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleideffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleideffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleids­effect
6140	Dienstverlening	14.1, 14.2, 14.3, 14.4
6141	Documentenverstrekking en mutaties	14.1, 14.2, 14.3, 14.4
6142	Burgerlijke stand	14.1, 14.2, 14.3, 14.4
6143	Verkiezingen	14.1, 14.2, 14.3, 14.4
6520	Omgevingsvergunningen	14.2, 14.3, 14.4

6140 Dienstverlening

In november 2009 stelde de raad het nieuwe dienstverleningsbeleidsplan vast voor de periode 2010–2015. Het beoogde effect van dit plan is een betere dienstverlening aan onze klanten, uiteraard binnen de grenzen van de wetgeving en de financiële mogelijkheden. We stellen burgers, bedrijven en instellingen in staat om hun zaken zo veel mogelijk zelfstandig te regelen.

Om meer tijd vrij te maken voor dienstverlening aan groepen die moeite hebben om hun zaken zelfstandig te regelen, vereenvoudigen we onze werkprocessen. De kosten zijn na een periode van vier jaar terug op het huidige niveau.

De verbetering van onze dienstverlening monitoren we op drie aspecten: klanttevredenheid, transparantie en mensgerichtheid. De klanttevredenheid controleren we aan de hand van de klantwaardering in de Benchmarking Publiekszaken. In 2009 eindigden we op de 8^e plaats van in totaal 99 gemeenten. De transparantie toetsen we aan de hand van het aantal diensten dat we verlenen volgens de normen in ons kwaliteitshandvest. Als basis voor de beoordeling van de mensgerichtheid geldt de status van onze gemeente in de checklist dienstverlening.

De verbetering van onze dienstverlening willen we bereiken via vier strategische speerpunten:

1. maximale afhandeling van (aan)vragen van klanten door de frontoffice;
2. optimaliseren van processen;
3. één ingang per communicatiekanaal;
4. digitalisering (levering van digitale producten, informatieverstrekking en voortgangsbewaking van de procesafhandeling).

De nieuw ingerichte projectorganisatie ontwikkelde een strategie om de afhandeling van (aan)vragen zo veel mogelijk naar de frontoffice te verplaatsen. In 2011 realiseren we één ingang per communicatiekanaal (waaronder telefoonnummer 14040). Alle aannames en registraties en de afhandeling van enkelvoudige en niet-complexe verwerkingen vinden plaats in de frontoffice. We bieden een transparante dienstverlening volgens de in het kwaliteitshandvest vastgestelde servicenormen. De doorontwikkeling van de frontoffice sluit aan op de hiervoor genoemde stappen.

Belangrijke randvoorwaarden voor dit traject zijn de nieuwe gemeentelijke website en de ontwikkeling van digitale producten. Deze vergroten het 'zelfzorgend' vermogen van klanten. Zij kunnen er zelf voor zorgen dat zij antwoorden krijgen op hun vragen en dat zij de benodigde producten ontvangen.

6141 Documentenverstrekking en mutaties

Binnen dit product komen diverse disciplines samen die allemaal te maken hebben met de registratie en wijziging van persoonsgegevens. Deze gegevens zijn vastgelegd in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA). Sinds 1 januari 2010

is de GBA een authentieke basisregistratie. Dit betekent dat iedereen die persoonsgegevens nodig heeft, ze moet halen uit de GBA.

Het product bevat:

- het bijhouden van een GBA voor de doelmatige voorziening van persoonsgegevens, in het bijzonder bij de vervulling van publiekrechtelijke taken en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
- het verstrekken van persoonsinformatie, het kwantificeren van rechtsfeiten uit de burgerlijke stand en het verstrekken van inzicht in de bevolkingsopbouw en -ontwikkeling van Veldhoven;
- het verstrekken van mutatiegegevens en persoonsinformatie aan afnemers binnen en buiten de gemeente;
- het verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, uittreksels, verklaringen, vergunningen, etc.;
- het verwerken van verzoeken tot wijziging van de (geslachts)naam en het in behandeling nemen van verzoeken tot naturalisatie.

Voor een snelle en veilige uitgifte van waardedocumenten, zonder tussenkomst van een medewerker, wordt een zogeheten paspomaat aangeschaft, zoals besloten in de Voorjaarsnota 2011.

6142 Burgerlijke stand

Dit product omvat het vastleggen van rechtsfeiten in de registers van de burgerlijke stand en het daadwerkelijk voltrekken van huwelijken. Dit laatste doen we in stijl. Daarnaast bieden we de mogelijkheid om op zaterdag te trouwen.

6143 Verkiezingen

Dit product behelst het organiseren en administreren van verkiezingen voor de samenstelling van democratisch gekozen bestuursorganen en referenda.

6520 Omgevingsvergunningen

2011 is het eerste volledige jaar waarin de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van kracht is. Het product omgevingsvergunningen is het beoogde resultaat van deze nieuwe wet. In totaal 25 vergunningenstelsels op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening, milieu en APV gaan samen in één omgevingsvergunning. Het gaat onder andere om de volgende vergunningen:

- aanlegvergunning;
- bouwvergunning;
- gebruiksvergunning;
- inritvergunning;
- kapvergunning;
- milieuvergunning;
- monumentenvergunning;
- sloopvergunning.

De aanvragen

Voor de omgevingsvergunning hoeven inwoners maar één aanvraag in te dienen bij één digitaal loket: het Omgevingsloket online (OLO). Er geldt één procedure, met een reguliere en een uitgebreide variant. Daarop volgt één besluit. Voor beroep tegen dat besluit bestaat één beroepsprocedure. De vereisten qua indiening, procedure en toetsing zijn afhankelijk van de activiteit(en) van het project.

Inhoudelijke wijzigingen

De Wabo is een procedurewet. Er verandert dus niets aan de inhoudelijke wetten waarin de geïntegreerde vergunningen hun oorsprong hebben. Wel wordt de invoering van de Wabo aangegrepen om ook in deze wetten een aantal zaken aan te passen. De belangrijkste is ongetwijfeld de verandering in de vergunningsverplichting bij een

bouw. De vergunningsplicht wordt verder beperkt en meer situaties worden 'bouwvergunningsvrij'.

Naast deze wettelijk verplichte veranderingen integreert de gemeente Veldhoven ook de vergunningen uit de APV en bijzondere wetten, door procedures, processen, werkwijzen en afspraken zo veel mogelijk gelijk te trekken of op zijn minst op elkaar af te stemmen. Omdat de Wabo strenge eisen stelt aan termijnen en kwaliteit, voor zowel aanvrager als bevoegd gezag, richt de dienstverlening zich in 2011 en de jaren daarna op het vooroverleg. In het vooroverleg kunnen we dienstverlening op maat maken.

Beheersing

De behandeling van aanvragen vindt voortaan plaats via een nieuwe workflowtool: SquitXO. Hiermee worden de werkprocessen begeleid, kwaliteitsnormen vastgelegd, behandeltermijnen beheerst en standaarddocumenten beschikbaar gesteld. Via deze applicatie slaan we alle documenten centraal op in het digitale documentmanagementsysteem Corsa. Hierdoor is het mogelijk om volledig digitaal te werken.

Bezuiniging

Door proactief te handelen en beleidskaders vast te stellen, werken we aan lastendrukvermindering. Dit is besloten in de Voorjaarsnota 2011. (Lokale) vergunningen worden voor langere tijd verleend of vervangen door algemene beleidskaders.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6140	Dienstverlening	71	352	279	280	272	271
6141	Documentenverstr. en mutaties	1.294	1.265	1.277	1.297	1.283	1.274
6142	Burgerlijke stand	207	215	216	219	216	215
6143	Verkiezingen	128	130	93	38	37	148
6520	Omgevingsvergunningen	2.228	2.177	1.685	1.642	1.558	1.547
		3.928	4.139	3.550	3.476	3.366	3.455
Baten							
6140	Dienstverlening						
6141	Documentenverstr. en mutaties	733	820	827	833	840	847
6142	Burgerlijke stand	75	85	85	86	86	87
6143	Verkiezingen	1					
6520	Omgevingsvergunningen	925	1.551	2.902	2.251	2.034	2.003
		1.734	2.456	3.814	3.170	2.960	2.937
	Saldo (- = nadeel)	-2.194	-1.683	264	-306	-406	-518
Mutaties reserves							
	Toevoeging reserve:						
6140	Dienstverlening						
6141	Documentenverstr. en mutaties						
6142	Burgerlijke stand						
6143	Verkiezingen						
6520	Omgevingsvergunningen						
		0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserve:						
6140	Dienstverlening	70	240	240	240	240	
6141	Documentenverstr. en mutaties						
6142	Burgerlijke stand						
6143	Verkiezingen						
6520	Omgevingsvergunningen	225	466				
		295	706	240	240	240	0
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-1.900	-977	504	-66	-166	-518

2.1.15 Natuur- en recreatiebeheer

Programmabeschrijving

Samen met onze inwoners zorgen wij voor een schone en veilige openbare ruimte. Het onderhoud van het groen speelt een belangrijke rol in de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Daarom zorgen wij voor een verantwoord onderhoud van de openbare ruimte. Bij de (her)inrichting van het openbaar gebied besteden we aandacht aan groen en houden we rekening met de duurzaamheid en het onderhoud hiervan.

Onze recreatieve voorzieningen vervullen een belangrijke ontmoetingsfunctie voor onze inwoners en trekken bezoekers aan van buiten de stad. De recreatieve sector biedt nog kansen voor verdere ontwikkeling. Door die aan te grijpen, kunnen we onze economie, werkgelegenheid en identiteit versterken. Dit is alleen mogelijk als we in regionaal verband samenwerken.

Algemene doelstelling

Wij zorgen voor doelmatig beheer en kwalitatieve instandhouding van het openbaar groen in de gemeente (inclusief de bossen), volgens maatschappelijke en onderhoudstechnische normen. In regionaal verband bevorderen we het toerisme.

Beleids effecten

De volgende tabel geeft de beleids effecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleids effecten natuur- en recreatiebeheer

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
15.1	Betrokkenheid van burgers bij (her)inrichting groen in openbaar gebied neemt toe	Alle herinrichtingsplannen m.b.t. groen worden in overleg met wijkplatforms en belanghebbenden vastgesteld	Percentage in overleg vastgestelde (her)inrichtingsplannen m.b.t. groen
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	RIS
15.2	Veldhoven past innoverende ontwikkelingen op het terrein van toerisme en recreatie toe	In de nieuwe wijk Zilverackers worden bijzondere recreatiemogelijkheden gecreëerd, passend bij het ambitieniveau van deze wijk	Uiterlijk eind 2010 is een concreet plan opgesteld om genoemd effect/doel te bereiken
Bron:	Kadernota Toerisme en Recreatie "Vrije tijd in ondernemend Veldhoven"	Kadernota Toerisme en Recreatie "Vrije tijd in ondernemend Veldhoven"	RIS
15.3	Vergroten van de biodiversiteit in grotere groenzones en parken	De biodiversiteit blijft gelijk of neemt toe ten opzichte van de nulmeting in 2011	Biodiversiteit in de SRE database *
Bron	Groenbeleidsplan 2009-2019	Kadernota 2011	Afdeling PenR

* Dit beleidseffect is opgenomen in het programma Milieu en duurzaamheid (8) en verdwijnt dus uit dit programma.

Producten

De onderstaande tabel toont de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleidseffect
6151	Openbaar groen	1
6330	Toerisme	2
6331	Kinderboerderij	1

6151 Openbaar groen

Dit product behelst het doelmatig beheren en in stand houden van het bestaande openbaar groen, inclusief bossen, door middel van regulier onderhoud. Zo werken we aan een zo groot mogelijke belevingswaarde. De basis voor het onderhoud in 2011 is het in 2009 vastgestelde groenbeheerplan. Waar mogelijk worden naast grote doorgaande wegen en waterverbindingen natuurlijke bermen gecreëerd. Via natuurlijk bermbeheer halen we het natuurlijk groen uit de landelijke omgeving naar de woonomgeving.

6330 Toerisme

Het promoten van Veldhoven in de regio door informatie te verstrekken over lokale en regionale bezienswaardigheden en evenementen; daar gaat het om bij dit product. Hieronder vallen de subsidies aan de VVV Veldhoven en de Regio-VVV Zuidoost Brabant (De Kempen, De Peel en Eindhoven). Deze laatste organisatie maakt deel uit van de gemeenschappelijke regeling van het SRE. De plaatselijke VVV is sinds 2004 ondergebracht in Openbare Bibliotheek Veldhoven.

Ook in Veldhoven is, volgens regionale afspraken in SRE-verband, de Lokaal Toeristische Adviesraad (LTA) opgericht. In 2008 kwam de beleidsnota 'Toerisme en recreatie 2009-2011' tot stand. Deze nota, die door de raad is vastgesteld, benoemt de volgende kaders voor toerisme en recreatie:

- Recreatie draagt bij aan de kwaliteit van leven.
- Het is van belang om mee te werken aan een groeiend bezoekersaantal voor Veldhoven en regio De Kempen.
- Geef boeren en buitenlui de ruimte op recreatief gebied. Zorg daarbij wel voor een goede balans in de kwaliteit van groen/natuur en die van de te ontwikkelen activiteiten in het buitengebied.
- Een goede samenwerking tussen de overheid en de ondernemers is van belang, met een goed besef van ieders rol en verantwoordelijkheid.
- Handhaving is en blijft een aandachtspunt.

Vanaf 2009 zijn diverse actiepunten uit deze nota uitgewerkt, zoals toeristenbelasting en de kampeernota. In 2010 worden het onderzoek Zandoerle/Toterfout en het recreatieplan Zilverackers afgerond. In 2011 gaat er, naast de reguliere werkzaamheden, aandacht uit naar bereikbaarheid en (toeristische) bewegwijzering binnen de gemeente Veldhoven, de verbetering van de wandel- en fietsroutes en de verdere uitwerking van de resultaten van de afgeronde onderzoeken.

6331 Kinderboerderij

Dit product gaat over het verschaffen van een educatieve en recreatieve voorziening in de vorm van een kinderboerderij. De gemeente zorgt voor een doelmatig beheer hiervan, zodat de inwoners van Veldhoven profiteren van een zo groot mogelijke belevingswaarde.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6151	Openbaar groen	3.668	4.355	3.138	3.782	3.621	3.992
6152	Groenvoorziening (proj.)	25					
6330	Toerisme	85	136	127	128	128	128
6331	Kinderboerderij	212	166	158	160	159	159
		3.990	4.657	3.423	4.070	3.908	4.279
Baten							
6151	Openbaar groen	189	48	48	48	49	49
6152	Groenvoorziening (proj.)						
6330	Toerisme						
6331	Kinderboerderij	2					
		191	48	48	48	49	49
	Saldo (- = nadeel)	-3.799	-4.609	-3.375	-4.022	-3.859	-4.230
Mutaties reserves							
<i>Toevoeging reserve:</i>							
6151	Openbaar groen		893	911	929	948	967
6152	Groenvoorziening (proj.)						
6330	Toerisme						
6331	Kinderboerderij						
		0	893	911	929	948	967
<i>Onttrekking reserve:</i>							
6151	Openbaar groen	625	1.706	311	886	738	1.087
6152	Groenvoorziening (proj.)	25					
6330	Toerisme						
6331	Kinderboerderij						
		650	1.706	311	886	738	1.087
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	-3.149	-3.796	-3.975	-4.065	-4.069	-4.110

2.1.16 Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Programmabeschrijving

Onze inkomsten uit algemene uitkeringen, belastingen en dividenden gebruiken we om de doelstellingen van de andere programma's te realiseren. Ons financieel beleid voldoet aan de wettelijke kaders en we zorgen ervoor dat onze begroting in meerjarig perspectief in evenwicht is. Als de begroting structureel niet sluit, hebben bezuinigingen de voorkeur boven belastingverhoging. Onze reservepositie is ten minste voldoende om risico's af te dekken. Als de reserves die minimumnorm overstijgen, bepaalt de raad de bestemming.

Wij zorgen ervoor dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan onze betalingsverplichtingen te voldoen. Als we tijdelijk geld tekort hebben, lenen we dat zo voordelig mogelijk en als we even geld over hebben, zetten we dat uit tegen zo gunstig mogelijke condities. We voldoen daarbij aan de eisen van de wet en het treasurystatuut.

Algemene doelstelling

Wij voeren een financieel beleid dat leidt tot een stevige financiële positie en een sluitende (meerjaren)begroting, met ruimte voor nieuwe initiatieven.

Beleideffecten

De volgende tabel geeft de beleideffecten weer. Oftewel: wat willen we bereiken?

Tabel 1: Beleideffecten algemene dekkingsmiddelen en financiering

	Te bereiken effect	Effectdoel	Effectindicator
16.1	Het financieel beleid en de begroting voldoen aan de wettelijke eisen	Het aantal opmerkingen van de accountant in het jaarlijkse verslag van bevindingen inzake wettelijke voorschriften = 0	Aantal opmerkingen in verslag van bevindingen
Bron:	Programmabegroting 2008	Kadernota 2009	Verslag van bevindingen
16.2	De financiële gegevens verstrekken een getrouw beeld van de werkelijkheid	De strekking van de accountantsverklaring op het gebied van getrouwheid is goedkeurend	Oordeel accountant inzake getrouwheid in accountantsverklaring
Bron:	Kadernota 2009	Programmabegroting 2008	Accountantsverklaring
16.3	Baten, lasten en balansmutaties zijn rechtmatig tot stand gekomen	De strekking van de accountantsverklaring op het gebied van rechtmatigheid is goedkeurend	Oordeel accountant inzake rechtmatigheid in accountantsverklaring
Bron:	Kadernota 2009	Programmabegroting 2008	Accountantsverklaring
16.4	Beteugelen van lastendrukstijging voor de inwoners van Veldhoven	De OZB stijgt jaarlijks met niet meer dan de inflatie	Stijgingspercentage OZB ten opzichte van inflatiepercentage
Bron:	Kadernota 2009	Kadernota 2009	CBS

Producten

De onderstaande tabel toont de producten waarover we binnen dit programma beschikken om de geformuleerde beleidseffecten te bereiken. De laatste kolom legt de relatie met het betreffende beleidseffect. Onder de tabel staat een toelichting per product. Naast een korte uitleg over het product staan hier de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen in 2011 beschreven.

Tabel 2: Producten om de beleidseffecten te bereiken

Productnummer	Omschrijving	Beleideffect
6610	Financiering	
6611	Algemene baten en lasten	
6612	Belasting	
6613	Algemene uitkering	

6610 Financiering

Binnen dit product verantwoorden we de dividenden en andere uitkeringen die betrekking hebben op deelname in het kapitaal van instellingen.

Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten

Vanaf 1 januari 1996 ontvangt de gemeente gedurende 25 jaar een bedrag van € 282.602,- in verband met de verkoop van de aandelen in het Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten (HNG) aan het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. Per saldo wordt een bedrag ter hoogte van de aflossing gedekt uit de reserve, zodat het financiële vaste activum gelijke tred houdt met de hoogte van de bestemmingsreserve. In 2008 besloot de raad om de gemeenschappelijke regeling HNG op te heffen. In financiële zin wijzigt er hierdoor niets.

Bank Nederlandse Gemeenten

De gemeente bezit aandelen en ontvangt jaarlijks dividend of een bonus in de vorm van aandelen. De gemeente heeft 35.100 aandelen met een nominale waarde van € 2,50. In de begroting is een structurele dividendbete geraamd van € 62.000,-.

Endinet

Per 1 juli 2010 zijn de aandelen Endinet via PUF Participations B.V. verkocht aan Alliander. Een toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

6611 Algemene baten en lasten

In dit product verantwoorden we de mutaties in de reserves, stelposten en de saldi van de kostenplaatsen.

In de Voorjaarsnota 2011 nam de gemeenteraad een aantal bezuinigingsmaatregelen. Een ervan is de verlaging van de stelpost onvoorzien naar € 3,- per inwoner, wat resulteert in een structureel voordeel van € 100.000.

6612 Belastingen

Dit product bestaat uit vijf onderdelen: onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, baatbelasting, reclamebelasting en toeristenbelasting.

Onroerendezaakbelasting (ozb)

De ozb bestaat uit een eigenaren- en een gebruikersbelasting. De gebruikersbelasting geldt uitsluitend voor niet-woningen. Het tarief bedraagt een percentage van de WOZ-

waarde, die elk jaar opnieuw wordt bepaald. De ozb komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente en is dus vrij besteedbaar.

Hondenbelasting

Ook de inkomsten van de hondenbelasting komen in principe ten goede aan de algemene middelen. In Veldhoven leggen we echter een relatie met de kosten van het schoonhouden, onderhouden en aanleggen van uitlaatterreinen en de kosten van de controle.

Baatbelasting

Deze heffing is van toepassing op werken die door, of met medewerking van de gemeente tot stand komen.

Reclamebelasting

Deze belasting komt in wezen ten goede aan de algemene middelen. In Veldhoven gebruiken we deze heffing echter om het Centrummanagement van de Kromstraat te financieren. We storten de opbrengsten, met uitzondering van de perceptiekosten, door naar het Centrummanagement.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een heffing voor mensen die binnen de gemeente verblijven, maar niet in de gemeentelijke basisadministratie staan ingeschreven. Toeristen maken immers wel gebruik van de gemeentelijke voorzieningen, maar betalen hier geen belasting voor.

6613 Algemene uitkering

Dit is een algemene uitkering uit het gemeentefonds als gevolg van de Financiële-verhoudingswet (1996). We verwachten dat er vanaf 2012 een korting op de algemene uitkering komt vanwege rijksbezuinigingen. De precieze hoogte van deze korting op het gemeentefonds wordt naar verwachting in de loop van 2011 bekend.

Productenraming

De onderstaande tabel geeft de lasten en baten weer in een meerjarenbegroting per product.

Tabel 3: Meerjarenbegroting per product

Prod. nr.	Omschrijving	Rek. 2009	Begr. 2010	Begroting			
				2011	2012	2013	2014
Lasten							
6610	Financiering	107	600	87	81	74	67
6611	Algemene baten en lasten	7.484	1.870	1.745	1.778	1.760	1.699
6612	Belastingen	742	579	594	605	597	593
6613	Algemene uitkering	6	12	13	13	13	13
		8.339	3.061	2.439	2.477	2.444	2.372
Baten							
6610	Financiering	194	4.121	186	176	165	156
6611	Algemene baten en lasten	9.895	7.520	5.956	6.492	6.960	7.026
6612	Belastingen	6.579	6.843	7.101	7.300	7.336	7.444
6613	Algemene uitkering	34.816	35.029	34.033	33.918	33.838	33.731
		51.484	53.513	47.276	47.886	48.299	48.357
	Saldo (- = nadeel)	43.145	50.452	44.837	45.409	45.855	45.985
Mutaties reserves							
Toevoeging reserve:							
6610	Financiering		3.400				
6611	Algemene baten en lasten	105.729	26.484	1.327	563	966	2.155
6612	Belastingen						
6613	Algemene uitkering	45	8				
		105.774	29.892	1.327	563	966	2.155
Onttrekking reserve:							
6610	Financiering	140	149	158	167	177	188
6611	Algemene baten en lasten	107.547	26.121	1.712	947	1.051	2.240
6612	Belastingen	10					
6613	Algemene uitkering						
		107.697	26.270	1.870	1.114	1.228	2.428
	Saldo na mutaties reserves (- = nadeel)	45.068	46.830	45.380	45.960	46.117	46.258

2.2 Paragrafen

2.2.1 Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de aspecten die betrekking hebben op de lokale heffingen van de gemeente Veldhoven. Dat zijn de volgende:

1. onroerendezaakbelasting;
2. leges;
3. tarieven dienstverlening aan derden;
4. begraafrechten;
5. rioolheffing;
6. afvalstoffenheffing/reinigingsrechten;
7. hondenbelasting;
8. toeristenbelasting;
9. marktgelden;
10. parkeerbelasting;
11. reclamebelasting;
12. kwijtscheldingsbeleid;
13. woonlasten (voor een gemiddeld gezin).

1. Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (ozb) bestaat uit een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De gebruikersbelasting geldt niet voor woningen. Niet-woningen zoals bedrijfspanden worden wel aangeslagen voor het gebruik. De ozb is een zogeheten tijdstipbelasting, waarbij de toestand op 1 januari bepalend is. Wijzigingen na die datum hebben geen invloed op de hoogte van de heffing. Het tarief bedraagt een percentage van de WOZ-waarde (Wet waardering onroerende zaken). De WOZ-waarde geldt als heffingsgrondslag. Niet alleen gemeenten hanteren de WOZ-waarde als een basis voor belastingheffing, maar ook de Belastingdienst en waterschappen. De WOZ-waarde is de waarde die aan een onroerende zaak moet worden toegekend als het volle en onbezwaarde eigendom aan de hoogstbiedende wordt verkocht. Voor niet-woningen (met uitzondering van rijksmonumenten) geldt dat de gecorrigeerde vervangingswaarde de grondslag is als deze hoger is dan de waarde in het economisch verkeer.

Macronorm

De limitering van de ozb-tarieven is op 1 januari 2008 vervallen. Dit mag echter niet leiden tot een onevenredige stijging van de collectieve lastendruk. Daarom is een macronorm ingesteld die de landelijke opbrengststijging voor de ozb moet beperken. Voor 2011 bedraagt deze norm 3,5%. Dit betekent dat de opbrengsten voor alle gemeenten in 2011 met maximaal 3,5% mogen stijgen ten opzichte van 2010. De opbrengst van de ozb wordt, met uitzondering van de inflatiecorrectie, niet verhoogd. Met alleen deze trendmatige stijging van 0,8% voldoet onze gemeente dus ruimschoots aan de norm.

Hertaxatie

Volgens de Wet waardering onroerende zaken moet de waarde van de onroerende zaken in de gemeente worden bepaald op een vaste datum: de zogeheten waardepeildatum. De WOZ-waarde dient als heffingsmaatstaf voor de

onroerendezaakbelasting (ozb) en de waardepeildatum ligt wettelijk een jaar vóór het begin van het tijdvak waarvoor deze wordt gebruikt. Voor 2011 is de wettelijke waardepeildatum dus 1 januari 2010. Alle WOZ-objecten worden getaxeerd op de waarde van de waardepeildatum.

Op basis van de meest recente informatie wordt geschat dat de waarde van woningen tussen de vorige en de nieuwe peildatum is gedaald met 4,98%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op een daling van 2,89%.

Gewenste opbrengst voor 2011

De gewenste opbrengst voor 2011, inclusief de trendmatige verhoging van 0,8%, bedraagt € 6.446.000,-. Deze opbrengst wordt nog verhoogd met onder andere nieuwbouw die in de loop van 2010 wordt afgerond. Hierop passen we eveneens de trendmatige verhoging van 0,8% toe. Dit laatste resulteert in een geschatte opbrengst van circa € 98.000,-. De totale gewenste opbrengst voor 2011 bedraagt dus € 6.544.000,-.

Gevolgen WOZ-herwaardering en ozb-tarieven 2011

De tarieven worden voor 2011 aangepast aan de dalende waardeontwikkeling tussen de peildata 1 januari 2009 en 1 januari 2010. Dit resulteert in de volgende tarieven voor 2011:

- eigenarendeel woningen: 0,0724% (tarief 2010: 0,0678%)
- eigenarendeel niet-woningen: 0,1367% (tarief 2010: 0,1303%)
- gebruikersdeel niet-woningen: 0,1146% (tarief 2010: 0,1048%)

2. Leges

De gemeente streeft naar een evenredige verhouding tussen de kosten en baten van dit product. De leges voor onder meer bouwvergunningen gaan in 2011 met het inflatiepercentage van 0,8% omhoog. Dit geldt ook voor de overige leges, met uitzondering van de wettelijk voorgeschreven tarieven.

3. Tarieven dienstverlening aan derden

Ook hier streeft de gemeente naar een kostendekkend tarief. Voor 2011 worden de tarieven daarom met het inflatiecijfer van 0,8% verhoogd.

4. Begraafrechten

Voor het jaar 2011 worden de tarieven trendmatig verhoogd met het inflatiecijfer van 0,8%.

5. Rioolheffing

Op 1 januari 2008 trad de Wet gemeentelijke watertaken in werking. Dankzij deze wet kunnen gemeenten, naast de zorg voor het rioleringsstelsel, beter de regie voeren over regenwater in bewoond gebied en hun zorgplicht in het kader van de grondwaterproblematiek uitvoeren. De benodigde maatregelen bekostigen gemeenten via een verbrede rioolheffing. Het voordeel van de rioolheffing ten opzichte van het rioolrecht is dat de gemeente het profijt niet meer hoeft aan te tonen. Niettemin is de heffing nog steeds bedoeld om de kosten te dekken die de gemeente maakt bij het uitvoeren van de verbrede watertaken. Ook het uitgangspunt van volledige

kostendekking van dit product blijft gehandhaafd. Op basis hiervan moeten de tarieven de komende jaren verhoogd worden. In 2011 stijgt het tarief met 13,05% ten opzichte van 2010. Dat houdt in dat in 2011 het meest gangbare tarief € 115,34 bedraagt. Tabel 1 toont het tarievenverloop.

Tabel 1: Tarievenverloop rioolheffing

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rioolrechten	89,00	90,00	91,00	92,00	93,40	94,80	96,89	102,03	115,34

6. Afvalstoffenheffing / reinigingsrechten

Om voor het jaar 2011 tot een volledige kostendekking te komen is een extra verhoging met het inflatiepercentage niet nodig. De tarieven kunnen op het niveau van 2010 worden gehandhaafd.

Tabel 2: Ontwikkeling afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Afvalstoffenheffing									
Eenpersoonshuishoudens									
Basistarief	149,00	164,00	170,00	170,00	168,13	156,78	160,23	159,87	159,87
Tarief minicontainer	166,00	183,00	189,00	189,00	186,81	174,20	178,03	177,62	177,62
Tarief ondergronds							160,23	159,87	159,87
Meerpersoonshuishoudens									
Basistarief	220,00	243,00	251,00	251,00	248,19	231,44	236,53	235,99	235,99
Tarief minicontainer	237,00	262,00	270,00	270,00	266,87	248,86	254,33	253,75	253,75
Tarief ondergronds							236,53	235,99	235,99
Reinigingsrechten	237,00	262,00	270,00	270,00	266,87	248,86	254,33	253,75	253,75

7. Hondenbelasting

Bij het instellen van de hondenbelasting gaf de raad aan dat het tarief in principe kostendekkend moet zijn. Een punt van aandacht hierbij is dat de gemeente geconfronteerd wordt met kosten voor beheer en onderhoud van uitlaatterreinen en met kosten voor handhaving van het beleid. Een extra verhoging van het tarief voor 2011 is, om een volledige kostendekking te bereiken, niet nodig. Het tarief kan op het huidige niveau worden gehandhaafd. De onderstaande tabel toont het tarievenverloop.

Tabel 3: Tarievenverloop hondenbelasting

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tarief per hond	87,00	88,00	89,00	90,00	97,00	106,46	116,48	116,48	116,48
Kenneltarief	261,00	266,00	267,00	270,00	291,00	319,38	349,44	349,44	349,44

8. Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven van mensen die binnen de gemeente verblijven door overnachting tegen vergoeding. Toeristen maken immers gebruik van gemeentelijke voorzieningen, maar betalen geen belastingen binnen Veldhoven.

De nota 'Toerisme en Recreatie' van 4 juni 2008 zet een aantal nieuwe wensen op het gebied van toerisme uiteen. Om de extra kosten hiervan te financieren, was het noodzakelijk de tarieven aan te passen. Het tarief bedroeg al vanaf de invoering van de toeristenbelasting € 0,45 en is sindsdien nooit gewijzigd. Besloten is om het tarief tot en met 2012 jaarlijks met € 0,15 te verhogen. De eerste verhoging vond plaats voor het belastingjaar 2010. Het tarief komt voor 2011 dus op € 0,75 per persoon per overnachting.

9. Marktgelden

De marktgelden worden geheven van standhouders op de weekmarkt op het Meiveld. Zij betalen deze vergoeding voor het innemen van een standplaats op de als marktplaats aangewezen gemeenteground, voor de verkoop van goederen waarvoor de markt bestemd is. Daarnaast brengen we een bedrag van € 0,50 per maand per meter in rekening voor reclame- en promotiegelden. Als uitgangspunt geldt een trendmatige verhoging van 0,8%. De reclame- en promotiegelden worden voorlopig echter niet verhoogd. De onderstaande tabel toont het tarievenverloop.

Tabel 4: Tarievenverloop marktgelden

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Losse standpl. per dag per meter	1,44	1,47	1,49	1,49	1,50	1,52	1,55	1,57	1,58
Vaste standpl. per kwartaal per meter	15,88	16,21	16,39	16,39	16,57	16,82	17,19	17,43	17,57
Standwerkerplaats per dag	1,44	1,47	1,49	1,49	1,50	1,52	1,55	1,57	1,58

10. Parkeerbelasting

Aangezien de gemeenteraad van Veldhoven instemde met het voorstel om bepaalde parkeerterreinen aan te wijzen voor betaald parkeren, geldt de tariefheffing als een belastingheffing (de zogeheten parkeerbelasting). Als bij een controle niet zichtbaar is dat parkeerders het tarief hebben betaald, volgt een naheffing. Dit geldt op alle aangewezen terreinen in het centrum en de parkeerlocatie De Meent (onder de City Passage). Een uitzondering vormt de parkeergarage onder het Meiveld, waar een ander betaalsysteem geldt (afrekenen bij verlaten van de garage). Het tarief, dat momenteel € 1,00 per uur bedraagt, zou in 2010 met 20% worden verhoogd tot € 1,20. In de notitie 'Evaluatie Parkeerbeleid 2009', die op 29 september 2009 aan de raad werd voorgelegd, is echter voorgesteld om deze verhoging een jaar uit te stellen in verband met de kredietcrisis. Ook is gesteld dat de tarieven geleidelijker moeten stijgen. Voor 2011 wordt daarom een verhoging van 10% voorgesteld. De onderstaande tabel toont het tarievenverloop.

Tabel 5: Tarievenverloop parkeerbelasting

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Parkeertarief per uur	0,75	0,90	0,90	0,90	1,00	1,00	1,00	1,00	1,10

11. Reclamebelasting

Om te komen tot het Centrummanagement in de Kromstraat, waarbij ondernemers en vastgoedeigenaren meebetalen om de kwaliteit van deze winkelstraat te verbeteren, willen we vanaf 2011 reclamebelasting invoeren. De belasting bestaat enerzijds uit een vast bedrag per belastingplichtige en anderzijds uit een percentage van de WOZ-waarde. De opbrengsten worden rechtstreeks, met uitzondering van de perceptiekosten, in een ondernemersfonds gestort. Hiervan worden activiteiten betaald die de kwaliteit van het winkelgebied een impuls geven.

12. Kwijtscheldingsbeleid

Personen die niet in staat zijn om bepaalde belastingen of heffingen te betalen, kunnen in aanmerking komen voor (volledige) kwijtschelding. Dit geldt voor de onroerendezaakbelasting, de hondenbelasting (alleen de 'eerste' hond) en de afvalstoffen- en rioolheffing. Voor leges, marktgelden en reinigingsrechten (bedrijfsafval) is kwijtschelding vanwege het retributieve karakter niet mogelijk.

Op 10 november 2009 wijzigde de raad het kwijtscheldingsbeleid zodanig dat vanaf het jaar 2010 volledige kwijtschelding wordt verleend aan iedereen die aan de voorwaarden voldoet. Ook zijn de toegestane spaartegoeden verruimd en kunnen belastingplichtigen voortaan onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding.

In het belastingjaar 2009 verleende de gemeente in totaal € 87.428,43 aan kwijtschelding en bijdragen. Dat is als volgt gespecificeerd:

- kwijtschelding hondenbelasting: € 8.110,27
- bijdrage rioolheffing: € 23.439,50
- bijdrage afvalstoffenheffing: € 55.878,66

Er waren 475 verzoeken om kwijtschelding of bijdrage, waarvan de gemeente er 390 toekende. Volgens een brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 12 juni 2009, is het in de toekomst formeel toegestaan om belastingschuldigen automatisch kwijtschelding te verlenen. Verder kondigt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de meicirculaire een wetsvoorstel aan waarin gemeenten meer ruimte krijgen bij het kwijtschelden van belasting. Het kabinet wilde deze verruiming al op 1 januari 2010 laten ingaan, maar het voorstel is tot op heden nog niet tot wet verheven. Vanwege deze ontwikkelingen en de bijkomende mogelijkheid om in de systematiek van de kwijtschelding een efficiencyslag te maken, voerde de gemeente Veldhoven al enkele verbeteringen door.

13. Woonlasten gemiddeld gezin

Voor een gemiddeld gezin stijgen de lasten in 2011 gemiddeld met € 36,12 ten opzichte van 2010. Dit komt in het onderstaande voorbeeld neer op een lastenstijging van 6,9%. Een eenmalige teruggaaf van € 13,50 in de afvalstoffenheffing

compenseert deze lastenstijging gedeeltelijk. Voor de onroerendezaakbelasting is uitgegaan van een gemiddelde woningwaarde van € 290.000,- in 2010. Vanwege de waardedaling bedraagt de gemiddelde waarde van deze woning in 2011 € 275.550,-.

Tabel 6: Verloop woonlasten

	2010	2011
Ozb eigenaren	€ 196,62	€ 199,50
Afvalstoffenheffing	€ 253,75	€ 253,75
Rioolrechten	€ 102,03	€ 115,34
	€ 552,40	€ 568,59
	- € 30,00	
Totaal	€ 522,40	€ 568,59

Begrote opbrengsten belastingen en heffingen

Tabel 7: Begrote opbrengst gemeentelijke belastingen en heffingen in 2011

Heffing	Totale opbrengsten x € 1.000							
	Begr. 2007	Rek. 2007	Begr. 2008	Rek. 2008	Begr. 2009	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011
Ozb	5.513	5.766	5.899	6.001	5.999*	6.130	6.289*	6.544*
Parkeerbelasting	1.250	1.313	1.270	1.326	1.299	1.291	1.317	1.349
Toeristenbelasting	90	88	90	85	91	63	120	120
Hondenbelasting	355	348	389	382	428	411	424	436
Baatbelastingen	2	2	2	2	2	2	2	2
Marktgelden	26	22	26	21	27	23	27	30
(Bouw)leges	1.254	3.377	2.387	1.978	2.318	882	2.942	2.902
Lijkbezorgingsrechten	113	96	114	98	117	111	117	113
Reinigingsheffingen	4.524	4.075	4.175	4.191	4.311	4.279	4.471	4.451
Rioolrechten	1.812	1.795	1.842	1.828	1.907	1.876	2.061	2.355
Totaal belastingen + heffingen	14.939	16.882	16.194	15.916	16.499	15.068	17.770	18.145

* Vanaf 1 januari 2009 wordt de specifieke uitkering 'kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet WOZ' overgeheveld naar het gemeentefonds.

Opmerking

Bij het opstellen van deze paragraaf is als uitgangspunt gehanteerd dat de OZB niet wordt verhoogd, met uitzondering van de inflatiecorrectie. Bij besluitvorming over deze begroting worden echter de daadwerkelijke bedragen vastgesteld.

2.2.2 Weerstandsvermogen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de vraag hoe de gemeente Veldhoven haar financiële risico's opvangt zonder het beleid aan te passen. Hiervoor is inzicht nodig in de omvang van de aanwezige risico's, de mogelijkheden om de risico's financieel af te dekken (weerstandscapaciteit) en de relatie daartussen: het weerstandsvermogen.

De paragraaf is als volgt opgebouwd:

- aanwezige risico's;
- benodigde weerstandscapaciteit;
- benodigd weerstandsvermogen;
- ontwikkelingen.

Het beleid op het gebied van risicomanagement en weerstandsvermogen is te vinden in de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen gemeente Veldhoven 2009', die de raad in september 2009 vaststelde.

Risico's

Inventariseren en kwantificeren

Voor de begroting voor 2011 zijn per afdeling de bestaande risico's geïnventariseerd, samen met de kans dat ze optreden en de verwachte negatieve financiële gevolgen. Op basis van deze inventarisatie is een risicokaart samengesteld voor onze gemeente. Aan elk risico is een zogeheten risicoscore verbonden, door de kansklasse te vermenigvuldigen met de gevolgklasse. Deze methodiek maakt het mogelijk de risico's onderling te rangschikken op grootte. De risico's met het grootste risicogetal moeten de hoogste prioriteit krijgen en dus als zodanig 'gemanaged' worden. De risicokaart is weergegeven in figuur 1. Het cijfer in de cel geeft het aantal risico's weer met dezelfde risicoscore. De kaart laat zien dat het aantal risico's op dit moment 84 bedraagt.

Figuur 1: Risicokaart

Financieel gevolg (x)						
x > € 1.000.000	4				2	
€ 500.000 < x < € 1.000.000	4	1	1	1		
€ 200.000 < x < € 500.000	4	2	4		3	
€ 50.000 < x < € 200.000	7	5	5	1	5	
x < € 50.000	13	3	3	8	8	
Kans		10%	30%	50%	70%	90%

Simulatie

Op basis van de inschatting van kans en gevolg per risico, is berekend hoeveel geld er nodig is om de risico's financieel af te dekken. Hiervoor hebben we een risicosimulatie uitgevoerd. Daarbij is het zekerheidspercentage op 90% gesteld. Dit betekent dat het voor 90% zeker is dat we met dit bedrag alle risico's kunnen opvangen. De

risicosimulatie met een zekerheidspercentage van 90% toont aan dat er een bedrag van € 7.111.132,- nodig is om de risico's in financiële zin af te dekken. Dit noemen we de benodigde weerstandscapaciteit.

Tegelijkertijd is er een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd die laat zien welke risico's de meeste invloed hebben op het weerstandsvermogen. De tien belangrijkste risico's die hieruit voortkomen, zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 1: Top 10 van risico's met meeste invloed

Belangrijkste risico's		Kans (%)	Gevolg (max. in €)	Invloed (%)
1	Risico's BGE-project Zilverackers algemeen: risico normering voor nog niet in exploitatie genomen complexen	10%	€ 26.130.729	23,34%
2	Risico's BGE-project Oerle Zuid: juridisch risico en afzetrisico	99%	€ 1.550.876	13,64%
3	Risico's BGE-project Slot Oost: planologisch risico en contractrisico	99%	€ 1.213.956	10,61%
4	Garantstelling voor subsidieaanvraag project Opwaardering Gender	70%	€ 1.000.000	6,19%
5	Onzekerheid over te ontvangen subsidies voor project Opwaardering Gender	90%	€ 500.000	3,96%
6	Risico's BGE-project Centrum fase 1 en 2, A en B: planschaderisico, planologisch risico en afzetrisico	99%	€ 387.995	3,42%
7	Risico's BGE-project Djept-west: risiconormering voor nog niet in exploitatie genomen complexen	10%	€ 2.695.607	2,51%
8	De rijksvergoeding over het inkomensdeel WWB wordt lager	50%	€ 529.000	2,28%
9	Uitval stroomvoorziening binnen stadhuis	50%	€ 500.000	2,21%
10	Claims als gevolg van onvoldoende inventarisatie van mogelijke planschade	30%	€ 1.000.000	1,86%
Totaal maximaal geldgevolg top 10 risico's			€ 35.508.163	
Maximaal geldgevolg overige risico's (74)			€ 14.061.777	
Totaal maximaal geldgevolg alle risico's			€ 49.569.940	

Beheersen

In 2010 is het proces van risicomanagement, inclusief de ontwikkeling en invoering van beheersmaatregelen, verder vormgegeven, zodat we onze risico's nog gericht kunnen beheersen. Bij de simulatie is rekening gehouden met de beheersmaatregelen die al van kracht zijn. Hierdoor zijn de kansen op risico's en/of de gevolgen ervan verlaagd. Voor een van de top 10-risico's is een drietal beheersmaatregelen actief. In totaal zijn voor 35 van de 84 risico's maatregelen getroffen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit omvat de financiële middelen en mogelijkheden van de gemeente Veldhoven om financiële tegenvallers als gevolg van risico's op te vangen, zonder het bestaande beleid te hoeven aanpassen.

Risicoreserve, deel benoemde risico's

Op basis van de gekwantificeerde risico's bepalen we de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit. We gebruiken hiervoor een simulatie binnen het risicomanagementinformatiesysteem NARIS. De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit twee componenten: het deel dat we als risicoreserve benoemde risico's aanmerken binnen onze algemene reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit voor 2011 is € 176.000,-.

Risicoreserve, deel onbenoemde risico's

Omdat het onmogelijk is een uitputtende lijst van risico's op te stellen, is een risicoreserve onbenoemde risico's vastgesteld. Deze heeft een vaste hoogte van € 10.000.000,-. Aangezien we bij de berekening van het weerstandsvermogen uitsluitend uitgaan van de benoemde risico's, laten we de reserve onbenoemde risico's verder buiten beschouwing bij de weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's. Om te garanderen dat ons weerstandsvermogen toereikend is, streven we naar een normratio van 1,7, dat gekwalificeerd is als 'ruim voldoende'. Om ongewenste schommelingen te voorkomen, hanteren we een minimumratio van 1,4 en een maximumratio van 2,4. Buiten deze marges vullen we de risicoreserve benoemde risico's aan of romen we die af.

Op basis van de simulatie van de benodigde weerstandscapaciteit en de stand van de risicoreserve benoemde risico's per 1 januari 2010 (inclusief doorwerking vanuit Burap I 2010), is het weerstandsvermogen: (€ 24.347.000,- + € 176.000,-) / € 7.111.132,- = 3,45.

Dit betekent dat ons weerstandsvermogen ruim voldoende is om met een zekerheid van 90% alle geïnventariseerde risico's te kunnen opvangen. Zoals aangegeven, streven we naar een weerstandsvermogen van 1,7. De daarvoor benodigde weerstandscapaciteit wordt als volgt bepaald: $1,7 \times € 7.111.132,- = € 12.088.924,-$. Dit bedrag bestaat uit twee componenten: de onbenutte belastingcapaciteit en de reserve benoemde risico's. Zoals hierboven aangegeven, bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 176.000,-. Dit betekent dat een reserve benoemde risico's van € 11.912.924,- voldoende is. Deze reserve bedraagt op dit moment € 24.347.000,-. Van deze reserve kunnen we dus € 12.434.076,- afromen naar de vrije reserve.

Ontwikkelingen

Risico's grondexploitatie

Aangezien het financiële belang van bouwgrondexploitatie (BGE) van een heel andere orde is dan de reguliere baten en lasten van een gemeente, verdienen de risico's met betrekking tot de BGE in de risicobepaling bijzondere aandacht. Door de huidige marktontwikkelingen nemen de onzekerheden toe. Deze kunnen effect hebben op de verwachte tijdstippen van realisatie en de omvang van grondopbrengsten. Omdat we de risico's van BGE ook in ons risicomanagementproces meenemen, is in het kader van de financiële herijking besloten om de algemene reserve BGE op te heffen. Resultaten bij het afsluiten van complexen gaan direct naar de vrije reserve. Tegelijkertijd is vastgesteld dat voor de risico's van BGE pas een risicoreserve wordt gevormd als het gekwantificeerde risico het verwachte (en in begroting opgenomen) resultaat overstijgt.

Om een goed beeld te krijgen van de risico's van BGE, zijn de risico's per afzonderlijk BGE-project geïnventariseerd. Aan de hand van een eerste risicosimulatie is per BGE-project een integraal risico bepaald. Als dit risico het verwachte BGE-resultaat niet overstijgt, wordt er geen risicoreserve gevormd. Als dit risico het verwachte BGE-resultaat wel overstijgt, is voor dit verschil een risicoreserve gevormd, door dit met een kans van 99% op te nemen.

Verder is de risico-inschatting voor 'niet in exploitatie genomen' (NIEG) complexen van belang. Bij de inventarisatie hanteren we als uitgangspunt een risicokans van 10%, met als schadebedrag de boekwaarde per 31-12-2009. De schadekans en het schadebedrag zijn gebaseerd op de IFLO-norm (Inspectie Financiën Lagere Overheden), die is ontwikkeld door het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Binnen de bouwgrondexploitaties zijn er twee projecten die in totaal een daling van circa € 13 miljoen aan mogelijke schadegevolgen met zich meebrengen:

- Zilverackers, drie dorpen. Deze BGE kent nog risico's, maar die zijn op te vangen binnen het verwachte resultaat. Met deze begroting is de resultaatberekening herzien. Het schadegevolg op dit risico daalt hierdoor met € 4,1 miljoen.
- Hoogackers Oerle NW. Ook deze BGE kent nog risico's, maar die zijn op te vangen binnen het verwachte resultaat. Met deze begroting is de resultaatberekening herzien. Het schadegevolg op dit risico daalt hierdoor met € 7,5 miljoen.

Overige risico's

Hieronder volgt een aantal risico-ontwikkelingen ten opzichte van de jaarrekening van 2009.

- Het risico op boetes als gevolg van het niet volgens planning realiseren van het woningbouwprogramma volgens BOR-afspraken, is voor de begroting voor 2011 vervallen. De bestuurscommissie Stedelijk gebied heeft namelijk op advies van de visitatiecommissie BOR-afspraken besloten om Veldhoven geen boete op te leggen, omdat er geen sprake is van verwijtbare nalatigheid.
- Binnen de projecten zijn drie nieuwe risico's geïdentificeerd: een beroep op de garantstelling bij project Opwaardering Gender, onzekerheid over subsidie bij dit project en een risico op vertraging bij de ontwikkeling van MFA Midden.
- In de begroting is een realistisch scenario verwerkt voor de ontwikkeling van de WWB/IOAW-uitkeringen. Omdat de economische omstandigheden nog onzeker zijn, is rekening gehouden met het risico van een slechter scenario. Hiervoor is een nieuw risico opgenomen. Verder is er onzekerheid over de ontwikkeling van de rijksvergoeding van het inkomensdeel van deze uitkeringen. Hiervoor hebben wij daarom ook een risico opgenomen.
- Tot slot is een risico opgenomen voor garanties en vrijwaringen als gevolg van de verkoop van de aandelen Endinet aan Alliander. Meer informatie hierover is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

Risicomanagement

In 2009 is de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen gemeente Veldhoven 2009' vastgesteld. Deze bevat beleidsuitgangspunten en onderdelen die we voor meerdere jaren kunnen vastleggen. Naast het proces van risicomanagement besteedt de nota ook aandacht aan de structurele inpassing van risicomanagement in het gemeentelijk beleid. Om die te realiseren, is voor alle collegevoorstellen en raadsadviezen waar risico's aan de orde zijn een afzonderlijke paragraaf over risico's verplicht. Deze paragraaf gaat in op de afzonderlijke stappen van het risicomanagementproces: de identificatie van risico's, de analyse en beoordeling van risico's en ten slotte de beheersing van risico's. Concerncontrol ziet toe op de kwaliteit hiervan, zodat een zo compleet mogelijk risicoprofiel van onze organisatie ontstaat.

In 2010 zijn voor een belangrijk deel van de risico's maatregelen gedefinieerd. De effecten van de maatregelen die al van kracht zijn, zijn in de simulatie meegenomen. In 2011 blijven we het maatregelenpakket verder uitbreiden, aanscherpen en evalueren, zodat we de risico's nog gericht en beter kunnen beheersen.

2.2.3 Beheer kapitaalgoederen

Beheer

Het beheer van de openbare ruimte behoort tot de primaire taken van de gemeente. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud en de instandhouding van de openbare ruimte, in relatie tot het gebruik ervan. Centraal hierin staan de wensen en de technische noodzaak ten aanzien van onderhoudsniveaus van kapitaalgoederen zoals wegen, openbaar groen, openbare verlichting, riolering en gebouwen. Dit alles uiteraard in het licht van de kosten die ermee zijn gemoeid.

Voor de ondersteuning van de beheeractiviteiten werkt de gemeente sinds 2009 met beheersystemen voor de onderdelen groen, wegen, riolering en in mindere mate voor openbare verlichting. Ook voor gebouwen is een dergelijk systeem operationeel. Voor alle onderdelen zijn beheerplannen aanwezig met door de gemeenteraad vastgestelde randvoorwaarden en budgetten.

De beheeractiviteiten vinden plaats op verschillende momenten door het jaar heen. Onder beheer op korte termijn vallen het jaarlijks terugkerende onderhoud, de (kleine) noodzakelijke reparaties en het structurele onderhoud dat in het eerste planjaar van het beheerplan is opgenomen. Deze werkzaamheden zijn bekend, op de ad-hocreparaties na. Tot de beheeractiviteiten op middellange termijn rekenen we het structurele onderhoud dat in het tweede tot het vijfde planjaar van het beheerplan uitgevoerd moet worden. Deze werkzaamheden zijn op hoofdlijnen bekend. Onder de beheeractiviteiten op lange termijn valt het structurele onderhoud dat na het vijfde planjaar van het beheerplan uitgevoerd moet worden. Deze werkzaamheden zijn slechts globaal bekend.

Het beheer van de kapitaalgoederen krijgt zijn beslag in diverse programma's en onderliggende producten en projecten. Hieronder volgt een toelichting per specifieke categorie: wegen, openbaar groen, openbare verlichting, riolering en gebouwen.

Wegen

De gemeenteraad stelde in 2008 het beheerplan wegen vast voor de periode 2009 tot en met 2013. Dit beheerplan is opgesteld op basis van gegevens die voortvloeien uit het actuele beheersysteem. De totale oppervlakte van het wegennet is circa 2,8 vierkante kilometer. De volgende tabel geeft de onderverdeling weer.

Tabel 1: Onderverdeling wegennet

Wegtype	Oppervlakte (m2)
Hoofdwegennet	0
Zwaar belaste wegen	0
Gemiddeld belaste wegen	356.398
Licht belaste wegen	181.291
Wegen in woongebied	1.336.593
Wegen in verblijfsgebied	691.423
Fietspaden	229.723

Zowel de weginspecties als het wegbeheer vinden plaats volgens de CROW-methodiek, opgesteld door het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-,

Water-, en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW). Deze richtlijnen gelden landelijk als standaard.

De volgende producten vallen onder het onderdeel wegen:

- verkeersobjecten, zoals verkeerslichten, bebording, bewegwijzering, straatnaamgeving, markeringen, plattegronden,abri's, afzettingen en bewaakte fietsenstallingen;
- wegen, zoals het onderhoud van diverse soorten wegen, het onderhoud van bermen, het schoonhouden van straten en pleinen en gladheidbestrijding;
- de instandhouding van het openbaar gebied, zoals investeringen in speelterreinen en investeringen in wegen voor de (her)inrichting van verblijfsgebieden;

Deze producten, projecten en voorziening maken deel uit van de programma's 1 (Stedelijke ontwikkeling), 4 (Beheer openbare ruimte) en 5 (Bereikbaarheid). De baten bestaan onder meer uit inkomsten van de fietsenstalling en een vergoeding voor reclame in abri's.

Openbaar groen

Het gewenste onderhoudsniveau is omschreven in het nieuwe groenbeleidsplan, dat de gemeenteraad in 2009 vaststelde. Vier verschillende aannemers verzorgen op dit moment het onderhoud van het groen. Zij werken sinds begin 2010 volgens de nieuw aanbestede onderhoudscontracten.

Baten die op het product 6151 worden verantwoord, zijn inkomsten uit de houtverkoop uit bossen. Incidenteel zijn er bovendien subsidie-inkomsten. Het bijbehorende product, de projecten en de (toekomstige) voorziening maken deel uit van programma 15 (Natuur- en recreatiebeheer).

Openbare verlichting

In 2009 is gestart met het heroverwegen van het bestaande beleid. Dit resulteerde in een ontwerpplan (in plaats van een beleidsplan), maar de gemeenteraad keurde dit plan niet goed. De bedoeling is om in 2011 verder invulling te geven aan een overkoepelend beleidsplan voor openbare verlichting, met daarin ook het ontwerpplan. Dit plan is tevens richtinggevend voor toekomstige beheer- en uitvoeringsplannen.

Onder de lasten (product 6165) vallen kosten voor onder meer de vervanging van complete masten, onderhoud van masten en lampen, stroomverbruik, schades en vernielingen. Baten op dit product bestaan voornamelijk uit schadeclaims op derden voor schade aan de openbare verlichting, door aanrijdingen en vernielingen. Het bijbehorende product, de projecten en de (toekomstige) voorziening maken deel uit van programma 4 (Beheer openbare ruimte).

Riolering

De leidraad voor het beheer van de riolering is het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP), dat de gemeenteraad op 9 februari 2010 goedkeurde. Hierin staat hoe de gemeente omgaat met haar wettelijke zorgplicht voor het inzamelen en transporteren van vrijkomend afvalwater op haar grondgebied, volgens de Wet milieubeheer. Dit plan heeft een looptijd van vijf jaar.

De lasten (product 6552) omvatten kosten voor onder meer kleine vervangingen, rioolontstoppen, gemalen, kolken, huisaansluitingen, watergangen, bruggen, duikers en de opname van de grondwaterstand. Baten op dit product bestaan uit de ontvangen rioolrechten. De gemeente mag deze volgens de wet alleen aanwenden voor rioolwerkzaamheden. Het bijbehorende product, de projecten en de voorziening maken deel uit van programma 8 (Milieu en duurzaamheid).

Gebouwen

In de jaren 90 nam het college van burgemeester en wethouders een drietal besluiten over het beheer van de gemeentelijke gebouwen (met uitzondering van de schoolgebouwen). Voor alle gebouwen wordt via een beheersysteem een meerjarenonderhoudsplanung opgesteld. Elk jaar worden die onderhoudsplanningen geactualiseerd en aangepast. Dat geldt ook voor het saldo van de stortingen in de voorziening onderhoud eigendommen.

Bij de lasten op product 6506 horen onder meer de kapitaallasten, onderhoudskosten, waterschapslasten en verzekeringspremies. De baten omvatten onder meer de huuropbrengsten. Het bijbehorende product, de projecten en de voorziening maken deel uit van programma 1 (Stedelijke ontwikkeling).

Verloop voorzieningen

Informatie over het verloop van de voorzieningen wegbeheer, rioolbeheer en onderhoud eigendommen is te vinden in de financiële begroting, onderdeel 'stand en verloop van de voorzieningen'.

2.2.4 Financiering

Uitgangspunten treasurybeleid

Treasury gaat om de financiering van het gemeentelijke beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden. Dit omvat het zorgen voor voldoende liquide middelen, het beleggen van een tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement en het daarbij afdekken van de risico's, met name op het gebied van rente en krediet. En dat alles op de meest doelmatige wijze en volgens de wettelijke voorschriften van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Het begrip treasury is als volgt te definiëren: het sturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Vermogenspositie

Wie een oordeel velt over de vermogenspositie van een organisatie, kijkt naar de creditzijde van de balans. Het eigen vermogen wordt daar uitgedrukt in termen van reserves. Reserves zijn echter feitelijk niets anders dan een boekhoudkundige sluitpost om aan het eind van een boekjaar het verschil tussen baten en lasten uit te drukken. De onderstaande tabel laat zien hoe de vermogenspositie van de gemeente Veldhoven zich in de begrotingsperiode ontwikkelt.

Tabel 1: Ontwikkeling vermogenspositie gemeente Veldhoven (bedragen x € 1.000,-)

	1-1- 2010	1-1- 2011	1-1- 2012	1-1- 2013	1-1- 2014
Eigen vermogen	127.223	100.088	91.497	97.506	103.113
Algemene reserve	56.022	33.354	20.884	28.726	35.836
Bestemmingsreserves	71.201	66.734	70.613	68.780	67.277
Vreemd vermogen	100.731	127.488	115.987	100.239	83.780
Voorzieningen	11.215	9.829	9.547	8.932	8.535
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	89.516	117.659	115.033	91.307	75.245
Totaal vermogen	227.954	227.576	207.484	197.745	186.893
Debt-ratio (eigen vermogen/totaal vermogen)	55,8%	44,0%	44,1%	49,3%	55,2%

De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van de gemeente en wordt vaak uitgedrukt in een ratio. Uit tabel 1 blijkt dat de debt-ratio in de begrotingsperiode zakt van circa 55% naar 44%. In 2013 en 2014 is echter weer een stijgende lijn te zien en bereikt de debt-ratio het oorspronkelijke niveau van 55%. Deze ontwikkeling wordt vooral veroorzaakt door grote financieringsbehoefte in de tussenliggende jaren. Overigens is een debt-ratio van circa 50% een teken van een solide gefinancierde organisatie.

Treasurystatuut

Op 14 februari 2006 stelde de raad het meerjarige treasurystatuut vast. De evaluatie hiervan vindt plaats in 2010. Het statuut regelt de bestuurlijke en ambtelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor het aantrekken en uitzetten van

gelden: de zogeheten treasuryhandelingen. De onderstaande tabel laat in het kort zien hoe dit binnen de gemeente Veldhoven is geregeld.

Tabel 2: Bevoegdhedenmatrix gemeente Veldhoven

Bevoegdheid	Bestuurlijke verantwoordelijkheid	Machtiging
1. Aangaan leningen, looptijd > 1 jaar	College	
2. Aangaan leningen, looptijd =< 1 jaar	College	Secr., dir. DD, hoofd AenO
3. Beleggingen*, looptijd > 1 jaar	College	
4. Beleggingen*, looptijd =< 1 jaar	College	Secr., dir. DD, hoofd AenO
5. Spaarrekeningen en rekening courant bij banken	College	Secr., dir. DD, hoofd AenO
* Onder beleggingen verstaan we callgeld, deposito's, kasgeld, vastrentende beleggingen, obligatiefondsen en garantieproducten.		

De tabel laat zien dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het aantrekken en uitzetten van gelden altijd bij het college van B en W ligt. Dit is geregeld in de Gemeentewet. Hierin staat ook dat besluiten die ingrijpende gevolgen hebben (bijvoorbeeld besluiten over zeer grote bedragen) altijd aan de raad moeten worden voorgelegd, zodat die zijn zienswijze kenbaar kan maken. Deze zogeheten voorhangprocedure hanteren we sowieso bij aan te trekken langlopende leningen groter dan € 25 miljoen en voorgenomen beleggingen van meer dan € 10 miljoen. De bevoegdheid tot het nemen van het besluit blijft wettelijk gezien bij het college.

Voor het aangaan van geldleningen en beleggingen met een looptijd van één jaar of minder en voor het uitzetten van gelden op een spaarrekening, heeft het college de secretaris, de directeur Dienst Dienstverlening en het hoofd Advies en Ondersteuning gemachtigd. Dit houdt in dat de tekenbevoegdheid (formele ondertekening richting derden) voor overeenkomsten volgens het besluit interne mandaten, volmachten en machtigingen ook bij die personen ligt. Voor de verdere invulling van de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het college is er het uitvoeringsprogramma treasury, dat verder ingaat op de limieten.

Uitvoeringsprogramma treasury

Het treasurystatuut bepaalt dat de gemeente Veldhoven naast de wettelijk verplichte financieringsparagraaf in de begroting, elk jaar een uitvoeringsprogramma treasury moet opstellen. Dit programma, dat deel uitmaakt van het planningsinstrumentarium van de gemeente, maakt het mogelijk om gebruik te maken van meer actuele inzichten ten aanzien van renteontwikkelingen en kasstromen (ten opzichte van de gegevens die bekend zijn ten tijde van het opstellen van de begroting). Het uitvoeringsprogramma treasury bevat in elk geval een aantal onderdelen. Deze komen hieronder aan de orde.

Liquiditeitenplanning, rentevisie en daaruit voortvloeiende acties

In 2011 ligt de nadruk op het verbeteren van de liquiditeitenplanning op het gebied van bouwgrondexploitatie. De ervaring leert dat zich hier de grootste afwijkingen voordoen. Er worden afspraken gemaakt met de afdeling PenR om deze informatie te verbeteren. Op basis van de liquiditeitenplanning, in combinatie met de rentevisie, komen we tot de op te nemen financiering.

Aanpassing treasurystatuut

Als gevolg van actuele ontwikkelingen, met name in het perspectief van de kredietcrisis, wordt het treasurystatuut geëvalueerd en aangepast. Het ministerie van

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een ad-hocwerkgroep in het leven geroepen met vertegenwoordigers van het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Deze boog zich over de vraag of de wet- en regelgeving voor het uitzetten van middelen door decentrale overheden volstaat in tijden van onrust op de financiële markten. De gemeente Veldhoven betreft de conclusies van deze werkgroep bij de evaluatie van haar treasurystatuut. Verder bekijken we of de kaders voor het uitzetten van middelen nog gepast zijn of juist aanscherping verdienen. Ook de wijziging van de Wet fido speelt een rol bij het aanpassen van het treasurystatuut.

Huisbankierschap

Jaarlijks evalueren we de dienstverlening van de Rabobank. Ook eventuele verbeteringen in de dienstverlening komen dan aan de orde. We maken afspraken over de 'fixed fee' voor bancaire kosten en indien nodig stellen we de kredietfaciliteit bij op basis van de vastgestelde begroting en de geactualiseerde liquiditeitenplanning.

Vorming SEPA

Europa wil een van de meest concurrerende economieën van de wereld worden. Daarom gaat Europa de komende jaren over op één betalingssysteem: Single European Payment Area (SEPA). Het doel is om het Europese betalingsverkeer hiermee goedkoper, sneller en betrouwbaarder te maken. Vanaf 1 november 2009 is er één Europese betaalmarkt. De zestien Europese landen die de euro hebben ingevoerd, gaan SEPA gebruiken voor betalingsverkeer in euro's. De andere EU-landen en Zwitserland, IJsland, Liechtenstein, Monaco en Noorwegen willen SEPA ook gaan gebruiken. Overschrijven, incasseren, ontvangen en betalen: met de betaalpas verlopen handelingen in al deze landen net zo snel en gemakkelijk als op dit moment binnen Nederland.

Vanaf 2010 starten banken met het integreren van hun nationale betaalproducten in SEPA-betaalproducten. Dit heeft gevolgen voor onder andere de terugboekingstermijn, (doorlopende) machtigingen en cashmanagement. Na een geleidelijke invoering maakt het na 2015 niet meer uit of iemand geld overmaakt binnen Nederland of naar een ander aangesloten land. Op termijn leidt dit tot voordelen voor ondernemers, zoals efficiency, kostenbesparing en een betere waarborging van het betalingsverkeer.

Het internationale bankrekeningnummer (IBAN) wordt de nieuwe standaard in Europa en gaat het huidige rekeningnummer op termijn vervangen. Daarnaast is in de toekomst ook de Bank Identificatie Code (BIC) onmisbaar. Geleidelijk dienen zich drie nieuwe Europese betaalmiddelen aan: de Credit Transfer (de Eurobetaling), de Direct Debit (de Euro-incasso) en betaling met creditcard en betaalpas via de nieuwe en veilige EMV-chip.

Begin 2010 is onze PIN-Chipknip-overeenkomst vervangen door het Rabo Europees pincontract. Dit betekent dat wij voortaan voldoen aan de nieuwe Europese standaard voor veilig betalen, het zogeheten EMV. EMV-chips (de chips op de voorzijde van betaalpassen en creditcards) zijn moeilijker te kopiëren dan de huidige magneetstrip en verkleinen het risico op 'skimming'. Eind 2010 en in de loop van 2011 vinden de meeste werkzaamheden plaats.

Waarborgfonds Eigen Woningen

Het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) is het instituut dat de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) uitvoert. Het landelijke instrument NHG verving in 1995 de gemeentegarantie voor particulier woningbezit. Huizenkopers kunnen, tot een zeker niveau (de zogeheten kostengrens € 350.000), hun woningfinanciering voorzien van NHG. In ruil voor een vooraf te betalen, eenmalige premie verkrijgt de huizenkoper een jaarlijks terugkerende korting op zijn hypotheekrente. Vanwege de garantie hebben geldgevers tenslotte meer zekerheid, wat zich vertaalt in een lagere risico-

opslag. Het Rijk en de gemeenten zitten elk voor 50% in de achtervang van de zekerheidsstructuur rond het WEW.

Vanaf 1 januari 2011 vervult het Rijk de achtervang van de NHG voor 100%. Voor garanties die eerder zijn verstrekt, blijft uiteraard de achtervangfunctie van de gemeenten van kracht.

Nazorg directe borgstellingen

Dit omvat het uitvoeren van de nazorg rondom borgstellingen, een goede dossiervorming en toetsing van de jaarlijks in te zenden financiële bescheiden.

Leningenportefeuille

De onderstaande tabel toont de leningenportefeuille (o/g) van de gemeente per 31 december 2010.

Tabel 3: Leningenportefeuille per 31 december 2010

Leningnr.	Afsluit-datum	Soort lening (B)	Oorspr. Bedrag (€)	Oorspr. looptijd	Rente %	Rente-herziening	Restsch. Rente-herz.
Bng 70495	7-7-1997	Lineair	1.361.341	15	5,74	-	-
Bng 71157	4-11-1997	Lineair	1.905.877	15	5,88	-	-
Bng 89512	1-4-1999	Annuïtair	7.453.340	30	4,795	1-4-2019	4.583.768
Nwb I-24689	7-12-2006	Jaarlijkse afl. (1/8), deel 2012 (3/8)	20.000.000	6	3,815	-	-
Bng 40.102221	12-12-2006	Lineair	2.250.000	5	3,96	-	-
Nwb I-26271	29-7-2009	Lineair	25.000.000	5	2,75	-	-
ASN 60387	21-12-2009	Lineair	20.000.000	7	2,73	-	-
Bng 74207	2-1-2003	Annuïtair	8.779.180	15	4,63	-	-
Bng 74206	1-2-2003	Annuïtair	1.286.511	10	4,29	-	-
Bng 74208	1-9-1994	Annuïtair	2.289.000	15	4,57	-	-

Op basis van de huidige leningenportefeuille zou het totaalbedrag van opgenomen geldleningen op 31 december 2010 € 62,6 miljoen bedragen. € 7,4 miljoen hiervan is aangetrokken voor woningbouwverenigingen (dit zijn de laatste drie leningen in het overzicht). Naast deze drie leningen staan er voor de woningbouw geen leningen uit van materiële betekenis.

Overigens is bij het opstellen van de begroting 2011-2014 voor het berekenen van de rentelasten uitgegaan van nog twee aan te trekken leningen in 2010 voor een bedrag van in totaal € 55 miljoen. Deze aanpassing vloeit voort uit de geactualiseerde liquiditeitenplanning.

Kapitaallasten

De onderstaande tabel toont de kapitaallasten in begroting 2011-2014

Tabel 4: Kapitaallasten in begroting 2011-2014 (bedragen x € 1.000,-)

	Rek. 2009	Begr. 2010*	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Lasten						
Rente langlopende leningen o/g	2.820	3.040	4.523	4.111	3.285	2.738
Overige rentelasten (r/c rente)	293	162	176	388	152	98
Afschrijvingen	8.797	3.670	4.299	4.489	4.309	4.044
	11.910	6.872	8.998	8.988	7.746	6.880
Baten						
Rentebaten (r/c rente)	175	0	0	0	0	0
Doorbelaste rente naar BGE	4.535	5.643	5.763	5.860	5.401	4.665
Doorberekende rente naar producten	4.319	4.402	4.578	4.821	4.685	4.686
Doorberekende afschrijvingen naar producten	8.796	3.670	4.299	4.489	4.309	4.044
	17.825	13.715	14.640	15.170	14.395	13.395
Saldo kapitaallasten (- is een last)	5.915	6.843	5.642	6.182	6.649	6.515

* De begrotingscijfers 2010 zijn gepresenteerd inclusief de bijstelling van de rente die in Burap II 2010 wordt verwerkt

Algemeen

Uitgangspunt bij de doorberekening van de rentelasten is een rekenrentepercentage van 4,3% voor 2010 en 4% vanaf 2011. Afschrijvingen worden één op één doorberekend. Dit resulteert op begrotingsbasis 2011 in een rentesaldo van € 4.699.000,-.

Rente langlopende leningen o/g

De rente van de langlopende geldleningen bedraagt voor 2011 € 4.522.000,-. Hierbij is uitgegaan van een leningenportefeuille van € 117.659.000,- per 1 januari 2011. Hierbij is geanticipeerd op het aangaan van nog een tweetal langlopende leningen in 2010 voor een bedrag van € 55.000.000,-.

Overige rentelasten en -baten (rekening courant)

De rentelasten rekening courant zijn begroot op basis van de liquiditeitenplanning in de begroting 2011 en bedragen voor 2011 € 176.000,-.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten vloeien voort uit de voor de begroting 2011 opgestelde staat van activa en bedragen in totaal € 4.299.000,-.

Rente bouwgrondexploitatie (BGE)

De doorberekende rente voor 2011 naar de BGE is 4% van de boekwaarde per 1 januari 2011 en bedraagt € 5.763.000,-.

Doorberekende rente naar producten

De doorberekende rente voor 2011 naar de producten is 4% van de boekwaarde per 1 januari 2011 en bedraagt € 4.578.000,-.

Saldo kostenplaatsrente

Het saldo van de kostenplaatsrente ontstaat door het verschil tussen de verwachte werkelijk te betalen rente en de doorbelaste rente. Dit saldo is verantwoord op product 6611, dat onder programma 16 valt.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet over 2010 bedraagt € 10,7 miljoen. Het eerste kwartaal van 2010 blijven we ruim onder de kasgeldlimiet (€ 4,7 miljoen), in het tweede kwartaal slaat dit om naar een overschrijding van € 7,2 miljoen. Volgens de Wet fido is het overigens toegestaan om de kasgeldlimiet twee kwartalen achter elkaar te overschrijden. Als er drie achtereenvolgende kwartalen sprake is van een overschrijding, moet de toezichthouder (provincie) hiervan op de hoogte worden gesteld. Ook moet de gemeente een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voorleggen aan de provincie. De kredietlimiet bij onze huisbankier is vastgesteld op circa anderhalf keer de kasgeldlimiet. Hierdoor kunnen we de kasgeldlimiet incidenteel overschrijden en zijn we extra flexibel in het tijdelijk kort financieren van een wat hoger bedrag dan de kasgeldlimiet. We monitoren de kasgeldlimiet per kwartaal en stellen de liquiditeitenplanning periodiek bij. Zodra een structurele overschrijding van de kasgeldlimiet dreigt, vindt er een conversie plaats van kortlopende financiering naar financiering met langlopende leningen. Naar verwachting wordt eind 2010 nog een tweetal langlopende leningen aangetrokken.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Voor 2011 komt dit neer op € 21,8 miljoen. Dit wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen dit bedrag niet mogen overschrijden. De gemeente loopt een renterisico over de zo nodig te herfinancieren aflossingen. Onze begrote te betalen aflossingen en renteherzieningen blijven binnen deze norm en zijn dus aanvaardbaar.

Overige financieringsrisico's

Er zijn verschillende financieringsrisico's te definiëren:

- Renterisico. Als het gaat om uitstaande geldleningen neemt de gemeente nagenoeg geen positie in. Daardoor lopen we haast geen renterisico.
- Liquiditeitsrisico. Dit hangt nauw samen met de wijze waarop de gemeente in het liquiditeitsbeheer stuurt op de handhaving van de kasgeldlimiet. De gemeente Veldhoven loopt dankzij haar aanpak geen liquiditeitsrisico.
- Koersrisico. De gemeente houdt geen vorderingen, liquiditeiten en beleggingen aan in vreemde valuta en loopt daardoor geen koersrisico.
- Kredietrisico. Voor het risico van oninbare debiteuren heeft de gemeente Veldhoven een voorziening gevormd. Het kredietrisico is daardoor afgedekt.

2.2.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering van onze organisatie in 2011. Allereerst omschrijven we een aantal essentiële begrippen om misverstanden te voorkomen en onduidelijkheden weg te nemen.

Definitie bedrijfsvoering

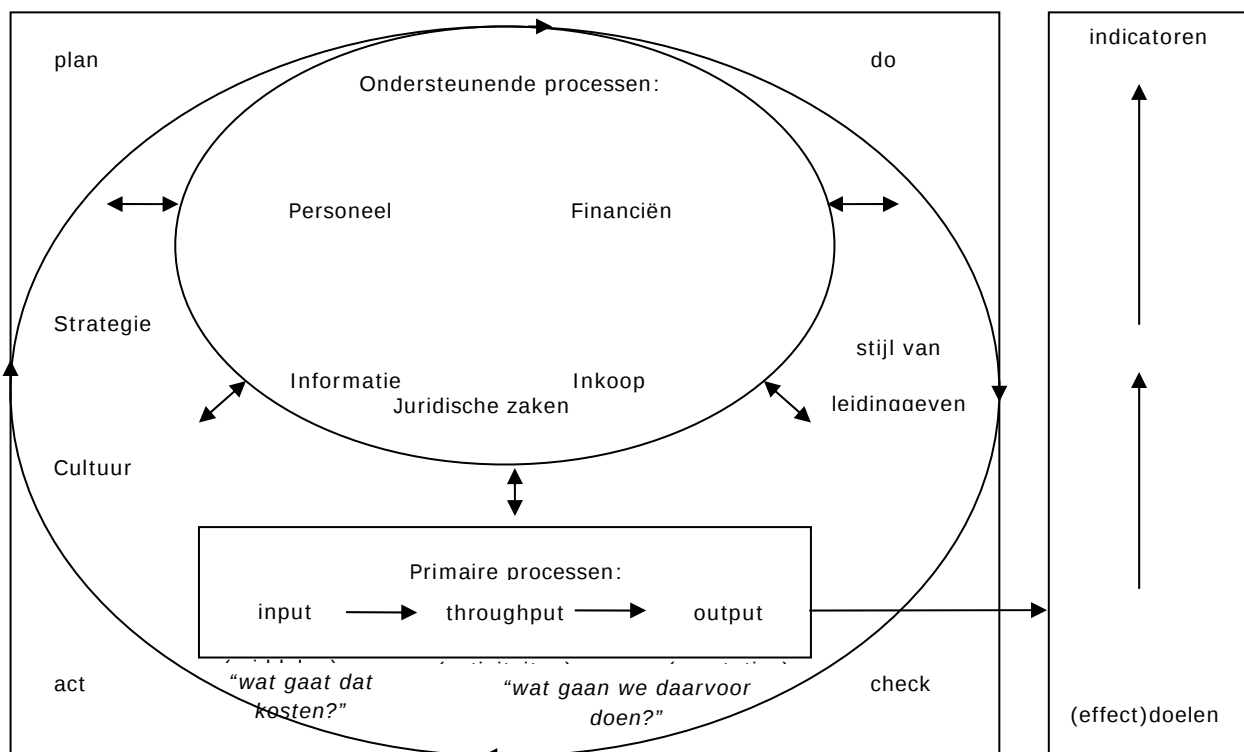
Een veel gehanteerde definitie van bedrijfsvoering is de volgende: de bedrijfsvoering betreft de interne bedrijfsprocessen, inclusief de sturing en beheersing hiervan, en is gericht op het realiseren van de missie, taken en doelen van een organisatie. Bij de bedrijfsprocessen betreft het zowel de primaire als de ondersteunende processen.

Een aantal begrippen in deze definitie lichten we hieronder toe:

- *Sturing* is het richting geven aan de wijze waarop de organisatie haar taken realiseert binnen de gestelde (wettelijke) kaders. *Richting geven* omvat het maken van keuzes tussen gewenste acties en het vertalen van deze acties in plannen en activiteiten ('plan' en 'do').
- *Beheersing* is het verkrijgen van inzicht in de mate van realisatie van de gemaakte plannen en activiteiten en het (zo nodig) bijsturen hiervan ('check' en 'act').
- Een *primaire proces* is het omzetten van middelen (geld, mensen, informatie, etc.), via activiteiten in producten of diensten (prestaties) om de gewenste effecten te bereiken.
- Een *ondersteunend proces* faciliteert direct of indirect het primaire proces.

De onderstaande figuur geeft deze definitie schematisch weer.

Figuur 1: Bedrijfsvoering

Figuur 1 laat zien dat het succes van de programma's voor een groot deel afhankelijk is van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

Elementen bedrijfsvoering

Er zijn verschillende manieren om het brede begrip bedrijfsvoering te vertalen in elementen waarover wij in deze paragraaf rapporteren. Wij kiezen ervoor om de bedrijfsvoering op te delen in de meest bepalende elementen, namelijk de inrichting van de ondersteunende processen. Naast de missie/visie komen in deze paragraaf daarom voornamelijk de ondersteunende processen aan de orde (zie ook figuur 1). Tenminste, als daar aanleiding voor is en als er nog niet elders in deze begroting over gerapporteerd wordt. Daarnaast spelen uiteraard andere elementen een rol bij de bedrijfsvoering, zoals de organisatiecultuur, strategie, stijl van leidinggeven en externe factoren (bijvoorbeeld wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen). Ook deze elementen komen alleen aan bod als er een directe aanleiding voor is, bijvoorbeeld bij urgentie of nieuwe ontwikkelingen.

Missie / visie

De burger verwacht dat een gemeente rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en responsief is. Deze verwachtingen zijn tevens criteria voor de bedrijfsvoering.

De organisatie van de gemeente Veldhoven heeft als taak de ambities waar te maken die door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zijn vastgelegd in de programmabegroting. Wat het gemeentebestuur besluit, moet worden gerealiseerd door de dagelijkse inzet van mensen die werken binnen de organisatie. Een organisatie die deel uitmaakt van een steeds veranderende omgeving. De missie van onze organisatie luidt:

Wij staan ten dienste van de gemeenschap en het bestuur van de gemeente Veldhoven en willen als een betrouwbare partner op een professionele en vernieuwende manier steeds betere resultaten bereiken.

Bedrijfsconcept

In april 2010 is het bedrijfsconcept voor de gemeente Veldhoven 2010–2015 afgerond. Het concept heet 'Veldhoven neemt de regie'.

Het nieuwe bedrijfsconcept (op hoofdlijnen) schetst het beeld van een regiegemeente met de volgende kenmerken:

- We stimuleren, ontwikkelen en faciliteren het zelforganiserend vermogen van burgers, maatschappelijke instellingen en marktpartijen (gedeelde verantwoordelijkheid).
- We gaan samenwerkingsrelaties aan.
- We formuleren heldere kaders en randvoorwaarden voor het uitvoeren van taken en het vinden van oplossingen.
- We zijn een hoogwaardige, flexibele ambtelijke organisatie met aandacht voor kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie.
- De processen waarover we de regie hebben, kunnen we sturen, beheersen en verantwoorden (grip houden op de te bereiken maatschappelijke effecten).

Als gemeente zijn wij actief in een netwerk van externe organisaties, van waaruit wij ons inzetten voor de realisatie van de eigen (beleids)doelstellingen. Op de volgende drie domeinen willen wij onze regierol versterken:

1. uitvoering: inkoop en uitbesteding;
2. dienstverlening: samenwerking met (keten)partners (coproductie);
3. maatschappelijke ontwikkelingen: cocreatie.

Per domein moet de concrete invulling van de regierol nog worden vastgesteld.

Voor onze bedrijfsvoering betekent de ontwikkeling naar een regiegemeente het volgende:

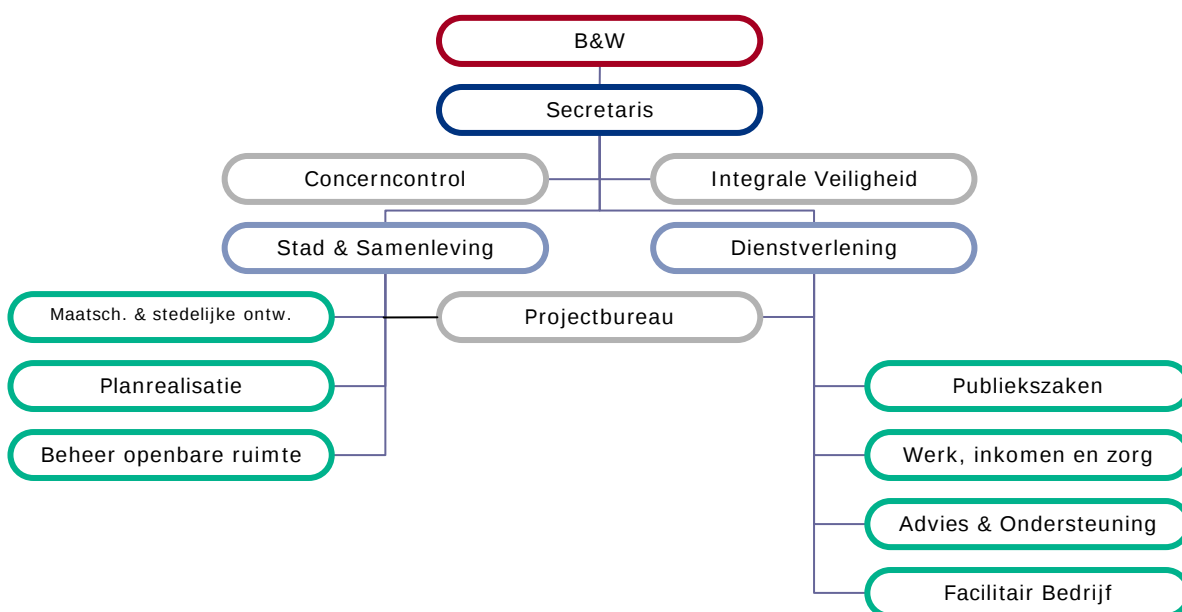
- Verdere professionalisering van medewerkers en bestuur om de nieuwe en de afzonderlijke regierollen adequaat in te vullen. Dit is een kwestie van zorgvuldigheid!
- Een hybride organisatie met een sterke externe focus, die flexibel en dynamisch is. Een organisatie waarin structuur minder betekenis krijgt; een netwerkorganisatie in een netwerkomgeving.
- Een gemeente waarin organisatie en bestuur toegerust zijn voor de toekomst.

Organisatie

Op 5 maart 2010 bracht de ondernemingsraad een positief advies uit voor de in 2009 in gang gezette doorontwikkeling van met name de afdelingen Advies en Ondersteuning, Beheer Bedrijfsvoering en Concerncontrol. Dit leidde tot een scherpere scheiding tussen advies- en uitvoeringstaken. Daarnaast ging het cluster Belastingen van de afdeling Beheer Bedrijfsvoering over naar de afdeling Publiekszaken, en verschoven er taken en fte's tussen de drie betrokken afdelingen. Bovendien is de afdeling Beheer Bedrijfsvoering overgegaan in de afdeling Facilitair Bedrijf.

Ook bestaat het voornemen om het cluster Vergunningen Handhaving & Toezicht (VH&T) af te splitsen van de afdeling Publiekszaken en om te dopen tot de nieuwe afdeling Omgevingszaken. Dit om de dienstverlening aan onze burgers verder te optimaliseren. De formele besluitvorming was bij het opstellen van deze begroting echter nog niet afgerond.

Het organigram van de organisatie ziet er daarmee als volgt uit:

Informatie

Informatiebeleidsplan 2010-2015

De implementatie van het informatiebeleidsplan 2010-2015 startte op 13 juli 2010. De strategie, het beleid en de structuur van het plan zijn samengevat in de Beleidsagenda Informatiemanagement. Aan de hand van deze agenda is de implementatie van het nieuwe informatiebeleid voor de komende twee jaar (2010-2011) geconcretiseerd in de vorm van vijf zogeheten IB2-projecten. Gezien de dynamische omgeving waarin we verkeren, is ervoor gekozen de scope van de implementatie te beperken tot twee jaar tegen de achtergrond van een meerjarenstrategie van vijf jaar (2010-2015). Vanaf 2011 leggen we de scope van de implementatie jaarlijks één jaar verder.

Als het plan akkoord is bevonden, worden in het derde kwartaal van 2010 aparte projectopdrachten en projectplannen opgesteld, geheel volgens onze methodiek van projectmatig werken. Informatiemanagement fungeert hierbij als projectleider en de benodigde financiële middelen komen uit het IB2-budget. Hieronder volgt een overzicht van de vijf IB2-projecten met in het kort de essentie van ieder project.

1. Organisatie van informatiemanagement

De organisatie van het informatiemanagement, zoals omschreven in het informatiebeleidsplan, moet worden ingevoerd. Dit omvat het beleggen van de beleids- en adviesrollen, het uitwerken en invullen van de beheerorganisatie en het opstapelen van de projectorganisatie voor de implementatie. Vooral de implementatie van de beheerorganisatie is een omvangrijk en complex proces met organisatorische consequenties. De opzet en uitvoering van het project vinden daarom plaats in nauwe samenspraak met P&O.

2. Informatiebeveiliging

Om de informatiebeveiliging te waarborgen, moeten we allereerst de processen die als bedrijfskritiek worden aangemerkt, benoemen. Het startpunt is het 'Continuïteitsplan Bedrijfsvoering Griepdandemie Gemeente Veldhoven', dat we waar nodig aanvullen. Op basis daarvan stellen we een lijst op van bedrijfskritieke applicaties. Voor iedere applicatie op deze lijst bepalen we welke risico's en gevolgen van uitval voor ons acceptabel zijn en welke niet. Zo wordt duidelijk hoelang een applicatie uit de lucht mag zijn en voor welke applicaties een uitwijkvoorziening geregeld moet zijn. De lijst wordt geaccordeerd door het MT en gaat vervolgens naar Automatisering, zodat die de juiste maatregelen kan treffen om de continuïteit van de bedrijfskritieke informatievoorziening te waarborgen.

Een ander onderdeel van dit project is het geautoriseerd gebruik van de gegevens die in de applicaties zijn opgeslagen. Dat begint bij geautoriseerde toegang tot ons netwerk en de applicaties, en eindigt bij geautoriseerde toegang tot de gegevens. Voor dat laatste moeten we bepalen welke functiegroepen welke gegevens mogen inzien en welke ze mogen wijzigen. Dit wordt ter besluitvorming aan het MT voorgelegd. Ten slotte moeten we via een uniforme procedure garanderen dat de applicatiebeheerders de geautoriseerde toegang tot deze gegevens kunnen beheren en de beveiliging daarvan kunnen bewaken.

3. Gewenste informatiearchitectuur

Het informatiebeleidsplan beschrijft de huidige structuur van onze informatievoorziening: de informatiearchitectuur. Op basis van de Beleidsagenda Informatiemanagement zijn de beleidskeuzes voor de gewenste architectuur in kaart gebracht. Deze gaan vooral over informatie als product en moeten nog worden aangevuld met de keuzes voor informatie als middel. De input hiervoor komt onder andere uit het project Strategische informatie, waarin wordt bepaald welke strategische informatie gewenst is. Zodra die bekend is, kunnen we de beleidskeuzes

voor de gewenste informatiearchitectuur compleet maken en door het MT laten vaststellen. Vervolgens bepalen we het beleid voor de realisatie van de gewenste informatiearchitectuur. Dit doen we door de beoogde effecten en activiteiten te benoemen en in de tijd uit te zetten. Activiteiten die in ieder geval in het beleid worden opgenomen, zijn: het meervoudig gebruik van de gegevens uit de basisregistraties (GBA, BAG, GBKN en WOZ), de verdere implementatie van de midoffice met het zakensysteem en geomagazijn en de verdere digitalisering.

4. Strategische informatie

Wat is voor ons waardevolle strategische informatie? Wanneer gebruiken wij die en welke informatie gebruiken wij dan? Is dat de juiste informatie om onze doelen te bereiken? Kunnen we met andere, betere informatie een kwaliteitsslag maken? Dit soort vragen komt bij dit project aan bod. Hier wordt de verbinding gelegd tussen de organisatie- en de informatiekolom uit het negenvlaksmodel voor informatiemanagement. Het MT stelt de gewenste strategische informatie vast. Op basis hiervan worden in het project Gewenste informatiearchitectuur de beleidskeuzes over informatie als middel bepaald.

5. Standaarden

Belangrijke pijlers van onze informatiearchitectuur worden onze standaarden op het gebied van hardware, software en datacommunicatie. Deze zijn hard nodig, zeker met het oog op de nieuwe media en het Nieuwe Werken. Maar we kunnen daarna ook applicaties uitfasen die niet aan deze standaarden voldoen. In dit project willen we de basis leggen voor het proces van het beheer van onze standaarden. Het eindproduct is een eerste lijst met standaarden voor alle componenten van onze informatievoorziening. Daarbij hoort ook een procedure voor het beheer van deze lijst.

Overige activiteiten uit de Beleidsagenda

De resterende activiteiten uit de Beleidsagenda Informatiemanagement zien wij als reguliere activiteiten. Deze worden dan ook niet als project opgepakt. Hierbij gaat het om de volgende activiteiten: samenwerking onderzoeken, het internetbeleid actualiseren en duurzaam beleid opstellen voor nieuwe media en het Nieuwe Werken.

Dienstverlening

In het 'Dienstverleningsbeleidsplan 2010-2015' geven we antwoord op de vraag hoe de publieke dienstverlening zodanig kan worden ingericht dat de klant van de gemeente Veldhoven (met zijn vraag) centraal staat. De doelstelling is om betere dienstverlening aan onze klanten te bieden via een efficiëntere werkwijze die ook voordelen oplevert voor de eigen organisatie. De realisatie van dit plan is een omvangrijke klus. In 2011 staan onder meer de volgende stappen op de planning:

- realiseren van één ingang per communicatiekanaal (waaronder telefoonnummer 14040);
- afhandelen van alle aannamen en registratie door de frontoffice;
- afhandelen van enkelvoudige en niet-complexe verwerking door de frontoffice;
- bieden van transparante dienstverlening volgens de servicenormen in het kwaliteitshandvest;
- doorontwikkelen van de frontoffice, aansluitend op de hiervoor genoemde stappen.

Belangrijke randvoorwaarden voor dit traject zijn de nieuwe gemeentelijke website en de ontwikkeling van digitale producten. Deze vergroten het 'zelfzorgend' vermogen van klanten. Zij kunnen er zelf voor zorgen dat zij antwoorden krijgen op hun vragen en dat zij de benodigde producten ontvangen.

Interne beheersing

Als organisatie streven we ernaar om 'in control' te zijn. Hiermee bedoelen we dat we beschikken over een beleids- en beheersinstrumentarium en procesbeheersingsmethodieken waarmee we kansen en bedreigingen (risico's) tijdig kunnen signaleren en hierop actie kunnen ondernemen. Voor beheersing van onze processen beschikken we over AO/IC-maatregelen en onafhankelijke toetsing daarop. Deze toetsing gebeurt door de accountant, die hierbij in hoge mate gebruikmaakt van de interne controlewerkzaamheden die wij zelf uitvoeren. Aan de hand van het Masterplan Interne Controle stellen we jaarlijks voor de 'risicovolle' processen een werkplan Interne Controle op. Actuele wet- en regelgeving verwerken we in het normenkader voor de controlewerkzaamheden.

In 2011 willen we de verschuiving van de controleaandacht verder doorvoeren: van detailcontroles achteraf naar meer systeemgerichte controles tijdens het proces. We gaan hierbij nadrukkelijk gebruikmaken van de adviserende rol van onze nieuwe accountant Ernst & Young. Ook besteden we extra aandacht aan de effectiviteit versus de efficiency van de interne beheersingsmaatregelen binnen onze processen en de controles daarop. Wij kijken uit naar de samenwerking met Ernst & Young.

Personeel

Het belangrijkste kapitaal van een gemeente zijn de mensen. Ook in Veldhoven maken medewerkers het verschil en daarom willen wij een aantrekkelijke en moderne werkgever zijn en blijven. In de afgelopen twee jaar is een start gemaakt met de nadere invulling van modern werkgeverschap. Zo is Veldhoven aangesloten bij de landelijke CAR-UWO en is voor alle medewerkers een faciliteitenregeling ingevoerd. In 2011 krijgt het concept van modern werkgeverschap verder vorm met het actualiseren van bestaande personeelsinstrumenten (ziekteverzuimbeleid en strategisch opleidingsbeleid) en het introduceren van nieuwe instrumenten (bedrijfsvoeringskosten, strategische personeelsplanning). Deze instrumenten dragen bij aan een verdere professionalisering en ontwikkeling van de organisatie en haar medewerkers. Daarnaast wil de organisatie in de nabije toekomst het kwaliteitskeurmerk Investors in People (IiP) verwerven. IiP is een keurmerk voor strategisch personeelsbeleid. Het is een continu verbeterproces gericht op effectievere bedrijfsvoering. IiP integreert de strategie en doelstellingen van de organisatie met de individuele ontwikkeling van haar medewerkers en past daarmee binnen de overtuiging van de gemeente Veldhoven. Op deze wijze wil de organisatie ervoor zorgen dat zij nu en in de toekomst blijft beschikken over goed gekwalificeerd en gemotiveerd personeel. In 2011 wordt IiP nader geconcretiseerd en uitgewerkt.

Inhuur personeel van derden

Er zijn verschillende redenen om personeel in te huren. Allereerst om onvoorziene (tijdelijke) capaciteitsproblemen op te vangen. Ook kan het voorkomen dat er behoefte is aan (specialistische) kennis of kunde die niet binnen de organisatie aanwezig is. Tot slot zijn we vaak aangewezen op inhuur als er sprake is van langdurig zieke of afwezige medewerkers waarbij vervanging noodzakelijk is, of wanneer vacatures niet op korte termijn kunnen worden ingevuld. Een substantieel gedeelte van onze inhuur hangt samen met de diverse bouwgrondexploitatieprojecten. De kosten hiervan komen dan ook ten laste van het uiteindelijke resultaat van de diverse bouwgrondexploitaties. Dit wordt vooraf meegenomen in de exploitatieopzetten.

Daarnaast ontvangen we diverse rijksbijdragen voor activiteiten waarop we externen inzetten. De kosten van inhuur vanwege vervanging van langdurig afwezigende of vanwege niet ingevulde vacatures komen ten laste van de vacatureruimte in het personeelsbudget. Het is ons voornemen om de inhuurkosten de komende jaren terug te dringen. Dit is geheel in lijn met het streven dat de rijksoverheid onlangs aankondigde. Hoewel het terugdringen van inhuur niet altijd zichtbaar is in de exploitatiebudgetten (omdat er inkomsten tegenover staan die eveneens wegvallen of omdat ze in de investerings sfeer zitten), presenteren we in het aankomende bezuinigingsproces hiervoor passende voorstellen.

Juridische kwaliteitszorg

Methodiek

Sinds 2006 werkt onze organisatie gestructureerd aan de juridische kwaliteitszorg. Hiervoor zijn kwaliteitsnormen vastgesteld die aansluiten op de normen en criteria die in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk het fundament vormen van de juridische kwaliteit. De normen hebben betrekking op:

1. juridische functie;
2. werkprocessen met risicocomponent;
3. bevoegdheden (mandaatregeling);
4. gemeentelijke regelgeving;
5. beschikkingen;
6. contracten;
7. bezwaren en klachten.

Om inhoud en sturing te geven aan de gewenste koers is in 2006 een actieprogramma gestart. Dit bevat de volgende acties:

- onderzoek en metingen naar de bestaande uitvoeringspraktijk in relatie tot de vastgestelde kwaliteitsnormen;
- het doorvoeren van kwaliteitsverbeteringen;
- het houden van audits om de realisatie en effectiviteit van de doorgevoerde maatregelen te toetsen.

Het programma is periodiek geactualiseerd voor de verwerking van tussentijdse mutaties. Om de kwaliteitszorg te borgen in de P&C-cyclus, zijn de actiepunten opgenomen in de jaarlijkse afdelingsplannen en is via de maraps gerapporteerd over de afwikkeling ervan.

Balans 2006-2010

Medio 2010 is de balans opgemaakt van de resultaten in het voorbije tijdvak. Het accent lag in die jaren vooral op het verkennen van de bestaande uitvoeringspraktijk, systeembouw en het oppakken van concrete actiepunten. Met de nieuwe systemen beschikken we nu op meerdere aandachtsgebieden over de informatie die noodzakelijk is om de voortgang en kwaliteit te bewaken. Verder leidde het actieprogramma tot versterking van de juridische functie en concrete verbeteringen van de juridische kwaliteit binnen de organisatie.

Koers

Gezien de resultaten tot dusver blijven we ook de komende jaren volgens deze methodiek werken. Het is nu zaak om gebruik te maken van het inzicht dat de nieuwe systemen bieden en om de bereikte resultaten te borgen. In dat verband is het van belang om de zelfevaluatie binnen de afdelingen verder ter hand te nemen. Daarnaast worden de nog openstaande actiepunten uit het voorbije tijdvak opgepakt. Hiervoor is een actieprogramma voor de jaren 2010-2014 vastgesteld.

Inkoop

Het komende kalenderjaar staat voor het cluster Inkoop in het teken van de implementatie van het nieuw vast te stellen inkoopbeleidsplan en de bijbehorende inkoopprocedures. Dit naast de reguliere inkoopstaakstellingen. Ook wordt invulling gegeven aan de samenstelling van het beleid, flankerend aan het inkoopbeleidsplan. Het gaat hier om maatschappelijk verantwoord ondernemen, met de nadruk op aspecten zoals duurzaamheid en het betrekken van mensen met een grotere achterstand in de arbeidsmarkt in opdrachtverstrekkingen.

Ook blijft het cluster Inkoop in 2011 actief participeren in projecten gericht op het midden- en kleinbedrijf (mkb), zoals het door de Kamer van Koophandel geïnitieerde project Ondernemend Aanbesteden. Met het doorontwikkelen van contract- en leveranciersmanagement streven we naar een verdere professionalisering van de inkoopfunctie binnen de gemeentelijke organisatie en de vermindering van interne kosten.

Kwaliteit, arbo en milieu

Kwaliteit

De kwaliteitscoördinator coördineert het kwaliteitsmanagement binnen de organisatie. In 2004 startten wij met de invoering van een kwaliteitsmanagementsysteem: een instrument om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te waarborgen en verbeteren. De gemeente Veldhoven streeft daarbij naar continue verbetering. In december 2005 is hiervoor voor de eerste keer een (deel)kwaliteitscertificaat ISO behaald. In de daaropvolgende jaren is het systeem stapsgewijs uitgebreid naar andere onderdelen van onze organisatie. De begroting voor 2010 bevat het voornemen om het kwaliteitssysteem in 2010 voor de gehele organisatie te hebben ingevoerd en daarvoor ook gecertificeerd te zijn. Door aanpassingen in onze organisatie hebben wij deze planning in 2010 bijgesteld. Wij gaan ervan uit dat de organisatie medio 2011 in haar geheel gecertificeerd is. Het kwaliteitscertificaat ISO 9001:2008, dat hoort bij ons kwaliteitsmanagementsysteem en is afgegeven in 2009, is drie jaar geldig.

Arbo

De wetgeving schrijft voor om zo vaak als nodig een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uit te voeren. De uitkomsten daarvan vormen een belangrijk kader voor onze bedrijfsvoering. Met de ondernemingsraad spraken we af dat deze RI&E eens per drie jaar plaatsvindt. Dit onderzoek is daarom in 2009 opnieuw uitgevoerd. Hierbij is gebruikgemaakt van het instrument dat het A&O-fonds ter beschikking stelde. De voornaamste aandachtsgebieden zijn:

- agressie en geweld;
- werkdruk;
- RSI;
- fysieke belasting.

Een plan van aanpak van de geconstateerde verbeterpunten maakt deel uit van de RI&E. De uitvoering hiervan loopt door in 2011.

Interne Milieuzorg

In de bedrijfsvoering blijven de aandacht en de zorg voor het milieu onverminderd belangrijk. Deze taak wordt ondergebracht bij de nieuwe afdeling Facilitair Bedrijf. Na de vorming en inrichting van deze nieuwe afdeling, concretiseren wij het uit te voeren programma voor interne milieuzorg binnen de afgesproken beleidskaders.

Deregulering

Van deregulering naar verbetering dienstverlening aan bedrijven

Sinds 2007 zijn meerdere regels, procedures, vergunningen, verordeningen en beleidsregels doorgelicht op nut en noodzaak. Vele daarvan zijn vervolgens vereenvoudigd en soms zelfs geschrapt.

Daarnaast heeft de gemeente ATOS Consulting ingeschakeld om de regeldruk door te lichten en een maatregelenplan op te stellen. Deze opdracht is goeddeels uitgevoerd. Met name de vaststelling van de nieuwe Algemene plaatselijke verordening (Apv) in 2009 betekende een flinke verlichting voor bedrijven en burgers.

In het verlengde van dit traject, de zogeheten 'administratieve lastenvermindering', zijn we in juni 2010 gestart met een traject dat zich richt op het verbeteren van de dienstverlening aan bedrijven. Hiervoor wordt, voor een aantal veelgevraagde producten, de dienstverlening aan bedrijven doorgelicht. Op basis hiervan komen we tot een verbeterplan. De maatregelen die hieruit voortvloeien, worden in het tweede halfjaar van 2010 geselecteerd en uitgewerkt, zodat deze in 2011 effectief zijn of worden.

2.2.6 Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente Veldhoven zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Verbonden partijen ontwikkelen beleid of voeren dat uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente beleidsmatig verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van de programma's.

Verbonden partijen zijn (bijna) altijd samenwerkingsverbanden. Het kan daarbij gaan om een samenwerking met andere gemeenten, zoals in het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), maar ook aan een samenwerking met private partijen. Denk bij dit laatste aan een ontwikkelingsmaatschappij, bijvoorbeeld voor de realisatie van een groot project.

Gemeenten kunnen drie redenen hebben om met elkaar samen te werken in de vorm van een verbonden partij:

- vanwege het grensoverschrijdende karakter van de problematiek;
- om efficiencyvoordelen te behalen;
- vanwege een wettelijke plicht tot samenwerking.

De samenwerking kan van publiekrechtelijke of van privaatrechtelijke aard zijn. Het privaatrecht biedt verschillende mogelijkheden: de oprichting van een vereniging, een stichting, een NV of een BV. Op deze samenwerking zijn de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek van toepassing. Als de partijen kiezen voor samenwerking op grond van het publiekrecht geldt de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

De belangrijkste verbonden partijen zijn de gemeenschappelijke regelingen SRE, GGD Brabant-Zuidoost, Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (Ergon) en de Hulpverleningsregio Zuidoost-Brabant. Daarnaast heeft de gemeente Veldhoven aandelen in bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Een compleet overzicht is te vinden in de tabel aan het einde van deze paragraaf.

Wettelijk kader

Publiekrechtelijke samenwerking

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn de raad, het college van B en W en de burgemeester afzonderlijk of samen met twee of meer andere gemeenten bevoegd (uiteraard allemaal voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn) een gemeenschappelijke regeling te treffen die in het belang is van de gemeente. Het college en de burgemeester kunnen slechts een gemeenschappelijke regeling treffen als zij van de gemeenteraad een verklaring van geen bezwaar hebben ontvangen. Onder het treffen van een regeling verstaan we ook het wijzigen ervan, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Bij publiekrechtelijke samenwerking geldt dat de verworvenheden van regionale samenwerking moeten worden bewaakt. Investeren in een sterke rol voor Veldhoven als derde gemeente in de regio is een speerpunt.

Privaatrechtelijke samenwerking

Volgens de Gemeentewet is het college bevoegd om besluiten te nemen voor deelname in en de oprichting van privaatrechtelijke rechtspersonen. Wel is er sprake van een zogeheten voorhangprocedure (op basis van artikel 169, lid 4 van de

Gemeentewet), die de raad de mogelijkheid biedt om – voorafgaand aan het daadwerkelijke besluit tot deelname – zijn ‘wensen en bedenkingen’ kenbaar te maken aan het college. Gedeputeerde Staten moeten vervolgens goedkeuring verlenen voor de deelname in een private rechtspersoon. Die deelname is alleen mogelijk wanneer deze ‘in het bijzonder aangewezen moet worden geacht’ voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

De Wet fido sluit het houden van aandelen (zowel een bestuurlijk als een financieel belang) met een beleggingsoogmerk uit.

Ontwikkelingen / risico's

SRE

De 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant delen een gezamenlijke toekomst en willen samen aan die toekomst blijven werken. Deze samenwerking is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling SRE. De inhoud van de samenwerking en de financiële consequenties daarvan staan beschreven in de Regionale Agenda, het meerjarenbeleidsplan van het SRE.

Momenteel wordt in nauw overleg met de gemeenten de Regionale Agenda voor de komende vier jaar voorbereid. De regio staat voor grote opgaven in zowel het stedelijk als het landelijk gebied. Naast deze inhoudelijke opgaven is een richtinggevende bezuinigingsopgave geformuleerd. In het voorjaar van 2011 wordt, na een integrale belangenafweging, de Regionale Agenda vastgesteld. Deze vormt het kader voor de ontwikkeling en versterking van onze regio.

PUF Participations B.V.

Per 1 juli 2010 zijn de aandelen van PUF Participations B.V. overgedragen aan Alliander. Alle regiogemeenten die aandeelhouder waren van PUF Participations B.V. hebben hun aandelen overgedragen. In de verkoopovereenkomst staat dat er een naverrekening plaatsvindt op basis van de tariefregulering op gasmeters en aansluitingen. De gemeente Veldhoven heeft hiervoor een voorziening opgenomen van € 500.000,- en is daarbij uitgegaan van regulering op gemiddelde tarieven in de markt. Deze regulering kan positief en negatief uitpakken. Verder hebben de verkopende aandeelhouders in de verkoopovereenkomst garanties en vrijwaringen gesteld richting de kopende partij. Deze kunnen onder bepaalde voorwaarden en binnen beperkte tijd worden uitgeoefend. Hiervoor is een risico opgenomen binnen het weerstandsvermogen.

Brainport Development NV

Per 18 februari 2010 heeft de gemeente een belang van 3,41% genomen in Brainport Development NV. De deelneming vertegenwoordigt een waarde van € 91.663,56. Hiermee staat ook het maximale risico in relatie tot het aandelenbelang vast. De overige aandeelhouders zijn het SRE (17,38%), de gemeente Eindhoven (22,9%), de gemeente Helmond (6,32%) en Stichting Brainport (50%). Stichting Brainport heeft zeggenschap over de meerjarenstrategie, de beleidsbepaling en de benoeming van commissarissen. De overige aandeelhouders, de overheidsaandeelhouders, hebben zeggenschap over het financiële resultaat van de onderneming en haar deelnemingen.

Brainport Development NV komt voort uit een fusie tussen NV REDE en Brainport Operations BV. Over het in het verleden opgebouwde vermogen heeft de gemeente Veldhoven geen rechten. De drie andere overheidsaandeelhouders hebben die rechten wel vanwege hun rol als voormalig aandeelhouder van NV Rede. Brainport Development NV keert geen dividend uit aan de aandeelhouders.

De gemeente Veldhoven draagt jaarlijks tweeledig bij aan de basisfinanciering van Brainport Development NV: direct en indirect. Vanuit haar rol als aandeelhouder betaalt de gemeente voor de jaren 2010 tot en met 2012 € 292.000,- per jaar. Indirect levert de gemeente een bijdrage door de inbreng van het SRE in de basisfinanciering van Brainport Development NV. De gemeente Veldhoven betaalt via de inwonersbijdrage aan het SRE.

De gemeente Veldhoven heeft enerzijds een directe rol als aandeelhouder en financier. Anderzijds heeft de gemeente een indirecte rol als aandeelhouder, omdat het SRE aandeelhouder is van Brainport Development NV. Verder is de burgemeester van Veldhoven bestuurslid van Stichting Brainport. Deze stichting heeft een belang van 50% in Brainport Development NV.

De gemeente Veldhoven heeft een belang in Brainport Development NV genomen om haar positie binnen de Brainport-regio te versterken en een actieve bijdrage te leveren aan de versterking van de economische structuur van de regio. De hoofddoelstelling van Brainport Development NV voor de periode 2010-2012, is ervoor zorgen dat de regio sterker uit de crisis komt. Om dit te bereiken, zet Brainport Development NV in op behoud van talent, versterking van de R&D-infrastructuur, verhoging van de concurrentiekracht van het bedrijfsleven in de Brainport-regio en de realisatie van nieuwe kansen voor ondernemerschap.

Financiële risico's van samenwerking in algemene zin

Het risico van gemeenschappelijke regelingen bestaat uit het deel dat de gemeente verhoudingsgewijs inneemt in het eventuele liquidatiesaldo van een samenwerkingsverband. Door de afvaardiging in het algemeen bestuur van een samenwerkingsverband behoudt Veldhoven invloed en nemen financiële risico's af. De jaar-verslagen van de verbonden partijen komen na beoordeling door het college in de raad.

De financiële risico's waarmee Veldhoven geconfronteerd wordt vanwege privaatrechtelijke verbonden partijen, blijven beperkt tot de waarde van de belangen. Een aanvullend risico is dat enkele dividenduitkeringen structureel als opbrengst in de begroting zijn opgenomen. Die ramingen zijn in de regel gebaseerd op actuele informatie van de betreffende ondernemingen.

Tabel 1: Overzicht verbonden partijen per 1 januari 2011

Verbonden partij	Behartigd openbaar belang	Relatie met programma
Gemeenschappelijke regelingen		
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE)	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op het gebied van: economie ruimte en wonen verkeer en vervoer plattelandontwikkeling recreatie en toerisme milieu zorg en welzijn cultuurhistorie	1 Stedelijke Ontwikkeling 2 Wonen 5 Bereikbaarheid 6 Zorg 7 Welzijn 8 Milieu en duurzaamheid 9 Economie en arbeidsmarktbeleid 10 Onderwijs 11 Kunst en cultuur 12 Sport en recreatie 13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking 15 Natuur- en recreatiebeheer
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuidoost-Brabant	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op het gebied van gezondheid(szorg)	6 Zorg

Regionale Raad Openbaar Basisonderwijs De Kempen	Uitoefening van taken en bevoegdheden die bij de verordening 'Regionaal bestuur openbaar basisonderwijs De Kempen' zijn opgedragen aan 'Regionaal bestuur openbaar basisonderwijs De Kempen' (toezicht houden namens deelnemende gemeenten op de openbare rechtspersoon, vooral op financieel vlak)	10 Onderwijs
Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven	Sociale werkvoorziening	9 Economie en arbeidsmarktbeleid
Hulpverleningsregio Zuidoost-Brabant	Het ontwikkelen van een goed toegeruste organisatie van de hulpverlening voor de deelnemers. De bevordering van een goede integrale samenwerking tussen de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties. Bevordering van de bestuurlijke afstemming/integratie van betrokken organisaties bij hulpverlening en ongevallen- en rampenbestrijding. Het bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en alles wat daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen. Het realiseren en in stand houden van, en de verantwoording dragen voor, een integraal ambulancezorgsysteem in de regio Zuidoost-Noord-Brabant	3 Veiligheid 6 Zorg
Stichting BIZOB	Het uitvoeren van, het begeleiden van en adviseren in een gezamenlijk professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid, ook voor het behalen van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor de zelfstandige gemeenten	Alle
Privaatrechtelijke verbondenheden		
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Bankieren voor het maatschappelijk belang tegen zo laag mogelijke kosten	16 Algemene dekkingsmiddelen en financiering
NV Brabant Water	Het in stand houden van de benodigde infrastructuur om water te distribueren	16 Algemene dekkingsmiddelen en financiering
Onderlinge Gemeentelijke Bosbrandverzekering	Verzekeringen tegen bosbranden op coöperatieve grondslag	16 Algemene dekkingsmiddelen en financiering
Frauderisico Onderlinge Gemeenten	Verzekering tegen fraude en ontvreemding van gemeentelijke eigendommen (waardepapieren) op coöperatieve grondslag	16 Algemene dekkingsmiddelen en financiering
Aansprakelijkheidsverzekering Onderlinge Gemeenten	Verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid op coöperatieve grondslag	16 Algemene dekkingsmiddelen en financiering
Stichting beveiliging bedrijventerrein De Run	Beveiliging van het bedrijventerrein De Run	3 Veiligheid 9 Economie en arbeidsmarktbeleid
Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland U.A.	Adviesdiensten ten aanzien van het bosgebied, contacten met de rijksoverheid	4 Beheer openbare ruimte
Brainport Development NV	De positie van Veldhoven binnen de Brainport-regio versterken en een actieve bijdrage leveren aan de versterking van de economische structuur in de regio	9 Economie en arbeidsmarktbeleid

2.2.7 Grondbeleid

Inleiding

Met het grondbeleid kan de gemeente invloed uitoefenen op de realisatie van doelstellingen van gebiedsontwikkeling en de beleidsterreinen die daarmee verband houden, zoals verkeer en vervoer, cultuur, welzijn, onderwijs, sport, recreatie en natuur, volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu. Daarnaast heeft het grondbeleid invloed op de financiële situatie van de gemeente. De opbrengst uit de bouwgrondexploitatie (BGE), maar ook de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Het uitgangspunt voor de gemeente Veldhoven is steeds het voeren van een actief grondbeleid en het voortdurend optimaliseren van de resultaten uit de BGE.

Actief grondbeleid

Ons huidige grondbeleid is gebaseerd op actieve grondverwerving en gemeentelijke realisatie van de ruimtelijke plannen. Hierdoor heeft de gemeente rechtstreeks invloed op de invulling van de plannen en het (grond)prijsbeleid. De gemeente beschikt over diverse instrumenten om het grondbeleid uit te voeren. Hiermee streeft zij verschillende doelen na:

- bemiddelen op de grondmarkt om het feitelijke ruimtegebruik beter te laten aansluiten op het maatschappelijk gewenste ruimtegebruik;
- bevorderen van de kwaliteit van het ruimtegebruik en de zeggenschap van de burger daarover;
- verdelen van de kosten en baten tussen de diverse partijen die betrokken zijn bij de beleidsuitvoering (ontstaan door overheidsinterventies zoals bestemmingswijzigingen en investeringen).

Enkele belangrijke instrumenten hiervoor zijn: het toepassen van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg), het onteigenen van de grond, het sluiten van een exploitatieovereenkomst en het heffen van baatbelasting. In 2008 is de Grondexploitatiewet ingevoerd. Deze biedt nieuwe instrumenten voor de gemeente. Daarover staat hieronder meer.

De afgelopen tien jaar zijn er in het hele land meer en meer marktpartijen gekomen die actief grond verwerven. Hun doel: zelf een grondexploitatie voeren of bouwproductie veiligstellen (bouwcontingent). Dit leidde tot een grondprijssstijging. Bij de ontwikkeling van een locatie vormen de aankoopkosten een steeds groter deel van de totale kosten. Op veel locaties is door de toename van het aantal marktpartijen (ontwikkelaars) ook het aantal grondeigenaren gegroeid.

Bij actieve grondpolitiek wordt de grond vaak jaren voor de feitelijke ontwikkelingen aangekocht. Dit heeft gevolgen voor de liquiditeitspositie van de gemeente. De gemeente geeft veel geld uit, maar de inkomsten daarvan komen pas jaren later. De rentelasten van deze financiering maken deel uit van de kosten van de bouwgrondexploitatie.

Mede dankzij de komst van de Wvg kocht de gemeente Veldhoven in de jaren 2005 tot en met 2008 veel grond aan voor de ontwikkeling van Zilverackers (Veldhoven-West). Doordat het college in april 2008 het ontwerp-bestemmingsplan voor Zilverackers terugnam, kwam de Wvg voor dit gebied te vervallen. Dit was teleurstellend, maar vanwege de sterke gemeentelijke grondpositie en de veranderde

economische situatie bleven de gevolgen hiervan beperkt. De gemeente bleef en is nog steeds in staat om grond te verwerven.

Door de grondpositie die we als gemeente hebben ingenomen, ontstond de mogelijkheid om zelf de bouwgrondexploitatie van Zilverackers ter hand te nemen. In 2008 zijn de voorbereidingen gestart van de ontwikkeling van de eerste fase van Zilverackers: Oerle-Zuid. Helaas laat de uitvoering nog op zich wachten.

In de vergadering van 15 december 2009 stelde de gemeenteraad het bestemmingsplan 'De drie dorpen, fase 2 Zilverackers' vast. In een besloten deel van de vergadering besloot de raad bovendien om voor het plangebied van dit bestemmingsplan de Wvg opnieuw toe te passen, en wel op die percelen die op dat moment nog geen eigendom waren van de gemeente.

Met het besluit van 15 december 2009 bracht de gemeenteraad het ontwerp-onteiningsplan 'Eerste fase Westelijke Ontsluitingsroute' in procedure voor de realisatie van het bestemmingsplan 'Verlengde Oersebaan, eerste fase Westelijke Ontsluitingsroute'. Nog niet alle gronden in het wegtracé zijn al eigendom van de gemeente. Voor de ontbrekende gronden lopen onderhandelingen met de betreffende eigenaren, om er via de minnelijke weg samen uit te komen. Het staat echter niet op voorhand vast dat dit lukt. Als de onderhandelingen niet tot overeenstemming leiden, is onteigening het enige alternatief.

Op 13 november 2007 stemde de gemeenteraad in met het Masterplan Bedrijventerrein De Run. Hierin formuleerden ondernemers, de gemeente en de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) gezamenlijk het ambitieniveau voor de herstructurering van bedrijventerrein De Run. Het Masterplan Bedrijventerrein De Run is opgesplitst in verschillende projecten. Project Runport A2 bestaat uit twee bouwgrondexploitaties, namelijk De Run 1000 en De Run 2000. De gemeente is grondeigenaar van het te ontwikkelen gebied van De Run 1000. In het gebied van De Run 2000 heeft de gemeente slechts een beperkt aantal gronden in eigendom.

De Run 2000 is te splitsen in drie delen. De locatie van de Bouw Educatie Groep is op dit moment in ontwikkeling (zelfrealisatie). Daarnaast ligt het middengebied, bedoeld voor met name hoogwaardige bedrijfsruimte. De eisen die hieraan worden gesteld, zijn niet heel specifiek en zijn via de publiekrechtelijke weg te regelen. Ten slotte is er de A2-zone. Hiervoor gelden wel heel specifieke eisen. In het gebied van de A2-zone hebben marktpartijen nog nauwelijks grondposities ingenomen, mogelijk omdat ontwikkeling niet rendabel is. In dit gebied staan nu acht woningen en circa acht bedrijfshallen. Doordat het grondeigendom erg versnipperd is, komt de ontwikkeling moeilijk van de grond. Daarom is besloten dat de gemeente zelf een actieve en sturende rol moet innemen om dit deelgebied te herontwikkelen. Deze locatie kan als vliegwiel fungeren voor het achtergelegen gebied. Vanuit haar actieve rol voert de gemeente ondertussen aankoopgesprekken met eigenaren van panden. Een pand is inmiddels aangekocht, met behulp van de financiële bijdragen van de BOM.

Voor gronden die niet ons eigendom zijn en door de eigenaar worden ontwikkeld, bestaat de mogelijkheid om gemeentelijke kosten te verhalen via een exploitatieovereenkomst. Als de gemeente medewerking verleent aan een bestemmingswijziging, zodat bijvoorbeeld woningbouw of bedrijvigheid mogelijk wordt, is kostenverhaal een belangrijke voorwaarde. Via een exploitatieovereenkomst maken we hierover vooraf afspraken met de verzoeker. Bij een nieuw bestemmingsplan is het ook mogelijk om op basis van een bijbehorend exploitatieplan kostenverhaal af te dwingen. Dit is geregeld in de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Bij het bestemmingsplan 'De drie dorpen, fase 2 Zilverackers' stelde de Veldhovense gemeenteraad voor het eerst een exploitatieplan vast.

Het globale bestemmingsplan Habraken is nog van vóór de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Dit betekent dat de gemeente kostenverhaal niet kan afdwingen, maar wel in redelijkheid kan eisen. Er vindt overleg plaats met enkele grondeigenaren om zelfrealisatie mogelijk te maken in combinatie met kostenverhaal. De gemeente is bereid haar medewerking te verlenen aan het in exploitatie brengen van percelen die in particulier eigendom zijn, als er tenminste voldoende garanties zijn voor een goede en stelselmatige ontwikkeling en voor de financiële consequenties daarvan voor de gemeente. Op basis van het kostenverhaalsbesluit bestemmingsplan Habraken, dat de gemeenteraad op 14 februari 2006 vaststelde, kan de gemeente haar kosten verhalen op de ontwikkelaars. Die zijn de gemeente dan een exploitatiebijdrage verschuldigd op basis van werkelijk gemaakte kosten. De gemeente heeft deze kosten geraamd op € 117,00 per m² uitgeefbare grond.

Economische ontwikkeling

De kredietcrisis, die in het najaar van 2008 begon, en de hierop volgende economische recessie hebben geleid tot een veranderde situatie op de woningmarkt en in de bouwgrondexploitatie. Het is van belang om deze ontwikkelingen goed te volgen en – waar mogelijk en noodzakelijk – hierop in te spelen.

Met name de woningbouwtaakstelling is hierbij van groot belang. Het woningbouwprogramma is gebaseerd op regionale afspraken. Hierin staat dat Veldhoven niet slechts voor de autonome woningvraag bouwt, maar ook voor de regionale opvang. Een aanzienlijk deel van deze taak wordt binnenstedelijk gerealiseerd; denk bijvoorbeeld aan ex-Sondervick en Noordrand. Deze projecten zijn in een vergevorderd stadium. Het is dan ook erg belangrijk om de regionale woningmarkt, waarin zich de ‘klanten’ van Zilverackers bevinden, goed te volgen. Deze markt ontwikkelt zich van een aanbiedersmarkt naar een markt met meer evenwicht, of zelfs een markt met aarzelende kopers (of aarzelende financiële instellingen). Het is niet meer zo dat elke woning zonder meer voor de vraagprijs wordt verkocht. Met name in de appartementensector en bij bestaande woningen laat de markt het op dit moment afweten. Er staan in Veldhoven veel bestaande woningen te koop. Daarnaast stelt de woningbouwplanning dat er de komende tien jaar circa 2800 woningen gebouwd worden. Dit grote actuele en te verwachten aanbod leidde vooralsnog niet tot opvallende prijsdalingen, maar het geeft wel aan dat kandidaat-kopers en huurders in Veldhoven iets te kiezen hebben. Overigens moeten we ons realiseren dat Veldhoven bouwt voor een regionale vraag. De plannen van buurgemeenten zijn ook van invloed op de markt en dus op de positie van Zilverackers.

Tegenover het aanbod staat de vraag naar woningen. Een goed inzicht in de ontwikkeling van de vraag is dan ook essentieel. In de Veldhovense situatie is het echter niet zonder meer mogelijk om vanuit de intern aanwezige kennis en onderzoeksmogelijkheden inzicht te krijgen in de twee hoofdaspecten van de kwantitatieve vraag, namelijk de demografische ontwikkeling en de koopkracht/koopbereidheid van de nieuwe huishoudens. Het heeft in het kader van de begroting geen zin om de basis onder de ontwikkeling van Zilverackers opnieuw ter discussie te stellen. De BOR-afspraken zijn gebaseerd op een demografische benadering van de vraag. De berekende groei in het aantal huishoudens leidde tot de regionaal afgesproken programmering. We mogen aannemen dat deze berekeningen juist zijn en dat de groei van het aantal huishoudens in grote lijnen tot de berekende vraag leidt. Het tweede aspect, de koopkracht/koopbereidheid van de vraag, is primair afhankelijk van macro-economische ontwikkelingen, die de gemeente Veldhoven niet kan beïnvloeden en ook niet met zekerheid kan voorspellen. Op dit moment is de

economische situatie een bron van onzekerheid, waardoor voorspellen nog moeilijker is dan het al was.

De conclusie is dat de woningmarkt minder gespannen is dan tot voor kort het geval was. Het is verstandig om in de aanpak van Zilverackers rekening te houden met de onzekerheid over de marktontwikkeling, zeker gezien de relatief lange looptijd van het project. Een vergelijkbare conclusie geldt voor de markt voor bedrijfsgrond. Deze markt is minder gespannen, maar er is nog geen aanleiding tot rigoureuze prijsaanpassingen en dergelijke. Hoewel bedrijven een langere voorbereidingstijd incalculeren, bestaat er nog interesse voor bedrijfskavels op Habraken of Zandven.

De nieuwe Wet ruimtelijke ordening en de Grondexploitatiewet

De nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (Bro) zijn sinds 1 juli 2008 van kracht. De verantwoordelijkheden van gemeenten, provincies en het Rijk bij ruimtelijke ontwikkeling zijn voortaan duidelijker geregeld. Dankzij de nieuwe wetgeving zijn de ruimtelijke regels eenduidiger. Met de Wro kunnen overheden en marktpartijen beter inspelen op actuele ontwikkelingen en betere afspraken met elkaar maken. De Wro is onlosmakelijk verbonden aan de uitvoering van de 'Nota Ruimte', de visie van het kabinet op de inrichting van Nederland. De 'Nota Ruimte' geeft gemeenten en andere overheden meer mogelijkheden en meer verantwoordelijkheden. Centraal staan het bestemmingsplan en het exploitatieplan. Nieuw is de structuurvisie waarin de overheden hun ruimtelijke beleid weergeven. Deze structuurvisies vervangen de huidige planologische kernbeslissing (op rijksniveau), streekplannen (op provinciaal niveau) en structuurplannen (op regionaal en gemeentelijk niveau). Het voordeel is een kortere procedure, waarin partijen bovendien snel kunnen inspelen op nieuwe kansen en mogelijkheden.

Verder betekent de Wro onder meer:

- een verkorte bestemmingsplanprocedure van ruim een jaar naar circa 26 weken;
- verplichte digitalisering van bestemmingsplannen;
- niet langer goedkeuring van bestemmingsplannen door provincies;
- provincies en het Rijk kunnen in de bestemmingsplanprocedure wel een aanwijzing geven;
- een snelle procedure om te bouwen (het projectbesluit);
- 2% eigen risico voor een planschadevergoeding;
- de mogelijkheid om vergunningprocedures te coördineren en te bundelen in één beroeps- en bezwaarprocedure door de vergunningverlenende partij (coördinatieregeling);
- eens per tien jaar verplichte actualisering of verlenging van bestemmingsplannen;
- verplicht kostenverhaal.

De Grondexploitatiewet is een integraal onderdeel van de nieuwe Wro en regelt de verdeling van de kosten en opbrengsten bij de ontwikkeling van een bouwlocatie door projectontwikkelaars en particulieren. Het kabinet wil snel een eind maken aan de onzekerheid over de kosten die gemeenten wel en niet in rekening kunnen brengen bij het ontwikkelen van bouwlocaties. Op de lijst die in de wet is opgenomen, staan onder meer de kosten voor het bouwrijp maken van de grond en de aanleg van rioleringen, straten, water en groen. Maar ook (ambtelijke) kosten die verband houden met de vaststelling en de uitvoering van nieuwe bestemmingsplannen of bestemmingswijzigingen staan op deze lijst. Met de introductie van de zogeheten kostensoortenlijst kunnen gemeenten en projectontwikkelaars hierover al in een vroeg

stadium afspraken maken. Het nieuwe instrument komt met name bij toekomstige bouwgrondexploitaties in de plaats van de huidige regeling (de baatbelasting), waarbij veel langer onzekerheid bestaat over de hoogte van het kostenverhaal.

Met de Grondexploitatiewet wil de rijksoverheid er bovendien voor zorgen dat gemeenten goed de regie kunnen voeren over ruimtelijk beleid. De gemeenten krijgen onder andere het recht om in het bestemmingsplan verschillende categorieën woningen voor de bouwlocatie vast te leggen, bijvoorbeeld sociale woningbouw en vrije kavels voor particulier opdrachtgeverschap. Verder is er meer ruimte voor privaatrechtelijke afspraken met projectontwikkelaars. Projectontwikkelaars krijgen dankzij de nieuwe Grondexploitatiewet duidelijkheid over de grenzen van de gemeentelijke bevoegdheid. Daarnaast is er de zekerheid dat andere particuliere eigenaren zich niet meer kunnen onttrekken aan kostenverhaal en andere eisen. Voor bewoners betekent het wetsvoorstel meer kans op een vrije kavel, meer kans op sociale woningbouw en een betere inrichting van de openbare ruimte.

Al deze nieuwe ontwikkelingen vragen om een integrale herziening van de nota grondbeleid. Tot op heden bestaat voor elke grote gebiedsontwikkeling, zoals Zilverackers, Habraken en Runport A2, een afzonderlijke notitie grondbeleid. Eind 2010 wordt de integrale nota grondbeleid opgesteld.

Grondprijsbeleid ten aanzien van grondverkopen

Ieder jaar worden per 1 april de prijzen voor de verkoop van gemeentegrond aangepast. Als basis hiervoor gelden de kengetallen van de Nederlandse Vereniging voor Makelaars (NVM). Ook voor de periode 1 april 2009 tot 1 april 2010 zijn deze cijfers gebruikt.

Net zoals in 2008, was er in 2009 landelijk sprake van een lichte daling van de gemiddelde grondprijzen. Het college besloot om deze daling vanaf 1 april 2009 ook toe te passen op de Veldhovense grondprijzen. Dit om de inwoners tegemoet te komen tijdens de economische crisis.

De prijzen voor bedrijfsgrond waren al een paar jaar niet meer gestegen vanwege een stabiele markt. Een extern taxatiebureau verzorgde daarom in 2008 een aparte taxatie van de grondprijzen voor zowel Zandven als Habraken. De prijzen voor bedrijfsgrond zijn vanaf 1 juli 2008 verhoogd naar € 165,00 per m² voor regulier bedrijventerrein en naar € 190,00 per m² voor een zichtlocatie (beide exclusief btw). In vergelijking met de regio zit Veldhoven op dit gebied aan de bovenkant van de middenmoot. Omdat de prijzen nog steeds marktconform waren, zijn ze in de periode 1 april 2009 tot 1 april 2010 niet aangepast.

Tabel 1: Grondprijzen Veldhoven 1 april 2010 – 1 april 2011

Grondprijzen Veldhoven (excl. btw) voor de periode 1 april 2010 – 1 april 2011		
	Prijzen 2010 per m2	Prijzen 2009 per m2
Woningen/bouwkavels		
Reguliere bouwkavel	€ 316,00	€ 322,00
Middencategorie bouwkavel	€ 362,00	€ 369,00
Topcategorie bouwkavel	€ 408,00	€ 416,00
Buitencategorie bouwkavel	€ 454,00	€ 463,00
Woningen/projectmatige bouw		
Grondgebonden (sociale huur en koop)	€ 316,00	€ 322,00
Grondgebonden middencategorie	€ 362,00	-
Grondgebonden vrije sector	€ 408,00	€ 416,00
Grondgebonden buitencategorie	€ 454,00	-
Gestapeld	Per locatie te bepalen	Per locatie te bepalen
Bedrijven		
Reguliere bedrijventerreinen	€ 165,00	€ 165,00
Zichtlocatie	€ 190,00	€ 190,00
Kantoorlocatie (bvo)	Per locatie te bepalen	Per locatie te bepalen
Nutsbedrijven	€ 256,37	€ 256,37
Groenstroken/reststroken		
Zonder bouwmogelijkheid (geen btw)	€ 105,00	€ 107,00
Met bouwmogelijkheid	€ 316,00	€ 322,00
Maatschappelijke functies		
Sociaal, cultureel of maatschappelijk		
Niet commercieel	€ 165,00	€ 165,00
Wel commercieel	€ 190,00	€ 190,00
Buitensportvelden	Gemiddelde kostprijs	Gemiddelde kostprijs

Verwacht resultaat bouwgrondexploitatie

Jaarlijks wordt met de begroting de stand van zaken van de lopende bouwgrondexploitaties aangegeven in de nota meerjarenperspectief BGE. Vooral de berekeningen van het fonds bovenwijkse infrastructurele voorzieningen (BOVO) zullen een heel ander beeld geven. Zowel het investeringsvolume als de toerekening aan de diverse bouwgrondexploitaties en aan de algemene reserves biedt een heel ander perspectief voor onze gemeentelijke financiële huishouding. Voor deze begroting hebben wij op basis van de nieuwe methodiek de bouwgrondexploitaties en het fonds BOVO doorgerekend.

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Er worden geen verliesgevende bouwgrondexploitaties gestart, zonder dat de raad hiervoor vooraf aanvullende dekkingsmiddelen heeft geaccordeerd.
- Verwachte resultaten en voorziene risico's binnen de in exploitatie genomen plannen worden verwerkt in de algemene reserve.
- Bouwgrondexploitaties die zijn afgerond worden afgesloten, en het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
- Eens per jaar, bij de begrotingsbehandeling, worden de resultaten en de winstnemingen uit de BGE afgeroomd ten gunste van algemene dienst.

Met de begroting voor 2010 is de vorige nota meerjarenperspectief bouwgrondexploitaties vastgesteld. In verband met de verwachte grote financiële gevolgen van de invoering van de Grondexploitatiewet en de forse investeringen in verband met het uitvoeringsprogramma van de vastgestelde ruimtelijke structuurvisie, is toen besloten om de berekeningen op te stellen op basis van de oude systematiek. In de nu opgestelde berekeningen is wel rekening gehouden met een bijdrage die uitgaat van het profijtbeginsel van het fonds BOVO.

De resultaten en een toelichting op de BGE's en de BOVO-projecten zijn te vinden in de bijlage nota meerjarenperspectief bouwgrondexploitaties.

Overige (niet batende) bestemmingsplannen

Naast de genoemde BGE-prioriteit zijn er natuurlijk ook prioriteiten ten aanzien van niet-batende bestemmingsplannen, zoals de herziening van het bestemmingsplan buitengebied en de herziening van de komplannen en herstructurering bedrijfsterreinen. Hoewel deze projecten inzet, geld en tijd kosten en in principe geen inkomsten opleveren, wordt de prioriteit hier mede bepaald door wet- en regelgeving van hogere overheden. De gemeente is tenslotte verplicht om deze werkzaamheden uit te voeren volgens de wet- en regelgeving.

In het kader van de nieuwe Wro kan de gemeente geen leges meer vragen voor het opstellen van bestemmingsplannen of projectbesluiten. Voortaan sluiten we een exploitatieovereenkomst om het kostenverhaal veilig te stellen. Hiervoor worden geen bouwgrondexploitaties gemaakt, omdat het om kleinschalige ontwikkelingen gaat. Administratief verloopt dit via het product bestemmingsplannen.

Bij een aantal niet in exploitatie genomen bouwgrondexploitaties bestaat het risico van een negatief resultaat. De paragraaf Weerstandsvermogen gaat hier uitgebreid op in. Voor de ontwikkelingen van Runport A2 zijn voorlopige berekeningen opgesteld om de strategie te bepalen. Het voorlopig resultaat toont een fors verlies, waarvoor dekking noodzakelijk is. In een participatieovereenkomst met de BOM/BHB zijn hierover afspraken vastgelegd. In Burap I is een krediet gevoteerd van € 1,75 miljoen, waardoor het college kan doorgaan met een nader onderzoek naar de ontwikkelmogelijkheden van deze locatie. Zodra het negatieve resultaat duidelijk is, moet er een voorziening komen. Pas dan is het mogelijk om het plan definitief in exploitatie te nemen.

Vaststellen kredieten bouwgrondexploitaties

Tabel 2 geeft inzicht in de benodigde kredieten voor de bouwgrondexploitaties. Voor de kredieten voor de infrastructurele civiele en landschappelijke projecten, waar de dekking uit het Fonds BOVO komt, zijn deze opgenomen in de nota BOVO. Hierbij gaat het om een consolidatie van alle actieve bouwgrondexploitaties. Wij stellen voor om volgens tabel 2 krediet te voteren voor de investeringen vanuit de bouwgrondexploitatie voor 2011 tot en met 2014. De geraamde opbrengsten uit de bouwgrondexploitatie vormen de dekking gedurende deze periode.

Tabel 2: Overzicht tekort en overschot per jaarschijf bouwgrondexploitaties

	2010	2011	2012	2013	2014	2011-2014
Investerings						
Rente bij negatief saldo (op	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
Kostenstijging (op jaarbasis)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>Grondverwerving/sanering</i>						
Verwerving	4.470.738	3.637.439	3.638.888	1.101.778	1.000.960	9.379.066
Sloopkosten	741.774	299.020	300.085	299.177	177.779	1.076.060
Milieukosten	1.879.288	507.648	422.132	539.320	469.511	1.938.610
<i>Bouw/woonrijp</i>						
Ophoging	0	0	0	0	0	0
Grondwerk	264.602	360.325	796.314	798.914	953.087	2.908.641
Verharding	2.593.388	1.248.815	4.022.361	2.836.032	5.050.515	13.157.723
Riolering	786.402	869.572	715.034	621.928	1.038.167	3.244.700
Groen/water	1.112.755	453.222	800.091	1.197.725	2.017.042	4.468.079
Openbare verlichting/brandkranen	84.793	163.396	767.194	786.729	1.284.287	3.001.607
Kunstwerken	0	0	0	0	0	0
Diversen	7.850.002	668.790	546.332	475.612	1.318.663	3.009.398
Plankosten en VTU	6.735.568	3.223.352	2.282.369	2.525.213	2.757.607	10.788.541
Bovenwijkse	1.444.389	1.350.900	4.734.596	3.404.128	2.855.336	12.344.960
Fondsvorming /	1.540.770	889.695	13.973.359	2.641.310	1.268.957	18.773.320
Rente	0	0	0	0	0	0
Niet-verrekenbare btw	0	0	0	0	0	0
Investerings	23.504.469	13.672.173	32.998.755	17.227.866	20.191.910	84.090.703
Opbrengsten						
Rente bij positief saldo (op jaarbasis)	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
Opbrengstenstijging (op jaarbasis)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>Woningbouw</i>						
Goedkoop	1.442.237	0	26.802.297	14.907.810	4.081.250	45.791.357
Middelduur	2.887.697	2.943.832	15.669.648	13.242.544	12.961.006	44.817.030
Duur	393.120	0	0	7.643.276	7.611.631	15.254.907
<i>Niet-woningbouw</i>						
Bedrijven	1.604.929	6.843.675	3.244.727	4.881.640	6.399.905	21.369.947
Kantoren	0	791.524	793.692	791.524	791.524	3.168.263
Winkels/horeca	0	68.712	68.901	3.760.252	3.362.240	7.260.104
Bijzondere bebouwing	1.507.320	1.575.047	1.845.084	3.842.151	2.704.905	9.967.188
<i>Nog te ontvangen bijdragen</i>						
Bijdragen met btw (excl. btw)	1.868.216	776.044	651.837	750.418	582.577	2.760.877
Bijdragen zonder btw	5.951.477	3.214.770	1.424.628	914.922	421.977	5.976.297
Opbrengsten	15.654.995	16.213.605	50.500.813	50.734.537	38.917.014	156.365.969
Opbrengsten						
Kostenstijging	0	0	0	0	0	0
Opbrengstenstijging	0	0	0	0	0	0
Tekort en overschot	7.849.474	-2.541.432	-17.502.059	-33.506.671	-18.725.105	-72.275.266
Verrekening toek. kosten/opbr.	7.849.474	-2.541.432	-17.502.059	-33.506.671	-18.725.105	-72.275.266
Saldo	0	0	0	0	0	0

Bijlage: Verwachte resultaten 2011-2014 op basis van scenario II BOVO

Rekenschema bge's IEG: Begroting 2011 BOVO nieuwe stijl											
Datum bijgewerkt: 30 juli 2010		Prijspeil 01-01-10	Rente 4,00 %			In 2009 afsluiten c.q. winstnemen resultaat	In 2010 afsluiten c.q. winstnemen resultaat	In 2011 afsluiten c.q. winstnemen resultaat	In 2012 afsluiten c.q. winstnemen resultaat	In 2013 afsluiten c.q. winstnemen resultaat	In 2014 afsluiten c.q. winstnemen resultaat
		In exploitatie zijnde plannen		p.p. 1-1-2010							
Projecten	Complex	Eindwaarde	Einddatum	NCW 2009	Boekwaarde						
Oerle-Zuid	905500	1.435.564	01-01-15	1.179.802	19.898.867			0			1.435.564
Spreehof/Priorhof	907800	-21.232	01-01-11	-20.415	23.625		-21.232				
Habraken	908200	14.255.250	01-01-25	7.912.033	30.838.488						
Zilverackers – drie dorpen	908500	10.555.463	01-01-21	6.854.418	38.885.526						
De Plaatse	908900	-309.144	01-01-13	-274.798	309.927				-309.144		
Taaghof	909300	251.719	01-01-11	239.732	-283.210		251.719	0			
Centrum 2 ^e fase A + B + 1 ^e fase	909700	0	01-01-17	0	62.949						0
Mira	909900	152.918	01-01-13	135.929	-151.962				152.918		
Koningshoeve	910000	8.721.954	01-01-14	7.454.762	785.633	0				8.721.954	
Centrum 1e fase samenv. met fase 2	910100	4.044.278	01-01-17	3.072.658	997.622						
Run 2000 samen met Run 1000	910200	-2.617.580	01-01-20	-1.767.963	139.751						
Rosep	910400	6.015.778	01-01-12	5.561.925	-508.645	0		15.778			
Zoestraat	910600	3.300.624	01-01-11	3.173.677	-169.507		624				
Abdijtuinen	910700	11.004.999	01-01-12	10.174.740	-1.527.978	3.000.000	900.000	104.999	0		
Kasteel Zuiderwijck (vml. Springplank)	911100	1.218.740	01-01-14	1.041.672	242.427					1.218.740	
Slot-oost	911400	0	01-01-18	0	1.490.821	0	0	0	0	0	0
Noordrand Stijpsebaan	911700	12.330.331	01-01-11	11.856.088	-902.381	0	1.130.331	0	0		
Noordrand Meerstraat	911800	13.014.624	01-01-14	11.123.760	-3.161.253	0		0	12.200.000	814.624	0
Schippershof	912100	0	01-01-14	0	155.022						
Saturnus	912200	1.265.481	01-01-12	1.170.008	22.855			365.481			
Pastorie Zeelst	912400	0	01-01-13	0	-89.269						
Noordrand Den Hoorn	912700	2.538.763	01-01-11	2.441.118	-176.571		138.763	0			
Merefelt	912800	0	01-01-11	0	-180.473			0			
Noordrand Zandven	913000	5.146.418	01-01-18	3.759.629	1.905.817	0				1.000.000	
Fisherman Kruisstraat 23	913200	0	01-01-13	0	36.342						
Dorpstraat 86/88	913300	231.140	01-01-16	182.654	24.389				0		
Alm/Phoenix	913400	-291.152	04-01-14	-248.771	35.576				0	-291.152	
Hoogackers	913500	4.476.470	05-01-26	2.387.970	7.480.622						
Kantooruitbr. AS Nijverheidslaan 155	913600	0	06-01-12	0	-68.060						

Berkt 62 Spierings e.a.	913700	0	01-01-11	0	-18.774					0	
Kromstraat 34 Heesterbeek	913800	0	08-01-12	0	8.557						
Run 1000 samenvoegen met Run 2000	914100	0	11-01-22	0	714.925						
Run 8000 verlengde plank	914300	0	13-01-16	0	39.988						
Run 2000 (BEG)	914400	0	14-01-16	0	306.310						
Run 7000 Pelle/van Hulst	914500	0	15-01-16	0	76.695						
Totaal incl. voorg. jaren		115.086.237			131.237.659	3.000.000	2.400.205	486.258	12.043.774	11.464.166	1.435.564

3.1 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

In dit hoofdstuk wordt een nader inzicht gegeven in de financiële begroting en de daarbinnen te onderscheiden onderdelen. De onderscheiden onderdelen zijn:

- baten en lasten per programma;
- de algemene dekkingsmiddelen;
- onvoorzien;
- de bestemming van het resultaat;
- het resultaat vóór en na resultaatsbestemming.

Een korte toelichting.

Baten en lasten per programma

De realisatie van doelstellingen op programmaniveau omvat alle geplande taken op het terrein van beleid en beheer gericht op de realisatie van de programmadoelstellingen. De aan deze uitvoering (exploitatie) verbonden baten en lasten worden per programma gespecificeerd weergegeven in paragraaf 3.1.1.

Algemene dekkingsmiddelen

Naast baten die zijn verbonden aan de uitvoering van programma's (derhalve verantwoord op het programma) beschikt de gemeente ook over baten die niet aan een specifiek programma zijn verbonden. Voorbeelden van deze algemene dekkingsmiddelen zijn de algemene uitkering, dividenden en gemeentelijke belastingen. De algemene dekkingsmiddelen worden in paragraaf 3.1.2 gespecificeerd.

Onvoorzien

De post onvoorzien is in de begroting opgenomen om onvoorziene incidentele financiële tegenvallers op te vangen. Doel hiervan is dat de realisatie van programmadoelstellingen op het geplande niveau kan worden gehandhaafd. Verwezen wordt naar paragraaf 3.1.3.

De bestemming van het resultaat

In de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (besluit begroting en verantwoording BBV 2004) worden de toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves, als resultaatbestemming, nadrukkelijk onderscheiden van de eerste drie genoemde onderdelen (de resultaatbepaling) van de financiële begroting. Deze mutaties behoren namelijk bij uitstek tot de bevoegdheden van het gemeentebestuur om het in de begroting vastgelegde financiële beleid af te ronden. In paragraaf 3.1.5 worden deze mutaties per programma gespecificeerd.

Het resultaat vóór en na bestemming

Het begrotingsresultaat wordt in twee stappen gepresenteerd, te weten vóór en na de mutaties in de reserves. Op deze wijze wordt de beïnvloeding door de stortingen in en onttrekkingen uit de reserves, respectievelijk ten laste en ten gunste van de exploitatiebegroting, expliciet zichtbaar gemaakt.

De begroting wordt naar de genoemde onderdelen samengevat in onderstaand overzicht.

Paragraaf Verwijzing	Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011
Par.3.1.1.	Totaal lasten per programma	140.164	138.585	109.102
	Totaal baten per programma	75.963	57.749	53.737
	Saldo (- = nadeel)	-64.201	-80.836	-55.365
Par.3.1.2	Totaal algemene dekkingsmiddelen	51.484	53.059	46.831
Par.3.1.3.	Onvoorzien	0	240	138
Par.3.1.4.	Resultaat vóór bestemming (- = nadeel)	-12.717	-28.017	-8.672
Par.3.1.5	Resultaatbestemming			
	Stortingen in de reserves	115.160	47.525	16.340
	Bijdragen uit de reserves	128.747	74.660	24.933
	Saldo mutaties reserves (- = nadeel)	13.587	27.135	8.593
Par.3.1.6	Resultaat na bestemming (- = nadeel)	870	-882	-79

3.1.1 Raming baten en lasten en saldo per programma

Lasten	Bedragen (x € 1.000) Programma	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011
1 Stedelijke ontwikkeling		44.601	30.275	20.813
2 Wonen		623	1.082	628
3 Veiligheid		1.938	2.267	2.367
4 Beheer openbare ruimte		2.314	7.134	3.051
5 Bereikbaarheid		13.998	17.307	11.543
6 Zorg		15.982	17.437	16.473
7 Welzijn		1.635	1.831	1.934
8 Milieu en duurzaamheid		9.939	17.518	10.986
9 Economie en arbeidsmarktbeleid		9.960	9.571	9.894
10 Onderwijs		9.980	8.523	8.136
11 Kunst en cultuur		4.669	5.000	4.973
12 Sport en recreatie		4.225	4.514	4.739
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking		4.043	4.509	4.291
14 Publieksdienstverlening		3.928	4.139	3.550
15 Natuur- en recreatiebeheer		3.990	4.657	3.423
16 Alg. dekkingsmiddelen en financiering		8.339	2.821	2.301
Totaal lasten		140.164	138.585	109.102
Baten	Bedragen (x € 1.000) Programma	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011
1 Stedelijke ontwikkeling		49.355	28.251	23.561
2 Wonen		799	753	357
3 Veiligheid		15	22	2
4 Beheer openbare ruimte		114	157	159
5 Bereikbaarheid		566	1.568	1.595
6 Zorg		5.432	5.881	5.769
7 Welzijn		4	67	82
8 Milieu en duurzaamheid		8.846	9.746	9.016
9 Economie en arbeidsmarktbeleid		7.283	6.811	7.388
10 Onderwijs		562	737	506
11 Kunst en cultuur		97	0	0
12 Sport en recreatie		962	798	995
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking		3	0	0
14 Publieksdienstverlening		1.734	2.456	3.814
15 Natuur- en recreatiebeheer		191	48	48
16 Alg. dekkingsmiddelen en financiering		0	454	445
Totaal baten		75.963	57.749	53.737
Saldo (- = nadeel)		-64.201	-80.836	-55.365

Voor een toelichting op de geplande taken en bovenstaande bedragen wordt verwezen naar de programmabegroting.

3.1.2 Overzicht geraamde algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen				
	Bedragen (x €1.000)	Rek.	Begr.	Begr.
Baten		2009	2010	2011
Lokale heffingen		6.579	6.837	7.093
Algemene uitkeringen		34.816	35.029	34.033
Dividend		50	87	62
Overige algemene dekkingsmiddelen		10.039	11.106	5.643
Totaal algemene dekkingsmiddelen		51.484	53.059	46.831

3.1.3 Geraamd bedrag voor onvoorzien

	Bedragen (x €1.000)	Rek.	Begr.	Begr.
Lasten		2009	2010	2011
Onvoorzien		0	240	138

3.1.4 Geraamd resultaat voor bestemming

	Bedragen (x €1.000)	Rek.	Begr.	Begr.
(- = voordeel)		2009	2010	2011
Resultaat voor bestemming		-12.717	-28.017	-8.672

3.1.5 Beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma

Mutaties reserves			
Bedragen (x € 1.000) Programma	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011
Toevoeging reserves:			
1 Stedelijke ontwikkeling	4.259	5.581	1.837
2 Wonen	163	400	50
3 Veiligheid	0	0	0
4 Beheer openbare ruimte	530	498	508
5 Bereikbaarheid	380	1.000	51
6 Zorg	424	0	0
7 Welzijn	0	0	0
8 Milieu en duurzaamheid	225	248	0
9 Economie en arbeidsmarktbeleid	60	60	0
10 Onderwijs	3.271	8.920	11.656
11 Kunst en cultuur	39	33	0
12 Sport en recreatie	0	0	0
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	35	0	0
14 Publieksdienstverlening	0	0	0
15 Natuur- en recreatiebeheer	0	893	911
16 Alg. dekkingsmiddelen en financiering	105.774	29.892	1.327
Totaal toevoeging aan reserves	115.160	47.525	16.340
Mutaties reserves			
Bedragen (x € 1.000) Programma	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011
Onttrekking reserves:			
1 Stedelijke ontwikkeling	202	8.255	96
2 Wonen	40	547	137
3 Veiligheid	62	0	0
4 Beheer openbare ruimte	701	5.493	1.366
5 Bereikbaarheid	10.935	14.352	7.446
6 Zorg	241	436	12
7 Welzijn	61	16	17
8 Milieu en duurzaamheid	380	6.107	257
9 Economie en arbeidsmarktbeleid	296	288	0
10 Onderwijs	7.066	10.219	13.046
11 Kunst en cultuur	38	177	107
12 Sport en recreatie	83	53	28
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	0	35	0
14 Publieksdienstverlening	295	706	240
15 Natuur- en recreatiebeheer	650	1.706	311
16 Alg. dekkingsmiddelen en financiering	107.697	26.270	1.870
Totaal onttrekking aan reserves	128.747	74.660	24.933
Saldo (- = nadeel)	13.587	27.135	8.593

In paragraaf 3.3.4 is een meerjarig overzicht opgenomen van de mutaties in de reserves per onderscheiden reserve.

3.1.6 Geraamd resultaat na bestemming

	Bedragen (x €1.000)	Rek.	Begr.	Begr.
	programma	2009	2010	2011
Saldo na mutaties reserve (- = nadeel)		870	-882	-79

3.2 Uiteenzetting van de financiële positie

3.2.1 Raming van de financiële gevolgen van bestaand en nieuw beleid per programma

De gepresenteerde begroting is gebaseerd op bestaand beleid. De financiële gevolgen van nieuw beleid zijn hier dus niet in verwerkt maar zijn volledig opgenomen in het beslisdocument. Het beslisdocument wordt tezamen met de begroting 2011-2014 behandeld.

3.2.2 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Programma	Bedragen (x € 1.000) Arbeidskosten	Begr. 2011
Bedrijfsvoering	U11 Loonbetaling en sociale premies	18.194
	U12 Sociale uitkeringen personeel	224
3 Veiligheid	U11 Loonbetaling en sociale premies	289
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	U11 Loonbetaling en sociale premies	1.149
14 Publieksdienstverlening	U11 Loonbetaling en sociale premies	14
Totaal		19.870

3.2.3 Investerings 2011 (exclusief beslisdocument)

Bedragen (x 1.000)		
Activum	Uitg.	Ink.
Materiële vaste activa met economisch nut		
Bouw brede school Noord	8.057	183
Binnenmilieu brede school Noord	417	
Voorbereiding MFA Zuid	100	
1e inventaris Meerhoven / Bruna	53	
Inventaris eerste inrichting	60	
Versnelde uitv.binnenmilieu best.scholen	350	
Verv. invest. binnensport alg. (2011)	50	
Vervangingsinvestering.buitensport alg.	115	
Rollend materieel	120	
Rollend materieel	22	
Tankautospuut (530)	415	
Meetapparatuur	25	
Investerings VGRP 2010-2015	1.432	
Totaal	11.216	183
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut		
Aanleg noordelijke ontsluitingsroute	860	860
Herinr locht,dorpsstr,plank,nieuwstr	300	300
Verlengde Oersebaan (WOR)	600	600
Verlengde Heerbaan (WOR)	1.006	1.006
Zilverbaan (WOR)	100	100
Aansluiting A67 (BNR)	100	100
Reconstr. Kempenbaan A67 (BNR)	100	100
Reconstr. Kempenbaan tussenged. (BNR)	100	100
Reconstr. Kempenbaan A2 (BNR)	100	100
Opwaardering De Gender	1.050	1.050
Herinrichting Locht	900	900
VCP/ herinrichting hoofdwegen zonderwijk	1.100	1.100
VCP Heistr./Kruisstr/P.Zuidlaan 2010/'11	50	50
VCP/herinrichting centrum Oerle	600	600
VCP/herinr.Locht (ri.Eersel van Kempb)	500	500
Speelvoorzieningen 2011	131	131
Herinrichting centrum Zeelst	500	500
Vervangingsres.inv.openbaar groen (alg)	140	140
Vervanging.inv.openb.verlichting (alg)	610	610
Totaal	8.847	8.847
HNG-uitkering		158
Woningbouwleningen		859
Totaal	0	1.017
Totaal generaal	20.063	10.047

3.2.4 Stand en verloop van de reserves

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2011			1-1-2012
Naam reserve	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo
Algemene reserve				
Risicoreserve, deel benoemde risico's	11.913	-	-	11.913
Risicoreserve, deel onbenoemde risico's	10.000	-	-	10.000
Vrije reserve	11.441	538	13.008	1.029-
Totaal algemene reserve	33.354	538	13.008	20.884
Bestemmingsreserve	-	-	-	-
<i>Dekkingsreserves</i>	-	-	-	-
Dekkingsreserve verbouw gemeentehuis	2.288	-	85	2.203
Dekkingsreserve uitkering HNG	2.080	-	158	1.922
Dekkingsreserve beleidsplan 1999-2002	492	-	19	474
Dekkingsreserve beeldende kunst	112	-	8	104
Dekkingsreserve primair onderwijs	16.082	6.152	595	21.639
Dekkingsreserve voortgezet onderwijs	33.767	-	936	32.832
Dekkingsreserve bevordering energielabel	1.706	-	88	1.619
Dekkingsreserve binnenmilieu bestaande scholen	-	-	-	-
Dekkingsreserve MFA	-	-	-	-
<i>Reserve voor vervangingsinvesteringen</i>	-	-	-	-
Vervangingsreserve primair onderwijs	5	245	893	643-
Vervangingsreserve voortgezet onderwijs	17	-	-	17
Vervangingsreserve openbare verlichting	1.665	508	610	1.562
Vervangingsreserve openbaar groen	-	911	140	771
Vervangingsreserve binnenmilieu bestaande scholen	-	-	-	-
<i>Doelreserves nieuw beleid/investeringen</i>	-	-	-	-
Beeldende kunst	211	-	60	151
Stimuleringsfonds Brainport	121	-	-	121
Bovenwijkse voorzieningen	-	2.678	2.678	-
Volkshuisvestingsplan (GISV)	3.199	50	100	3.149
Kredietcrisis	3.512	-	42	3.470
HOV	-	-	-	-
Toprun	85	-	-	85
Brede school zuid	-	-	-	-
Brede school midden	-	-	-	-
PWA-school	-	-	-	-
Doelreserve brede school Noord	-	5.259	5.259	-
Doelreserve business case brainport avenue	-	-	-	-
Afbouw complexen	1.144	-	6	1.138
-	-	-	-	-
Afvalstoffenheffing	248	-	248	-
-	-	-	-	-
Totaal bestemmingsreserves	66.734	15.802	11.923	70.613
TOTAAL RESERVES	100.088	16.340	24.931	91.497

3.2.5 Stand en verloop van de voorzieningen

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2011			1-1-2012
Naam voorziening	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo
Voorzieningen	-	-	-	-
Onderhoud eigendommen (incl. sport)	2.258	576	584	2.250
Onderhoud wegen	596	563	220	939
<i>Rioolbeheer</i>	-	-	-	-
Onderhoudsvoorziening riolen	3.552	32	79	3.504
Dekkingsreserve riolen	7.297	1.503	184	8.617
Vervangingsreserve riolen	4.374	-	1.889	6.263
Regulering tarieven na verk.aand.Endinet	500	-	-	500
TOTAAL VOORZIENINGEN	9.829	2.675	2.956	9.547
TOTAAL GENERAAL	109.917	19.015	27.888	101.044

3.3 Meerjarenbegroting 2011

In hoofdstuk 3 wordt de financiële informatie in een meerjarig perspectief geplaatst. Het hoofdstuk bestaat uit een aantal onderdelen en wel achtereenvolgens:

- raming van baten en lasten en het saldo per programma;
- jaarlijks terugkerende arbeidskosten;
- investeringen;
- stand en verloop van de reserves;
- stand en verloop van de voorzieningen.

3.3.1 Raming baten en lasten en saldo per programma

Lasten	Bedragen (x € 1.000) Programma	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
1 Stedelijke ontwikkeling		20.813	36.159	39.058	39.942
2 Wonen		628	596	558	519
3 Veiligheid		2.367	2.415	2.413	2.414
4 Beheer openbare ruimte		3.051	3.077	2.538	2.423
5 Bereikbaarheid		11.543	12.031	11.632	12.916
6 Zorg		16.473	16.730	16.775	16.834
7 Welzijn		1.934	1.848	1.850	1.843
8 Milieu en duurzaamheid		10.986	10.194	13.204	11.511
9 Economie en arbeidsmarktbeleid		9.894	9.987	9.973	9.991
10 Onderwijs		8.136	8.336	8.162	8.148
11 Kunst en cultuur		4.973	4.965	4.986	5.023
12 Sport en recreatie		4.739	4.842	4.945	5.006
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking		4.291	4.325	4.298	4.310
14 Publieksdienstverlening		3.550	3.476	3.366	3.455
15 Natuur- en recreatiebeheer		3.423	4.070	3.908	4.279
16 Alg. dekkingsmiddelen en financiering		2.301	2.342	2.309	2.237
Totaal lasten		109.102	125.393	129.975	130.851
Baten	Bedragen (x € 1.000) Programma	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
1 Stedelijke ontwikkeling		23.561	54.174	55.198	45.352
2 Wonen		357	266	223	223
3 Veiligheid		2	2	2	2
4 Beheer openbare ruimte		159	160	163	163
5 Bereikbaarheid		1.595	1.612	1.855	1.639
6 Zorg		5.769	5.786	5.801	5.813
7 Welzijn		82	43	44	44
8 Milieu en duurzaamheid		9.016	8.444	11.510	9.870
9 Economie en arbeidsmarktbeleid		7.388	7.474	7.561	7.565
10 Onderwijs		506	580	884	820
11 Kunst en cultuur		0	0	0	0
12 Sport en recreatie		995	1.005	1.013	1.021
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking		0	0	0	0
14 Publieksdienstverlening		3.814	3.170	2.960	2.937
15 Natuur- en recreatiebeheer		48	48	49	49
16 Alg. dekkingsmiddelen en financiering		445	433	422	614
Totaal baten		53.737	83.197	87.685	76.112
Saldo (- = nadeel)		-55.365	-42.196	-42.290	-54.739

Algemene dekkingsmiddelen	2011	2012	2013	2014
Lokale heffingen	7.093	7.291	7.327	7.436
Algemene uitkeringen	34.033	33.918	33.838	33.731
Dividend	62	62	62	62
Overige algemene dekkingsmiddelen	5.643	6.182	6.650	6.514
Totaal algemene dekkingsmiddelen	46.831	47.453	47.877	47.743
Onvoorzien	138	135	135	135
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves:				
1 Stedelijke ontwikkeling	1.837	17.088	15.159	4.291
2 Wonen	50	0	0	0
3 Veiligheid	0	0	0	0
4 Beheer openbare ruimte	508	518	528	539
5 Bereikbaarheid	51	63	57	74
6 Zorg	0	0	0	0
7 Welzijn	0	0	0	0
8 Milieu en duurzaamheid	0	0	0	0
9 Economie en arbeidsmarktbeleid	0	0	0	0
10 Onderwijs	11.656	353	1.684	360
11 Kunst en cultuur	0	0	0	0
12 Sport en recreatie	0	0	0	0
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0
14 Publieksdienstverlening	0	0	0	0
15 Natuur- en recreatiebeheer	911	929	948	967
16 Alg. dekkingsmiddelen en financiering	1.327	563	966	2.155
Totaal toevoeging aan reserves	16.340	19.514	19.342	8.386
Onttrekking reserves:				
1 Stedelijke ontwikkeling	96	96	96	96
2 Wonen	137	137	137	100
3 Veiligheid	0	0	0	0
4 Beheer openbare ruimte	1.366	1.339	841	753
5 Bereikbaarheid	7.446	7.856	7.180	8.681
6 Zorg	12	0	0	0
7 Welzijn	17	4	4	4
8 Milieu en duurzaamheid	257	9	9	9
9 Economie en arbeidsmarktbeleid	0	0	0	0
10 Onderwijs	13.046	1.777	3.215	1.907
11 Kunst en cultuur	107	38	38	38
12 Sport en recreatie	28	8	8	8
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0
14 Publieksdienstverlening	240	240	240	0
15 Natuur- en recreatiebeheer	311	886	738	1.087
16 Alg. dekkingsmiddelen en financiering	1.870	1.114	1.228	2.428
Totaal onttrekking aan reserves	24.933	13.504	13.734	15.111
Saldo mutaties reserves	8.593	-6.010	-5.608	6.725
Saldo na mutaties reserve (- = nadeel)	-79	-888	-156	-406

3.3.2 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Programma	Bedragen (x € 1.000) Arbeidskosten	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bedrijfsvoering	U11 Loonbet. soc. Premie	18.194	18.464	18.680	18.779
	U12 Loonbet. soc. Premie	224	215	217	219
3 Veiligheid	U11 Loonbet. soc. Premie	289	291	294	298
13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	U11 Loonbet. soc. Premie	1.149	1.160	1.172	1.183
14 Publieksdienstverlening	U11 Loonbet. soc. Premie	14	14	14	14
Totaal		19.870	20.144	20.377	20.493

3.3.3 Investerings (exclusief beslisdokument)

Bedragen (x 1.000)	2011		2012		2013		2014	
Activum	Uitg.	Ink.	Uitg.	Ink.	Uitg.	Ink.	Uitg.	Ink.
Materiële vaste activa met economisch nut								
Bouw brede school Noord	8.057	183						
Binnenmilieu brede school Noord	417							
Voorbereiding MFA Zuid	100		100					
1e inventaris Meerhoven / Bruna	53		41					
Inventaris eerste inrichting	60		52		15			
Uitbreiding Meerhoef met 1 lokaal					368			
Versnelde uitv.binnenmilieu best.scholen	350							
Renovatie Brembocht messenmaker 10					593			
Weerbestendig maken sportterreinen			725					
Verv. invest. binnensport alg. (2011)	50							
Vervangingsinvestering.buitensport alg.	115							
Verv. invest. buitensport alg. (2011)					742			
Vervanging buitensport 2012							617	
Vervang.tractie BOR 2012 (voertuigen)			77					
Vervang. tractie BOR 2012 (zoutstrooier)			30					
Rollend materieel	120							
Rollend materieel	22							
Tankautospuiter (530)	415							
Meetapparatuur	25							
Vervangen ademluchtcilinders			35					
Vervanging warmtebeeldcamera's			18					
Rollend materieel 2013					45			
Investerings VGRP 2010-2015	1.432		474		3.488		1.520	
Totaal	11.216	183	1.552	0	5.251	0	2.137	0
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut								
Aanleg noordelijke ontsluitingsroute	860	860						
Herinr locht,dorpsstr,plank,nieuwstr	300	300						
Verlengde Oersebaan (WOR)	600	600	1.525	1.525	1.341	1.341	746	746
Verlengde Heerbaan (WOR)	1.006	1.006	105	105				
Zilverbaan (WOR)	100	100	6.750	6.750	2.650	2.650	1.867	1.867
Aansluiting A67 (BNR)	100	100	100	100	200	200	9.772	9.772
Reconstr. Kempenbaan A67 (BNR)	100	100	100	100	200	200	500	500
Reconstr. Kempenbaan tussenged. (BNR)	100	100						
Reconstr. Kempenbaan A2 (BNR)	100	100	100	100	100	100	5.500	5.500
Opwaardering De Gender	1.050	1.050	1.008	1.008	325	325		
Herinrichting Locht	900	900						
VCP/ herinrichting hoofdwegen zonderwijk	1.100	1.100	1.200	1.200				
VCP De Run 4400-4500 (2012/2013)			50	50	50	50	50	50
VCP Heistr./Kruisstr/P.Zuidlaan 2010/'11	50	50	50	50	50	50	50	50
VCP/Julianastr./P.Zuidlaan (2010/2011)					100	100	100	100
VCP/verbetering infrastruct.hoofw.Look			100	100	1.100	1.100		
VCP/herinrichting centrum Oerle	600	600	600	600				
VCP/herinr.Locht (ri.Eersel van Kempb)	500	500						
Speelvoorzieningen 2011	131	131						
Speelvoorzieningen 2012			108	108				
Speelvoorzieningen 2013					25	25		
Herinrichting centrum Zeelst	500	500	500	500	500	500		
Vervangingsres.inv.openbaar groen (alg)	140	140	738	738	673	673	1.048	1.048
Vervanging.inv.openb.verlichting (alg)	610	610	623	623	635	635	648	648
Totaal	8.847	8.847	13.657	13.657	7.949	7.949	20.281	20.281
Financiële vaste activa								
HNG-uitkering		158		167		177		188
Woningbouwleningen		859		899		940		822
Totaal	0	1.017	0	1.066	0	1.117	0	1.010
Totaal generaal	20.063	10.047	15.209	14.723	13.200	9.066	22.418	21.291

3.3.4 Stand en verloop van de reserves

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2011			1-1-2012			1-1-2013			1-1-2014			1-1-2015
Naam reserve	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo
Algemene reserve													
Risicoreserve, deel benoemde risico's	11.913	-	-	11.913	-	-	11.913	-	-	11.913	-	-	11.913
Risicoreserve, deel onbenoemde risico's	10.000	-	-	10.000	-	-	10.000	-	-	10.000	-	-	10.000
Vrije reserve	11.441	538	13.008	1.029	12.978	5.136	6.813	11.812	4.702	13.923	1.510	5.980	9.453
Totaal algemene reserve	33.354	538	13.008	20.884	12.978	5.136	28.726	11.812	4.702	35.836	1.510	5.980	31.366
Bestemmingsreserve													
<i>Dekkingsreserves</i>													
Dekkingsreserve verbouw gemeentehuis	2.288	-	85	2.203	-	85	2.118	-	85	2.033	-	85	1.949
Dekkingsreserve uitkering HNG	2.080	-	158	1.922	-	167	1.755	-	177	1.578	-	188	1.390
Dekkingsreserve beleidsplan 1999-2002	492	-	19	474	-	19	455	-	19	436	-	19	417
Dekkingsreserve beeldende kunst	112	-	8	104	-	8	95	-	8	87	-	8	79
Dekkingsreserve primair onderwijs	16.082	6.152	595	21.639	70	738	20.971	1.029	850	21.150	68	871	20.346
Dekkingsreserve voortgezet onderwijs	33.767	-	936	32.832	-	936	31.896	-	936	30.960	-	936	30.025
Dekkingsreserve bevordering energielabel	1.706	-	88	1.619	-	88	1.531	-	88	1.444	-	88	1.356
Dekkingsreserve binnenmilieu bestaande scholen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dekkingsreserve MFA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Reserve voor vervangingsinvesteringen</i>													
Vervangingsreserve primair onderwijs	5	245	893	643	250	36	429	623	996	803	260	35	578
Vervangingsreserve voortgezet onderwijs	17	-	-	17	-	-	17	-	-	17	-	-	17
Vervangingsreserve openbare verlichting	1.665	508	610	1.562	518	623	1.457	528	635	1.350	539	648	1.241
Vervangingsreserve openbaar groen	-	911	140	771	929	738	963	948	673	1.237	967	1.048	1.156
Vervangingsreserve binnenmilieu bestaande scholen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Doelreserves nieuw beleid/investeringen</i>													
Beeldende kunst	211	-	60	151	-	30	121	-	30	91	-	30	61
Stimuleringsfonds Brainport	121	-	-	121	-	-	121	-	-	121	-	-	121
Bovenwijkse voorzieningen	-	2.678	2.678	-	4.735	4.735	-	4.370	4.370	-	5.010	5.010	-
Volkshuisvestingsplan (GISV)	3.199	50	100	3.149	-	100	3.049	-	100	2.949	-	100	2.849
Kredietcrisis	3.512	-	42	3.470	-	28	3.442	-	27	3.415	-	27	3.388
HOV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toprun	85	-	-	85	-	-	85	-	-	85	-	-	85
Brede school zuid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brede school midden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PWA-school	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doelreserve brede school Noord	-	5.259	5.259	-	33	33	-	33	33	-	32	32	-
Doelreserve business case brainport avenue	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afbouw complexen	1.144	-	6	1.138	-	6	1.133	-	6	1.127	-	6	1.121
Afvalstoffenheffing	248	-	248	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bestemmingsreserves	66.734	15.802	11.923	70.613	6.534	8.368	68.780	7.531	9.033	67.277	6.875	9.130	65.023
TOTAAL RESERVES	100.088	16.340	24.931	91.497	19.512	13.504	97.506	19.342	13.735	103.113	8.385	15.110	96.389

3.3.5 Stand en verloop van de voorzieningen

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2011			1-1-2012			1-1-2013			1-1-2014			1-1-2015
Naam voorziening	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo
Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderhoud eigendommen (incl. sport)	2.258	576	584	2.250	586	850	1.986	596	798	1.784	606	797	1.593
Onderhoud wegen	596	563	220	939	574	387	1.126	586	292	1.419	597	292	1.725
Rioolbeheer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderhoudsvoorziening riolen	3.552	32	79	3.504	32	80	3.457	33	81	3.409	33	81	3.360
Dekkingsreserve riolen	7.297	1.503	184	8.617	547	202	8.961	3.559	238	12.282	1.591	284	13.590
Vervangingsreserve riolen	4.374	-	1.889	6.263	-	834	7.098	-	3.761	10.859	-	1.931	12.791
Regulering tarieven na verk.aand.Endinet	500	-	-	500	-	-	500	-	-	500	-	-	500
TOTAAL VOORZIENINGEN	9.829	2.675	2.956	9.547	1.739	2.354	8.932	4.773	5.170	8.535	2.827	3.385	7.977

Bijlage Meerjarensaldi per product

progr. nr.	prod. nr.	programma 1 omschrijving	begroting			
			2011	2012	2013	2014
1	6500	eigendommen/grond	-130	-132	-128	-125
1	6501	stedebouw	-1.009	-1.025	-1.016	-913
1	6503	bouwgrondexploitatie	0	0	1	0
1	6506	eigendommen/gebouwen	2.146	2.180	2.220	2.253
1	6508	afbouw BGE compl./beheer	0	0	0	0
1	6509	afbouw BGE compl./realisatie	0	0	0	0
2	6510	volkshuisvesting	-206	-208	-206	-205
2	6511	wonen	22	15	8	9
3	6162	crisisbeh./rampenbestrijding	-71	-72	-71	-71
3	6163	regionale veiligheidszorg	-869	-876	-877	-881
3	6164	veiligheid	-340	-346	-342	-340
3	6167	risicobeheers.fys.veiligheid	-38	-38	-38	-39
3	6168	risicobestrijd.fys.veiligheid	-1.047	-1.081	-1.083	-1.081
4	6150	kwaliteit woon- en leefomg.	-534	-541	-537	-536
4	6165	verlichting	-904	-920	-926	-916
4	6166	voorz.honden/opv.zw.dieren	-436	-447	-445	-446
4	6502	vastgoedinformatie	-145	-173	-139	-133
4	6505	inrichting openbaar gebied	-15	-15	-15	-15
5	6170	verkeersobjecten	-449	-461	-458	-457
5	6171	mobiliteit en veiligheid	-178	-181	-178	-176
5	6173	wegen	-1.878	-1.934	-1.969	-1.991
5	6175	werken voor derden (Nutsvz.)	-29	-29	-28	-26
5	6176	werken voor derden/overige	-20	-20	-20	-20
5	6180	exploitatie parkeerbedrijf	1	-1	-1	0
5	6190	HOV	0	0	0	0
6	6400	jeugdbeleid	-335	-339	-334	-335
6	6401	ouderenbeleid	-607	-592	-596	-601
6	6402	maatsch.dienstverlening	-571	-577	-582	-588
6	6403	gehandicaptenbeleid	-71	-72	-73	-73
6	6404	opvang vreemdelingen (WI)	-251	-253	-248	-249
6	6405	GGD	-701	-693	-685	-690
6	6406	verslavingsbeleid	-41	-42	-42	-37
6	6407	lokaal gezondheidsbeleid	-157	-159	-158	-157
6	6408	alg.beleid maatsch.onderst.	-909	-846	-832	-845
6	6409	centrum voor jeugd en gezin	-356	-614	-616	-619
6	6410	individuele voorz. WMO	-5.857	-5.913	-5.962	-5.978
6	6431	bijzondere bijstand	-367	-369	-373	-376
6	6433	tegemoetk.kst.kinderopvang	-96	-98	-97	-96
6	6434	minimabeleid	-309	-312	-312	-313
6	6435	cliëntenparticipatie (WWB)	-26	-26	-26	-26
6	6437	sociale werkvoorziening	-38	-39	-38	-38
7	6420	subsidiebeleid	-95	-97	-95	-94
7	6421	onvoorziene welzijnsact.	-47	-48	-48	-48

progr. nr.	prod. nr.	programma 1 omschrijving	begroting			
			2011	2012	2013	2014
7	6422	vrijwilligersbeleid	-148	-100	-99	-100
7	6423	div. initiatieven welz. terrein	-44	-44	-44	-45
7	6424	welzijnsaccommodaties	-376	-375	-372	-357
7	6425	ontm.ruimte mens.zond.werk	-50	-50	-51	-51
7	6426	vorming en ontw./emancip.	-41	-42	-42	-42
7	6427	samenlevingsopbouw/Roma	-204	-207	-205	-204
7	6428	samenlevingsopbouw/overige	-830	-838	-846	-854
8	6552	riolen	270	260	267	289
8	6554	afval	678	700	704	715
8	6555	begraafplaats	-129	-131	-128	-124
8	6560	milieubeleid	-836	-848	-840	-837
8	6565	omgev.beleid (niet milieubel.)	-101	-102	-101	-100
8	6570	omgevingshandh.& toezicht	-1.595	-1.620	-1.587	-1.575
9	6200	economische zaken	-641	-641	-636	-637
9	6210	weekmarkt	-6	-6	-6	-5
9	6430	WWB	-1.827	-1.832	-1.752	-1.771
9	6432	overige uitkeringen	468	474	481	482
9	6436	uitstroombevordering	-500	-508	-499	-495
9	6438	gesubsidieerd werk (wiw/id)	0	0	0	0
10	6250	primair onderwijs	-2.224	-2.288	-1.789	-1.850
10	6251	openbaar onderwijs	-5	-5	-5	-5
10	6252	speciaal onderwijs	-195	-192	-191	-189
10	6253	voortgezet onderwijs	-1.755	-1.719	-1.679	-1.642
10	6254	volwasseneneducatie	-117	-164	-162	-167
10	6255	leerplicht	-513	-521	-471	-468
10	6256	leerlingenvervoer	-626	-631	-636	-641
10	6257	onderwijsranddiensten	-281	-283	-285	-287
10	6258	bestrijd.onderw.achterstand.	-59	-59	-58	-58
10	6259	natuur- en milieueducatie	-24	-25	-25	-25
10	6260	peuterspeelz.werk/kind.opv.	-441	-445	-446	-449
11	6300	bibliotheek	-1.432	-1.445	-1.458	-1.472
11	6301	muziekschool	-1.152	-1.164	-1.175	-1.186
11	6302	beeldende kunst	-68	-99	-99	-99
11	6303	kunst- en cultuurbeleid	-78	-78	-77	-76
11	6304	cultuureducatie	-31	-31	-20	-20
11	6305	lokale omroep	-22	-22	-22	-22
11	6306	theater De Schalm	-1.235	-1.244	-1.252	-1.261
11	6307	cultuurhistorie	-273	-276	-278	-281
11	6308	evenementen	-174	-164	-163	-163
11	6309	amateurkunst	-176	-177	-178	-179
11	6310	gem.en rijksmonumenten	-225	-227	-226	-226
12	6320	buitensportaccommodaties	-857	-916	-1.003	-1.051
12	6321	binnensportaccommodaties	-2.506	-2.557	-2.566	-2.572
12	6322	sportstimulering	-288	-290	-291	-291
12	6332	kermissen	-65	-66	-64	-63
13	6110	bestuursorganen	-1.371	-1.388	-1.384	-1.387

progr. nr.	prod. nr.	programma 1 omschrijving	begroting			
			2011	2012	2013	2014
13	6111	bestuursorganen/overige	-1.154	-1.169	-1.164	-1.166
13	6120	communicatie	-595	-606	-602	-601
13	6130	regionale samenwerking	-1.089	-1.079	-1.065	-1.073
13	6131	ontwikk.samenwerk. N-Z	-82	-83	-83	-83
13	6132	samenwerking Jarocin	0	0	0	0
14	6140	dienstverlening	-39	-40	-32	-271
14	6141	documenteverstr.en mutaties	-450	-464	-443	-427
14	6142	burgerlijke stand	-131	-133	-130	-128
14	6143	verkiezingen	-93	-38	-37	-148
14	6520	omgevingsvergunningen	1.217	609	476	456
15	6151	openbaar groen	-3.690	-3.777	-3.782	-3.823
15	6152	groenvoorziening (proj.)	0	0	0	0
15	6330	toerisme	-127	-128	-128	-128
15	6331	kinderboerderij	-158	-160	-159	-159
16	6610	financiering	257	262	268	277
16	6611	algemene baten en lasten	4.596	5.098	5.285	5.412
16	6612	belastingen	6.507	6.695	6.739	6.851
16	6613	algemene uitkering	34.020	33.905	33.825	33.718
			-79	-888	-156	-406